

DABAS LIEGUMA “PLATENES PURVS”

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

Ventspils novads

Plāns izstrādāts laika periodam no 2020. gada līdz 2032. gadam.

Izstrādātājs: SIA „Vides Konsultāciju Birojs”		
Pasūtītājs: Dabas aizsardzības pārvalde		
<i>Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projekts “Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā”</i>		

Plāna izstrādē iesaistītie eksperti/speciālisti:

Voldemārs Spuņģis, bezmugurkaulnieku sugu eksperts,

Arnīs Zacmanis, putnu sugu eksperts,

Jurģis Šuba, sikspārņu sugu eksperts,

Marta Baumanē, vaskulāro augu sugu, purvu, mežu un virsāju, zālāju biotopu eksperte,

Normunds Stivriņš, hidroģeolģijas eksperts,

Māris Nitcis, kartogrāfs,

Diāna Afoņina, sabiedrisko attiecību speciāliste,

Kristīne Vilciņa, plāna izstrādes vadītāja, ainavu eksperte,

plānā izmantoti materiāli un/vai konsultācijas.

Uz 1. vāka: Platenes purvs (K.Vilciņas foto).

Plāna izstrādes uzraudzības grupa (apstiprināta ar Dabas aizsardzības pārvaldes 2019. gada 24. aprīļa rīkojumu Nr.1.1/80/2019, 2020. gada 27. janvāra rīkojumu Nr. Nr. 1.1/16/2020 un 2020. gada 9. marta rīkojumu Nr. Nr. 1.1/40/2020):

Ilze Urtāne, Dabas aizsardzības pārvaldes dabas aizsardzības departamenta Monitoringa un plānojumu nodaļas vecākā eksperte;

Mārcis Laksbergs, Ventspils novada pašvaldības Tārgales pagasta pārvaldes vadītājs;

Inguna Pļaviņa, Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes direktore;

Andris Dulverks, Valsts meža dienesta Ziemeļkurzemes virsmežniecības inženieris ugunsapsardzības jautājumos;

Andris Verners, AS “Latvijas valsts meži” Ziemeļkurzemes reģiona Meža apsaimniekošanas plānošanas vadītājs;

Arta Kantīna, Lauku atbalsta dienesta Ziemeļkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes Kontroles un uzraudzības daļas vecākā inspektore;

Dārta Lasenberga, Latvijas investīciju un attīstības aģentūras Tūrisma departamenta Tūrisma produktu attīstības nodaļas vecākā eksperte (no 09.03.2020.); **Kristīne Mickāne**, Latvijas investīciju un attīstības aģentūras pārstāve – Tūrisma departamenta Tūrisma produktu attīstības nodaļas vecākā eksperte (27.01.2020.-09.03.2020.), **Mārtiņš Eņģelis**, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Tūrisma departamenta Mārketinga nodaļas vadošais eksperts (līdz 27.01.2020.),

Edgars Dupužs, zemes īpašnieku pārstāvis.

Tekstā izmantotie saīsinājumi

A – austrumi;

Biotopu direktīva - Eiropas Padomes 1991. gada 21. maija direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību;

D – dienvidi;

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde;

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

DA plāns – dabas aizsardzības plāns;

Dabas skaitīšana - Dabas aizsardzības pārvaldes īstenotais Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projekts “Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā” (5.4.2.1/16/I/001) jeb “Dabas skaitīšana”;

DL – dabas liegums;

DMB – dabiskie meža biotopi;

ES – Eiropas Savienība;

EP – Eiropas Padome;

ĪADT – īpaši aizsargājama dabas teritorija;

LAD – Lauku atbalsta dienests;

LĢIA – Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra;

LOB – Latvijas ornitoloģijas biedrība;

LVM – akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži”;

LVĢMC - SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”;

MK – Ministru Kabinets;

NatProgramme - *Natura 2000* teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma;

Natura 2000 – Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas;

NVO – nevalstiskās organizācijas;

SDF – *Natura 2000* teritoriju apraksta standarta datu forma;

Ozols – Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”, valsts informācijas sistēmas pārzinis – Dabas aizsardzības pārvalde;

Putnu direktīva - Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 30.novembra direktīva 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību;

R – rietumi;

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija;

VMD – Valsts meža dienests;

VVD – Valsts vides dienests;

Z - ziemeļi.

Izmantotie termini

Aizsargjoslas – noteiktas platības, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida (gan dabiskus, gan mākslīgus) objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību vai pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas.

Antropogēnās slodzes – vielas, objekti un procesi, kas rada slodzes uz dabas komponentiem vai teritorijām un ir saistīti ar cilvēka saimniecisko un cita veida darbību. Antropogēnās slodzes var izmērīt un aprēķināt.

Areāls – kādas sugas, pasugas, ģints vai dzimtas dabiskās izplatības apgabals.

Bioloģiskā daudzveidība – dzīvo organismu un to eksistences apstākļu dažādības kopums. Ekoloģijas pamatjēdziens un ekosistēmu stāvokļa un nenoplicinošas izmantošanas kritērijs. Bioloģiskajai daudzveidībai izšķir vairākus hierarhiskos līmeņus: 1) ģenētisko daudzveidību; 2) sugu daudzveidību; 3) ekosistēmu vai dzīvesvietu daudzveidību; 4) kultūrdaudzveidību.

Bioloģiski vērtīgie zālāji – pusdabiski zālāji, kas nav sēti un apmēram 20 gadus nav tikuši aparti. Tās ir ziedaugiem bagātas **dabiskās pļavas**, kuras ir ekstensīvi apsaimniekotas ar tradicionālajām metodēm – pļaušanu un ganīšanu. Ilgstošas apsaimniekošanas rezultātā šie zālāji ir izveidojušies par sarežģītām ekosistēmām ar lielu bioloģisko daudzveidību.

Biotopi — dabiskas vai daļēji dabiskas izcelsmes sauszemes vai ūdens teritorijas, ko raksturo noteiktas ģeogrāfiskas, abiotiskas un biotiskas pazīmes. Dabiskie meža biotopi (mežaudžu atslēgas biotopi) – ekoloģiski vērtīgas vietas mežā, kur dažādu apstākļu kopums nodrošina retu un apdraudētu augu un dzīvnieku sugu klātbūtni.

Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (NATURA 2000) – vienots Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls. Tas izveidots, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo biotopu, īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu aizsardzību vai, kur tas nepieciešams, atjaunošanu to dabiskās izplatības areāla robežās.

Ekosistēma – dzīvo organismu kopa un to eksistences vide, kas, pastāvot cēloņsakarību un mijiedarbības saitēm, veido vienotu veselumu.

Imago – pieaudzis kukaiņa īpatnis.

Indikatorsuga – suga, kas saistīta ar specifiskiem vides apstākļiem, kurus var konstatēt pēc šīs sugas klātbūtnes.

Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas – ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu, un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas, Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus u.t.t.), nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību, saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Aizsargājamās teritorijas iedala šādās kategorijās: dabas rezervāti, nacionālie parki, biosfēras rezervāti, dabas parki, dabas pieminekļi, dabas parki, aizsargājamās jūras teritorijas un aizsargājamo ainavu apvidi.

Mikroliegums – teritorija, ko nosaka, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamas sugas vai biotopa aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja kāda no funkcionālajām zonām to nenodrošina.

Paludikultūra (“palus” – lat.: purvs) - plašākā nozīmē lieto, aprakstot un runājot par jebkuru kultivējamu augu stādījumu vai sējumu ierīkošanu uz periodiski applūstošām vai mitrām kūdras augsnēm. Šaurākā nozīmē jēdzienu lieto, runājot par kultivējamiem un saimnieciski izmantojamiem augiem, kam dabiska dzīves vide ir mitras kūdras augsnes vai purvi (Ezeru un Purvu Izpētes centrs un Greifsvaldes Purvu centrs, 2018, 2019)

Saproksilofāgs – ar atmirušu vai atmirstošu koksni saistīta suga.

Sukcesija – ekosistēmas veidošanās process. Sukcesija ir pakāpenisks process, kurā mainās sugu sastāvs augu sabiedrībā. Mērenajā joslā vairumā gadījumu sauszemes ekosistēmu sukcesija beidzas ar meža veidošanos. Ekosistēma tiecas uz stacionāru stāvokli, kas atbilst attiecīgā klimata un augsnes apstākļiem un nodrošina noturīgu ekosistēmas funkcionēšanu.

Topogēns purvs – purva veidošanās un barošanās nav saistīta ar ūdenstilpēm.

Vides monitorings – sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei.

SATURS

KOPSAVILKUMS	7
1. DL “PLATENES PURVS” TERITORIJAS APRAKSTS.....	10
1.1. Vispārēja informācija par aizsargājamo teritoriju.....	10
1.1.1. Aizsargājamās teritorijas zemes lietošanas veidu raksturojums un zemes īpašuma formu apraksts	11
1.1.2. Pašvaldību teritoriju plānojumos noteiktā teritorijas izmantošana un atļautā (plānotā) izmantošana	14
1.1.3. Esošais funkcionālais zonējums	16
1.1.4. Aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture.....	16
1.1.5. Kultūrvēsturiskais raksturojums	22
1.1.6. Valsts un pašvaldības institūciju funkcijas un atbildība aizsargājamā teritorijā.....	22
1.2. Normatīvo aktu normas, kas saistošas dabas liegumā „Platenes purvs”	23
2. FIZISKI ĢEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS	33
2.1. Klimats.....	33
2.2. Ģeoloģija un ģeomorfoloģija.....	33
2.3. Teritorijas hidroloģiskais novērtējums un iespējamie risinājumi.....	38
2.4. Augsne	51
3. TERITORIJAS SOCIĀLĀS UN EKONOMISKĀS SITUĀCIJAS APRAKSTS.....	52
3.1. Iedzīvotāji un apmeklētāji.....	52
3.2. Pašreizējā un paredzamā antropogēnā slodze uz teritoriju	53
3.3. Teritorijas sociālā un ekonomiskā nozīme	56
4. TERITORIJAS NOVĒRTĒJUMS	58
4.1. Aizsargājamā teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un faktori, kas to ietekmē, tai skaitā iespējamo draudu izvērtējums.....	59
4.2. Teritorijas ainasskaiss novērtējums	61
4.3. Biotopi	64
4.3.1. Purvu biotopi.....	67
4.3.2. Mežu biotopi	76
4.4. Vaskulāro augu, sūnu un ķērpju sugas	85
4.5. Bezmugurkaulnieku sugas	93
4.6. Abinieku un rāpuļu sugas	99
4.7. Putnu sugas	99
4.8. Zīdītāju sugas.....	101
4.9. Citas aizsargājamas dabas vērtības	108
4.10. Aizsargājamās teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums.	109
5. INFORMĀCIJA PAR AIZSARGĀJAMĀS TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANU	110
5.1. Iepriekš veikto apsaimniekošanas pasākumu izvērtējums.....	110
5.2. Aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi plānā noteiktajam apsaimniekošanas periodam	110
5.2.1. Teritorijas apsaimniekošanas ideālais jeb ilgtermiņa mērķis	110
5.2.2. Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi plānā apskatītajam apsaimniekošanas periodam	110
5.3. Plānotie apsaimniekošanas pasākumi	111
6. PLĀNA IEVIEŠANA UN ATJAUNOŠANA	136
6.1. Priekšlikumi par nepieciešamajiem grozījumiem Ventspils novada teritorijas plānojumā.....	136

6.2. Priekšlikumi par aizsargājamās teritorijas individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektu, ieteicamo teritorijas funkcionālo zonējumu... 136

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI 137

Pielikumi

1. Kartogrāfiskais materiāls:

- 1.1. ES nozīmes aizsargājamo biotopu izplatības karte.
- 1.2. Īpaši aizsargājamo un reto augu un sūnu sugu atradņu karte.
- 1.3. Īpaši aizsargājamo un reto bezmugurkaulnieku sugu atradņu karte.
- 1.4. Sikspārņu sugu atradņu karte.
- 1.5. Biotopu un sugu dzīvotņu apsaimniekošanas pasākumu kartes.

2. DA plāna izstrādes procesa materiāli:

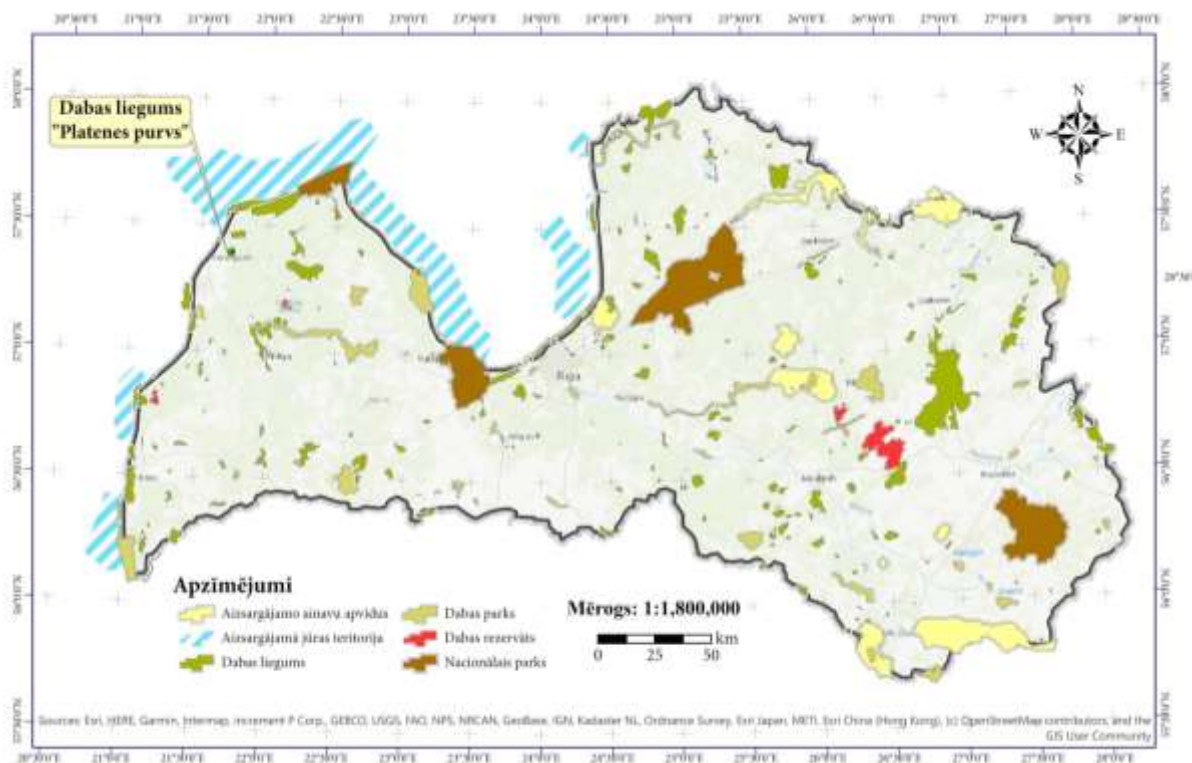
- 2.1. Pārskats par DA plāna izstrādes procesu.
- 2.2. DA plāna uzsākšanas informatīvās sanāksmes materiāli.
- 2.3. Uzraudzības grupu sanāksmju materiāli.
- 2.4. Rīkojumi par uzraudzības grupas sastāvu.

3. Sertificētu sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinumi:

- 3.1. Eksperta atzinums par mežu un purvu biotopiem un vaskulāro augu sugām.
- 3.2. Eksperta atzinums par bezmugurkaulnieku sugām.
- 3.3. Eksperta atzinums par sikspārņu sugām.
- 3.4. Eksperta atzinums par putnu sugām.

KOPSAVILKUMS

DL “Platenes purvs” atrodas Latvijas ZR daļā, Ventspils novada Tārgales pagastā. ĪADT platība ir 455 ha. DL “Platenes purvs” dibināts 2004. gadā un iekļauts ES nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju *Natura 2000* sarakstā.

1. attēls. DL “Platenes purvs” Latvijas ĪADT teritoriju tīklā.

DA plāns tiek izstrādāts Dabas skaitīšanas ietvaros, tā risinājumi balstīti uz Dabas skaitīšanas ES nozīmes aizsargājamo biotopu inventarizācijas rezultātiem, DA plāna izstrādē iesaistīto ekspertu sniegtajiem materiāliem, kas iegūti teritorijas apsekojumos 2019. gadā, kā arī ir izmantoti pieejamie literatūras dati par teritoriju.

DL “Platenes purvs” tika izveidots īsi pirms Latvijas iestāšanās ES, lai izpildītu Latvijas uzņemtās saistības ES aizsargājamo dabas teritoriju *Natura 2000* tīkla izveidē. Saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” pielikuma 261. punktu DL “Platenes purvs” ir iekļauts ES nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā *Natura 2000* kā “B” tipa teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai, teritorijas kods – LV0531700. DL “Platenes purvs” aizsardzības mērķis ir saglabāt ES nozīmes aizsargājamus biotopus 7230 *Kaļķaini zāļu purvi*, 9010* *Veci un dabiski boreāli meži* un 91D0* *Purvaini meži*, kā arī īpaši aizsargājamo sugu – Lēzela lipares *Liparis loeselii*, mežirbes *Bonasa bonasia*, niedru lijas *Circus aeruginosus*, dzērves *Grus grus*, brūnās čakstes *Lanius collurio*, rubeņa *Lyrurus tetrix tetrix* un četrzobu pumpurgliemeža *Vertigo geyeri* populācijas.

ES nozīmes aizsargājamo biotopu (Auniņš (red.) 2013) īpatsvars sasniedz 64 % no kopējās DL “Platenes purvs” platības, no tiem lielāko daļu – 31 % aizņem biotops 7230

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Kaļķaini zāļu purvi. Teritorijā sastopami arī trīs ES aizsargājami mežu biotopi: 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9080* *Staignāju meži*, kā arī 91D0* *Purvaini meži*.

DL "Platenes purvs" ir konstatētas ES aizsargājamas zīdītāju, bezmugurkaulnieku, augu un putnu sugas: Biotopu direktīvas IV pielikuma zīdītāju sugas: ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus*, vilks *Canis lupus*, II pielikuma suga lūsis *Lynx lynx*, II un IV pielikuma suga bebrs *Castor fiber*, Biotopu direktīvas II pielikuma bezmugurkaulnieku sugas: četrzobu pumpurgliemezis *Vertigo geyeri* un slaidais pumpurgliemezis *Vertigo angustior*, IV pielikuma sugas meža sīksamtenis *Coenonympha hero* un lapkoku samtenis *Lopinga achine*, II un IV pielikuma sugas lielais skābeņu zeltainītis *Lycaena dispar* un ošu pļavraibenis *Hypodryas maturna*, II pielikuma augu suga Lēzela lipare un V pielikuma suga gada staipekņis *Lycopodium annotinum*, kā arī Putnu direktīvas I pielikuma sugas: rubenis, mežzirbe, niedru lija, dzērve, brūnā čakste.

DL "Platenes purvs" sastopamās Latvijā īpaši aizsargājamas sugas ir ziemeļu sikspārnis, divkrāsainais sikspārnis, četrzobu pumpurgliemezis, slaidais pumpurgliemezis, meža sīksamtenis, lapkoku samtenis, lielais skābeņu zeltainītis *Lycaena dispar* un ošu pļavraibenis, karaliskā dižspāre *Anax imperator*, kuprainā celmmuša *Laphria gibbosa*, Lēzela lipare, asinssarkanā dzegužpirkstīte *Dactylorhiza cruenta*, bālziedu brūnkāte *Orobanche pallidiflora*, bezdelīgactiņa *Primula farinosa*, bruņcepuru dzegužpuķe *Orchis militaris*, Ciņu mazmeldrs *Trichophorum cespitosum*, Devela grīslis *Carex davalliana*, Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii*, odū gimnadēnija *Gymnadenia conopsea*, parastā kreimule *Pinguicula vulgaris*, plankumainā dzegužpirkstīte *Dactylorhiza maculata*, purva sūnene *Hammarbya paludosa*, Rusova degužpirkstīte *Dactylorhiza russowii*, rūsganā melncere *Schoenus ferrugineus*, smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia*, stāvlapu dzegužpirkstīte *Dactylorhiza incarnata*, Īrijas merkija *Moerckia hibernica*, kailā apaļlape *Odontoschisma denudatum*, kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea*, niedru lija, dzērve, brūnā čakste. DL "Platenes purvs" sastopamās Latvijā īpaši aizsargājamas ierobežoti izmantojamās sugas ir lūsis, vilks, rubenis un mežzirbe.

2019. gada 26. martā Ventspilī, Ventspils novada domē notika DA plāna informatīvā sanāksme. Informatīvajā sanāksmē ieinteresētajām pusēm bija iespējams uzzināt par DA plāna izstrādāšanas kārtību, tika sniegta informācijas par teritorijas dabas vērtībām un uzklauti klātesošo ieteikumi un ierosinājumi par turpmāko teritorijas apsaimniekošanu. Savukārt 2019. gada 3. decembrī Ventspils novada domē notika DA plāna uzraudzības grupas sanāksme, kurā tika apspriesti DA plānā ietvertie apsaimniekošanas pasākumi, bet laikā no 2020. gada 18. marta līdz 3. aprīlim notika uzraudzības grupas sanāksme attālinātā veidā, kurā tika nolemts veikt nepieciešamos labojumus un papildinājumus, nododot DA plānu sabiedriskajai apspriešanai.

DA plānā DL "Platenes purvs" izvirzītais ilgtermiņa mērķis ir bioloģiski daudzveidīgas purvu un mežu teritorijas saglabāšana, kurā atrodami izcili vērtīgi kaļķaino zāļu purvu biotopi, kas tiek apsaimniekoti labai draudzīgā veidā un ir dzīvotne retām un aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām. DL "Platenes purvs" teritorija ir pieejama apmeklētājiem, kas to apmeklē atbildīgi, lai izzinātu kaļķainos zāļu purvus.

DL "Platenes purvs" aizsardzības un apsaimniekošanas īstermiņa mērķi ir:

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

- Nodrošināt īpaši aizsargājamo **kaļķaino zāļu purvu** biotopu kvalitātes paaugstināšanos 60,73 ha platībā, aizaugušo purva daļu atjaunošanu kopumā 80,37 ha platībā, kā arī ar zāļu purviem saistīto reto un īpaši aizsargājamo sugu saglabāšanos, purvus atbilstoši apsaimniekojot.
- Saglabāt aizsargājamus meža biotopus 153,65 ha platībā labvēlīgā aizsardzības stāvoklī.
- Saglabāt reto un aizsargājamo bezmugurkaulnieku, putnu un sikspārņu sugu populācijas labvēlīgā aizsardzības stāvoklī.
- Saglabāt un paaugstināt teritorijas ainaviskās vērtības.
- Veicināt dabas un ainavas vērtības nenoplicinošu dabas tūrismu un izglītību.

Lai nodrošinātu DL “Platenes purvs” aizsardzības un apsaimniekošanas mērķu sasniegšanu, DA plānā paredzēti sugu, biotopu un ainavas apsaimniekošanas pasākumi, t.sk. zāļu purva pļaušana, koku un krūmu ciršana un atmežošana kaļķainā zāļu purva teritorijā, bebru darbības ierobežošana un noteces no purva mazināšana. Paredzēti arī dabas tūrisma veicināšanas un sabiedrības izglītošanas pasākumi, piemēram, purva laipas ierīkošana, informācijas standu un zīmju uzstādīšana un uzturēšana, digitāla bukleta sagatavošana u.c.

1. DL “PLATENES PURVS” TERITORIJAS APRAKSTS

1.1. Vispārēja informācija par aizsargājamo teritoriju

DL “Platenes purvs” atrodas Latvijas ZR daļā, Ventspils novada Tārgales pagastā, netālu no Ventspils pilsētas (skat. 1.1. attēlu). Tas ietver Platenes purva nenosusināto daļu uz Z no valsts galvenā autoceļa Rīga-Ventspils A10 (skat. 1.1. attēlu). R un ZR pusē DL “Platenes purvs” robežojas ar nosusinātām lauksaimniecības zemēm, kurās izvietotas vēja elektrostacijas, bet A, ZA un D pusē – ar mežu teritoriju. ĪADT platība ir 455 ha (https://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/dabas_liegumi/platenes_purvs/%22%22/, aplūkots 08.11.2019.).

1.1. attēls. DL „Platenes purvs” novietojuma shēma.

Saskaņā ar MK 1999. gada 15. jūnija noteikumu Nr. 212 “Noteikumi par dabas liegumiem” 1.251. punktu un 293. pielikumu DL “Platenes purvs” ir dibināts 2004. gadā. Saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” pielikuma 261. punktu DL “Platenes purvs” ir iekļauts ES nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā *Natura 2000*. kā “B” tipa teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai, teritorijas kods – LV0531700. DL “Platenes purvs” centra ģeogrāfiskās koordinātas: ģeogrāfiskais garums - 21,721900, ģeogrāfiskais platums - 57,391400, taisnleņķa kordinātas LKS-92 koordinātu sistēmā: x -363088, y- 363249.

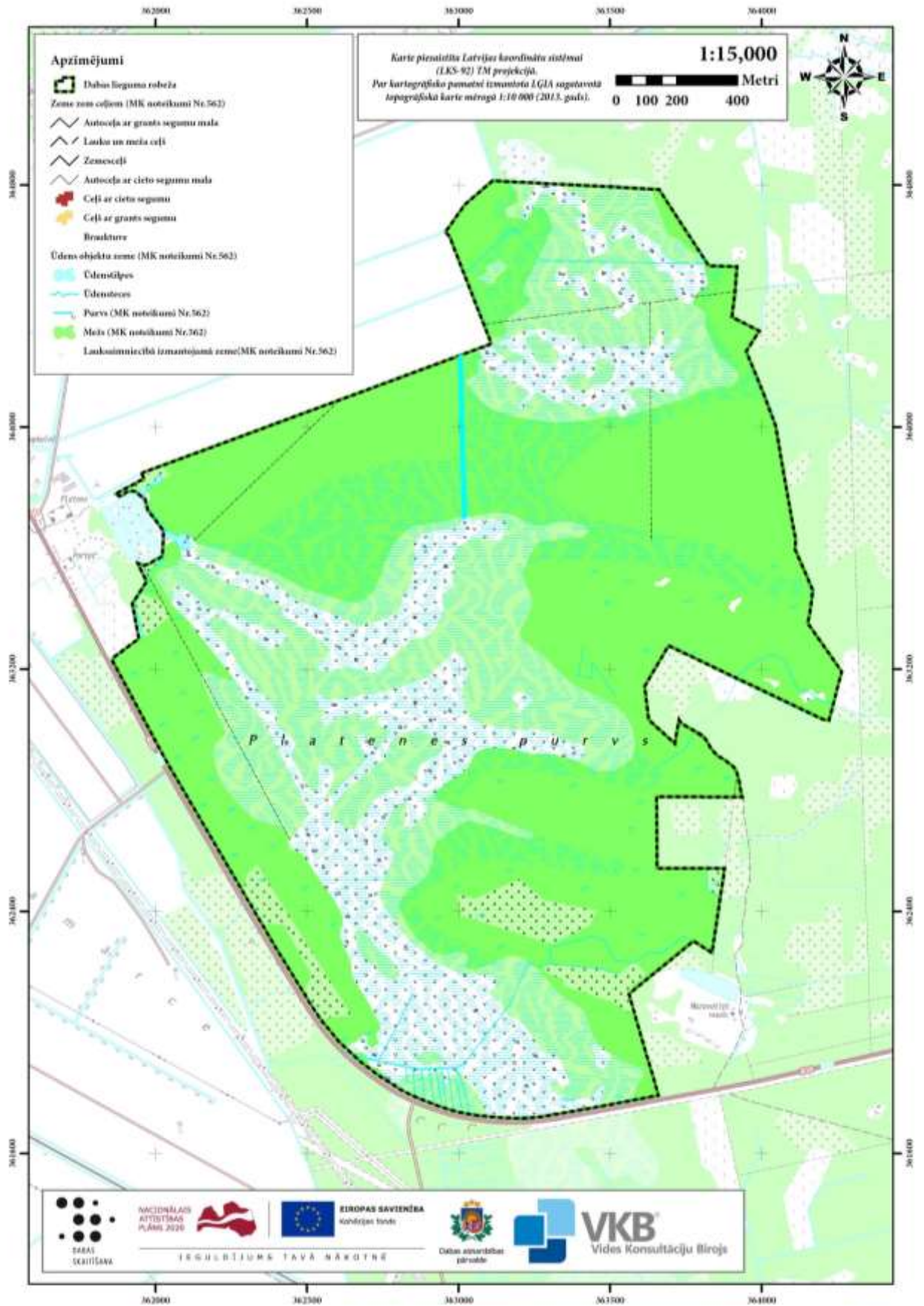
1.1.1. Aizsargājamās teritorijas zemes lietošanas veidu raksturojums un zemes īpašuma formu apraksts

Saskaņā ar LĢIA topogrāfiskās kartes datiem meži sedz DL “Platenes purvs” teritorijas lielāko daļu – 371,16 ha jeb 81,51 % no kopējās teritorijas, bet purvi aizņem 81,83 ha jeb 17,97 % no teritorijas. Savukārt lauksaimniecībā izmantojamā zeme DL “Platenes purvs” sastopama tikai 1,13 ha platībā, bet ūdens objektu zeme (grāvji un ūdensteces) – 1,23 ha platībā (skat. 1.2. attēlu).

Saskaņā ar VMD Meža valsts reģistra datiem mežs (mežaudze) aizņem 314,20 ha platību jeb 69 % no visas ĪADT, bet purvs (pārejas purvs, sūnu purvs un zāļu purvs) – 129,82 ha lielu platību jeb 28,5 % no visas DL “Platenes purvs” teritorijas (skat. 4.3.2.5. attēlu).

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem vairāk nekā puse - 50,39 % jeb 229,47 ha no DL “Platenes purvs” teritorijas pieder valstij. Fiziskām personām pieder 83,18 ha jeb 18,27 % no DL “Platenes purvs” teritorijas, bet juridiskām personām – 142,71 ha jeb 31,34 % (skat. 1.3. attēlu).

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

1.2. attēls. Zemes lietošanas kategorijas DL "Platenes purvs". Avots: LĢIA topogrāfiskā karte, 2015.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

1.3. attēls. Zemes īpašumu piederības veidi DL „Platenes purvs”. Avots: VZD Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācija, 2019.

1.1.2. Pašvaldību teritoriju plānojumos noteiktā teritorijas izmantošana un atļautā (plānotā) izmantošana

Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (SIA “Reģionālie projekti”, Ventspils novada pašvaldība, aplūkots 09.11.2019. http://www.ventspilsnovads.lv/images/stories/Attistibas_nodala/2015/IAS/Ventspils_novada_IAS.pdf) 2014.-2030. gadam minēts, ka Ventspils novadā atrodas 18 dabas liegumi, bet konkrēti Platenes purvs netiek pieminēts. Nodaļā par stratēģiskajiem mērķiem un ilgtermiņa prioritātēm teikts, ka vides aizsardzībā tiek veikti kompleksi pasākumi, lai saglabātu unikālo piejūras dabu, ezerus, upes un citas dabas vērtības. Kvalitatīva dzīves vide tiek attīstīta ilgtspējīgi, izmantojot pieejamos dabas resursus. Dabas resursi tiek izmantoti arī tūrisma attīstībai, kas ir viena no būtiskākajām novada uzņēmējdarbības nozarēm (16. lpp.). Kā Ventspils novada specializācijas virziens norādīts videi draudzīga tūrisma centrs, kas izmanto neskartas dabas oāzi – īpaši aizsargājamus un neskartus dabas objektus (19. lpp.). Kā ĪADT izmantošanas mērķis noteikts ilgtspējīgas dabas aizsardzības teritoriju apsaimniekošanas politikas īstenošana, ietverot ekonomiskos un sociālos aspektus, teritorijas prioritāte – unikālo dabas vērtību aizsardzība un ilgtspējīga izmantošana. Vadlīnijās ĪADT izmantošanai uzsvērts, ka jāievēro vispārējie un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un dabas aizsardzības plānos noteiktie apsaimniekošanas pasākumi dabas vērtību saglabāšanai. Ar tūrismu un rekreāciju saistītas aktivitātes jārealizē, ievērojot ĪADT izveidošanas mērķus un izmantošanas ierobežojumus. Tiek atbalstīta alternatīvo saimniekošanas veidu attīstība teritorijās, kas robežojas ar ĪADT (35. lpp.).

Ventspils novada teritorijas plānojums 2014.-2026. gadam (turpmāk – TP) apstiprināts ar Ventspils novada domes 17.03.2016. lēmumu (ārkārtas sēdes protokols Nr. 69, 1. paragrāfs) “Par Ventspils novada teritorijas plānojuma grafiskās daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”.

TP Paskaidrojuma rakstā minēts, ka Ventspils novadā atrodas 18 dabas liegumi, t.sk. DL “Platenes purvs”, kura galvenā vērtība ir kaļķains zāļu purvs ar rūsgano melnceri un purvaini meži. DL “Platenes purvs” iekļauts ĪADT sarakstā 15. pielikumā.

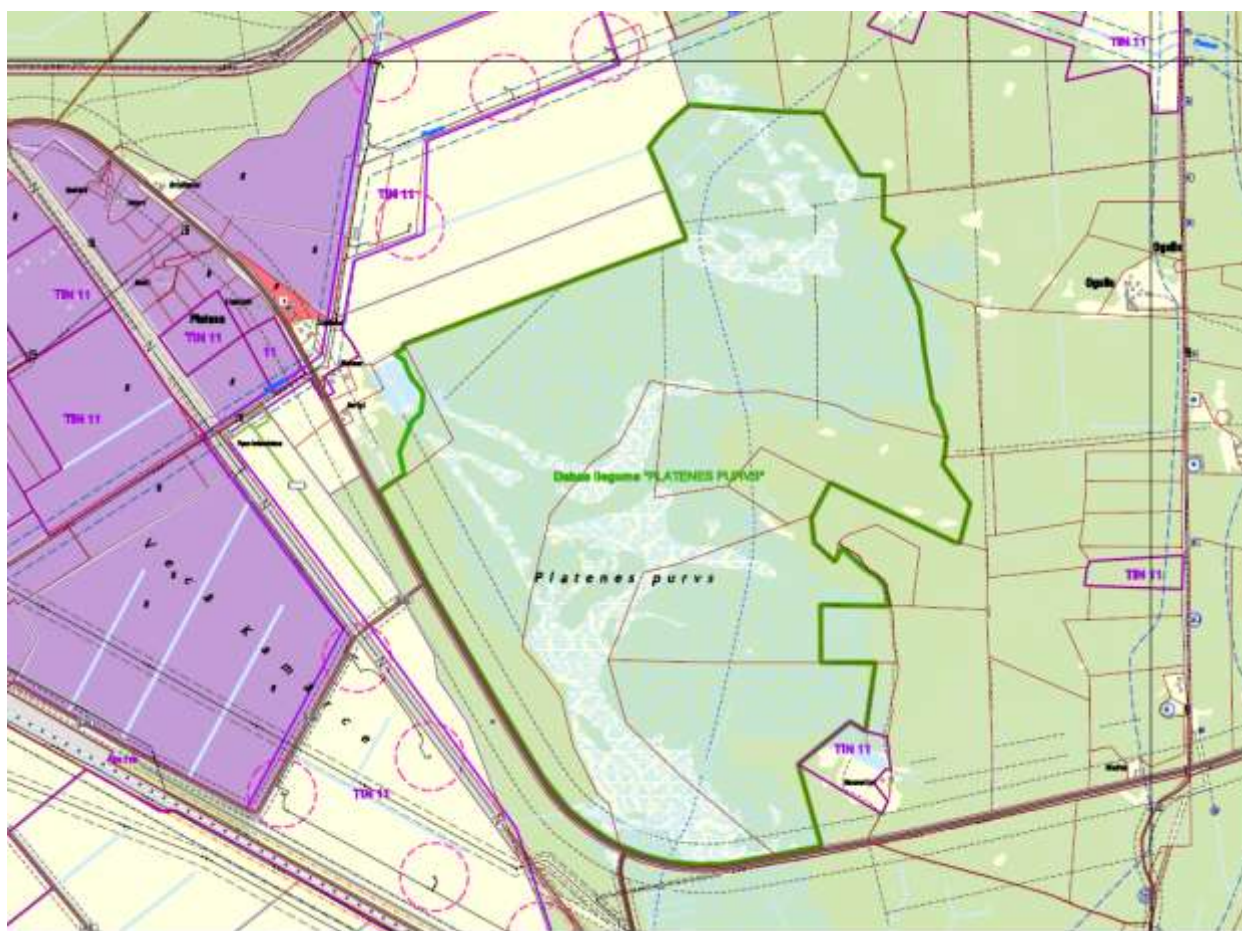
DL “Platenes purvs” teritorija Ventspils novada Tārgales pagasta funkcionālā zonējuma kartē ir noteikta kā mežu teritorija (M), lauksaimniecības teritorija (L) un ūdeņu teritorija (Ū) (skat. 1.4. attēlu, mežu un lauksaimniecības teritoriju apzīmējumi atbilstoši topogrāfiskā plāna mežu un atklātu teritoriju apzīmējumiem, purvu teritorijām speciāls funkcionālais zonējums nav noteikts). Saskaņā ar Ventspils novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk - TIAN) 363. punktu Mežu teritorija ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un ar mežu saistīto galveno – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo – funkciju īstenošanai. Teritorijas galvenais izmantošanas veids, kas attiecas uz DL “Platenes purvs” teritoriju, ir mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (21002). Mežu teritorijā ir atļauti vairāki teritorijas papildizmantošanas veidi, piemēram, viensētu apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu, tūrisma un atpūtas iestāžu, sporta ēku un būvju apbūve, derīgo izrakteņu ieguve, bet ĪADT minētās darbības atļautas tikai saskaņā ar šo teritoriju vispārējiem vai individuāliem

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

aizsardzības un izmantošanas noteikumiem (TIAN 4.10.1.nodaļa). Lauksaimniecības teritorija (L) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. Līdzīgi kā mežu teritorijā arī lauksaimniecības teritorijā noteikti vairāki teritorijas galvenie un papildizmantošanas veidi, bet ĪADT minētās darbības atļautas tikai saskaņā ar šo teritoriju vispārējiem vai individuāliem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem (TIAN 4.11.1.nodaļa). Ūdeņu teritorijas apzīmējumam atbilst vairāki teritorijā esošie grāvji.

DL “Platenes purvs” teritorijas DA robežai piekļaujas esoša detālplānojumu teritorija (TIN 11) Mazavotiņos, uz Z un R no DL “Platenes purvs” teritorijas atrodas vairākas esošu detālplānojumu (TIN 11) teritorijas vēja elektrostaciju izbūves vietās. Šobrīd Ventspils novadā ir uzsākta piecu lokālplānojumu izstrāde 20 vēja elektrostaciju izbūvei teritorijās ap DL “Platenes purvs” (D. Sāmītes pers. informācija).

Uz R no DL “Platenes purvs” teritorijas pašreizējo lauksaimniecības zemju vietā atrodas plānotas un esošas plašas rūpnieciskās apbūves teritorijas. TP noteiktas aizsargjoslas autoceļam un ūdens ņemšanas vietai (sīkāk 1.2. sadaļā, Aizsargjoslu likums).

1.4. attēls. Teritorijas plānotā izmantošana dabas liegumā „Platenes purvs” un tā apkārtnē. Avots: Ventspils novada teritorijas plānojums, Tārgales pagasta funkcionālais zonējums.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

TP Vides pārskatā (34. lpp.) teikts, ka TP izstrādē ņemti vērā ĪADT vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un noteikumi par dabas liegumiem. DL “Platenes purvs” teritorijā tiek saglabāta dabā esošā pašreizējā teritorijas izmantošana - mežu, lauku un ūdeņu teritorijas. Grafiskajā daļā tiek attēlota dabas lieguma teritorija. ĪADT tieši nerobežojas ar esošām vai plānotām blīvas apbūves teritorijām, derīgo izraktenūvai rūpniecības apbūves teritorijām. Bet dienvidu, dienvidrietumu daļā, DL “Platenes purvs” robežojas ar valsts galveno autoceļu A10 Rīga –Ventspils, kas rada negatīvu ietekmi uz purva hidroloģisko režīmu. Salīdzinoši nelielā attālumā no dabas teritorijas, rietumu virzienā tiek plānotas un atrodas plašas Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R). TIAN nosaka, ka Ūdeņu teritorijā (Ū), Lauku teritorijā (L) un Mežu teritorijā (M), kas atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, izmantošanu nosaka šo teritoriju vispārējie vai individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

TP noteiktā atļautā (plānotā) izmantošana, kas attiecas uz DL “Platenes purvs” teritoriju, nav pretrunā ar DL “Platenes purvs” saglabāšanas mērķiem un tā apsaimniekošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem.

1.1.3. Esošais funkcionālais zonējums

DL “Platenes purvs” funkcionālais zonējums līdz šim nav noteikts, teritorijā ir spēkā Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

1.1.4. Aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture

Pirmo reizi ziņas par Platenes purvā esošajām dabas vērtībām publicētas Māras Pakalnes 1994. gadā aizstāvētajā Bioloģijas zinātņu doktora disertācijā “Zāļu purvu un ezeru krastmalu fitocenozes Baltijas jūras krastā (Latvija, Piejūras zemīene)” (Pakalne 1994).

Projekta “Latvijas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas saskaņošana ar EMERALD/Natura 2000 aizsargājamo teritoriju tīklu” (turpmāk – EMERALD) ietvaros 2002. un 2003. gadā Platenes purvā tika veiktas aizsargājamo un reto sugu un biotopu inventarizācijas. Pamatojoties uz iegūtajiem datiem (eksperti Māra Pakalne, Valda Baroniņa, Sandra Barkāne, Līga Ķirse) par *Natura 2000* biotopiem un Biotopu direktīvas sugas Lēzela lipares *Liparis loeselii* sastopamību, ieteikts izveidot ĪADT - DL “Platenes purvs”. Pieteikumu ĪADT izveidošanai 2002. gada 25. augustā ir sagatavojusi Dr. biol. Māra Pakalne, norādot, ka Platenes purvs ir viens no ievērojamākajiem kalcifilajiem zāļu purviem ar rūsgano melnceri *Schoenus ferrugineus* Latvijā, kura aizsardzība noteikta kā jaunveidojamās ĪADT prioritāte. Sastopami trīs ES nozīmes biotopi: Kalķaini zāļu purvi ar rūsgano melnceri, kods

7230, Purvaini meži, kods 91D0* un Boreālie meži, kods 9010* (nepublicētas EMERALD anketas).

Lai izpildītu Latvijas uzņemtās saistības ES aizsargājamo dabas teritoriju *Natura 2000* tīkla izveidē, 2004. gada 24. aprīlī – īsi pirms Latvijas iestāšanās ES - tika nodibināts DL “Platenes purvs”, apstiprinot MK 2004. gada 8. aprīļa noteikumus Nr. 266 “Grozījumi MK 1999. gada 15. jūnija noteikumos Nr. 212 “Noteikumi par dabas liegumiem””. Saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” pielikuma 261. punktu DL “Platenes purvs” ir iekļauts ES nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā *Natura 2000* kā “B” tipa teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai, kods LV0531700.

DL “Platenes purvs” aizsardzības mērķis ir saglabāt teritorijas galvenās dabas vērtības – 7230 *Kaļķainu zāļu purvu*, 9010* *Vecu un dabisku boreālo mežu* un 91D0* *Purvainu mežu* biotopus, kā arī īpaši aizsargājamo sugu – Lēzela lipares, mežirbes *Bonasa bonasia*, niedru lījas *Circus aeruginosus*, dzērves *Grus grus*, brūnās čakstes *Lanius collurio*, rubeņa *Tetrao tetrix tetrix* un četrzobu pumpurgliemeža *Vertigo geyeri* populācijas (*Natura 2000 SDF*).

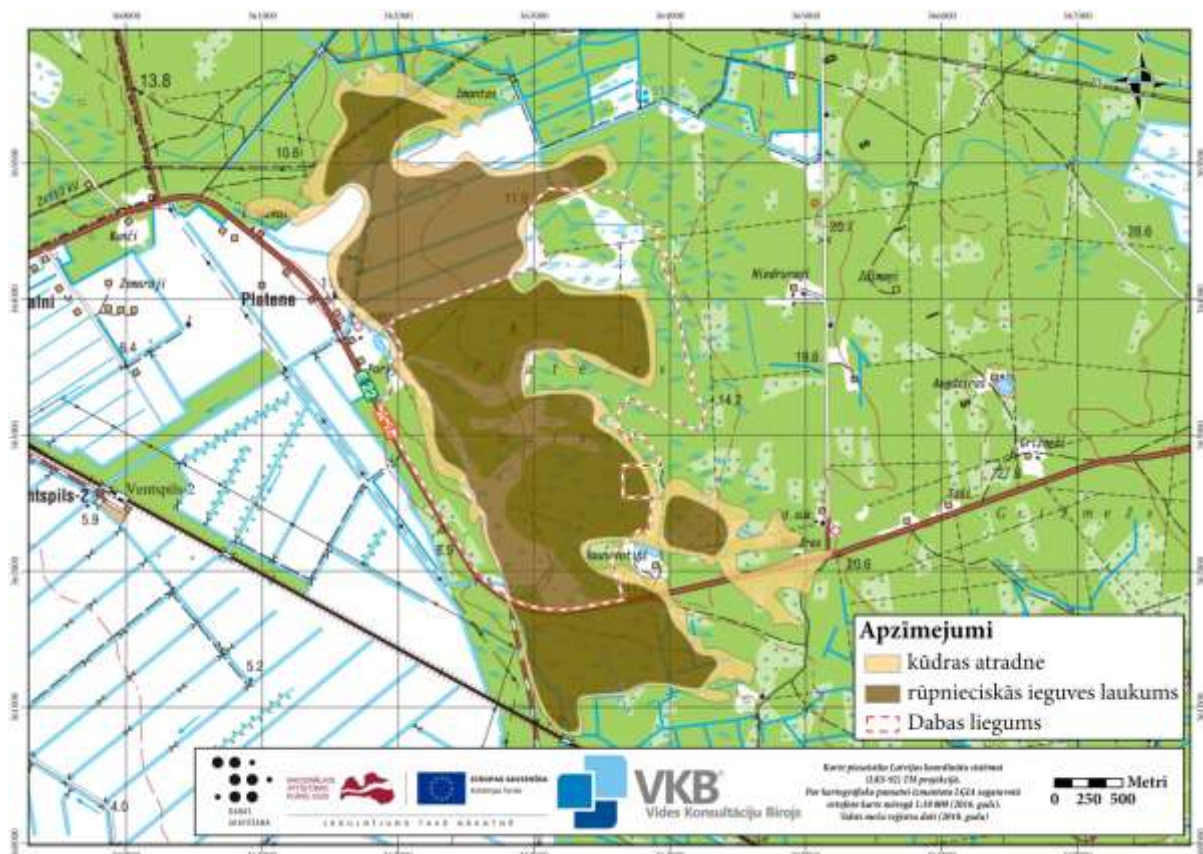
Vēsturiskā Platenes purva platība pirms tā R un D daļas nosusināšanas ir bijusi 740 ha, no kuriem 402 ha aizņēma zemais purvs, 292 ha – pārejas purvs, bet 46 ha – jauktais purvs. Ar vaļējiem grāvjiem un drenāžu ir nosusināti 177 ha, ko izmanto kā aramzemi un pļavas (Nusbaums 1997). EK LIFE 2014 - 2020 programmas Klimata pasākumu apakšprogrammas Klimata pārmaiņu mazināšanas prioritārās jomas projekta “Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā, LIFE REstore”, LIFE14 CCM/LV/001103 (turpmāk - LIFE REstore) laikā apkopoti dati par Latvijas kūdrājiem. Kūdras fondā ar Nr. 31 reģistrēta atradne “Platenes purvs”, kuras platība ir 703,47 ha, kūdras platība – 684 ha, izpētes gads – 1981. Rūpnieciskās ieguves laukums šai atradnei ir noteikts kā 531,04 ha, kūdras tipa veidi: zemā purva, meža un mūklāja kūdra (skat. 1.5. attēlu).

Uz kūdras purvu izmantošanu lauksaimniekus aicina jau 1938. gadā, rakstot, ka Platenes purvs, kura platība tolaik ir 635 ha un kurš ir 2,5 m dziļš, ir viens no lielākajiem Ventas baseinā Ventspils apriņķī. Minēts, ka kūdra kā dedzināmais materiāls Ventspils apriņķī gandrīz nemaz nav lietota, bet daudz vērtīgāka tā ir kā pakaišu materiāls un smilšaino zemju uzlabošanas līdzeklis (Ventas Balss 1938). 1938. gadā publicēts sludinājums, aicinot ierasties kūdras racējus, kas vēlētos “Platenu purvā griest kūdru” (Saldus Avīze 1938).

XX gadsimta otrās puses vietējā presē ir atrodamas ziņas par Platenes purva kūdras izmantošanu. Mičurina kolhoza ļaudis 1959. gadā aptuveni 10 ha platībā pie Šmitiņu riņķa ir izrakuši purvā galvenos novadgrāvjus un tad ar lāpstām rakuši karjergrāvjus. No karjergrāvjiem izraktie kūdras ķieģeļi pēc tam tiek turpat sakrauti un žāvēti, tad vesti uz fermām pakaišiem. Interesanti, ka kūdras racēji bijuši galvenokārt pilsētnieki, gadā izrakti aptuveni 5000 kubikmetri kūdras (Bajārs 1959). Aprakstīts 1960. gada bargais ziemas sals, kas ļauj izvest no purviem vasarā izrakto pakaišu kūdras (Bajārs 1960). 1962. gadā Platenes purvā paredzēts izrakt 7000 kubikmetru kūdras, ko tālāk izmantos kompostēšanai un audzēs cukurbietes lopbarībai (Čiekurs 1962). Ar mērķi uzlabot zemes auglību 1970. gadā tika iecerēta kūdras ieguve Ventas vecgultnes (pie Šmitiņa riņķa) zāļu purvā, kūdras kolhozi

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

varēšot izmantot kompostu gatavošanai (Padomju Venta 1970). XX gadsimta septiņdesmitajos gados tiek uzsvērtā zāļu purva kūdras vērtība lauku auglības celšanai. Iztaisnojot ceļu, izraktā kūdra tiek sagāzta grants karjeros, kas laikraksta lasītāja ieskatā ir neparezi, jo kūdru varētu izmantot lauksaimniecībā. Savukārt ceļa būvdarbu vadītājs norāda, ka tiks izraktas vairāk nekā 30 000 tonnas kūdras (kūdras slāņa dziļums ir 2,4 m), bet kolhozi un padomju saimniecības nav sevišķi aktīvi kūdras izmantošanā, atsaukušies tikai kolhozi “Blāzma” (Puzē) un ”Venta”, bet pārējā kūdra tiek vesta uz grants karjeriem, lai vēlāk tos apmežotu (Miklāvs 1974).

1.5. attēls. Kūdrāja “Platenes purvs” platības. Avots: Ozols, LIFE REstore projekta sagatavotais kūdrāju (Kūdras fonds) karšu slānis.

Būtiskas Platenes purva un apkārtējās teritorijas hidroloģiskā režīma un ainavas izmaiņas uzsāktas jau XX gadsimta trīsdesmito gadu beigās, veicot Kamārces pļavu sadalīšanas darbus. Pļāvās strādājuši mērniki, veicot zemes ierīcību, likvidējot daudzus starpgabalus un iztaisnojot robežas, kā arī meliorācijas departamenta darbinieki, rokot lielo novadkanālu un paralēli tam vairākus novadgrāvjus. Norādīts, ka lauksaimnieki ir pateicīgi par veiktajiem darbiem un nākamajā gadā gatavojas pļavas kultivēt (Puer. 1939). Kamārces pļavu un Platenes purva ZR daļas nosusināšana un pārveidošana par lauksaimniecības zemi turpinājās arī pēc Otrā pasaules kara. 1961. gadā Platenes purvā tiek rakti novadgrāvji purva nosusināšanai, izrakto augstvērtīgo zāļu kūdras paredzot izmantot kompostēšanai (Grava 1961). Sešdesmito gadu beigās apgūtas jaunas zemes purvu augsnē Platenē un Kamārcē, kas devis iespēju izveidot kultivētas pļavas vairāk nekā 400 ha platībā. Katrā brigādē ierīkotas

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

labas kultivētās ganības (Safonovs 1967). 1967. gadā Platenes purvā audzētas zālāja sēklas. Tiesa, minēts, ka kūdras slānis ir līdz 2 m dziļš un tiek ievākts par trešdaļu mazāk sēklu, nekā Užavas sovhozā (Auziņš 1967). Tomēr graudaugu raža Tārgalē 1969. gadā vēl vērtēta kā viduvēja, bet “kad Platenē abpusēji nosusinās 700 ha, tad gan būs raža graudi, siens, kartupeļi, saknes”. Rūc varenā meliorācijas tehnika un turpinās lielais uzbrukums zemienēm un krūmājiem (Matvejeva 1969). Šobrīd meliorācijas drenu sistēmas izvietotas uz Z un R no DL “Platenes purvs”, bet meža grāvju sistēmas – uz D (skat. 1.6. attēlu).

1.6. attēls. Meliorācijas sistēmas Platenes purva apkārtnē. Avots: Meliorācijas kadastrs, www.melioracija.lv.

Kūdras ieguvi tagadējā DL “Platenes purvs” teritorijā bija plānots veikt arī XXI gadsimta sākumā - kā norādīts 2002. gada EMERALD projekta anketās, tajā laikā pašvaldība iznomājusi purva platības ar nolūku uzsākt kūdras ieguvi. Pateicoties ĪADT nodibināšanai, kūdras ieguve Platenes purvā netika uzsākta.

Zāļu purvs agrāk ticis apsaimniekots, pļaujot zāli un izvedot sienu mājlopu barošanai vai noganot (Edgara Dupuža personīga informācija). Mainoties sociāli ekonomiskajai situācijai un lauksaimniecības tehnikai, purva apsaimniekošana tikusi pārtraukta. Šobrīd purvs ir daļēji aizaudzis ar mežu vai ar niedrēm, vietām pārāk mitrs apsaimniekošanai, bet tā apsaimniekošanas atsākšana ir būtiski svarīga vērtīgo purva biotopu uzturēšanai un atjaunošanai.

Ceļš no Ventspils Rīgas virzienā uz neliela dabīga smilšu vaļņa šajā apkārtnē pastāv jau sen – vismaz kopš XIX gadsimta sākuma (skat. 1.7. un 1.8. attēlus). Tomēr kādreiz šim ceļam bijis ass līkums vietā, kur nogriežas ceļš uz Elkšķeni un Tārgali. Domājams, šī līkuma dēļ vēl joprojām vieta pretī Platenes purvam tiek saukta par Šmitiņa riņķi. Ar šo vietu tiek saistītas arī mistiskas problēmas, piemēram, neizskaidrojamas tehnikas problēmas. Retro motobraucējs raksta, ka, “ja šai vietai tiek garām, tad kaut uz pasaules malu” (Indriksons 2017). XX gadsimta septiņdesmito gadu vidū veikti vērienīgi autoceļa pārveidošanas darbi,

iztaisnojot šo ceļa līkumu. Jaunais ceļš tika būvēts pāri purvam, zem ceļa izrokot visu kūdru 2,4 m dziļumā.

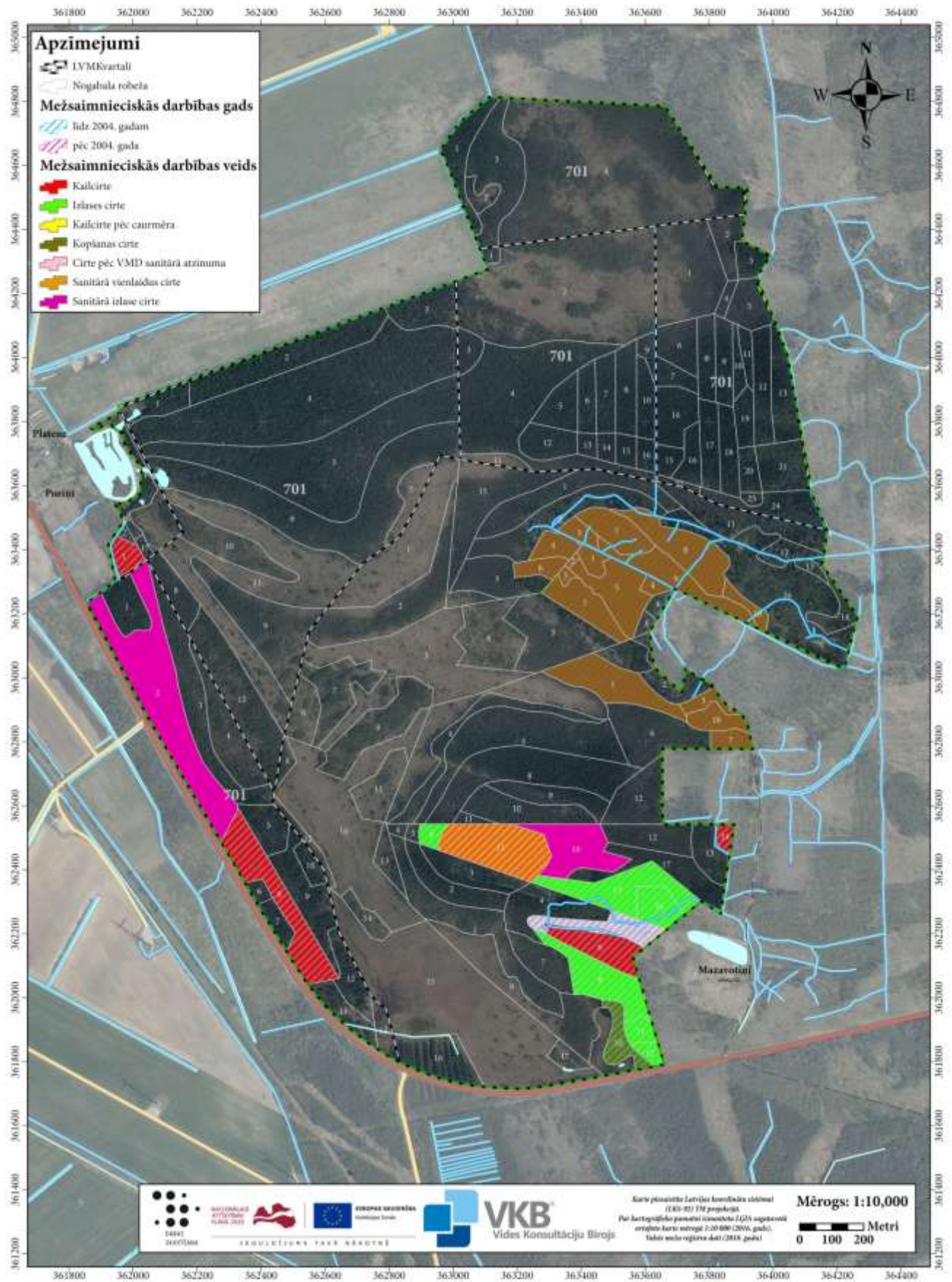
1.7. attēls. Platenes purvs un ceļš no Popes uz Ventspili 1826.-1840. gada topogrāfiskajā kartē. Avots: Latvijas Nacionālās bibliotēkas Vēsturisko karšu pārliuks, www.kartes.ldb.lv.

1.8. attēls. Platenes purvs un ceļš no Popes uz Ventspili 1833. gada kartē. Avots: Latvijas Nacionālās bibliotēkas Vēsturisko karšu pārliuks, www.kartes.ldb.lv, Neumann C 1833. Karte von Kurland. Mērogs 1:296000.

Kaļķaino zāļu purvu ieskauj mežs. VMD Meža valsts reģistra informācija liecina, ka pirms DL “Platenes purvs” izveidošanas kailcirte veikta 8,05 ha platībā meža joslā pie Rīgas-Ventspils šosejas un DL “Platenes purvs” DA malā. Savukārt DL “Platenes purvs” DA malā veikta izlases cirte 9,93 ha platībā, kopšanas cirte – 1,32 ha platībā, bet sanitārā cirte – 1,93 ha platībā (pēc pēdējā ciršanas paņēmiena).

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

1.9. attēls. Mežsaimnieciskā darbība DL "Platenes purvs". Avots: VMD Meža valsts reģistrs, 2019.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Pēc DL "Platenes purvs" izveidošanas kopšanas cirte veikta bērzu un apšu mežaudzēs 23,53 ha platībā teritorijas centrālajā daļā pie A robežas, bet sanitārās cirtes veiktas pie Rīgas-Ventspils šosejas un DA daļā: sanitārā vienlaidus cirte – 4,35 ha platībā bērzu un egļu audzēs, bet sanitārā izlases cirte – 12,67 ha platībā priežu audzē pēc vējgāzes (E. Dupuža pers. informācija) (skat. 1.9. attēlu, mežsaimnieciskā darbība pēc pēdējā ciršanas paņēmiena).

1.1.5. Kultūrvēsturiskais raksturojums

DL "Platenes purvs" un tā tuvākajā apkārtnē nav valsts vai vietējas nozīmes kultūras pieminekļu, kā arī nav ziņu par citām kultūrvēsturiskām vērtībām. Ziņas par teritorijas apsaimniekošanas vēsturi sniegtas 1.1.4. nodaļā.

1.1.6. Valsts un pašvaldības institūciju funkcijas un atbildība aizsargājamā teritorijā

DL "Platenes purvs" pārvaldes un apsaimniekošanas kārtību nosaka likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un citi normatīvie akti. DL "Platenes purvs" apsaimniekošanu, kā arī aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu nodrošina zemes īpašnieks vai lietotājs.

DL "Platenes purvs" atrodas Ventspils novada Tārgales pagasta administratīvajā teritorijā. Ventspils novada pašvaldība darbojas likuma "Par pašvaldībām" ietvaros, kā arī citu normatīvo aktu ietvaros. Attiecībā uz ĪADT pašvaldībai ir tiesības izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos par publiskā lietošanā esošo mežu un ūdeņu, kā arī par republikas pilsētas vai novada īpaši aizsargājamo dabas un kultūras objektu aizsardzību un uzturēšanu. Likumā "Par pašvaldībām" noteiktajā kārtībā pašvaldībām ir pienākums izstrādāt pašvaldības teritorijas attīstības programmu un teritorijas plānojumu, nodrošināt teritorijas attīstības programmas realizāciju un teritorijas plānojuma administratīvo pārraudzību, kā arī pašvaldības funkcija ir noteikt zemes izmantošanas un apbūves kārtību atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam.

Šobrīd DL "Platenes purvs" pārvaldi īsteno VARAM pakļautībā esošā DAP, kura uzrauga arī DA plāna izstrādes gaitu un pēc DA plāna apstiprināšanas veicinās tā ieviešanu, kā arī organizē un koordinē ĪADT monitoringu. DAP kontrolē Sugu un biotopu aizsardzības likumā, likumā "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un uz to pamata izdotajos normatīvajos aktos, t.sk. MK 2010. gada 16. marta noteikumos Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, ietverto nosacījumu ievērošanu.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Meža apsaimniekošanas un izmantošanas normatīvo aktu ievērošanu teritorijā kontrolē Valsts meža dienesta Ziemeļkurzemes reģionālās virsmežniecības Ventspils nodaļa.

VVD Ventspils reģionālā vides pārvalde veic vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas valsts kontroli, ja saskaņā ar VVD izsniegtu atļauju teritorijā darbojas konkrēts operators. Šobrīd DL "Platenes purvs" teritorijā VVD nav izsniedzis atļaujas, kuru ievērošanas kontroli veic VVD (I. Pļaviņas pers. informācija). Saskaņā ar MK 2004. gada 23. novembra noteikumu Nr. 962 "Valsts vides dienesta nolikums" 4.1. apakšpunkts VVD veic arī normatīvajos aktos par dabas resursu ieguvu un izmantošanu, dabas aizsardzību noteikto prasību ievērošanu.

LAD Ziemeļkurzemes reģionālā lauksaimniecības pārvalde uzrauga normatīvo aktu ievērošanu lauksaimniecības nozarē un pilda ar lauksaimniecību un lauku atbalsta politikas īstenošanu saistītas funkcijas.

Valsts mežus DL "Platenes purvs" teritorijā apsaimnieko LVM Ziemeļkurzemes reģions.

1.2. Normatīvo aktu normas, kas saistošas dabas liegumā „Platenes purvs”

DL "Platenes purvs" ir Latvijas ĪADT un Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (*Natura 2000*). Tajā ir saistoši Latvijas Republikas normatīvie akti, kas regulē ĪADT aizsardzību un izmantošanu, kā arī normatīvie akti, kas regulē saimnieciskās darbības, kas veicamas teritorijā (mežsaimniecība, lauksaimniecība, tūrisma attīstība un citas). Tāpat teritorijai saistoši normatīvie akti, kas regulē teritorijā sastopamo biotopu (meži, zālājs, upe un citi) izmantošanu un vispārējie īpašuma tiesības regulējošie normatīvie akti.

DL "Platenes purvs" regulē Latvijas Republikas normatīvie akti, nozīmīgi ir arī ES direktīvu un Latvijas ratificēto konvenciju nosacījumi un prasības.

Turpmāk uzskaitīti būtiskākie normatīvie akti, aprakstot, kā tieši konkrētais normatīvais akts ietekmē DL "Platenes purvs" izmantošanu.

Vides un dabas aizsardzības normatīvie akti

Vides aizsardzības likums nosaka resursu ilgtspējīgu izmantošanu, valsts pārvaldes institūciju un pašvaldību institūciju kompetenci vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, Latvijas Republikas iedzīvotāju tiesības uz kvalitatīvu dzīves vidi, Latvijas Republikas iedzīvotāju pienākumus vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, sabiedrības tiesības saņemt vides informāciju un piedalīties ar vides aizsardzību saistītu lēmumu pieņemšanā. Vides aizsardzības likums nosaka valsts kontroli vides jomā, atbildību par nodarīto kaitējumu, kas nodarīts īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, aizsargājamām sugām un biotopiem, ūdeņiem, augsnei un zemes dzīlēm. Tāpat likums nosaka, ka Vides valsts kontroli (tajā skaitā valsts nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju,

īpaši aizsargājamo sugu un biotopu, mikroliegumu apsaimniekošanu un aizsardzību, kā arī paredzēto darbību veikšanas nosacījumu vai tehnisko noteikumu ievērošana atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas reglamentē ietekmes uz vidi novērtējumu) veic Valsts vides dienesta un Dabas aizsardzības pārvaldes valsts vides inspektori. Šobrīd DL “Platenes purvs” teritorijā VVD nav izsniedzis atļaujas vai tehniskos noteikumus, kuru ievērošanas kontroli veic VVD valsts vides inspektori.

MK 2007. gada 24. aprīļa noteikumi Nr. 281 „**Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas**” nosaka zaudējumu atlīdzināšanas kārtību, atlīdzības lielumu un sugu sarakstu, par kuru iznīcināšanu jāatlīdzina zaudējumi. Ja DL “Platenes purvs” teritorijā tiktu nodarīti kādi būtiski kaitējumi videi (piemēram, iznīcināta vai bojāta īpaši aizsargājamas augu sugas atradne), tiktu piemērotas šajos noteikumos iekļautās prasības. Atbilstoši noteikumu 12.1. apakšpunktam novērtē kaitējumu īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, kaitējumu īpaši aizsargājamām sugām vai biotopiem. Piemēram, minēto noteikumu 40.3. apakšpunkts un 4. pielikums nosaka sodu par sīkspārņu nogalināšanu piecu minimālo mēnešalgu apmērā par vienu īpatni.

MK 2007. gada 27. marta noteikumi Nr. 213 „**Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu**” nosaka kritērijus, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu salīdzinājumā ar pamatstāvokli. Viens no kritērijiem, kurš tiek piemērots ietekmes būtiskuma novērtēšanā, ir kaitējuma skarto atsevišķo sugas indivīdu nozīme attiecīgās sugas (arī biotopa) saglabāšanā un dabiskā izplatībā, sugas jutību un sastopamības biežumu (to novērtē vietējās pašvaldības, valsts, Eiropas Savienībā (turpmāk – ES) ietilpstošā boreālā (ziemeļu) reģiona un ES līmenī.

Likums “**Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām**” definē ĪADT kategorijas, nosaka ĪADT izveidošanas kārtību, kā arī nosaka nepieciešamību tām izstrādāt DA plānus un individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus. Minētā likuma 13. panta otrā daļa nosaka, ka DL izveido Ministru kabinets. Minētā likuma 18. panta ceturtajā daļā noteikts ka, izstrādājot ĪADT individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kā arī valsts un reģionālās attīstības plānošanas dokumentus un apsaimniekojot ĪADT, var izmantot DA plānā ietvertu informāciju, un to, ka DA plānam ir ieteikuma raksturs.

Minētā likuma pielikumā uzskaitītas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*). DL “Platenes purvs” 261. punktā noteikts kā B tipa teritorija (LV0531700). Tas nozīmē, ka tā noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

15.06.1999. noteikumi Nr.212 “**Noteikumi par dabas liegumiem**” nosaka dabas liegumu robežas un teritoriju aizsardzības statusu. Šo MK noteikumu 1.251. apakšpunktā un 293. pielikumā sniegta DL “Platenes purvs” robežu shēma, robežpunktu koordinātas un apraksts.

MK 2010. gada 16. marta noteikumu Nr. 264 „**Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi**” (turpmāk – Vispārējie noteikumi) 5. nodaļā noteikta DL aizsardzības un izmantošanas kārtību, pieļaujamo un aizliegto darbību veidi, ierobežojumi un rekomendācijas mežsaimnieciskajai darbībai. Ja tiktu sagatavoti un apstiprināti DL „Platenes purvs” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, minētie MK noteikumi zaudētu spēku.

MK 2007. gada 9. oktobra noteikumi Nr. 686 „**Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību**” nosaka, kādai informācijai jābūt ietvertai DA plānā un kāda ir DA plāna izstrādes kārtība.

MK 2002. gada 28. maija noteikumi Nr. 199 „**Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) izveidošanas kritēriji Latvijā**” (izdoti saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. panta otro daļu) nosaka kritērijus, kas piemērojami Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanai Latvijā.

MK 2006. gada 18. jūlija noteikumi Nr. 594 „**Noteikumi par kritērijiem, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklam, to piemērošanas kārtību un prasībām ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai**” nosaka kompensējošo pasākumu veikšanas kārtību, ja paredzētā darbība negatīvi ietekmēs *Natura 2000* teritorijā esošas sugas vai biotopus, un šo kompensējošo pasākumu rezultātu monitoringa kārtību. Šādu noteikumu piemērošanas nepieciešamība rastos gadījumā, ja, piemēram, aizsargājamo ainavu apvidus teritorijā tiku plānota darbība, kas varētu negatīvi ietekmēt kādu no tajā esošajām dabas vērtībām (sugu vai biotopu). Šādā gadījumā tiktu piemēroti noteikumos minētie kritēriji par kompensējošajiem pasākumiem.

Sugu un biotopu aizsardzības likums regulē sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, veicina populāciju un biotopu saglabāšanu, kā arī regulē īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību. Minētais likums nosaka valsts pārvaldes institūciju kompetenci un zemes īpašnieku un pastāvīgo lietotāju pienākumus un tiesības sugu un biotopu aizsardzībā, kā arī nepieciešamību veikt sugu un biotopu monitoringu.

MK 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 „**Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu**” uzskaita Latvijā īpaši aizsargājamās (1. pielikums) un aizsargājamās un ierobežoti izmantojamās (2. pielikums) sugas. No šajos noteikumos minētajām sugām DL “Platenes purvs” teritorijā sastopamas 16 īpaši aizsargājamas vaskulāro augu, divas sūnu un viena ķērpju suga, astoņas īpaši aizsargājamas bezmugurkaulnieku sugas, divas īpaši aizsargājamas zīdītāju sugas (sikspārņi), divas ierobežoti izmantojamas īpaši aizsargājamas zīdītāju sugas, piecas īpaši aizsargājamas putnu sugas.

MK 2006. gada 21. februāra noteikumos Nr. 153 „**Par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu**” ietverts Latvijā sastopamo ES prioritāro sugu un biotopu saraksts. No šajos noteikumos minētajiem prioritārajiem biotopiem DL “Platenes purvs” teritorijā sastopami sekojoši biotopi: 7230 *Kaļķaini zāļu purvi*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 91D0* *Purvaini meži*.

MK 2009. gada 15. septembra noteikumi Nr. 1055 „**Noteikumi par to Eiropas Kopienā nozīmīgo dzīvnieku un augu sugu sarakstu, kurām nepieciešama aizsardzība, un to dzīvnieku un augu sugu indivīdu sarakstu, kuru ieguvei savvaļā var piemērot ierobežotas izmantošanas nosacījumus**” nosaka to Eiropas Kopienā nozīmīgu dzīvnieku un augu sugu sarakstu, kurām nepieciešama aizsardzība (1. pielikums), un to Eiropas Kopienā nozīmīgu dzīvnieku un augu sugu indivīdu sarakstu, kuru ieguvei savvaļā var piemērot ierobežotas izmantošanas nosacījumus (2. pielikums).

MK 2017. gada 20. jūnija noteikumos Nr. 350 „**Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu**” iekļauts īpaši aizsargājamo biotopu veidu saraksts. No minētajos noteikumos iekļautajiem biotopu veidiem DL “Platenes purvs” konstatēti četri dažādi īpaši aizsargājami biotopi, t.sk., piemēram, Kaļķaini zāļu purvi, minēto noteikumu pielikuma 2.2. apakšpunkts.

MK 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 „**Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu**” nosaka mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu. Noteikumu pielikumos ir pieejams īpaši aizsargājamo zīdītāju, abinieku, rāpuļu, bezmugurkaulnieku, vaskulāro augu, sūnu, aļģu, ķērpju un sēņu sugu saraksts, kuru aizsardzībai var izveidot mikroliegumus, kā arī īpaši aizsargājamo putnu sugu saraksts, kuru aizsardzībai var izveidot mikroliegumus, un katrai sugai noteiktā mikrolieguma platība. DL “Platenes purvs” teritorijā mikroliegumi nav izveidoti, tuvākie mikroliegumi izveidoti melnā stārķa aizsardzībai (atbilstoši minēto noteikumu 2. pielikuma 1.20. apakšpunktam) un atrodas aptuveni 3,8 km attālumā no DL “Platenes purvs”.

Likums **Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās** paredz nosacījumus, ar kuriem piešķirama kompensācija par saimnieciskās darbības ierobežojumiem valsts un pašvaldību izveidotajās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos un kuri izriet no aizsargājamo teritoriju aizsardzības prasībām, kā arī kompensācijas piešķiršanas kārtību. Tajā noteikts, ka Ikgadēju atbalsta maksājumu par saimnieciskās darbības ierobežojumiem Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijās (Natura 2000) izmaksā normatīvajos aktos par lauku attīstības atbalsta piešķiršanu noteiktajā kārtībā no attiecīgo Eiropas Savienības fondu līdzekļiem. Par DL “Platenes purvs” noteikto galvenās cirtes un kopšanas cirtes aizliegumu meža īpašnieks par 1 ha meža var sņemt kompensāciju 160 euro apmērā ([http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/platibu-maksajumi/platibu-maksajumu-veidi/natura-2000-meza-ipasniekiem-\(nim\)-82](http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/platibu-maksajumi/platibu-maksajumu-veidi/natura-2000-meza-ipasniekiem-(nim)-82)).

MK 2016. gada 7. jūnija noteikumi Nr. 353 „**Kārtība, kādā zemes īpašniekiem vai lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem, un minimālās aizsardzības pasākumu prasības postījumu novēršanai**” nosaka kārtību, kādā zemes lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem.

Likums “**Par ietekmes uz vidi novērtējumu**” nosaka darbības un objektus, kuriem ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums un darbības, kurām ir nepieciešams ietekmes

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

sākotnējais izvērtējums, kā arī nosaka plānošanas dokumentus, kuriem nepieciešams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Minētā likuma 4.¹ pants paredz, ka kompetentā institūcija var pieņemt lēmumu par ietekmes novērtējumu uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju arī darbībām, kuras nav iekļautas likuma 1. un 2. pielikumā. Novērtējums jāveic saskaņā ar atsevišķi noteiktu kārtību. Likums piemērojams darbībām, kā arī izstrādes procesā esošiem plānošanas dokumentiem, kuros paredzētas darbības, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), izņemot plānošanas dokumentus, kuri nosaka dabas aizsardzības un apsaimniekošanas prasības un pasākumus attiecībā uz šīm teritorijām.

MK 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300 „**Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)**” nosaka, kā novērtējama to paredzēto darbību ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), kuru īstenošanai nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

MK 2004. gada 23. marta noteikumi Nr. 157 „**Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums**” nosaka kārtību, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, kā arī plānošanas dokumentu veidus, kuriem veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums. Noteikumi nosaka vides pārskatā iekļaujamās prasības, tajā skaitā, ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, īpaši tās, kuras attiecas uz jebkurām vides aizsardzībai būtiskām teritorijām, arī uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mitrājiem, mikroliegumiem, īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm.

MK 2015. gada 13. janvāra noteikumi Nr. 18 „**Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību**” nosaka kārtību, kādā veicams ietekmes uz vidi novērtējums. Ja darbība, kurai nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, tiktu plānota aizsargājamo ainavu apvidus teritorijā vai šī darbība to varētu netieši ietekmēt, tad šādu informācija būtu jānorāda attiecīgajā iesniegumā.

MK 2015. gada 27. janvāra noteikumi Nr. 30 „**Kārtība, kādā Valsts vides dienests (turpmāk – VVD) izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai**” nosaka paredzētās darbības, kurām nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, bet kuru veikšanai ir nepieciešami tehniskie noteikumi, kā arī šo tehnisko noteikumu saturu, pieprasīšanas, sagatavošanas un izdošanas kārtību. Tehniskajos noteikumos tiek noteiktas vides aizsardzības prasības paredzētajai darbībai tās norises vietā, tajā skaitā norāde par atrašanos īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpašu uzmanību pievēršot: ūdenstecēm, ūdenstilpēm (tai skaitā ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas noteiktas normatīvajos aktos par riska ūdensobjektiem), kā arī prasībām, kas attiecībā uz attīrīšanas iekārtu projektēšanu, būvniecību un ekspluatāciju noteiktas normatīvajos aktos par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslās un īpaši aizsargājamiem meža iecirkņiem, kā arī ģeoloģiskajiem procesiem.

Likuma **Par piesārņojumu** mērķis ir novērst vai mazināt piesārņojuma dēļ cilvēku veselībai, videi un īpašumam nodarīto kaitējumu, kā arī novērst vai samazināt piesārņojošo darbību radīto kaitējumu, noteikt kārtību piesārņoto un potenciāli piesārņoto vielu reģistrācijai un sanācijai, novērst vai samazināt vides trokšņa ietekmi uz cilvēkiem, samazināt

siltumnīcefekta gāzu emisijas un noteikt sabiedrības tiesības piedalīties lēmumu pieņemšanā attiecībā uz piesārņojošo darbību atļauju izsniegšanu. Likums definē terminu – īpaši jutīgas teritorijas: “Teritorijas, kur piesārņojums var pastiprināti ietekmēt cilvēku veselību vai vidi un tās bioloģisko daudzveidību, vai teritorijas, kuras ir īpaši jutīgas pret piesārņojuma radīto slodzi, sauc par īpaši jutīgām teritorijām.”

Meža likums nosaka mērķi regulēt visu Latvijas mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, visiem meža īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem garantējot vienādas tiesības, īpašumtiesību neaizskaramību un saimnieciskās darbības patstāvību un nosakot vienādus pienākumus.

MK 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 935 „**Noteikumi par koku ciršanu mežā**” nosaka koku ciršanas kārtību mežā, kā arī dabas aizsardzības prasības koku ciršanai.

MK 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 „**Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā**” nosaka vispārējās dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā, aprobežojumus aizsargjoslās ap purviem, bioloģiski nozīmīgu meža struktūras elementu noteikšanas un saglabāšanas nosacījumus, kā arī saimnieciskās darbības ierobežojumus dzīvnieku vairošanās sezonas laikā.

MK 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 947 „**Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtas situāciju izsludināšanu mežā**” nosaka meža aizsardzības pasākumus, to izpildes kārtību un termiņus, kārtību, kādā izsludināmas ārkārtas situācijas sakarā ar meža ugunsgrēku izplatīšanos, meža kaitēkļu savairošanos un slimību izplatīšanos masveidā. Šie noteikumi attiecas arī uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām, tajā skaitā uz DL “Platenes purvs”, kuram nav spēkā esošu individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kuros būtu noteikts citādi.

MK 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 889 „**Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību**” nosaka ar atmežošanu izraisīto negatīvo seku kompensācijas noteikšanas kritērijus, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību. Noteikumos paredzēts, ka kompensācija jāmaksā:

- par oglekļa dioksīda piesaistes potenciāla samazināšanos;
- par bioloģiskās daudzveidības samazināšanos;
- par vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslu un sanitāro aizsargjoslu funkciju kvalitātes samazināšanos.

Saskaņā ar Meža likuma 1. panta pirmās daļas 3. punktu atmežošana ir personas darbības izraisīta meža pārveidošana citā zemes lietošanas veidā. Vispārējo noteikumu 16.6. apakšpunktā ir noteikti ierobežojumi zemes kategorijas maiņai dabas liegumos, tajā skaitā dabas DL “Platenes purvs”. Saskaņā ar Meža likuma 41. panta otro daļu gadījumā, ja atmežošanas mērķis ir īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošana, kompensācija valstij par ar atmežošanas izraisīto negatīvo seku novēršanu saistītajiem izdevumiem nav jāmaksā.

MK 2013. gada 18. jūnija noteikumu Nr. 325 “**Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu mežā**” nosaka kritērijus īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanai mežā un atjaunošanas atļaujas izsniegšanas kārtību. saskaņā ar šo noteikumu 6.21. apakšpunktu DL “Platenes purvs”

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

veicama kaļķaina zāļu purva īpaši aizsargājamā biotopa atjaunošana. Saskaņā ar minēto noteikumu 11. punktu pirms biotopa atjaunošanas nepieciešams saņemt DAP atļauju.

MK 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 309 „**Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža**” cita starpā nosaka kārtību koku ciršanai ārpus meža zemes un kārtību, kādā izsniedz atļauju šo koku ciršanai. Minēto noteikumu 1. pielikumā ir norādītas koku sugas un to izmēri, kuru nociršanai ārpus meža nepieciešama vietējās pašvaldības atļauja, kā arī Dabas aizsardzības pārvaldes atzinums.

Meliorācijas likuma mērķis ir nodrošināt tādu meliorācijas sistēmu pārvaldības mehānismu, kas veicina dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un izmantošanu, nodrošina iedzīvotāju drošībai un labklājībai, infrastruktūras attīstībai nepieciešamo ūdens režīmu, kā arī racionālu meliorācijas sistēmu būvniecību, ekspluatāciju, uzturēšanu un pārvaldību. DL “Platenes purvs” teritorijā atrodas dabiskas un pārveidotas ūdensteces, kā arī meliorācijas novadgrāvji, kas izbūvēti mežu un lauksaimniecības zemju hidroloģiskā režīma regulēšanai.

MK 2010. gada 3. augusta noteikumi Nr. 714 „**Meliorācijas sistēmas ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi**” nosaka prasības, kas zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam jāievēro meliorācijas sistēmas izmantošanā, kopšanā un saglabāšanā. Meliorācijas sistēmu izmanto atbilstoši paredzētajam mērķim, kopj un saglabā tā, lai tās darbība nodrošinātu zemes ilgtspējīgu izmantošanu, nepasliktinot citu zemes īpašnieku vai tiesisko valdītāju zemes izmantošanas iespējas un meliorācijas sistēmas darbību.

Medību likums un MK 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 „**Medību noteikumi**” reglamentē medību saimniecības noteikumus.

Lauksaimniecības un lauku attīstības likums nosaka mērķi radīt tiesisku pamatu lauksaimniecības attīstībai un noteikt ilglaicīgu lauksaimniecības un lauku attīstības politiku saskaņā ar ES kopējo lauksaimniecības politiku un kopējo zivsaimniecības politiku.

MK 2015. gada 7. aprīļa noteikumi Nr. 171 „**Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā**” nosaka kārtību, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un ES lauku attīstības platībatkarīgo atbalstu lauku attīstībai – vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanas pasākumiem. Viens no pasākumiem, kam tiek piešķirts atbalsts, ir „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos”. Atbilstoši noteikumiem tiek noteikts atbalsta apmērs par vienu hektāru atbalsttiesīgās platības, kas tiek iedalītas četrās dažādās ražības klasēs. DL “Platenes purvs” kaļķainais zāļu purvs 2017. gada 25. jūlijā noteikts kā ceturtās ražības klases botāniskais bioloģiski vērtīgais zālājs (Ozola informācija, anketa Nr. 17RS7_73_1).

Tūrisma likuma mērķis ir radīt tiesisku pamatu tūrisma nozares attīstībai Latvijā, noteikt kārtību, kādā valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības un uzņēmumi (uzņēmēj sabiedrības) darbojas tūrisma jomā, un aizsargāt tūristu intereses. Minētā likuma 1. panta 2. punktā definēts dabas tūrisms – tūrisma veids, kura mērķis ir izzināt dabu, apskatīt raksturīgas ainavas, biotopus, novērot augus un dzīvniekus dabiskajos apstākļos, kā arī izglītoties dabas aizsardzības jautājumos. Likuma 3. panta 4. un 10. punktā ir noteikts, ka

viens no tūrisma nozares galvenajiem uzdevumiem ir veicināt kultūrvēsturiskā un dabas mantojuma saglabāšanu un racionālu izmantošanu, kā arī nodrošināt kultūras un dabas tūrisma attīstību. Turklāt ir jānodrošina tūrisma harmoniska attīstība atbilstoši dabas un kultūras vides aizsardzībai tā, lai tūrisms nenonāktu pretrunā ar dabas un kultūras vides aizsardzību.

Civillikuma trešā daļa (Lietu tiesības) trešās nodaļas (Īpašums) piektajā apakšnodaļā (Īpašuma aprobežojumi) 1082. pants nosaka: „Īpašuma lietošanas tiesības aprobežojumu noteic vai nu likums, vai tiesas lēmums, vai arī privāta griba ar testamentu vai līgumu, un šis aprobežojums var attiekties kā uz dažu lietu tiesību piešķiršanu citām personām, tā arī uz to, ka īpašniekam jāatturas no zināmām lietošanas tiesībām, vai arī jāpacieš, ka tās izlieto citi.”

Zemes pārvaldības likuma mērķis ir veicināt ilgtspējīgu zemes izmantošanu un aizsardzību.

Teritorijas attīstības plānošanas likums nosaka mērķi panākt, ka teritorijas attīstība tiek plānota tā, lai varētu paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku.

MK 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 „**Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi**” nosaka vispārīgās prasības vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanai, teritorijas izmantošanai un apbūvei, kā arī teritorijas izmantošanas veidu klasifikāciju. Saskaņā ar šo noteikumu 3. pielikumu DL “Platenes purvs” teritorijas izmantošanas veidi ir, piemēram, “Mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās”, kods 22002, meža apsaimniekošana atbilstoši normatīvo aktu prasībām īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, “Lauksaimnieciska izmantošana”, kods 21001, augkopība u. c.

MK 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 „**Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem**” cita starpā nosaka novada vai republikas pilsētas pašvaldības vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu – ilgtspējīgas attīstības stratēģijas, attīstības programmas, teritorijas plānojuma, lokālplānojuma un to grozījumu, detālplānojuma un tematiskā plānojuma – saturu un to izstrādes kārtību. Uz DL “Platenes purvs” teritoriju attiecināmie teritorijas plānošanas dokumenti aprakstīti 1.1.2. nodaļā.

Likums **Par pašvaldībām** reglamentē Latvijas pašvaldību darbības vispārīgos noteikumus un ekonomisko pamatu, pašvaldību kompetenci, domes un tās institūciju, kā arī domes priekšsēdētāja tiesības un pienākumus, pašvaldību attiecības ar Ministru kabinetu un ministrijām, kā arī pašvaldību savstarpējo attiecību vispārīgos noteikumus. Minētā likuma 14. panta otrās daļas 1. punktā ir noteikts, ka pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir pienākums izstrādāt pašvaldības teritorijas attīstības programmu un teritorijas plānojumu, nodrošināt teritorijas attīstības programmas realizāciju un teritorijas plānojuma administratīvo pārraudzību. Savukārt saskaņā ar šī likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktu pašvaldībai ir piešķirta autonomā funkcija noteikt kārtību, kādā izmantojami publiskā lietošanā esošie meži un ūdeņi, ja likumos nav noteikts citādi, bet 13. punktā ir noteikts, ka pašvaldības funkcija ir

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

noteikt zemes izmantošanas un apbūves kārtību atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam. Plašāk par Ventspils novada teritorijas plānojumu skatīt šī plāna 1.1.2. nodaļā.

Aizsargjoslu likums nosaka aizsargjoslu veidus un funkcijas, izveidošanas, grozīšanas un likvidēšanas pamatprincipus, uzturēšanas un stāvokļa kārtības kontroli, kā arī saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās.

Aizsargjoslu likuma 7.¹pants, lai saglabātu bioloģisko daudzveidību un stabilizētu mitruma režīmu meža un purvu saskares (pārejas) zonā, nosaka aizsargjoslas ap purviem. DL "Platenes purvs" teritorijā atrodas Platenes purvs. Meža likums saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 37.¹pantu nosaka aprobežojumus purvu aizsargjoslās.

Ventspils TP saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 13. panta otrās daļas 2. punkta "a" apakšpunktu noteikta ekspluatācijas aizsargjosla ap valsts galveno autoceļu A10 Rīga-Ventspils - 100 m aizsargjosla uz katru pusi no ceļa ass, kas skar DL "Platenes purvs" teritoriju, kas D pusē robežojas ar minēto autoceļu. DL "Platenes purvs" teritorijas A daļa ietilpst ūdens ņemšanas vietas ķīmiskajā aizsargjoslā, kuru nosaka saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 9. panta otro daļu.

Zemes ierīcības likums nosaka uzdevumu aizsargāt zemes lietotāju tiesības un regulēt zemes lietošanas un zemes ierīcības pamatnoteikumus.

Likums **Par nekustamā īpašuma nodokli** nosaka nodokļu aprēķināšanas un maksāšanas kārtību, nodokļu atvieglojumus. Minētā likuma 1. panta otrās daļas 5. punkts noteic, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek zemi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kurās ar likumu aizliegta saimnieciskā darbība, un šajās teritorijās esošās dabas aizsardzībai izmantojamās ēkas un inženierbūves saskaņā ar MK apstiprināto sarakstu. DL "Platenes purvs" teritorijā neietilpst zemes platības, kurā ar likumu ir pilnībā aizliegta saimnieciskā darbība.

Starptautiskās saistības

Konvencijas "**Par bioloģisko daudzveidību**", kurai Latvija pievienojās ar likumu „Par 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro konvenciju par bioloģisko daudzveidību”, uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana.

Bernes konvencijas "**Par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību**", kas Latvijā apstiprināta ar likumu „Par 1979. gada Bernes konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu”, mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, kā arī veicināt šādu sadarbību. Īpaša uzmanība pievērsta apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām. Piemēram, apdraudētās sikspārņu sugas iekļautas minētās konvencijas II pielikumā (dīķu naktssikspārnis *Myotis dasycneme* un Eiropas platausis *Barbastella barbastellus*) un IV pielikumā (visas pārējās Latvijā konstatētās sikspārņu sugas).

Eiropas ainavu konvencija Latvijā pieņemta ar likumu „Par Eiropas ainavu konvenciju”, kur dalībvalstis apstiprina, ka Eiropas ainavu kvalitāte un daudzveidība ir kopīgs

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

resurss un ka ir jāsadarbojas, lai tās aizsargātu un pārvaldītu, kā arī veiktu plānošanu, vēloties radīt jaunu instrumentu, kas īpaši domāts Eiropas visu ainavu aizsardzībai, pārvaldībai un plānošanai.

Orhūsas konvencijas (pieņemta ar likumu „Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”) mērķis ir nodrošināt sabiedrības informēšanu, piekļūšanu informācijai, iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanā un griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem.

Bonnas konvencija (pieņemta ar likumu „Par 1979. gada Bonnas konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību”) nosaka apdraudētās migrējošās sugas, migrējošās sugas, kurām ir nelabvēlīgs aizsardzības statuss, kā arī principus, kas jāņem vērā, īstenojot minēto sugu aizsardzības pasākumus.

Ramsāres konvencijas (pieņemta ar likumu „Par 1971. gada 2. februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”) mērķis ir nodrošināt mitrāju aizsardzību un saprātīgu izmantošanu. Mitrāju ekosistēmas, tostarp arī kaļķaini zāļu purvi, ir nozīmīgas, lai saglabātu bioloģisko daudzveidību.

Līgums par sikspārņu aizsardzību Eiropā (pieņemts ar MK 2003. gada 7. janvāra noteikumiem Nr. 10 „Noteikumi par līgumu par sikspārņu aizsardzību Eiropā”) izriet no 1979. gada Bonnas konvencijas un nosaka sikspārņu aizsardzības principus.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva „Par savvaļas putnu aizsardzību” 2009/147/EK pieņemta, lai saglabātu migrējošo sugu populācijas tādā līmenī, kas atbilst īpašajām ekoloģiskajām, zinātniskajām un kultūras prasībām, tai pašā laikā ņemot vērā ekonomiskās un rekreācijas vajadzības, vai lai regulētu šo sugu populāciju lielumu atbilstībā šim līmenim. Daudzas savvaļas putnu sugas, kuras dabiski sastopamas Eiropā, skaitliski samazinās, dažos gadījumos tas notiek ļoti strauji, un tas rada nopietnus draudus vides aizsardzībai, īpaši tādēļ, ka tiek apdraudēts bioloģiskais līdzsvars.

Eiropas Padomes Direktīvas „Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” 92/43/EEK mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, veicot dabisko biotopu un faunas un floras aizsardzību. Tā nosaka, ka programmas *Natura 2000* ietvaros jāizveido Vienotais Eiropas ekoloģiskais tīkls, kurš aptver īpaši aizsargājamās teritorijas. Šim tīklam jānodrošina dabisko biotopu tipu un attiecīgo sugu biotopu saglabāšanu, vai, kur tas nepieciešams, labvēlīgā aizsardzības statusa atjaunošanu to dabiskās izplatības areāla robežās. Piemēram, II pielikumā iekļautas sugas, kuru atradnēm veidojamas *Natura 2000* teritorijas (dīķu naktssikspārnis *Myotis dasycneme* un Eiropas platausis *Barbastella barbastellus*), bet IV pielikumā – retas sugas, kurām nepieciešama īpaša aizsardzība (visas Latvijā konstatētās sikspārņu sugas).

Eiropas Parlamenta un Padomes Ūdeņu Struktūrdirektīvas 2000/60/EK mērķis ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli un veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu.

2. FIZISKI ĢEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS

2.1. Klimats

DL “Platenes purvs” teritorija, tāpat kā visa Latvijas Republika, atrodas mēreni mitrajā atlantiski kontinentālajā klimata apgabalā, t.i. pārejas klimata apgabalā starp kontinentālo Austrumeiropas un marīno Rietumeiropas klimatu. Teritorijā vietējo klimatu veidojošais un līdz ar to arī galvenais klimata noteicošais faktors ir summārā Saules radiācija. Gada vidējais kopējās pieplūstošās Saules radiācijas daudzums Latvijā ir 3500–4000 MJ/m². 80 % no pieplūstošās saules enerģijas tiek izmantoti ūdens evaporācijai (ūdens iztvaikošanai no augsnes un veģetācijai), bet tikai 20 % – atmosfēras gaisa sasilšanai. Vidējais nokrišņu daudzums Latvijas teritorijā ir 683 mm, no kuriem 60–80 % iztvaiko. Minēto klimatisko apstākļu rezultātā Latvijā ir izteikti pozitīva mitruma bilance, kā rezultātā valsts ir bagāta ar virszemes un pazemes ūdeņiem, lielas platības aizņem purvi un augsnes ģenēzē valdošie procesi ir podzolēšanās un glejošanās. Latvija atrodas Atlantijas okeāna ietekmes apgabalā, tāpēc klimatam ir okeāniskas iezīmes: izteikti cikloniski laika apstākļi, liels nokrišņu daudzums, izlīdzināta temperatūra gada gaitā. Siltās un mitrās okeāniskās gaisa masas, kas veidojas virs Atlantijas okeāna, rietumu planetārās plūsmas ietekmē virzās pāri Baltijas jūrai un, pateicoties līdzenajam reljefam, tālu iespiežas sauszemē. Minēto gaisa masu, Baltijas jūras un Rīgas līča ietekmē piejūrā vairāk izteiktas ir okeāniskā klimata pazīmes (Nikodemus² 2019).

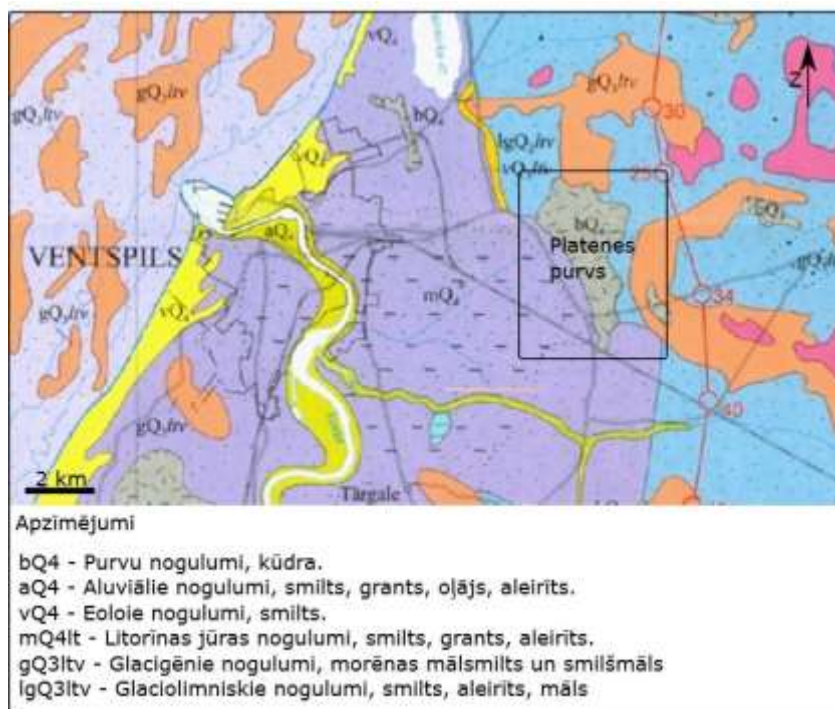
Atbilstoši Latvijas klimatiskajai rajonēšanai DL “Platenes purvs” teritorija ietilpst Piejūras zemienes un Zemgales līdzenuma klimatiskajā rajonā, Piejūras zemienes apakšrajonā, kur klimats ir samērā sauss un silts. Šajā rajonā ir visgarākais bezsala periods, ziemas ir maigas, ar nestabilu sniega segu, vidējais sniega segas biezums ziemas beigās ir no 15 līdz 20 cm, vidējā minimālā gaisa temperatūra ir no -18 °C līdz -24 °C. Tā kā teritorijas reljefs atbilst līdzenam vai viegli viļņotam līdzenumam, kā arī dominē lieli, kompakti vienlaidu mežu masīvi, teritorijas klimatiskā kontrastainība nav izteikta (Kalniņa 1995).

Platenes purva apkārtnes klimatiskos apstākļus galvenokārt nosaka Baltijas jūras tuvums. Ventavas līdzenumā klimats ir mēreni silts, nedaudz mitrs, jūras ietekmē ziemas ir samērā maigas. Gada vidējā temperatūra ir 6 °C, bet vidējā gaisa temperatūra jūlijā ir 16,5 °C, janvārī – no -3 °C līdz -4 °C. Gada nokrišņu daudzums svārstās no 600 līdz 700 mm. Rudeņos bieži smidzina lietus un ir migla. Bezsala periods ilgst no 160 līdz 170 dienām. Pēdējās pavasara salnas parasti novērojamas maija sākumā, pirmās rudens salnas – oktobra otrajā pusē. Sniega segas biezums ir līdz 16 cm (Strautnieks 1998).

2.2. Ģeoloģija un ģeomorfoloģija

Platenes purvs atrodas Rietumlatvijā uz robežas starp Ventavas līdzenumu (R daļā) un Rindas līdzenumu (A daļā). Platenes purva A pusē to norobežo Popes pacēlums. Robežu ar Ventavas un Rindas līdzenumu veido jūras senkrasts 10 – 15 m virs jūras līmeņa. Platenes purvs izvietojies uz austrumiem no senā jūras krasta vaļņa, un var tikt pieskaitīts pie Rindas

līdzenuma. Teritorijas ģeoloģiskā situācija ir komplicēta, ko nosaka pēdējā apledojuuma uzvirzīšanās un atvirzīšanās pirms 17 000 - 15 000 gadiem (Hughes et al. 2016; Stivrins et al. 2017), un Baltijas jūras attīstības stadiju ietekme (Bērziņš et al. 2016; Grudzinska 2015). Kā liecības šiem procesiem ir kvartāra nogulumu, kur Platenes purva A daļā sastopami glacigēnie, glaciolimniskie un glaciofluviālie nogulumu, kuri sastāv galvenokārt no mālsmilts/smilšmāla, grants, smilts un aleirīta (skat. 2.2.1. attēlu). Ģeoloģiskie apstākļi arī nosaka, ka austrumu daļā, kur nogulumus veido smilts, augsne ir nabadzīgāka, nekā smilšmāla/mālsmilts apgabalos (Kasparinskis, Nikodemus 2012). Uz R no Platenes purva augsnes tiek vērtētas auglīgākas, ko nosaka organisko un minerogēno barības vielu klātbūtne.

2.2.1. attēls. Platenes purva novietojums ziemeļrietumu Latvijā uz austrumiem no Ventspils un kvartāra nogulumu izplatības karte. Avots: LVGD Kvartārģeoloģija. Valsts Ģeoloģijas Dienesta Kvartāra nogulumu karšu mozaīka mērogā 1:200 000. LU GZZF WMS. Skatīts 12.12.2019. Pieejams www.geo.lu.lv/pētniecība/kartes.

Zemkvartāra virsas reljefs Ventavas līdzenuma austrumdaļā devonu iežu virsas absolūtajās atzīmēs mainās no -20 m Ventas tuvumā līdz 3 m pie Litorīnas jūras krasta veidojumiem. Platenes purva teritorija atrodas virs ielejveida (apraktā ieleja) iegrauzumiem (skat. 2.2.2. attēlu), kuri izveidojušies devona perioda Narvas (D2na) svītas un Arukilas (D2ar) svītas iežos. Apraktā ieleja ir līdz pat 3 km plata un izsekojama gar Ventu un tālāk uz ziemeļiem Baltijas jūras akvatorijā. Dziļākajās vietās pie Zūrām un Ventspils devona iežu virsa konstatēta ap 150 m zem jūras līmeņa.

Zemkvartāra reljefs nosaka kvartāra nogulumu biezuma izmaiņas un to uzbūves raksturīgākās īpatnības. Austrumos no Ventas kvartāra segas biezums mainās no 7 līdz 30 m. Virs devona iežiem atrodas blīvi zilganpelēki, pelēki un brūnganpelēki Latvijas svītas morēnas smilšmāli (gQ3ltv). Lielākajā daļā teritorijas, morēnas smilšmālus pārsedz līdz pat 5 m bieža smalkas līdz aleirītiskas smilts sega, kas uzkrājusies Baltijas ledus ezera un

Litorīnas jūras pastāvēšanas laikā. Bijušās lagūnas dziļākajā daļā Ventspils apkārtnē un morēnas virsas pazeminājumos virs apraktās ielejas, kur izvietojies arī Platenes purvs, saglabājušies limnoglaciālie un senāko Baltijas jūras stadiju nogulumi, kuri sastāv no aleirīta un māla starpkārtām. Šo nogulumu biezums attiecīgi var sasniegt pat 30 m.

2.2.2. attēls. Platenes purva ortofoto (pa kreisi) un pirmskvartāra nogulumiežu sega ar tajā esošajiem ielejveida iegrauzumiem (pa labi). Attēlos var redzēt autoceļu tīklu, kā arī ģeoloģiskos nogulumiežu indeksus (D2ar – devona periods Arukilas svīta, D2br – devona periods Burtnieku svīta, bet tumši brūnā krāsā bez indeksa ielejveida padziļinājumā atrodas D2na – devona perioda Narvas svītas nogulumieži). Avots: ORTOFOTO 2 VZD Latvijas 2. etapa ortofoto karšu mozaīka. LVGD Pirmskvartāra – Valsts Ģeoloģijas Dienesta Pirmskvartāra nogulumu karšu mozaīka mērogā 1:200 000. LU GZZF WMS. Skatīts 12.12.2019. Pieejams www.geo.lu.lv/pētnieciba/kartes.

Iepazīstoties ar pieejamo informāciju par iepriekšējiem ģeoloģiskajiem pētījumiem un urbumu datiem, konstatēts, ka Platenes purva D daļā pie Valsts nozīmes autoceļa A10 nogulumus virzienā no augšas uz leju veido aptuveni vienu metru biezs kūdras slānis (Platenes purva kūdra), zem kuras iegūļ 67 m biezs morēnas smilšmāls/mālsmilts ar oļu starpkārtām (Pazemes Ūdeņu Modelēšanas projekta (turpmāk – PUMa) urbumu datubāzes urbums Nr. 361882: x 361881,9963, y 362827,0149; daļa urbumu dati ņemti no SIA “Latvijas Valsts Ģeoloģijas un Meteoroloģijas Centrs” arhīva, kurus izmanto PUMa [<https://www.gprm.lu.lv/>]). Purva D daļā nogulumus veido līdz pat 50 m biezs morēnas smilšmāla/mālsmilts slānis ar smilts/grants/oļu starpslāņiem (PUMa urbumu datubāzes urbums Nr. 2755: x 363160,5922, y 364700,0714). Savukārt Z daļā nogulumi ir mainīgāki un tie sastāv no 13 m bieza morēnas mālsmilts/smilšmāla slāņa, zem kura iegūļ 48 m biezi devona perioda (D2ar) nogulumi – smilšakmens un aleirolīts ar 1 m biezu māla slāni urbuma apakšējā daļā (PUMa urbumu datubāzes urbums Nr. 21108: x 365162,0164, y 364335,0062). Purva A daļā nogulumus veido 3 m biezs mālainas smilts slānis (glaciolimniskie nogulumi), zem kura iegūļ 13 m biezi smilts/grants nogulumi (fluviālie, glaciofluviālie nogulumi), tālāk vismaz 36 m biezumā iegūļ devona (D2ar) smilšakmeņi ar aleirolīta starpslāņiem (PUMa urbumu datubāzes urbums Nr. 2432: x 363903,1193, y 361795,1059). Svarīgi atzīmēt, ka

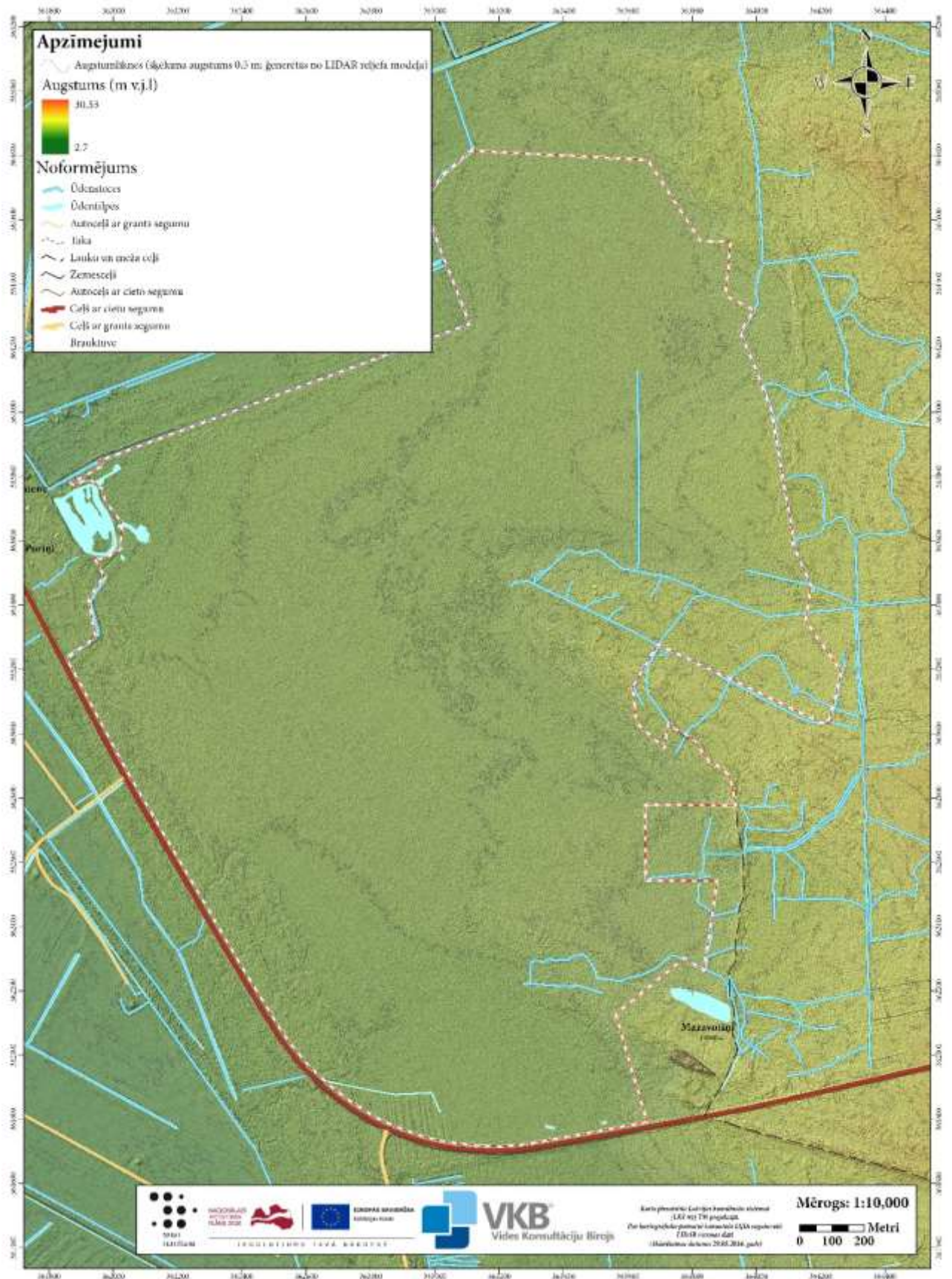
Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

lielākā daļa Latvijā atrodamās morēnas smilšmāls un mālsmilts satur karbonātiskos piejaukumus. Lai arī vidējā devona perioda Arukilas svītas (D2ar) nogulumiežus galvenokārt veido irdens sarkanīgs smilšakmens, māls, dzelzs oksīdi un hidroksīdi, nogulumiežos vietām ir sastopamas karbonātu konkrēcijas (sakopojumi) ar neregulāru formu un nevienmērīgu izplatību. Arukilas svītas nogulumiežu biezums ir no 60 līdz 80 m. Interesanti, ka Arukilas svītas nogulumieži atsedzas tikai Kurzemes pussalā Slīteres (Šlīteres) Zilo kalnu kraujā un vairāku tajā esošu gravu malās un upīšu krastos (Kaļķupes ieleja).

Platenes purva vidējais virsmas augstums ir 10 m virs jūras līmeņa, bet DL "Platenes purvs" teritorijas augstākās augstuma atzīmes sasniedz vairāk nekā 23 m virs jūras līmeņa ZA daļā, bet zemākās - mazāk kā 9 m virs jūras līmeņa DR un ZR daļā. Kopumā Platenes zemā tipa purvs ir izvietojies DL "Platenes purvs" DR daļā, kur ir izteikts reljefs, norādot uz visai sarežģītiem izveides un attīstības procesiem (skat. 2.2.2. un 2.2.3. attēlu).

Purva D daļu apliec valsts nozīmes autoceļš A10, kurš veidots uz uzbēruma ar tajā ierīkotām caurtekām. Iepazīstoties ar vēsturisko kartogrāfisko materiālu (1930.–1940.g.), konstatēts, ka ceļš šajā daļā pastāvējis jau agrāk, ko varētu skaidrot ar tam pateicīgo ģeoloģisko situāciju – dabīgs smilts/grants valnis (nevis A10 uzbērums, bet gan tam pamatnē dabīgi esošais valnis), kurš pēc savas ģenēzes ir veidojies kā krasta valnis un daļēji kā kāpa Baltijas un Litorīnas jūras attīstības posmā (aptuveni pirms 11700–9000 gadiem). Domājams, ka pateicoties tieši Baltijas jūras attīstībai, radās priekšnosacījumi mitras vietas (Platenes purva) izveidei.

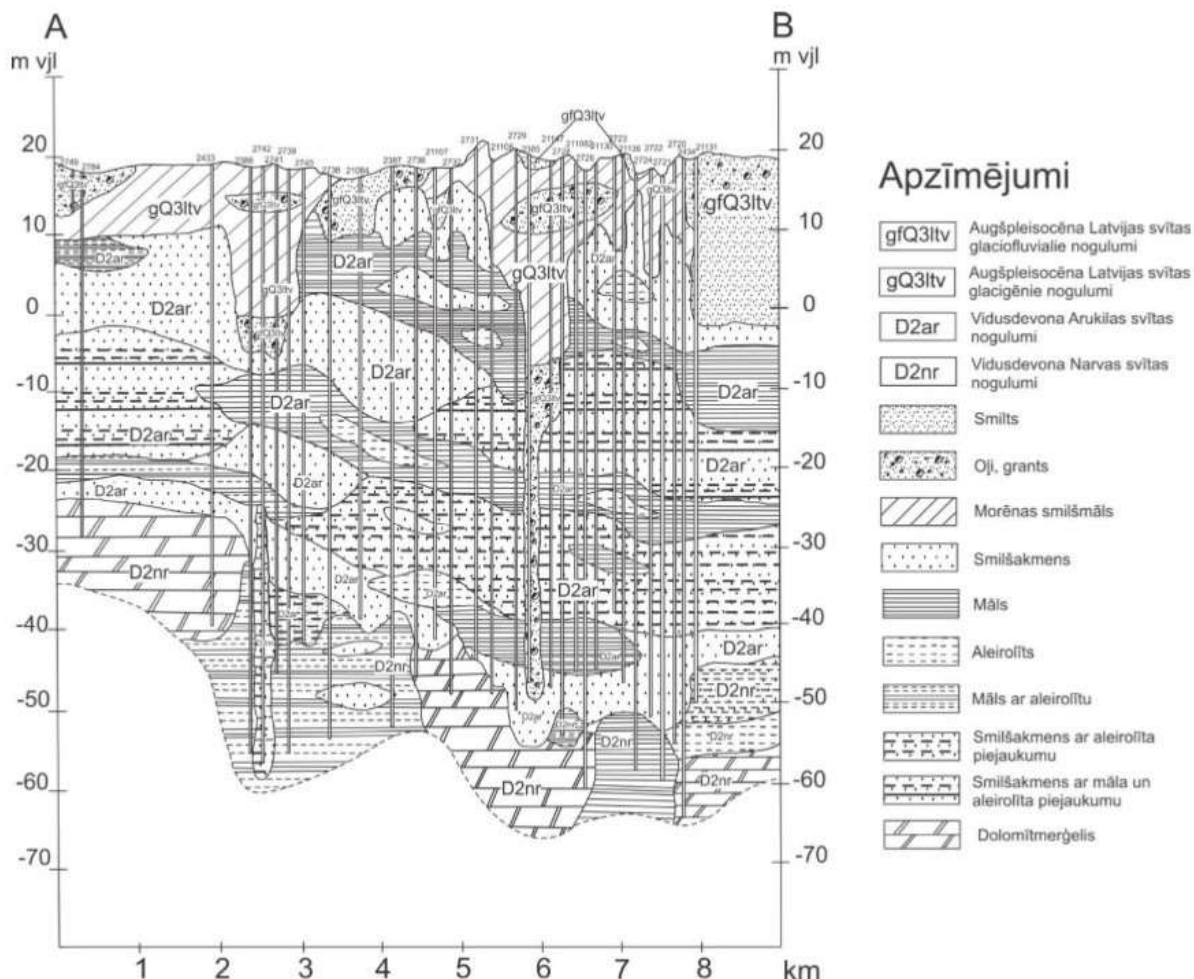
Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

2.2.3. attēls. Dabas lieguma “Platenes purvs” un tam piegulošās teritorijas digitālais reljefa modelis (DEM), kas sagatavots no LĢIA 2016. gadā veiktās aerolāzerskenēšanas LAS datiem.

2.3. Teritorijas hidroloģiskais novērtējums un iespējamie risinājumi

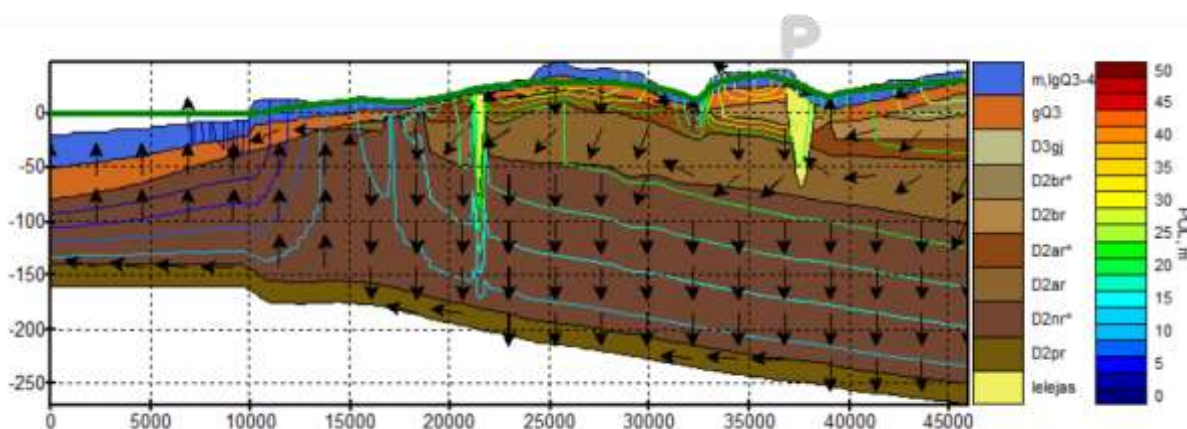
Ventspils pilsētas dzeramā ūdens apgādei izmantojamais ūdens tiek iegūts ārpus pilsētas administratīvajām robežām – Ogsils atradnē (LVĢMC, 2018) – tiešā DL “Platenes purvs” tuvumā. Ūdensgūtne sāka darboties 1963. gadā. Ņemot vērā pazemes ūdens iegūvi, Ogsils teritorijā stingri ierobežota saimnieciskā darbība, kas varētu piesārņot ūdens horizontu, mainīt tā līmeņus un nevajadzīgi noslogot slāņus (Levina, 2001). Aktīvās ūdens apmaiņas zonu ūdensgūtnes iecirknī veido vidusdevona Burtnieku un Arukilas svītas nogulumi, kuriem raksturīgs spiedūdens raksturs. Pjezometriskais līmenis šajos ūdens horizontos nostājas no 1,5 līdz 16 m dziļumā no zemes virsmas, savukārt ūdens kapacitāte raksturojas ar izturētiem īpatnējiem debītiem 1-2,5 l/s (Buzajevs, 1997). Šobrīd ekspluatācijā nodoti 11 lieljaudas artēziskie urbumi, iegūstot ūdeni no Arukilas horizonta, kas šajā teritorijā atrodas aptuveni 60 m dziļumā (skat. 2.3.1. attēlu, Dūdiņa, 2014). Ūdens kvalitātes nepasliktināšanos nodrošina ūdensgūtnē Ogsils izveidotās aizsargjoslas 30 x 30 m lielā laukumā ap katru urbumu (ŪDEKA, 2005; 2012). Lai arī Platenes purvs atrodas ārpus šo aizsargjoslu robežām, DL “Platenes purvs” paredzētās aktivitātes nedrīkst pasliktināt vai ietekmēt šos urbumus.

2.3.1. attēls. Shematizēts ģeoloģiskais griezumā pa līniju AB (no dienvidiem uz ziemeļiem) – 1 km uz austrumiem no DL “Platenes purvs” (sastādījusi Dūdiņa, 2014, pēc ŪDEKA, 2005 un LVĢMC [bez dat.]).

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Balstoties uz urbumu ģeoloģisko griezumu analīzi un sagatavoto shematizēto griezumu redzams, ka atsevišķus ielejveida iegrauzumus aizpilda pārsvarā morēnas smilšmāla/mālsmilts nogulumi, bet citus – pārsvarā labi filtrējoši smilts un grants nogulumi (skat. 2.3.1. attēlu). Dūdiņa (2014) izstrādāja konceptuālus modeļus ūdensgūtnei Ogsils, kuri ataino pētāmās teritorijas ģeoloģiskās vides daudzveidību, sarežģītos hidroģeoloģiskos apstākļus un pazemes ūdens plūsmu ietekmējošos faktorus. Tika modelēta ielejveida iegrauzuma ietekme uz pazemes ūdens plūsmām, pieņemot divus scenārijus. Pirmajā gadījumā ielejveida iegrauzuma struktūra aizpildīta ar morēnas smilšmāla/mālsmilts nogulumiem (skat. 2.3.2. attēlu), kuriem raksturīgas vājas filtrācijas īpašības. Otrā gadījumā smilts un grants (laba ūdens filtrācija) aizpilda ielejveida iegrauzuma struktūru. Teritorijas sarežģītos hidroģeoloģiskos apstākļus nosaka ielejveida iegrauzumi Arukilas svītas virsmā. Ieleju dēļ pazemes ūdenim jāveic garāks ceļš uz Baltijas jūru, kas kalpo kā noplūdes apgabals. Ūdensgūtnei Ogsils ietekme uz pazemes ūdens plūsmām ir neliela un minimāli identificējama. Uz dienvidrietumiem no Ogsila pazemes ūdeņu līmenis pazeminās.

2.3.2. attēls. Hidroģeoloģiskais griezums ģenerētajā struktūrā ar morēnas smilšmāla/mālsmilts nogulumu aizpildītiem ielejveida iegrauzumiem. P (pelēkā krāsā, attēla augšpusē) – Platenes purva ziemeļrietumu daļa, kura izvietojusies uz ielejveida iegrauzuma. Ar līnijām un bultiņām attiecīgi apzīmēts pazemes ūdeņu līmenis un plūsmu virzieni. Sastādījusi Dūdiņa (2014).

Morēnas smilšmāla/mālsmilts aizpildījuma apstākļos ielejveida iegrauzumi norobežo horizontālo ūdens plūsmu horizontos, kā rezultātā ūdeņu plūsma tiek novirzīta gar ielejveida iegrauzumu uz seklākiem vai dziļākiem ūdens horizontiem. Caur ielejām ūdens plūsma praktiski nenotiek, jo tās ir aizpildītas ar morēnas smilšmālu/mālsmilti. Gadījumā, kad ielejveida iegrauzumus aizpilda grants un smilts nogulumi, ūdens tiecas plūst projām no ielejveida iegrauzumiem, jo tie kalpo kā barošanās avots, kas nodrošina infiltrācijas ūdeņu novadīšanu dziļākajos ūdens horizontos. Vēl vairāk, pacēlumi kalpo kā barošanās apgabali, un pazeminājumi – kā atslodzes apgabali. Pazemes ūdeņu plūsmas izmaiņas ir raksturīgas tikai šaurai zonai gar ielejveida iegrauzumiem, turklāt lielāka ietekme ir gadījumos, ja šos iegrauzumus aizpilda labi filtrējoši nogulumi. Svarīgi atzīmēt, ka konceptuālas modelēšanas metodi nedrīkst uzskatīt par pilnvērtīgu modelēšanas rīku, jo Dūdiņas izmantotā datorprogramma piemērota vienkāršas pazemes ūdens plūsmu modelēšanai. Tāpat jānorāda, ka nav detālas informācijas par nogulumiem tieši zem Platenes purva, kā arī informācijas par

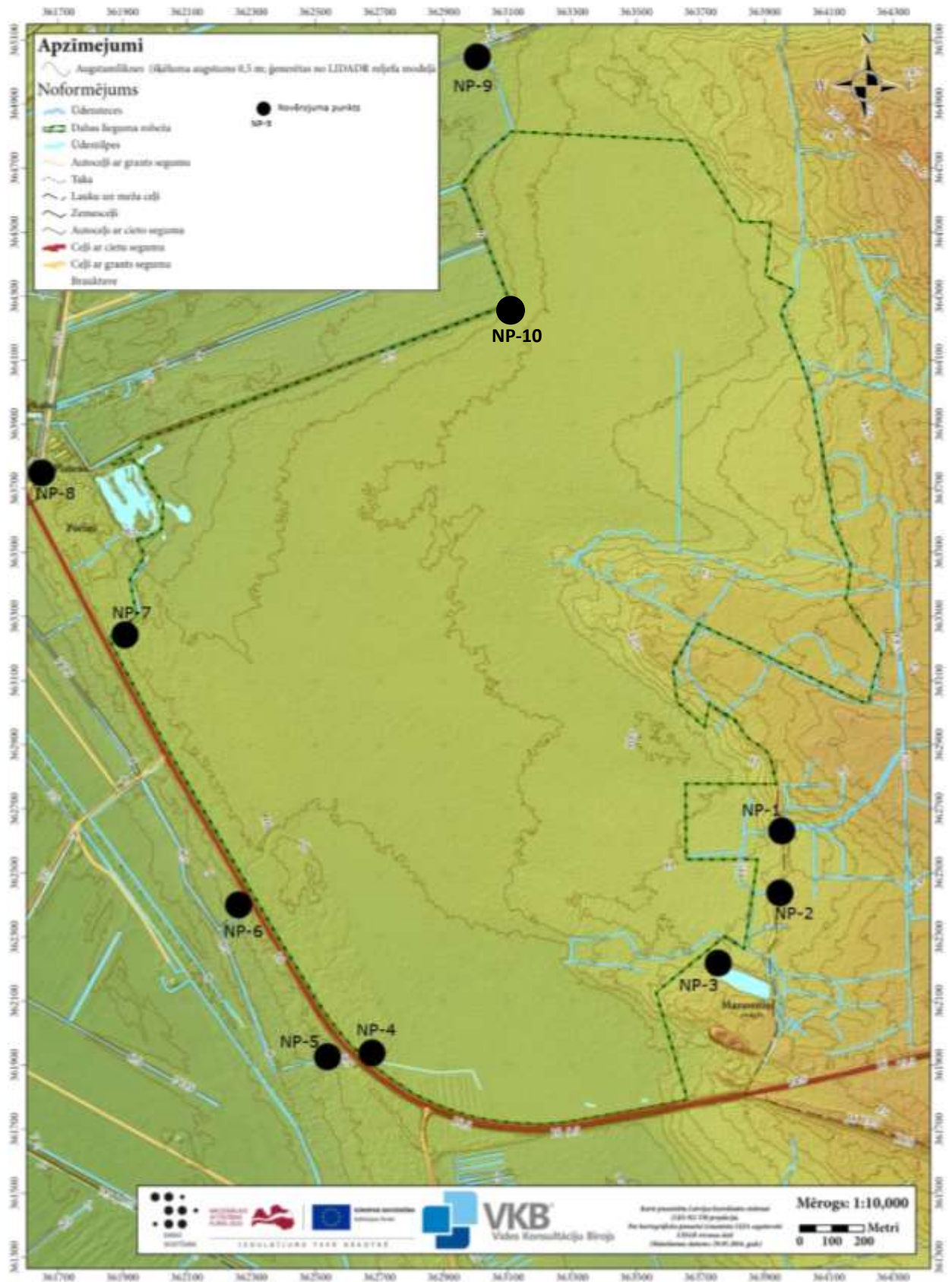
Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

to, kādi tieši nogulumi aizpilda konkrētā areāla ielejveida iegrauzumus, kas tad nosaka konkrētos hidroģeoloģiskos apstākļus.

Kā liecina neatkarīgās Latvijas laika (1918.–1941.g.) lielmeliorācijas darbu pārskati, tad Platenes purva teritorijā izmeklēti un projektēti vairāki meliorācijas projekti, no kuriem atsevišķi arī realizēti dabā. Jau detālāki meliorācijas darbi saistāmi ar PSRS okupācijas gadiem, kad plašas teritorijas tika intensīvi meliorētas, lai uzlabotu lauksaimniecībai izmantojamo platību efektivitāti. Līdz šim veikto ģeoloģisko izpēšu dati norāda, ka Ventavas līdzenuma lielākajā daļā gruntsūdeņu līmenis atrodas ne dziļāk par 1 m no zemes virsas un saimnieciski mazāk apgūtajās platībās turpinās pārpurvošanās procesi. Tomēr nav precīzas informācijas par visiem ūdens plūsmu virzieniem un to debītiem. DA plāna izstrādes darba apjomā un laikā tik detālu informāciju nav iespējams iegūt, jo ir nepieciešams izveidot novērojumu tīklu kā virszemes, tā arī pazemes ūdens plūsmu novērtēšanai. Šāda tīkla izveidei nepieciešami ievērojami finansiālie līdzekļi (>50000 EUR), jo visa novērojumu sistēma ir jāizveido no jauna (plānošana, urbumu izveide, mērinstrumenti, filtri, elektropadeves nodrošināšana u.c.) un jāveic arī nepieciešamās ķīmiskās analīzes (DIC, DOC, pH, elektrovadītspēja, sāļi, sārmi u.c.), kā arī datu apstrāde (apkopošana, modelēšana un interpretācija). DA plāna gaitā nav iespējams arī izvērtēt hidroloģiskā režīma ietekmi uz Platenes kaļķaino zāļu purvu un tā aizaugšanu, norādot uz konstatējamām hidroloģiskā režīma izmaiņām, kas notikušas pēdējo 25 gadu laikā. Nav iespējams korekti salīdzināt hidroloģisko režīmu 1994. gadā, kad tapa M. Pakalnes disertācija (Pakalne 1994), ar šodienas situāciju, jo minētā disertācija ir bioloģisks pētījums par augu sugām, bet nav veikts nepieciešamais hidroloģiskais un hidroģeoloģiskais novērtējums (instrumentāli mērīts). Līdz ar to M. Pakalnes darbs var tikt izmantots tikai veģetācijas novērtējumam, salīdzinot pirms 25 gadiem augošās un mūsdienās augošās sugas, kas var kalpot par indikāciju esošajam stāvoklim.

DA plāna izstrādes ietvaros 2019. gada maijā tika veikta Platenes purva apsekošana dabā ar mērķi fiksēt esošo situāciju ar virszemes ūdens plūsmām, ūdenstecēm, meliorācijas novadgrāvjiem, kā arī ūdens plūsmu modelēšana ĢIS vidē, izmantojot pieejamo informāciju. Platenes purva hidrogrāfisko tīklu (skat. 2.3.3. attēlu) veido ap Platenes purvu esošie meliorācijas novadgrāvji un ZR daļā – Platenes upe. Atkārtots atsevišķu novērošanas punktu apsekojums tika veikts 2019. gada 19. novembrī.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

2.3.3. attēls. DL “Platenes purvs” hidrogrāfiskais tīkls un novērojumu punkti.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Platenes purva A daļā esošie grāvji bija pildīti ar nelielu daudzumu ūdens (skat. 2.3.4. attēlu), kas norāda uz to funkcionēšanu. Tomēr jānorāda, ka tie sākuši aizaugt un aizsērēt. Vizuāli novērtējot, ūdens plūsmas apjoms tajos ir neliels. Novērojumos 2019. gada 19. novembrī konstatēts, ka ūdens plūsmas apjoms grāvjos ir palielinājies, bet visas ūdens plūsmas virzītas uz kaļķainā zāļu purva pusi.

2.3.4. attēls. Novērojuma punkts Nr. 1 (NP-1, pa kreisi x 362621,5220, y 363954,04) un Nr. 2 (NP-2, pa labi x 362448,6642, y 363949,9606). Foto: N. Stivriņš.

Pie DL “Platenes purvs” DA robežas atrodas nesen izrakts dīķis, kurš pildīts ar ūdeni un tā ZR daļā fiksēta neliela pārplūde augstāka dīķa ūdens līmeņa gadījumā (skat. 2.3.3. un 2.3.5. attēlus). Dīķī ūdens vizuāli tīrs un dzidrs. No dīķa iztekošā straume nav liela, bet, ūdenim iztekot no dīķa, tiek veicināti eksodinamiskie procesi – mazas gravas veidošanās, kas ilgtermiņā var novest pie straujas dīķa ūdens noplūšanas epizodes Platenes purva virzienā, radot pēkšņus plūdus nelielā purva daļā. Kopumā dīķim nav negatīvas ietekmes uz purvu.

2.3.5. attēls. Novērošanas punkts Nr. 3 (NP-3) teritorijas DA daļā – dīķis (x 362152,9504, y 363917,8868), un no dīķa ZR daļā esošā pārplūdes vieta (x 362205,6136, y 363739,7965).

Foto: N. Stivriņš.

DL “Platenes purvs” D daļā (skat. 2.3.3. un 2.3.6. attēlus) atrodas nozīmīgākais meliorācijas novadgrāvis, uz ko norāda gan grāvja izmēri, gan tajā esošā ūdens apjomi. Novadgrāvis iet cauri autoceļa A10 uzbēruma valnim un Platenes purva pusē tajā vērojama niecīga plūsma. Novērojuma brīdī ūdens vairāk definējams kā stāvošs ar minimālu plūsmu DR virzienā. Otrpus ceļam esošā grāvja caurteka visdrīzāk ir traucēta, un izskatās, ka tā ir daļēji aizgruvusi vai noticis kāds noslīdējums, kas nosprostojis caurtekas izteku uz tālāko grāvi. Ja kaļķainā zāļu purva atjaunošanas vai uzturēšanas dēļ tiek paredzēts kā manipulēt ar ūdens līmeņiem Platenes purvā, tad ir nepieciešams pievērst šai caurteikai pastiprinātu uzmanību – atjaunojot vai modificējot pēc nepieciešamības.

2.3.6. attēls. Novērojuma punkts Nr. 4 (NP-4, pa kreisi: x 361919,1257 y 362655,4415) un Nr. 5 (NP-5, pa labi: x 361900,8133, y 362638,6120) Platenes purva D daļā. Foto: N. Stivriņš.

Savukārt novērojumos 2019. gada 19. novembrī (pēc nokrišņiem bagāta rudens perioda) šajā grāvī (NP-4) konstatēta aktīva ūdens plūsma virzienā prom no purva. Grāvī vērojamas senākas bebru darbības pēdas, bet bebru radītie nosprostojumi ir likvidēti un netraucē ūdens plūsmai (skat. 2.3.7. attēlu).

2.3.7. attēls. Caurteka NP-4 un grāvis augšpus caurtekas, kur novērojama aktīva ūdens plūsma. Foto: K. Vilciņa.

Platenes purva R daļā vērojama kontrastējoša situācija, kur, piemēram, novērojuma punktā Nr. 6. konstatēts sauss grāvis, bet iepriekš punktā Nr. 5. un arī Nr. 7. ūdens tika fiksēts (skat. 2.3.3. un 2.3.8. attēlus). Līdz ar to NP-6 redzētais liecina, ka šis grāvis nefunkcionē, kā arī, ka šajā daļā ūdens līmenis ir attiecīgi zemāks (vismaz 2019. gada maijā). NP-7 tika konstatēts, ka ūdens grāvī daļēji uzkrājies ne tikai noteces rezultātā, bet arī kritušu koku un krūmu sakopojumu uzpludinājuma rezultātā, ko, iespējams, šeit izveidojis bebrs. Plašāka modelēšana šajā gadījumā nav iespējama, jo nav veikti sistemātiski ūdens līmeņu novērojumi konkrētajās vietās. Neatkarīgi no novērojuma gada un ūdens līmeņu izmaiņas, pie esošās grāvju sistēmu kondīcijas ir sagaidāma līdzīga aina arī citos gados.

2.3.8. attēls. Novērojuma punkts Nr. 6 (NP-6, pa kreisi: x 361972,7543, y 362625,1498) un Nr. 7 (NP-7, pa labi: x 363232,1518, y 361849,8369) Platenes purva R daļā. Foto: N. Stivriņš.

Jau mazliet ārpus paša Platenes purva teritorijas apsektas divas vietas NP-8 un NP-9, kur pirmajā apskatīta Platenes upe, bet otrajā punktā meliorācijas grāvju sistēmas stāvoklis un kopējā aina. Platenes upes tecējums ir regulēts, bet uzturēts, līdz ar to tā veic attiecīgo sateces baseina papildināšanu un ūdens plūsmu nodrošināšanu tālāk pa lejteci. Z daļā atrodas vēja ģeneratoru parks un lauksaimniecības zemes, kā arī meži, kas tiešā mērā neietekmē Platenes purva hidroloģiju.

Apsekojot NP-10 DL “Platenes purvs” ZR daļā 2019. gada 19. novembrī, konstatēta aktīva virsūdeņu noplūde uz meliorācijas grāvi, kas izrakts gar purva malu. Grāvja malā vērojami erozijas procesi, kurus rada ūdens straumītes. Novērojuma laikā visā Platenes purvā novēroti virsūdeņi, kuru līmenis ir vidēji 5-10 cm virs purva virsas. Minētā notece uz meliorācijas grāvi rada nosusinošu ietekmi, par ko liecina molīnijas audzes grāvim tuvākajā purva daļā. Arī mežā minētā grāvja tuvumā pat 200 līdz 300 m attālumā no tā vērojama nosusinoša ietekme: mežs ir sauss, kūdras slānis ir sakritis, atklājot koku saknes (skat. 2.3.9. attēlu).

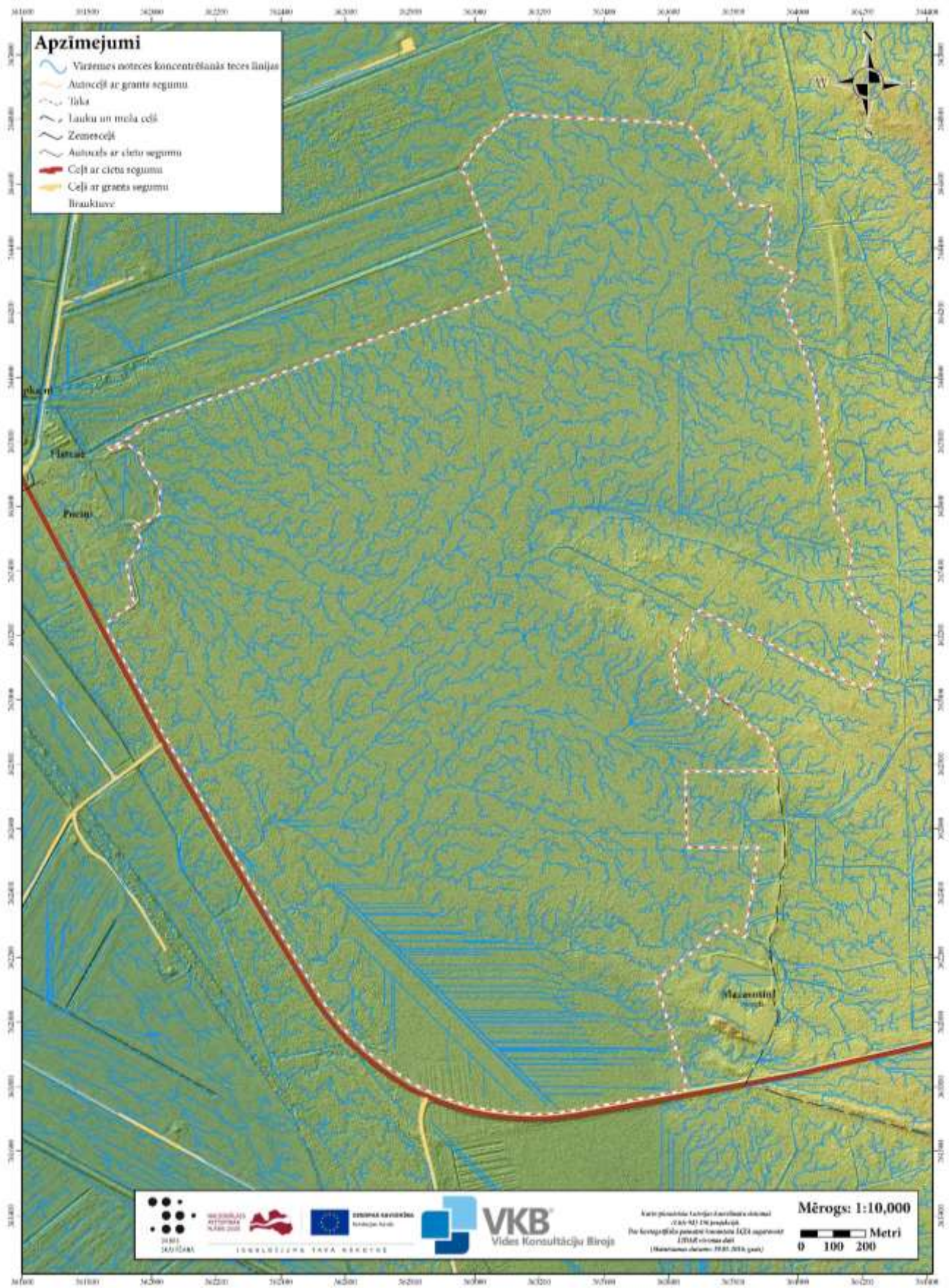
Tā kā kādreiz nosusinātā Platenes purva daļa, kur šobrīd atrodas lauksaimniecības zemes un vēja elektrostacijas, veidojusi vienotu purva kompleksu kopā ar tagad DL “Platenes purvs” iekļauto daļu, tad ir svarīgi pēc iespējas mazināt purva nosusinātajā daļā izveidoto meliorācijas sistēmu ietekmi un purva dabisko nenosusināto daļu. Daļēji šo funkciju veic bebri, tomēr to darbība tiek traucēta, kā arī meliorācijas sistēmu uzturēšanas pienākumu zemes īpašniekam nosaka normatīvie akti. Nepieciešams risinājums, kas mazinātu nosusinošo ietekmi, vismaz tajā DL “Platenes purvs” daļā, kur biotops *7230 Kaļķaini zāļu purvi* tieši robežojas ar meliorācijas novadgrāvi. Lai neturpinātos purva tālāka nosusināšanās, ieteicams novadgrāvī gar DL “Platenes purvs” robežu uzturēt pēc iespējas augstāku ūdens līmeni.

2.3.9. attēls. Grāvis gar DL “Platenes purvs” ZR malu (augšā pa kreisi), virsūdeņu notece no purva uz grāvi (augšā pa labi), noteces nosusinošā ietekme uz purvu, molīnijas audzes (apakšā pa kreisi) un nosusinošā ietekme uz mežu (apakšā pa labi). Foto : K. Vilciņa.

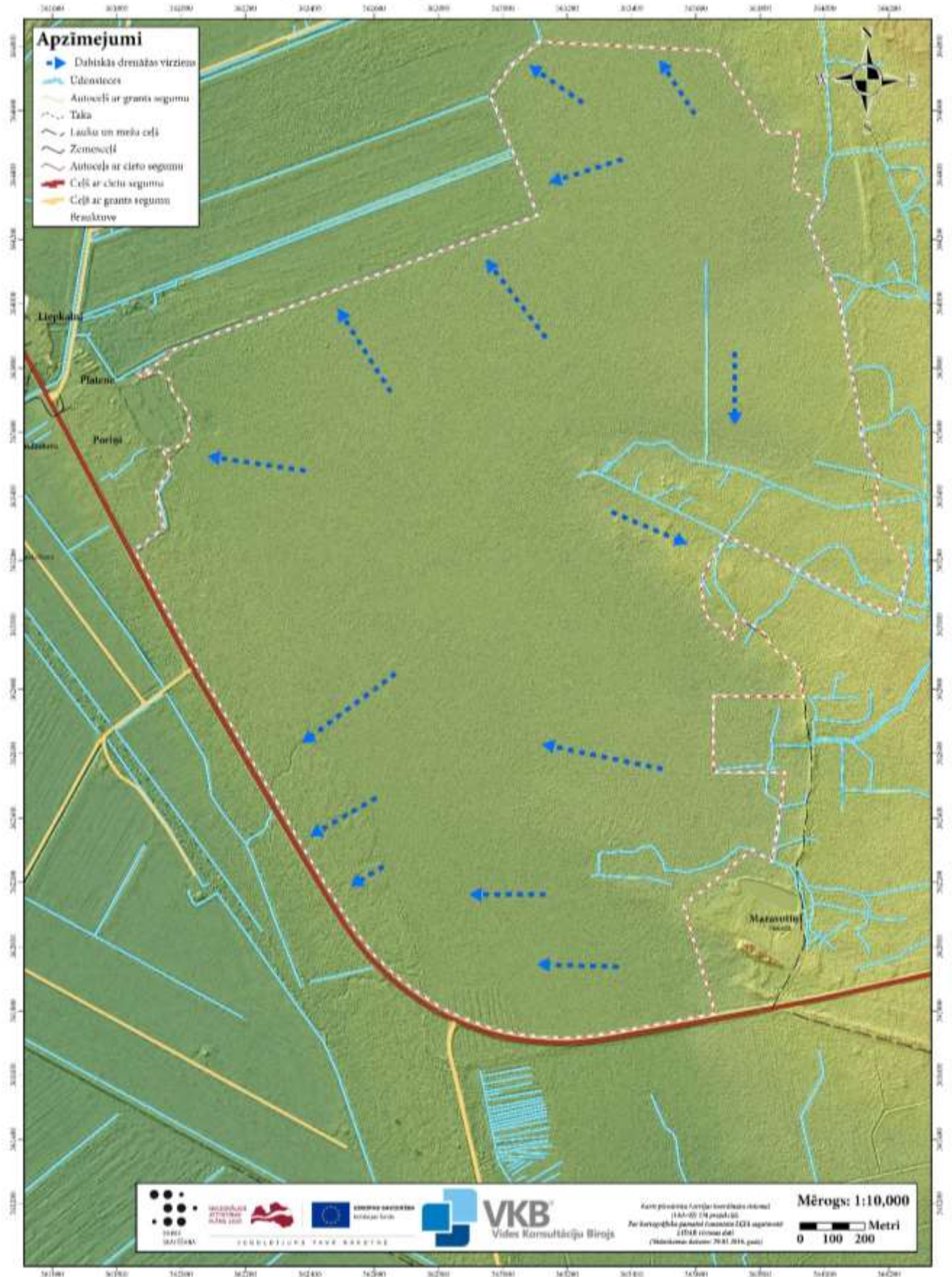
Platenes purva apsekošanas laikā nebija iespējams apzināt visas virszemes noteces, līdz ar to tika izmantoti jaunākie LIDAR dati un veikta hidroloģiskā modelēšana ar mērķi iegūt izpratni par virszemes noteces tīklojumu un noteces barjerām (skat. 2.3.10. attēlu). Noteces tīklojuma krituma virziens ir galvenokārt DR virzienā ar savdabīgu tīklojuma sabiezējumu Platenes purva D daļā. Šī īpatnība skaidrojama ar agrākiem meliorācijas darbiem, kuri ietekmējuši noteces tīklojuma raksturu Platenes purvā. Ņemot vērā Platenes purva virsmas un kopējā reljefa īpašības, noteikti galvenie dabiskie Platenes purva drenāžas virzieni (skat. 2.3.11. attēlu), kuri sakrīt ar ap purvu izvietoto meliorācijas grāvju sistēmu izvietojumu. Izņēmums ir D centrālā daļa, kur saskaņā ar modeļiem šis drenāžas plūsmas virziens ir uz purvu.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

2.3.10. attēls. Dabas lieguma “Platenes purvs” un tam piegulošās teritorijas virszemes noteces tīklojums (hidroloģiskās modelēšanas rezultāti) un noteces barjeras.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

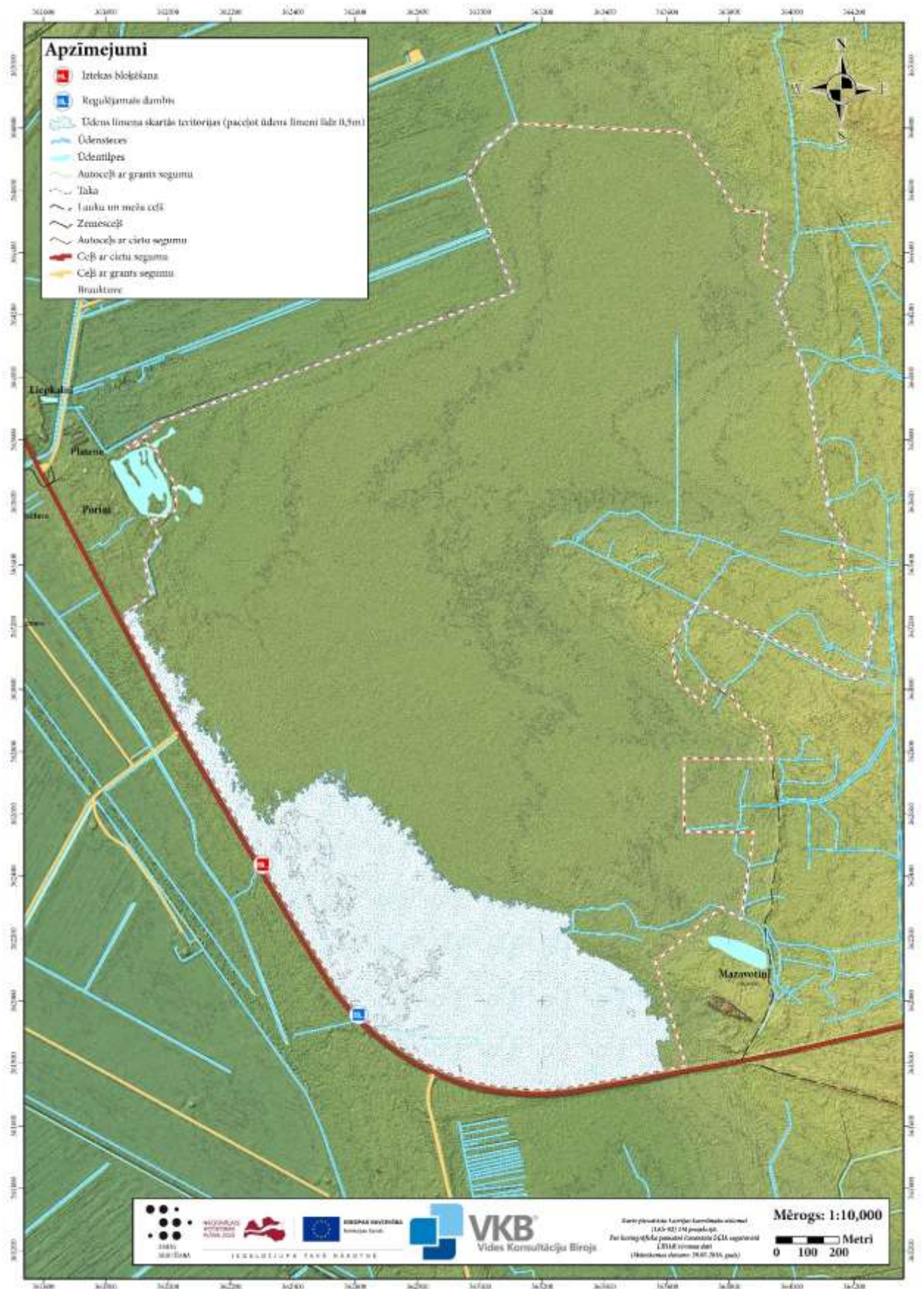

2.3.11. attēls. DL “Platenes purvs” dabiskās drenāžas virzienu karte.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Platenes purvs ir zemā un pārejas tipa kaļķainais purvs, kas nozīmē, ka tas galvenokārt barojas no pazemes un virszemes ūdeņiem. Purvā novērojami brūnganas krāsas apgabali, kuri norāda uz ar dzelzi bagātu ūdeņu izplūdi un trīsvērtīgā dzelzs izkrišanu no divvērtīgā dzelzs. Arukilas svītas ieži ir bagāti ar dzelzs savienojumiem, kas norāda, ka Platenes purvā notiek dziļāku ūdeņu atslodze. Platenes purva apkārtnē dominē galvenokārt morēnas smilšmās/mālsmilts ar grants starpslāņiem. Kā jau iepriekš tika minēts, tad šie nogulumi var saturēt karbonātiskos piejaukumus. Platenes purva R pusē esošais valnis, uz kura izvietots autoceļš A10, ir mākslīgs, bet zem tā iegūļ smilts nogulumi (ceļš šajā vietā ir pastāvējis jau vismaz no XIX gadsimta sākuma, skat. 3.1. nodaļu), un esošā informācija liecina, ka Platenes purvs nav bijusi lagūnas daļa, bet gan drīzāk ieplaka aiz krasta kāples vai kāpas, kurā izveidojusies situācija, ka pieplūst ar karbonātiem piesātināti ūdeņi no apkārt esošās morēnas smilšmāla/mālsmilts. Tās biežums ir pietiekoši ievērojams, lai purvs būtu pastāvējis ilgstoši. Tā kā Arukilas svītas ieži nesatur tik ievērojamus karbonātu nogulumus, tad morēnas smilšmāla/mālsmilts biezie slāņi ir nodrošinājuši kaļķainā purva eksistenci. Apskatot vēsturiskās topogrāfiskās kartes, redzams, ka no 1918. līdz 1941. gadam šajā teritorijā jau pastāvēja ceļš un arī apdzīvotība (lopi, iespējams, ganījušies pat Platenes purvā), kas norāda, ka līdz pat M. Pakalnes pētījumam Platenes purva ekosistēma veiksmīgi spējusi pastāvēt un sevi uzturēt. Pastāv vairāki iespējamie ietekmējošie faktori, kuri varētu negatīvi ietekmēt purva pastāvēšanu. Pirmais, ko var minēt, ir ūdens līmeņa izmaiņas. Meliorācijas gadījumā ūdens pastiprināti tiek aizvadīts. Pēdējo divdesmit gadu laikā Latvijā tiek veikta purvu atjaunošana, paaugstinot ūdens līmeni. Ja Platenes purva D daļā izveidotu dambjus jeb nosprostotu caurtekas (skat. 2.3.12. attēlu) un paaugstinātu ūdens līmeni par 0,5 m, tad applūstu purva D un DR daļa. Ja tas būtu nepieciešams kaļķainā zāļu purva atjaunošanai un/vai uzturēšanai, tad jāveic papildu izpēte un projektēšana.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

2.3.12. attēls. Ūdens līmeņa paaugstināšanas par 0.5 m modelēšanas scenārijs.

Kā rāda jaunākie zinātniskie pētījumi, tad ūdens līmenim patiesi ir svarīga loma purva attīstībā, un veselīga augstā purva pastāvēšanai nepieciešamais ūdens līmenis ir vismaz 11,7 cm no purva virsas (Lamentowicz et al. 2019; Stivrins et al. 2017, 2018). Par nepieciešamajiem ūdens līmeņiem zemā tipa purvos, kāds ir arī Platenes purvs, informācijas nav, bet ir atsevišķi pētījumi par karbonātu izgulsnēšanos no gruntsūdeņiem, kuri norāda, ka šiem ūdeņiem arī jāatrodas ļoti tuvu purva virsmai (Almendinger et al. 1998). Karbonātiskie purvi barojas no pazemes ūdeņiem, kuri ne vienmēr nāk no dziļiem pazemes slāņiem. Šis ūdens barošanās īpatnības var variēt purva un tai piegulošās teritorijas ģeoloģiskās uzbūves dēļ (Duval, Waddington 2018). Zemo purvu bioloģiskā daudzveidība ir atkarīga no hidroloģiskiem un bioģeoķīmiskajiem parametriem, kurus var noteikt tikai pēc rūpīgi izstrādātas metodikas (piemēram, Duval 2010). Ja tiek apsvērtas ūdens līmeņa izmaiņas, piemēram, paaugstināšana, kā tas nereti tiek apzināti darīts augstā tipa purvu gadījumos, ūdens līmeņa paaugstināšana var radīt pretēju efektu. Stāvoša ūdens gadījumā purvs var kļūt eitrofāks un pH vide var mainīties no neitrālas/sārmainas uz skābu, kas ietekmētu augu sugu sastāvu. Iespējamais risinājums ir izveidot dambjus, kuri ļautu ūdenim kā uzkrāties, tā arī noplūst, kad nepieciešams. Plūsmas nodrošinājums, iespējams, ir svarīgs vēl no cita aspekta. Platenes purvs šajā vietā varēja izveidoties tikai pēc ledāja atkāpšanās un attiecīgo Baltijas jūras attīstības etapu beigām, un sākotnēji apkārtnē bija brīvi pieejami ar karbonātiem piesātināti nogulumi un arī substrāts augšanai. Nav pētījumu, kas norādītu, cik ilgs laiks paiet, līdz šie karbonātu savienojumi ir izskalojušies no morēnas mālsmilts/smilšmāla. Kā var redzēt 2.2.2. attēlā, tad Platenes purva forma daļēji sakrīt ar zemkvartāra ielejām un nav pieejama informācija, kādi ūdeņi tieši šajā purvā izplūst - vai saistībā ar pirmskvartāra nogulumiežiem vai ar jau minēto kvartāra perioda morēnas smilšmāla/mālsmilts slāni. Nav skaidrs, vai kaļķainais zāļu purvs beidz pastāvēt cilvēka ietekmē vai arī tīri dabīgu apstākļu rezultātā, kā tas notiek dabā: zemais purvs (sākuma fāze), pārejas purvs (vidus), augstais purvs (beigu fāze). Pirms veikt kādas darbības ar ūdens manipulēšanu, ir jāiegūst informācija par ūdens sastāvu un tā ģenēzi (izcelsmi), jo pretējā gadījumā var sasniegt pretēju efektu vai arī lieki iztērēt finanšu līdzekļus.

2.4. Augsne

DL "Platenes purvs" atrodas Piejūras augšņu rajonā, kur visvairāk izplatītas ir podzolaugsnes, zemākajās un vāji drenētajās vietās – velēnu glejaugsnes un velēnpodzolētās glejaugsnes, mazāk – purvu augsnes (Strautnieks 1997).

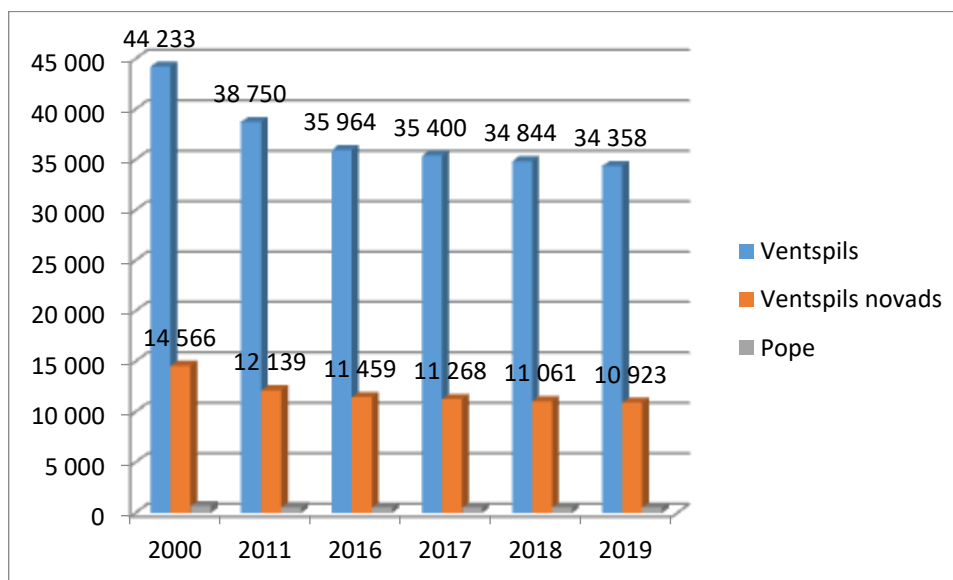
DL "Platenes purvs" teritorijā dominē zemā purva kūdraugsnes (Nikodemus 2019, <https://enciklopedija.lv/skirklis/26023>). Platenes purva A daļā sastopamie glaciģenie, glaciolimniskie un glaciofluviālie nogulumi, kuri sastāv galvenokārt no mālsmilts/smilšmāla, grants, smilts un aleirīta, nosaka, ka austrumu daļā augsne ir nabadzīgāka. Uz rietumiem no Platenes purva augsnes tiek vērtētas auglīgākas, ko nosaka organisko un minerogēno barības vielu klātbūtne

3. TERITORIJAS SOCIĀLĀS UN EKONOMISKĀS SITUĀCIJAS APRAKSTS

3.1. Iedzīvotāji un apmeklētāji

DL “Platenes purvs” ietvertā teritorija ir neapdzīvota, tuvākā kādreizējā viensēta ir “Mazavotiņi” (citos avotos arī “Avotiņi” un “Jaunavotiņi”), kas atrodas pie DL “Platenes purvs” DR robežas, netālu no Ventspils šosejas. Kādreizējās viensētas ēkas ir nojauktas laikā starp 2010. un 2014. gadu, teritorijā laikā no 1994. gada līdz 2004. gadam ir izrakts dīķis (LĢIA ortofoto karšu informācija). Viensētas teritorija šobrīd ir neapbūvēta, piebraucamais ceļš ir slēgts ar barjeru. Netālu no DL “Platenes purvs” R robežas atrodas Platene, bet Ventspils pilsētas robeža atrodas tikai 2 km uz ZR no DL “Platenes purvs”. A virzienā tuvākais ciems ir Pope, kas atrodas aptuveni 7 km attālumā no DL “Platenes purvs”.

Ventspilī 2019. gada sākumā bija 34 358 iedzīvotāji, Ventspils novadā – 10 923 iedzīvotāji, Popē – 522 iedzīvotāji. Gan Ventspilī, gan Ventspils novadā iedzīvotāju skaits kopš 2000. gada samazinās (skat. 3.1.1. attēlu).

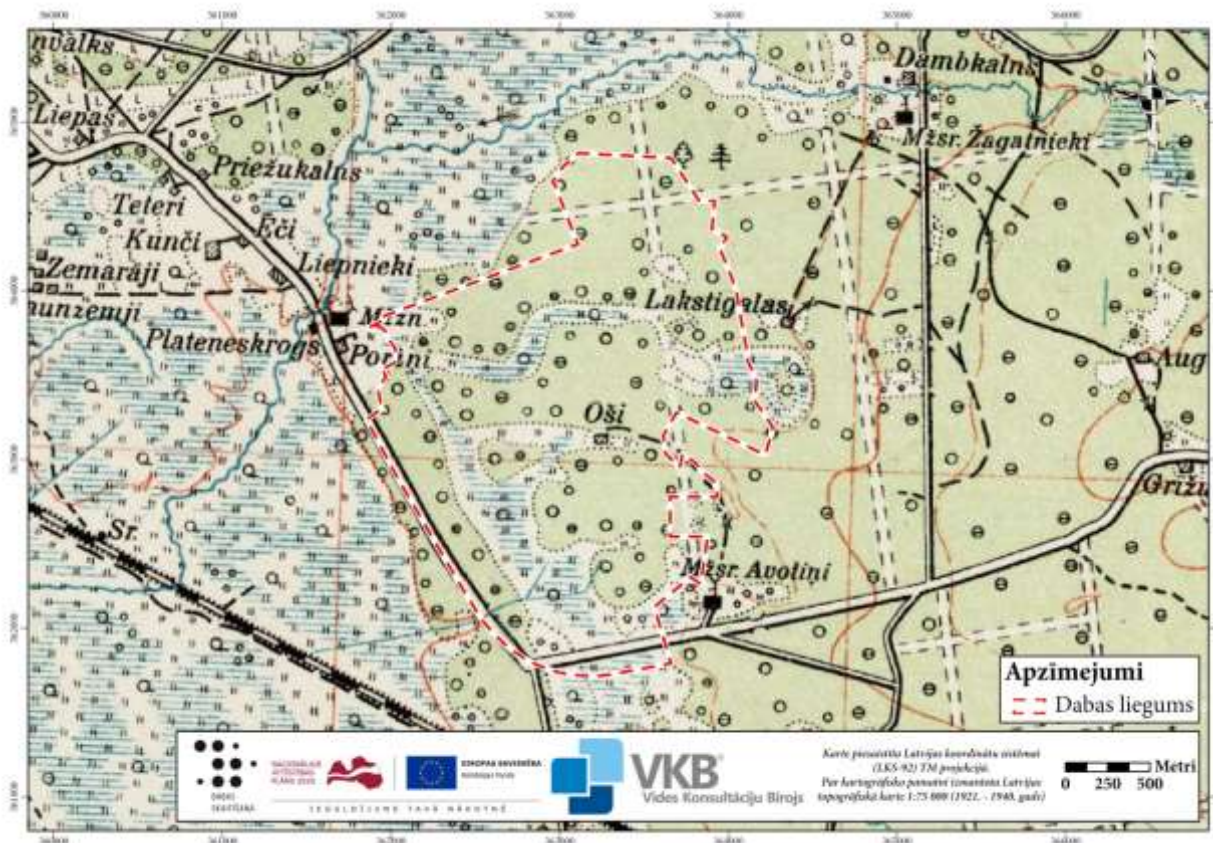

3.1.1. attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Ventspilī, Ventspils novadā un Popē laikā no 2000. gada līdz 2019. gadam. Avots: Centrālā statistikas pārvalde, https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/iedz/iedz_riga/RIG010.px/table/tableViewLayout1/

Kā liecina neatkarīgās Latvijas laika topogrāfiskā karte, Platenes purvā uz Z no Mazavotiņiem (šajā kartē – “Mžsr. Avotiņi”) atradusies jaunsaimniecība “Oši” (skat. 3.1.2. attēlu). Šobrīd dabā par māju atrašanās vietu nekas neliecina, daļēji saglabājies tikai ceļš, kas vedis uz tām, un atsevišķi platlapju koki, sekli grāvīši tagadējā mežā.

Ceļš uz Ventspili gar DL “Platenes purvs” DR un D malu ir pastāvējis jau vismaz no XIX gadsimta sākuma (Neumann 1833), tikai pie pagrieziena uz Elkšķeni tas veidojis asu līkumu (ceļa vieta nemainīga arī kartē 3.1.2. attēlā). XX gadsimta otrajā pusē veikta autoceļa Rīga-Ventspils rekonstrukcija, palielinot ceļa līknes rādiusu (izbūvējot par “Šmitiņa riņķi”

saukto ceļa posmu) un pārceļot Elkšķenes ceļa pieslēgumu pie ceļa A10 uz Z, tuvāk purvam. Domājams, ka šajā rekonstrukcijā mainīts arī ceļa virsmas līmenis, paaugstinot tā uzbērumu.

3.1.2. attēls. DL “Platenes purvs” teritorija 1921.-1940. gada topogrāfiskajā kartē. Avots: SIA “Jāņasēta” karšu pārlūks, https://balticmaps.eu/lv/c___2420121.00-7841319.87-14/bl___tp7.

DL “Platenes purvs” teritorija ir grūti pieejama, tajā nav braucamu ceļu un labiekārtotu taku. Teritoriju aktīvi izmanto mednieki, visapkārt purvam ir izvietoti medību torņi un luktas.

3.2. Pašreizējā un paredzamā antropogēnā slodze uz teritoriju

Tā kā DL “Platenes purvs” galvenā vērtība ir kaļķainais zāļu purvs, tad būtiskākās antropogēnās ietekmes ir saistītas ar purva kūdras izmantošanu. XX gadsimtā Platenes purva D daļā - gan pašreizējā DL “Platenes purvs” teritorijā (aptuveni 3 ha platībā), gan ārpus tā, ir iegūta kūdra (ar karjeru metodi). Par to liecina saglabājušies grāvīši un dīķīši purva D daļā (skat. 3.2.1. attēlu). Šobrīd kūdras ieguve purvā nenotiek un to nepieļauj Vispārējie noteikumi. Bioloģiski vērtīgais zāļu purvs pēdējos gadu desmitos netiek apsaimniekots, pļaujot zāli un cērtot kokus un krūmus, un pamazām aizaug.

3.2.1. attēls. Dīķītis kādreizējā kūdras ieguves vietā DL “Platenes purvs” D daļā. Foto: K. Vilciņa.

No kādreizējās Platenes purva platības tā Z daļa XX gadsimta sešdesmitajos gados ir nosusināta un pārvērsta par lauksaimniecības zemi. Šobrīd tās ir lauksaimniecības zemju platības ar drenu meliorācijas sistēmu (meliorācijas kadastra informācija), kurām cauri tek Platenes upe, Platenes kanāls un vairāki vaļēji grāvji, kā arī šajās lauksaimniecības zemēs ir uzstādītas vēja elektrostacijas. Savukārt Platenes purva daļā uz D no valsts autoceļa A10 ir izveidota meža grāvju meliorācijas sistēma (meliorācijas kadastra informācija), tajā aptuveni 14 ha platībā saglabājies purvs, bet pārējo platību aizņem niedrāji un purvāji, meliorācijas grāvju tuvumā – nosusinātie mežu tipi (Ozola informācija, mežaudžu plāns).

Būtiska ietekme ir arī teritorijas novietojumam pie sena satiksmes ceļa. Lai gan autoceļš A10 Rīga-Ventspils atrodas ārpus ĪADT, tā ietekme: troksnis, piesārņojums (ceļa uzturēšanai izmantortā sāls, autotransporta izmeši), kā arī naftas produktu noplūdes risks avāriju gadījumā negatīvi ietekmē ĪADT teritoriju.

XX gadsimta septiņdesmitajos gados veiktā Rīgas-Ventspils autoceļa pārbūve ir ietekmējusi arī teritorijas hidroloģisko režīmu, jo darbu laikā iztaisnots asais ceļa līkums pie Elkšķenes pagrieziena, izbūvējot jauno ceļa posmu pāri purvam un izrokot visu kūdras zem ceļa (Miklāvs 1974), kā arī ceļš, domājams, izbūvēts augstākā uzbērumā, kā iepriekš. Minētais ceļš ir pilnībā nošķīris Platenes purva D daļu, kas nav iekļauta DL “Platenes purvs”. Hidroloģisko režīmu ietekmējuši arī ārpus DL “Platenes purvs” meža un lauksaimniecības

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

zemēs nesen izraktie un atjaunotie grāvji, kā arī iztaisnotā Platenes upe (Ikaunieci 2017). Sīkāk par teritorijas hidroloģisko režīmu skatīt 2.2. nodaļā.

Netālu no DL “Platenes purvs” atrodas vairākas vēja elektrostacijas, kas dominē apkārtējo lauksaimniecības zemju ainavā un ir redzamas arī no Platenes purva klajumiem. Vēja elektrostacijas var ietekmēt arī putnu un sikspārņu sugu populācijas (skat. 4.7. un 4.8. nodaļas).

Tā kā visā DL “Platenes purvs” ir aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte, mežaudzei sasniedzot noteiktu vecumu, tad mežsaimnieciskās darbības ietekme kopš DL “Platenes purvs” nodibināšanas vērtējama kā nebūtiska.

DL “Platenes purvs” teritorijā medī biedrība “Mednieku klubs “Platene”” (kopējā medību iecirkņa platība ir 2273,22 ha, tai skaitā mežs - 1959,03 ha). Visā medību iecirkņa platībā 2019./2020. gada medību sezonā ir atļauts nomedīt divus aļņus, 27 staltbriežus, deviņas stirnas un 16 mežacūkas, kā arī nelimeitētos medījamos dzīvniekus, piemēram, bebrus un lapsas (Agra Āboliņa pers. ziņojums).

DL “Platenes purvs” un pie tā robežām izbūvēta medību infrastruktūra – medību torņi un luktas (skat. 3.2.2. attēlu), pie DL “Platenes purvs” A robežas netālu no dīķa izvietota savvaļas dzīvnieku barotava, bet uz Z no Mazavotiņiem izvietota sāls savvaļas dzīvniekiem. Visā DL “Platenes purvs” teritorijā vērojams augsts medījamo dzīvnieku blīvums, par ko liecina pārnadžu pēdas, takas un atstātie ekskrementi, kā arī dzīvnieku kauli, kas atrodami daudzviet purvā un mežā.

3.2.2. attēls. Mednieku lukta netālu no DL “Platenes purvs” A robežas. Foto: K. Vilciņa.

Šobrīd apmeklētāju piekļuve DL “Platenes purvs” teritorijai ir apgrūtināta. Lai iesaistītu DL “Platenes purvs” dabas tūrisma piedāvājumā, Ventspils novada pašvaldība ir

izteikusi priekšlikumu dabas takas vai skatu torņa izbūvei, kas ļautu apskatīt kaļķaino zāļu purvu.

3.3. Teritorijas sociālā un ekonomiskā nozīme

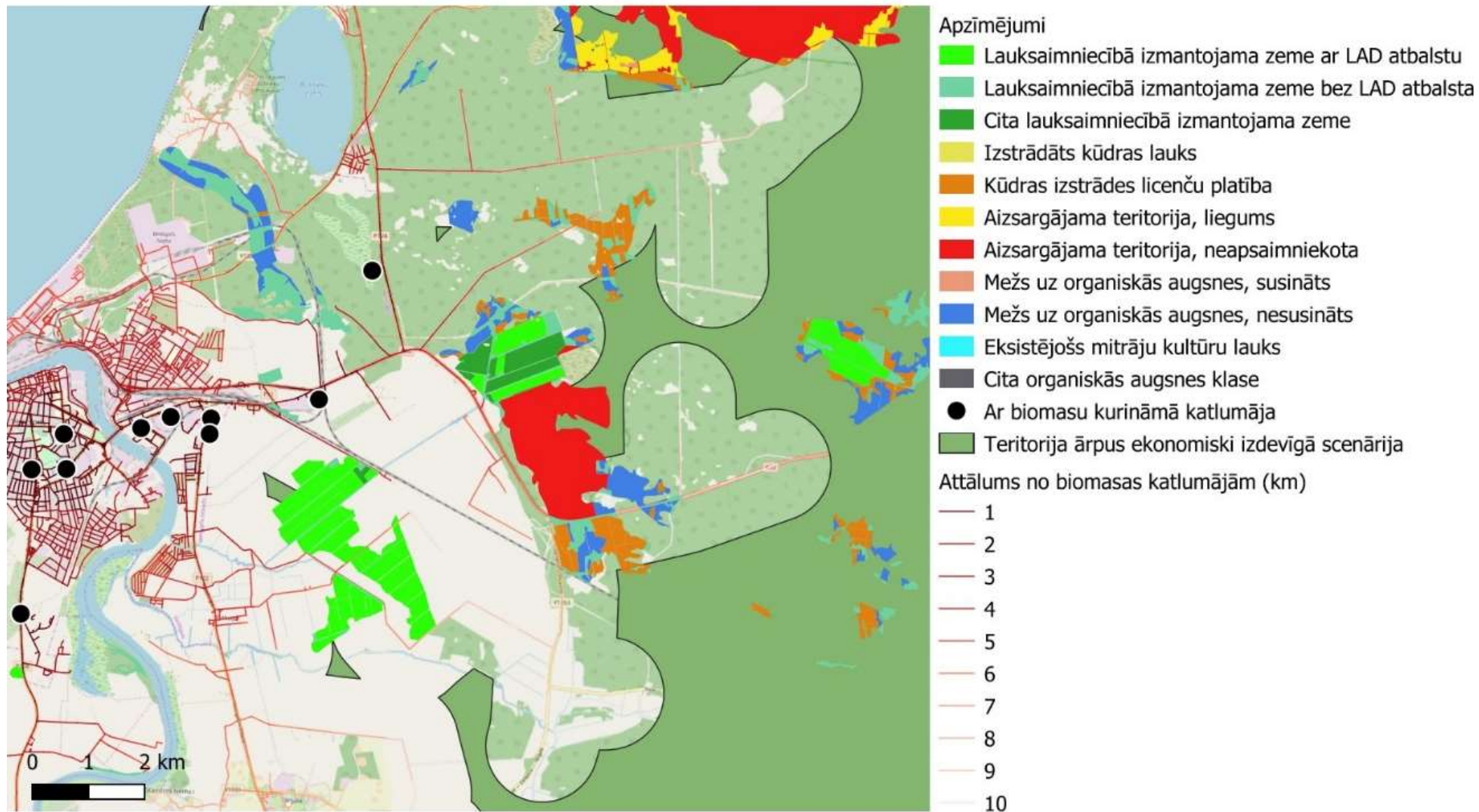
DL “Platenes purvs” teritorijā atrodas nozīmīgi saimnieciski resursi – mežs un purvs. Lai nodrošinātu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, mežizstrāde ĪADT ir būtiski ierobežota. Lai arī kūdras resursi 1981. gadā ir izpētīti un Platenes purvs iekļauts kūdras fondā (Nr. 31, zemā-meža-muklāja kūdra, aplūkots Ozolā, Life REstore slānis), tā saimnieciskā izmantošana kūdras ieguvei nav savienojama ar ĪADT statusu.

Purva ekosistēma ir nozīmīga ne tikai apgādes pakalpojumu (kūdras ieguve), bet arī regulējošo ekosistēmu pakalpojumu nodrošināšanā. Purvam ir būtiska nozīme sateces baseina hidroloģiskā režīma regulēšanā, oglekļa apritē un klimata regulēšanā. Purvā kūdras veidā uzkrājas atmirušo augu biomasa, glabājot lielu oglekļa apjomu (Pakalne 2019).

DL “Platenes purvs” teritorijas galvenā vērtība - bioloģiski vērtīgais kaļķainais zāļu purvs, ir nozīmīgs kā zinātniskās izpētes objekts un kā retu un aizsargājamu sugu dzīvotne. ĪADT sociālo un ekonomisko nozīmi ekosistēmu kultūras pakalpojumu sniegšanā var paaugstināt, atsākot purva apsaimniekošanu – pļaušanu, koku un krūmu ciršanu, kas paaugstinātu purva biotopa kvalitāti, kā arī nodrošinot iespēju apmeklēt purvu dabas izziņas nolūkos.

Ja tiek uzsākta purva pļaušana (McBride et al. 2011), svarīgi norādīt, ka pastāv vairāki risinājumi, kur nopļauto biomasu izmantot. Izmantojot EUKI (Eiropas Klimata Iniciatīva, <https://www.euki.de>) projekta “Paludikultūras Baltijas valstīs” rezultātus (ar biedrības “Ezeru un Purvu Izpētes Centrs” atļauju), veikta detāla analīze biomasas izmantošanai, kas iegūta Platenes purvā (neanalizējot konkrētas sugas). Ventspils pilsētas teritorijā atrodas vairākas ar biomasu kurināmās katlumājas (skat. 3.1. attēlu), kurās varētu kurināt arī Platenes purvā ievākto biomasu. Ņemot vērā samērā nelielo transportēšanas attālumu, tas varētu būt ekonomiski izdevīgi. Šobrīd minētajās katlumājās kā kurināmo izmanto koksnes šķeldu, līdz ar to apsaimniekošanas rezultātā iegūto koksni ir iespējams izmantot. Savukārt nopļauto niedru un zāles izmantošana katlumājās varētu būt problemātiska, jo, piemēram, Latvijā veiktie pētījumi par graudzāļu, piemēram, miežabrāļa granulu sadedzināšanu, ir devuši problemātiskus rezultātus, jo degšanas procesā veidojas neproporcionāli daudz izdedžu, kas pie tam salīp lielos konglomerātos un var apgrūtināt katlumājas ekspluatāciju (I. Pļaviņas pers. komentārs).

Tā kā Platenes purvs ir mitrs un pieguļošajās teritorijās gruntsūdens līmenis ir relatīvi tuvu zemes virsai, tad kā potenciālais izmantošanas veids šīm teritorijām varētu būt paludikultūru audzēšana un apsaimniekošana. Platenes purva gadījumā, dabīgo paludikultūru apsaimniekošana. Tādējādi tiktu nodrošināts arī ekonomiskais risinājums. Kā atbalstāms pasākums tiek vērtēts iebraucamā ceļa izveide, ko, skatoties pēc reljefa, veģetācijas un ģeoloģijas būtu iespējams izveidot, netraumējot pašu kaļķaino purvu.

3.3.1. attēls. Platenes purva un tam pieguļošās teritorijas potenciāls biomasas izmantošanā un realizēšanā (pie nosacījuma, ka tiek atļauta konkrēta saimnieciskā darbība Platenes purvā).

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

DL “Platenes purvs” ir nozīmīgs kā medību resurss, tajā sastopami medījamie dzīvnieki: aļņi, brieži, stirnas, mežacūkas, bebri.

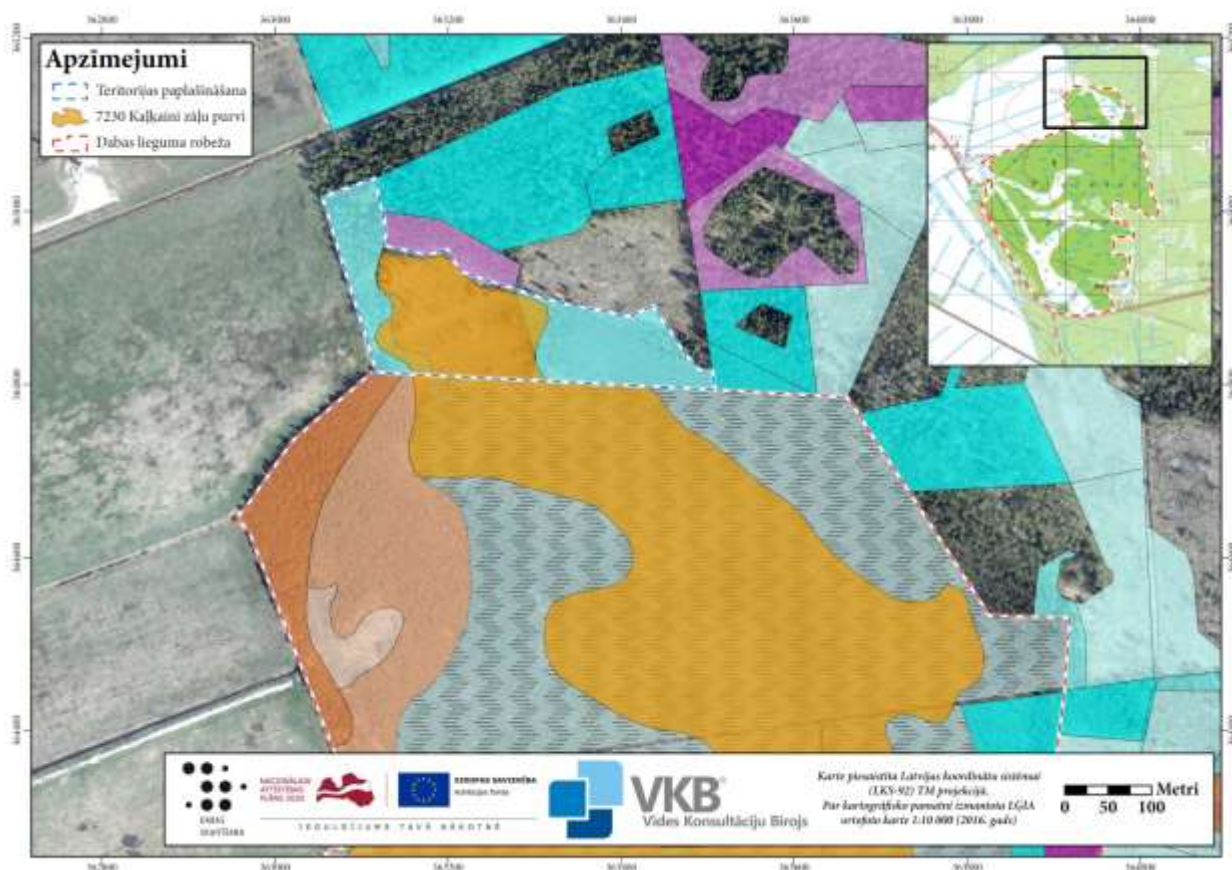
Purvainajos mežos un uz ciņiem ap priežu grupām kaļķainā zāļu purva teritorijā ir atrodamas mellenes, zilenes, dzērvenes un lācenes, tomēr to apjoms nav ievērojams un nav novērota būtiska ogotāju ietekme.

4. TERITORIJAS NOVĒRTĒJUMS

4.1. Aizsargājamā teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un faktori, kas to ietekmē, tai skaitā iespējamo draudu izvērtējums

DL “Platenes purvs” nozīmīgākā un unikālākā dabas vērtība ir teritorijā esošais kaļķainais zāļu purvs, kas ir gan vērtīgs un īpaši aizsargājams biotops, gan arī nozīmīgs un unikāls ainavas elements, gan arī dzīvesvieta vairākām aizsargājamām augu, zīdītāju, putnu, abinieku un bezmugurkaulnieku sugām. Bioloģiski vērtīgi ir teritorijā esošie meži, kur sastopami gan trīs veidu ES nozīmes aizsargājami biotopi, gan arī vērtīgas un aizsargājamas augu, putnu, zīdītāju un bezmugurkaulnieku sugas.

DL “Platenes purvs” veido teritoriāli kompakta un salīdzinoši viendabīga platība, to nesaposmo ceļi, elektrolīnijas vai citas antropogēnas izcelsmes lineāras būves. Lai gan vēsturiski Platenes purvs ir aizņēmis ievērojami lielāku teritoriju, tomēr kādreizējo purva platību iekļaušana ĪADT nav nepieciešama, jo tās ir jau būtiski pārveidotas, ierīkojot nosusinātas lauksaimniecības zemes (uz ZR no ĪADT) vai arī meža grāvju meliorācijas sistēmu (uz D no ĪADT).

4.1.1. attēls. Teritorija (ar dzeltenu kontūru) visa kaļķainā zāļu purva biotopa platības iekļaušanai DL “Platenes purvs”.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Neliela daļa no ES aizsargājamā biotopa 7230 *Kaļķaini zāļu purvi* pie DL “Platenes purvs” Z robežas atrodas ārpus ĪADT. Lai nodrošinātu visa kaļķainā zāļu purva, kas saglabājies meliorācijas un kūdras ieguves neskarts, kompleksu aizsardzību, ieteicams paplašināt DL “Platenes purvs”, iekļaujot daļu no nekustamā īpašuma “Mazgrāviši”, zemes vienības kadastra apzīmējums 98660150083, aptuveni 4,61 ha platībā pie DL “Platenes purvs” Z robežas (skat. 4.1.1. attēlu), ko aizņem kaļķainais zāļu purvs un mitrie meži tā malās.

Iespējamo draudu izvērtējums.

Draudus īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām rada tradicionālās saimnieciskās darbības pārtraukšana, piemēram, zāļu purva pļaušanas un noganīšanas pārtraukšana. Lai saglabātu vērtīgo īpaši aizsargājamo biotopu un aizsargājamo sugu atradnes, nepieciešams tiem nodrošināt atbilstošu apsaimniekošanu.

Kaļķainā zāļu purva pastāvēšana ir atkarīga no atbilstoša hidroloģiskā režīma pastāvēšanas. Purvu jau vēsturiski negatīvi ir ietekmējusi Rīgas-Ventspils autoceļa izbūve, kas atdalījusi purva D daļu no pašlaik DL “Platenes purvs” iekļautās purva daļas, kā arī šosejas izveidotais valnis, kas joprojām turpina ietekmēt purva hidroloģisko režīmu. Hidroloģiskā režīma izmaiņas radušās arī bebru darbības rezultātā – purva D daļā konstatēti bebru dambji un mītnes, tie periodiski veido nosprostojumus caurtekā zem autoceļa A10, paaugstinot ūdens līmeni purva D daļā. Kontūrgrāvji pie DL “Platenes purvs” ZR robežas veicina meža un purva nosusināšanos grāvjiem piegulošajā joslā. Turpmāk, plānojot jaunu meliorācijas sistēmu izbūvi teritorijā, kas var ietekmēt Platenes purvu (kādreizējā kūdrāja teritorijā, skat. 1.5. attēlu), izvērtējams tas, vai ietekme uz DL “Platenes purvs” hidroloģisko režīmu nebūs būtiski negatīva. Ja nebūvē jaunas meliorācijas sistēmas, tad esošo sistēmu sakārtošana nevar ietekmēt DL “Platenes purvs”, jo tas ir salīdzinoši izolēts – ģeoloģiski izvietojies kādreizējā ielejveida izgauzuma vietā.

4.1.1. tabula. Pārskats par apdraudējumiem, slodzēm un darbībām, kas ietekmē NATURA 2000 teritoriju

Nr.p.k.	Ietekmes nosaukums	Ietekmes veids	Ietekmes pakāpe	Ietekmes kods	Piesārņojuma kods	Ietekmes vieta	Piezīmes
1.	Zālāju apsaimniekošanas pārtraukšana	N	H	A06	-	i	Zāļu purvs netiek pļauts vai noganīts
2.	Atsevišķu koku izciršana (izņemot kailcirti)	N	L	B02	-	i	
3.	Kūdras ieguve	N	L	C05	-	b	Vecie kūdras karjeri
4.	Citas resursu ieguves darbības	N	M	C15	-	o	Pamestie ūdens urbumi
5.	Ceļi, takas, sliedes un ar tiem saistītā infrastruktūra	N	M	E01	-	o	Autoceļš A10 kā sugu pārvietošanās un ūdens plūsmu barjera
6.	Sauszemes, ūdens un gaisa transporta darbības, kas rada gaisa	N	M	E06	T	o	Gaisa, augsnes un trokšņa

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

	piesārņojumu						piesārņojums no autoceļa. Potenciāli bīstamas kravas.
7.	Problemātiskas vietējās sugas	N/P	M	I04	-	i	Bebru darbība: negatīva caurteka pie A10, pozitīva – grāvji gar Z robežu
8.	Meliorācija	N	M	K02	-	b	Kontūrgrāvji, Rīgas-Ventspils autoceļa valnis
9.	Dabiskā sukcesija, kas izmaina sugu sastāvu (izņemot tiešas izmaiņas lauksaimniecības vai mežsaimniecības praksē)	N	M	L02	-	i	Purva biotopu aizaugšana
10.	Dabiskie eitrofikācijas vai paskābināšanās procesi	N	M	L04	-	b	Purva aizaugšana

Ietekmes veids: N – negatīva; P – pozitīva

Ietekmes pakāpe: H – liela nozīme/ietekme. Liela tieša vai tūlītēja iedarbība un/vai iedarbība, kas skar plašus apgabalus.

M – vidēja nozīme/ietekme. Vidēja tieša vai tūlītēja iedarbība, galvenokārt netieša iedarbība un/vai iedarbība, kas skar ierobežotu apgabalu/tikai reģionāli.

L – maza nozīme/ietekme. Neliela tieša vai tūlītēja iedarbība, netieša iedarbība un/vai iedarbība, kas skar nelielu apgabala daļu/tikai lokāli.

Ietekmes kods: atbilstoši http://cdr.eionet.europa.eu/help/habitats_art17/ norādījumiem.

Piesārņojuma kods: N – slāpekļa ienese; P – fosfora/fosfātu ietekme; A – skābju ienese/paskābināšanās; T – toksiskas neorganiskās ķīmiskās vielas; O – toksiskas organiskās ķīmiskās vielas; X – jaukts piesārņojums.

Ietekmes vieta: i – teritorijā; o – ārpus teritorijas; b – teritorijā un ārpus teritorijas.

4.2. Teritorijas ainaviskais novērtējums

DL “Platenes purvs” atbilstoši Latvijas ainavu klasifikācijai (Ramans 1995) ietilpst Piejūras ainavzemes Lejasventas āru un mežaines ainavapvidū (VARAM 2000).

Pēc ainavsegas rakstura DL “Platenes purvs” ainavas pieder mežainēm, kur ainavu telpā dominē mežs, no vizuālās uztveres viedokļa dominē tuvi skati. DL “Platenes purvs” ainavas unikalitāti nosaka tur atrodošais zāļu purvs, kas rada tālāku skatu iespējas. Zāļu purva D daļa ir daļēji redzama no autoceļa A10 Rīga-Ventspils.

DL “Platenes purvs” ainavas ir grūti pieejamas, jo ĪADT teritorijā nav ceļu vai taku, no kurām būtu aplūkojama purva ainava. Līdz ar to sevišķi liela nozīme ir purva ainavai, kas redzama no autoceļa Rīga-Ventspils (skat. 4.2.1. attēlu). DL “Platenes purvs” ainavas pieejamību un vērtību iespējams paaugstināt, ierīkojot dabas taku kaļķainā zāļu purva apskatei.

Skatā no kaļķainā zāļu purva nozīmīgs ainavas elements ir vēja elektrostacijas, kas redzamas gandrīz no katras vietas zāļu purva klajumos (skat. 4.2.2. attēlu). Arī autoceļa troksnis ir visur klātesošs. Tās atgādina par to, cik neliela ir saglabājusies purva platība un cik tā ir unikāla apkārtējās tehnogēnās ainavas kontekstā.

4.2.1. attēls. Ainaviski vērtīgs skats uz Platenes purvu no autoceļa A10. Foto: K. Vilciņa.

4.2.2. attēls. Vēja elektrostacijas redzamas skatā no purva klajumiem. Foto: K. Vilciņa.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Ainavas vērtību negatīvi ietekmē zāļu purva aizaugšana ar kokiem un krūmiem. Būtiska ir purva apsaimniekošanas atsākšana un atklātas ainavu telpas uzturēšana.

Lai uzlabotu no autoceļa redzamās ainavas kvalitāti, vietās, kur tas nekaitē bioloģiskajai daudzveidībai, nepieciešams atsegt purva ainavu skatā no autoceļa, izcērtot kokus un krūmus, kas aug joslā gar autoceļu Rīga-Ventspils (skat. 4.2.3. attēlu). Braucot pa autoceļu ar ātrumu 100 km/h, skata uz purva ainavu atvērums jābūt 40 grādu leņķī pret ceļu. Lai purva ainavu varētu vērot 5 sekundes, atvēruma platumam gar ceļmalu jābūt 135 m (Bells, Nikodemus 2000). Nocērtot kokus ceļmalas joslā, nocirstā koksne un zari no teritorijas jāizvāc, kā arī jānodrošina turpmāka regulāra teritorijas uzturēšana, neļaujot ataugt nocirsto koku atvasēm.

4.2.3.attēls. Ainaviski vērtīgu skatu no autoceļa A9 uz kaļķaino zāļu purvu daļēji aizsedz koki. Foto: K. Vilciņa.

4.3. Biotopi

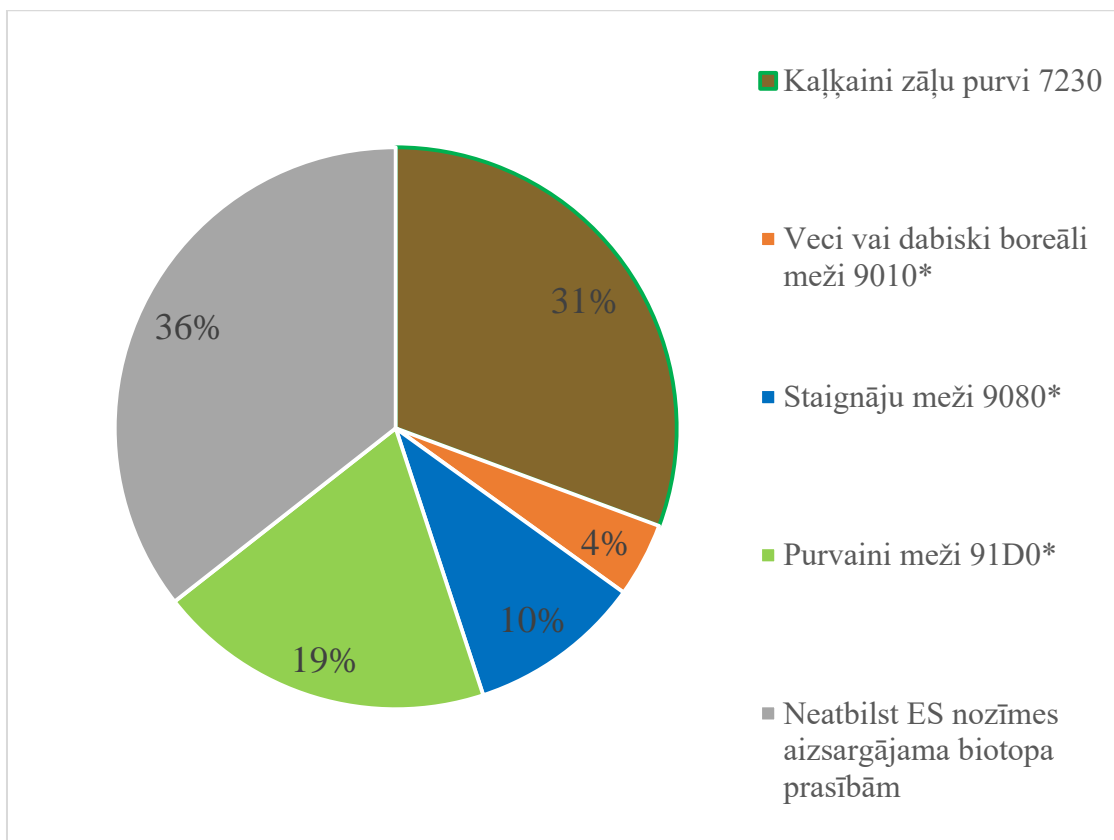
Dabas lieguma kaļķainie zāļu purvi pētīti Māras Pakalnes doktora disertācijas “Zāļu purvu un ezeru krastmalu fitocenozes Baltijas jūras krastā (Latvija, Piejūras zemiene)” ietvaros (Pakalne 1994). Platenes purvs raksturots kā topogēns purvs (minerotrofs purvs, kura barošanās un mūsdienu attīstība nav saistīta ar ūdenstilpēm), ko ieskauj meži, purva centrālajā daļā atrodas salas ar parasto priedi *Pinus sylvestris*. M. Pakalne savā darbā uzsver, ka, lai nodrošinātu kaļķainu zāļu purvu aizsardzību, Platenes purvā nepieciešams izveidot ĪADT.

Pirmā detālā biotopu izpēte tagadējā DL “Platenes purvs” teritorijā veikta 2002. gadā, projekta EMERALD ietvaros. Pēc Platenes purva apsekošanas M. Pakalne un Valda Baroniņa konstatēja, ka teritorijā dominē kaļķains zāļu purvs, tā R malā sastopami purvaini meži, bet Z daļā – boreāli meži. Platenes purvā konstatēta Latvijā īpaši aizsargājama un ES aizsargājama -Biotopu direktīvas II pielikumā iekļauta suga – Lēzela lipare *Liparis loeselii*, kā arī Latvijā īpaši aizsargājamās sugas: Devela grīslis *Carex davalliana* un rūsganā melncere *Schoenus ferrugineus*. Boreālajos mežos atrasta viena speciālā biotopu suga un divas indikatorsugas jeb “atslēgas” sugas: tūbainā bārkstlape *Trichocolea tomentella*, dižegļu lekanaktis *Lecanactis abietina* un kaļķpēdiņu artonija *Arthonia leucopellea*, no kurām tūbainā bārkstlape un kaļķpēdiņu artonija ir arī Latvijā īpaši aizsargājamās sugas. Kā teritoriju ietekmējošie faktori atzīmēta mežu apsaimniekošana, kas ietekmē aptuveni 1 % no teritorijas, ietekme – neitrāla, kā arī ceļi un šosejas, kuru ietekme ir gan pašā teritorijā, gan arī ārpus tās. 2003. gadā teritoriju apsekojis bezmugurkaulnieku eksperts Voldemārs Spuņģis, konstatējot, ka ūdenstilpes ir piemērotas airvabolēm *Dytiscus sp.*, kā arī kaļķainajā zāļu purvā ar rūsgano melnceri sastopams četrzobu pumpurgliemezis *Vertigo geyeri*. Platenes purvu 2003. gadā apsekojusi arī Liene Auniņa, aprobējot purvu biotopu un sugu monitoringa programmas metodes. Veģetācijas apraksti šo lauka darbu ietvaros tika veikti purva atklātajā daļā. ĪADT DL “Platenes purvs” izveidota 2004. gadā. Kā liecina informācija *Natura 2000* standarta datu formā (turpmāk – SDF), biotopu monitorings teritorijā veikts arī laika posmā no 2008. līdz 2012. gadam. Biotopu inventarizācija DL “Platenes purvs” teritorijā veikta 2017. gada sezonā Dabas skaitīšanas ietvaros, izvērtēta sastopamo biotopu atbilstība ES nozīmes aizsargājamajiem biotopiem. Papildus tam, teritorija vairākkārt apsekota arī DA plāna izstrādes laikā (skat. 4.3.1. tabulu).

4.3.1. tabula. Iepriekš konstatētie ES nozīmes aizsargājamie biotopi DL “Platenes purvs”

Biotopa kods	Biotopa nosaukums	Platība, ha (2012. g.)	Platība, ha (2017. g.)	Platība, ha (2019. g.)
7230	Kaļķaini zāļu purvi	101,58	139,46	139,46
9010*	Veci vai dabiski boreāli meži	2,07	19,50	19,50
9080*	Staignāju meži	0	40,77	45,58
91D0*	Purvaini meži	36,06	88,57	88,57
	Kopā	139,71	288,31	293,11

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

4.3.1. attēls. ES nozīmes aizsargājamo biotopu platību sadalījums DL "Platenes purvs".

ES nozīmes aizsargājami biotopi sastopami 64 % no DL "Platenes purvs" kopējās teritorijas, no tiem lielāko daļu – 139,46 ha jeb 31 % no ĪADT kopplatības aizņem biotops 7230 *Kaļķaini zāļu purvi*. DL "Platenes purvs" konstatēti arī trīs ES nozīmes aizsargājami meža biotopi: 91D0* *Purvaini meži* 88,57 ha platībā jeb 19 %, 9080* *Staignāju meži* 45,58 ha jeb 10 % un 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* 19,50 ha jeb 4 % no DL "Platenes purvs" kopējās platības (skat. 4.3.1. attēlu un 1.1. pielikumu).

4.3.2. tabula. ES un Latvijas nozīmes aizsargājami biotopi DL “Platenes purvs”

Nr. p.k.	ES nozīmes aizsargājamā biotopa nosaukums	ES nozīmes aizsargājamā biotopa kods (ar * atzīmē prioritāros biotopus)	ES nozīmes aizsargājamā biotopa labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums valstī kopumā (atbilstoši ETC datiem)	Latvijas nozīmes īpaši aizsargājamā biotopa nosaukums	Biotopa platība (ha) teritorijā	ES nozīmes aizsargājamā biotopa platības attiecība (%) pret biotopa platību Natura 2000 teritorijās Latvijā
1.	Kaļķaini zāļu purvi	7230	U2 X	Kaļķaini zāļu purvi (2.2.)	139,46	16,6
2.	Veci vai dabiski boreāli meži	9010*	U2 X	Veci vai dabiski boreāli meži (1.14.)	19,50	0,15
3.	Staignāju meži	9080*	U2 D	Staignāju meži (1.12.)	45,58	0,40
4.	Purvaini meži	91D0*	U1 S	Daļēji - Veci un dabiski purvaini meži (1.15.)**	88,57	0,28
	Kopā				293,11	

Avots: Ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu. Ziņojuma kopsavilkums par dzīvotņu aizsardzības stāvokli (www.daba.gov.lv).

Apzīmējumi ES nozīmes aizsargājamā biotopa labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējumam valstī kopumā (atbilstoši ETC datiem):

U1 Aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs-nepietiekams (Unfavourable-Inadequate)

U2 Aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs-slikts (Unfavourable-Bad)

Apzīmējumi dzīvotnes aizsardzības stāvokļa tendencei:

D - pasliktinās

S - stabils

X nezināms

ES nozīmes aizsargājamo biotopa platības Natura 2000 teritorijās Latvijā pēc http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=lv/eu/art17/envxwalvg/LV_habitats_reports-20190829-115432.xml&conv=589&source=remote

** - DL “Platenes purvs” ES nozīmes aizsargājams biotops 91D0* Purvaini meži neatbilst Latvijas nozīmes īpaši aizsargājamajam biotopam Veci un dabiski purvaini meži (1.15.), jo biotops nav novērtēts kā potenciāls DMB vai DMB.

4.3.1. Purvu biotopi

DL “Platenes purvs” lielākā vērtība ir biotops 7230 *Kaļķaini zāļu purvi*, kas konstatēts 139,46 ha lielā platībā jeb 31% no DL “Platenes purvs” teritorijas. DL “Platenes purvs” ir viena no nozīmīgākajām šī biotopa atradnēm valstī – tajā sastopamie kaļķainie zāļu purvi veido 16,6 % no visām Latvijas *Natura 2000* teritorijās sastopamajām šī biotopa veida platībām. DL “Platenes purvs” zāļu purvi klasificēti kā biotopa otrais variants – kaļķaini zāļu purvi līdzenumos, kas veidojušies reljefa pazeminājumos (Auniņa 2013). Biotopa kvalitāte visā platībā ir novērtēta kā laba (skat. 4.3.1.1. tabulu).

4.3.1.1. tabula. Biotopa 7230 *Kaļķaini zāļu purvi* kvalitāte, platība, negatīvās ietekmes un nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi.

Biotopa kvalitāte	Platība, ha	% no biotopa kopplatības DL	Negatīvās ietekmes	Nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi
Laba	139,46	100	Dabiskā sukcesija – aizaugšana ar kokiem un krūmiem, izmaiņas dabiskajā hidroloģiskajā režīmā, bebru darbība, šosejas Rīga-Ventspils izbūve	Koku un krūmu ciršana, pļaušana, bebru darbības ierobežošana un nevēlamas noteces no purva novēršana

Šeit konstatētas tādas kaļķainiem zāļu purviem raksturīgas vaskulāro augu sugas kā rūsganā melncere *Schoenus ferrugineus*, purva atālene *Parnassia palustris*, bezdelīgactiņa *Primula farinosa*, sāres grīslis *Carex panicea*, pūkaugļu grīslis *C. lasiocarpa*, parastā kreimule *Pinguicula vulgaris* un citas (skat. 4.3.1.1., 4.3.1.2. attēlu). Sūnu stāvā dominē Kosona dižsirpe *Scorpidium cossonii*, parastā dižsirpe *Scorpidium scorpioides* un citas zaļšūnas. Zāļu purvā bieži sastopamas arī vairākas savvaļas orhideju sugas, piemēram, purva dzeguzene *Epipactis palustris*, Fuksa dzegužpīrkstīte *Dactylorhiza fuchsii*, stāvlapu dzegužpīrkstīte *D. incarnata*, kā arī Lēzela lipare *Liparis loeselii*, kas ir iekļauta Biotopu direktīvas II pielikumā.

Kaļķainu zāļu purvu DL “Platenes purvs” ilgtermiņā ir negatīvi ietekmējusi Rīgas-Ventspils šosejas izbūve, kā arī izveidotā grāvju sistēma, izmainot purva dabisko hidroloģisko režīmu, kā rezultātā vietām purvā sastopamas blīvas zāļu purviem neraksturīgas parastās niedres *Phragmites australis* audzes, zilganās molīnijas *Molinia caerulea* ciņi, kā arī novērojama purva aizaugšana ar kokiem un krūmiem, it īpaši ar parasto priedi *Pinus sylvestris* un purva bērzu *Betula pubescens* (skat. 4.3.1.1., 4.3.1.2. un 4.3.1.3. attēlu). Aizaugšanu veicina arī fakts, ka DL “Platenes purvs” atklātā daļa netiek apsaimniekota. Papildus tam, purvu negatīvi ietekmē arī bebri, būvējot dambjus un paaugstinot ūdenslīmeni.

4.3.1.1. attēls. Biotops 7230 *Kaļķaini zāļu purvi* DL “Platenes purvs” centrālajā daļā. Foto: M. Baumanē.

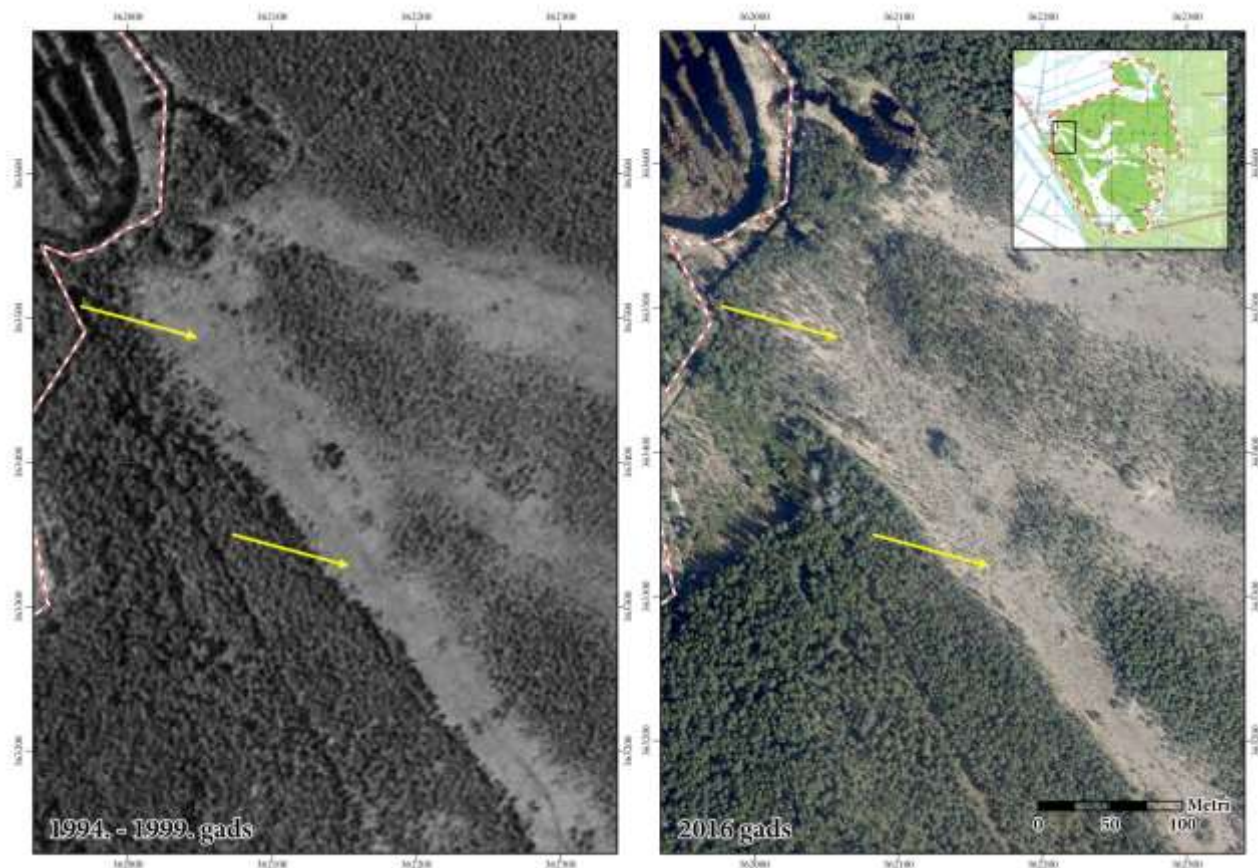
4.3.1.2. attēls. Biotops 7230 *Kaļķaini zāļu purvi* DL “Platenes purvs” R daļā. Foto: M. Baumanē.

4.3.1.3. attēls. Parastās niedres *Phragmites australis* audze pie šosejas Rīgas-Ventspils DL “Platenes purvs” D daļā. Foto: M. Baumane.

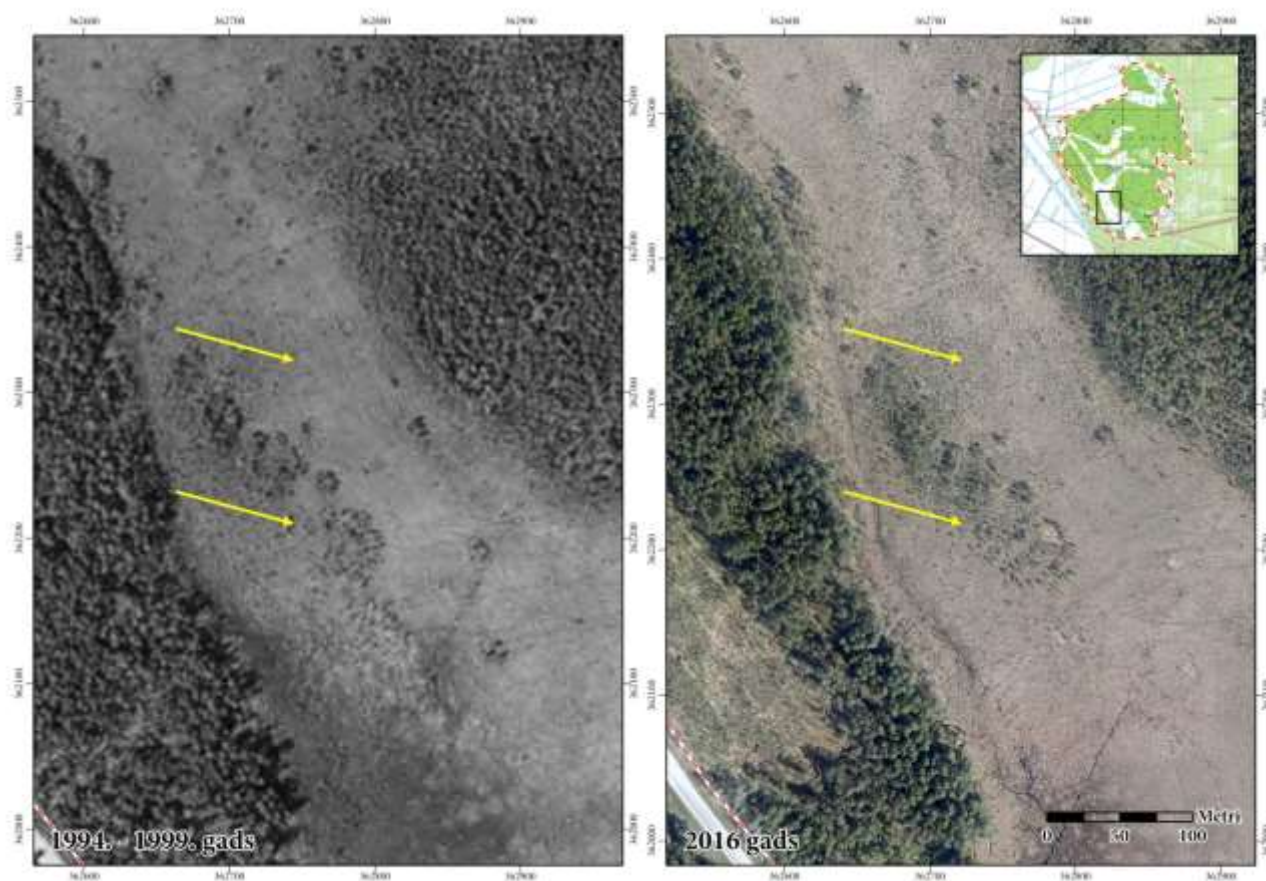
DL “Platenes purvs” zāļu purvā dominē *Schoenetum ferruginei* Du Rietz 1925 asociācija. Latvijā šī augu sabiedrība sastopama zāļu purvos, ap ezeriem, avotiem, kā arī starpkāpu ieplakās (Pakalne 1994). Šo asociāciju pētījusi arī L. Salmiņa (2006) savā promocijas darbā “Limnogēno purvu veģetācija Latvijā”. Latvijā asociācijai raksturīgās sugas ir rūsganā melncere, purva atālene, bezdelīgactiņa, atrofītā sirpjlapē *Drepanocladus revolvens*, kā arī starainā atskabardze *Campylium stellatum*. Konstantas pavadītājsugas ir zilganā molīnija, parastā niedre, Hosta gīslis *Carex hostiana* un Sāres grīslis. Latvijā šī augu sabiedrība sastopama gan limnogēnos, gan arī topogēnos purvos. Platenes purvs ir topogēns purvs, kura barošanās un mūdienu attīstība nav saistīta ar ūdenstilpēm, tādēļ zāļu purvā bieži sastopamas arī tādas sugas kā polijlapu andromeda *Andromeda polifolia* un lielā dzērvene *Oxycoccus palustris*, kas raksturīgas nabadzīgiem augšanas apstākļiem. Kaļķainos zāļu purvos šādi apstākļi veidojas vietās ar biezu kūdras slāni, kas apgrūtina gruntsūdens pieplūdi.

Izmaiņas Platenes purva veģetācijā konstatētas jau pirms vairāk nekā 30 gadiem; M. Pakalne (1994) savā doktora disertācijā raksta, ka Platenes purvs ir tipisks kaļķains zāļu purvs, kurā dominē rūsganā melncere, pūkaugļu grīslis, parastā niedre, bezdelīgactiņa, purva atālene, parastā kreimule un citas kaļķainiem zāļu purviem raksturīgas sugas. Savukārt, purva daļā, kas atrodas otrpus šosejai, purva dabiskais hidroloģiskais režīms ir izmainīts, kā arī iegūta kūdra, bet veģetācijā dominē zilganā molīnija, retāk sastopama bezdelīgactiņa un parastā kreimule. Sūnu stāvs purva nosusinātajā daļā ir retāks un sugām nabadzīgāks. Veģetācijas aprakstos, ko 2003.gadā veikusi Liene Auniņa, iekļauti arī tādi parametri kā koku un krūmu segums, kā arī parastās priedes, melnalkšņa *Alnus glutinosa* un bērza dīgstu skaits parauglaukumā. Lielākajā daļā parauglaukumu konstatēti priedes un bērza dīgsti, bet šīs sugas nav sastopamas lakstaugu, krūmu un koku stāvos.

4.3.1.4. attēls. Izmaiņas koku un krūmu segumā DL “Platenes purvs” R daļā. Pa kreisi – 1994.-1999.gada ortofoto, pa labi – 2016. gada ortofoto. Avots: Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra.

Salīdzinot dažādos gados uzņemtos ortofoto, ir redzams, ka vietumis koku un krūmu stāvs purva atklātajā daļā ir kļuvis blīvāks (skat. 4.3.1.4. un 4.3.1.5. attēlu). Lai samazinātu koku un krūmu segumu purvā, nepieciešams veikt ciršanu. Aizaugšana var noritēt salīdzinoši strauji, it īpaši vietās, kur zāļu purvs ir nelielā platībā un to ieskauj mežs, kā tas, piemēram, ir novērojams teritorijā uz dienvidiem no DL “Platenes purvs” otrpus šosejai Rīga-Ventspils, kur kādreiz ir bijis kaļķains zāļu purvs, bet pašlaik šeit dominē zilganā molīnija un parastā priede (skat. 4.3.1.6. attēlu).

4.3.1.5. attēls. Izmaiņas koku un krūmu segumā DL “Platenes purvs” D daļā. Pa kreisi – 1994.-1999.gada ortofoto, pa labi – 2016. gada ortofoto. Avots: Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

4.3.1.6. attēls. Izmaiņas koku un krūmu segumā otrpus šosejai Rīgas-Ventspils. Pa kreisi – ortofoto no 1994.-1999.g., pa labi – ortofoto no 2013-2015.g. Avots: Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra.

Sociālekonomiskā vērtība

Purvi kā ekosistēmas ieņem būtisku lomu uzturēšanas un regulācijas pakalpojumos dabiskajās, cilvēka darbības neskartajās teritorijās. Kā nozīmīga mitrāju sastāvdaļa purvi piedalās saldūdens aprites ciklos, atmosfēras sastāva un klimata regulēšanā. Purviem raksturīgajā pārmitrajā vidē dzīvot pielāgojušās daudzas retas un aizsargājamas vaskulāro augu, sūnu un dzīvnieku sugas – purviem ir nozīmīga loma bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanā.

Kā liecina EMERALD anketās minētā informācija, 2000. gadu sākumā pašvaldība Platenes purvu izolē nodeva lietošanā juridiskai personai ar nolūku iegūt kūdras. Pateicoties purvā atrastajām dabas vērtībām, kūdras ieguve netika uzsākta un arī tagad nav iespējama saskaņā ar noteikto DL “Platenes purvs” aizsardzības un izmantošanas režīmu.

Apsaimniekošanas pasākumi

Pārskats par biotopā 7230 *Kaļķaini zāļu purvi* nepieciešamajiem apsaimniekošanas pasākumiem sniegts 4.3.1.1. tabulā. Latvijā, pārtraucot zāļu purviem piemērotu apsaimniekošanu, tiek paātrināta dabiskās sukcesijas norise – purvi aizaug ar kokiem un

krūmiem (Auniņa 2013). Biotopa aizaugšana novērojama arī Platenes purvā – sastopami ātri auguši, jauni koki, visbiežāk parastā priede, un purva bērzs. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijās Latvijā minēts, ka kaļķainos zāļu purvos, kur biotopa aizsardzības stāvoklis ir labvēlīgs, purvs ir klajš vai ar nelielu koku un krūmu segumu, ko veido lēni auguši un bioloģiski veci koki, kā arī nav izteiktas ekspansīvu sugu dominances vai vienlaidus audzes, piemēram, ar zilgano molīniju vai parasto niedri (Priede 2017). DL “Platenes purvs” zāļu purvā, it īpaši purva perifērijā, šāda tipa audzes vietumis ir sastopamas, tādējādi liecinot par to, ka nepieciešams veikt zāļu purva apsaimniekošanu. Vēsturiski Latvijas teritorijā kaļķaini zāļu purvi visbiežāk ir pļauti, retāk arī ganīti (Priede 2017). Platenes purvā vērojama arī lielo savvaļas dzīvnieku ietekme – apkodumi, takas un rakumi, kas ir salīdzinoši neliela, lai purvs saglabātos atklāts.

Lai saglabātu DL “Platenes purvs” galveno vērtību – kaļķainus zāļu purvus – nepieciešams veikt koku un krūmu ciršanu. Dabiskās sukcesijas gaitā, zāļu purvam aizaugot ar kokiem un krūmiem, nozīmīgs ūdens daudzums tiek iztvaikots caur koku lapām, tādējādi veicinot papildus purva nosusināšanu (Priede 2017). Selektīva ciršana veicama gan purva centrālajā daļā, gan arī perifērijā, saglabājot bioloģiski vecas, lēni augušas priedes ar noapaļotām galotnēm (skat. 4.3.1.7. attēlu). Visi ātri augušie un purvam neraksturīgie koki ir nocērtami (skat. 4.3.1.8. un 4.3.1.9. attēlu). Kokus un krūmus nepieciešams nocirst arī purvam apkārt esošajās mežaudzēs, kur veikta atmežošana. Jaunākos kokus var arī ravēt vai nogriezt ar dārza šķērēm vai krūmgriezi. Nocirstos un nogrieztos kokus un krūmus jāizved no biotopa. Atvašu pļaušana veicama 2-3 gadus pēc ciršanas. Lai veidotu papildu dzīvotnes dažādiem bezmugurkaulniekiem, ķērpjiem, sūnām u.c., purvā nepieciešams atstāt liela izmēra atmirušo koksni.

4.3.1.7. attēls. Saglabājamas lēni augušas priedītes ar noapaļotām galotnēm (priekšplānā).

Foto: K. Vilciņa

4.3.1.8. attēls. Nocērtamas ātri augušās priedes un bērzi visā kaļķainā zāļu purva teritorijā.
Foto: K. Vilciņa.

4.3.1.9. attēls. Nocērtamas ātri augušās priedītes. Foto: K. Vilciņa.

Nepieciešama arī zāļu purva pļaušana visā tā teritorijā, it īpaši vietās, kur dominē tādas ekspansīvas sugas kā zilganā molīnija un parastā niedre (skat. 4.3.1.10. attēlu). Pļaušana veicama, izmantojot trimeri, izkapti vai motobloku vismaz trīs gadus pēc kārtas, vēlāk reizi 3-5 gados. Nopļauto biomasu jāsavāc un jāizved no biotopa (Priede 2017). Lai nodrošinātu

iespēju apsaimniekošanas teknikai pieklūt kaļķainajam zāļu purvam, atjaunojams ceļš, kas kādreiz vedis uz Ošu mājām (uz Z, ZR no Mazavotiņiem, skat. 5.3.3. attēlu).

4.3.1.10. attēls. Ar niedrēm aizaugusi purva daļa. Foto: K. Vilciņa.

Zāļu purviem optimālu ūdens līmeni raksturo kūdras slānis, kas ir piesātināts ar ūdeni, kā arī virsūdeņu veidošanās rudens-ziemas sezonā (Priede 2017). Veicot Platenes purva apsekošanu, konstatēts, ka purva dabiskais hidroloģiskais režīms ir izmainīts, tomēr grāvju tīkls nav blīvs, daļa grāvju nav tīrīti. Lai atjaunotu purva hidroloģisko režīmu, jāveic papildus izpēte, lai noteiktu konkrētas vietas, kur uz grāvjiem nepieciešams būvēt aizsprostus vai aizbērt grāvjus pilnībā. Tomēr kā prioritāras apsaimniekošanas aktivitātes uzskatāmas koku un krūmu izcīršana un pļaušana, jo koki uzņem nozīmīgu ūdens daudzumu augšanai un iztvaikošanai.

Lai veicinātu ĪADT atpazīstamību, iepazīstinātu apmeklētājus ar aizsargājamām un retām augu sugām un izglītotu kaļķaino zāļu purvu apsaimniekošanas jautājumos, ieteicams izveidot dabas taku, izmantojot laipas konstrukcijas, kas pēc iespējas mazāk negatīvi ietekmē purva biotopus, aizsargājamo augu un bezmugurkaulnieku atradnes un purva hidroloģisko režīmu.

Nepieciešama arī bebru darbības ierobežošana zāļu purva DR, kur beбри izveidojuši kanālus un grāvjus, mainot teritorijas hidroloģisko režīmu. Nepieciešama nevēlamas noteces no purva novēršana, kas konstatēta teritorijas ZR pusē izrakto grāvju virzienā, kas veicama, paaugstinot ūdens līmeni minētajā grāvī – veidojot aizsprostu (to sekmē arī bebru darbība, kas no dabas vērtību saglabāšanas viedokļa ir vēlama).

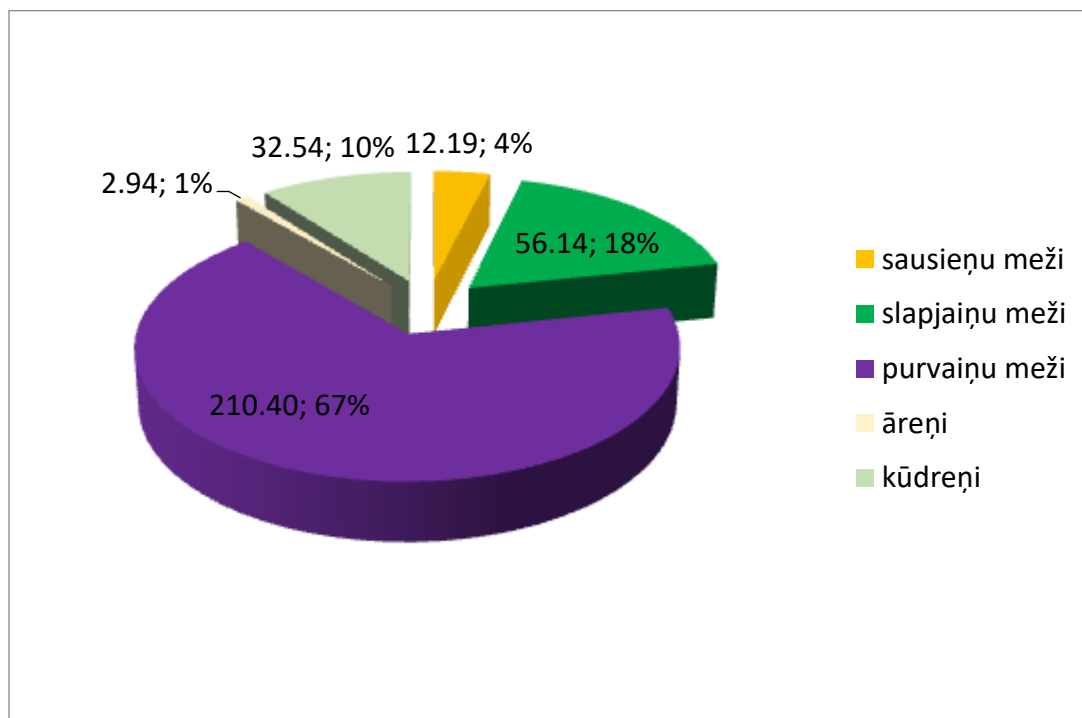
4.3.2. Mežu biotopi

DL “Platenes purvs” mežu raksturojums

Saskaņā ar VMD Meža valsts reģistra informāciju DL “Platenes purvs” mežaudzes aizņem 314,2 ha jeb 69 % no kopējās ĪADT platības. Visbiežāk sastopami ir purvainu meži (skat. 4.3.2.1. attēlu). Lielāko DL “Platenes purvs” teritorijas daļu aizņem mežu uz slapjām kūdras augsnēm jeb purvainu meža augšanas apstākļu tipu rinda (purvājs, niedrājs, dumbrājs), mazākās platībās sastopami meži uz slapjām minerālaugsnēm jeb slapjainu meži (slapjais damaksnis, slapjais vēris un slapjais mētrājs). No nosusinātiem mežiem lielākās platības aizņem kūdreņi.

Dominējošais meža tips DL “Platenes purvs” teritorijā ir niedrāji (137,52 ha jeb 43,77 % no mežaudžu platības), purvāji (31,03 ha jeb 9,88 % no mežaudžu platības) un dumbrāji (40,37 ha jeb 12,85 % no mežaudžu platības), citi meža augšanas apstākļu tipi sastopami retāk – slapjais mētrājs (8,07 ha), slapjais damaksnis (3,41 ha), slapjais vēris (6,39 ha), mētru un šaurlapu ārenis (1,80 un 1,14 ha), mētru, šaurlapu un platlapu kūdrenis (19,26, 12,81 un 0,47 ha). Sausieņu meži – vēris – sastopams tikai 12,19 ha platībā un aizņem 3,88 % no mežaudzēm.

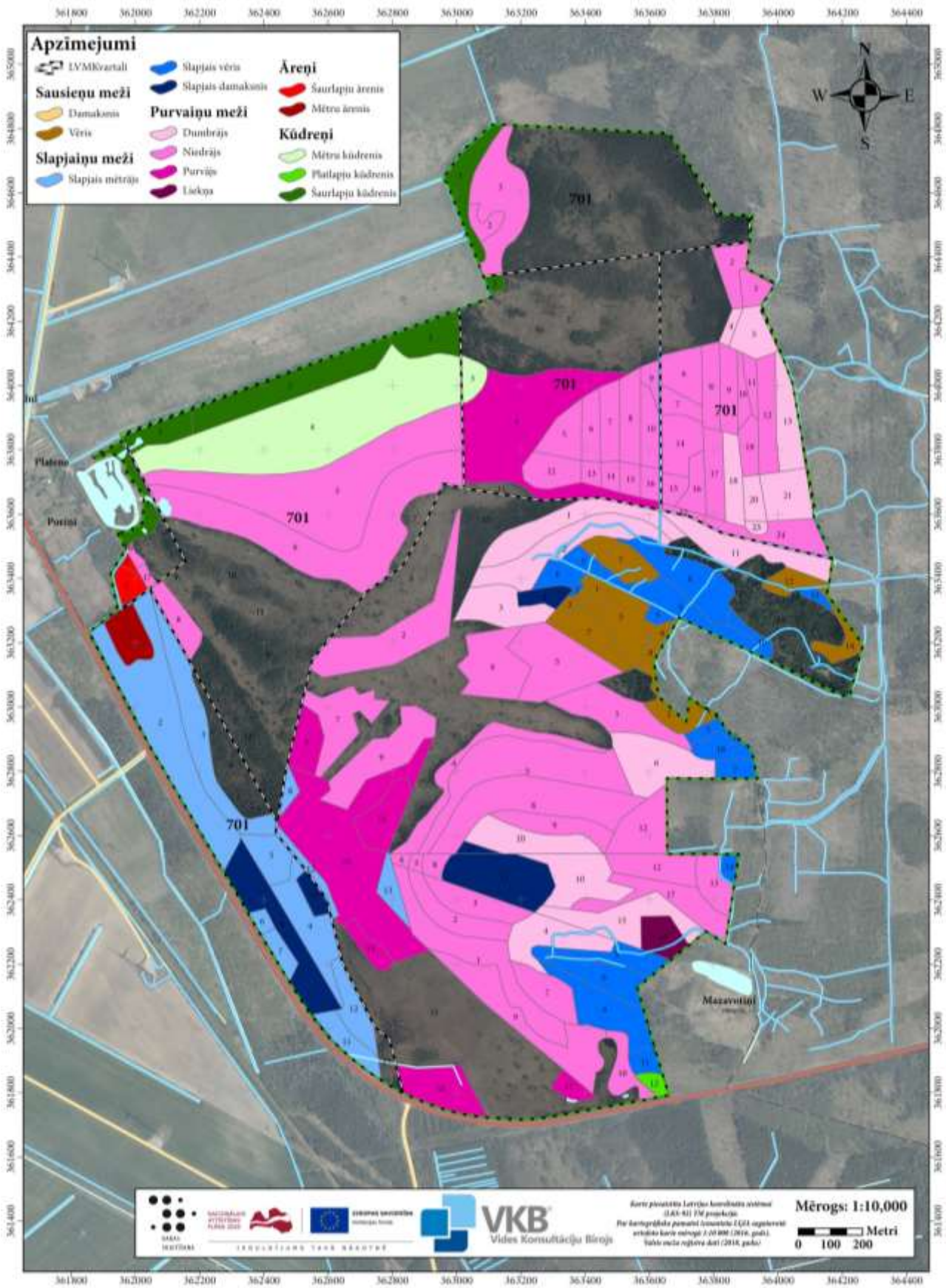
Lielāko DL “Platenes purvs” teritorijas daļu aizņem mežu uz slapjām kūdras augsnēm jeb purvainu meža augšanas apstākļu tipu rinda (purvājs, niedrājs, dumbrājs), mazākās platībās sastopami meži uz slapjām minerālaugsnēm jeb slapjainu meži (slapjais damaksnis, slapjais vēris un slapjais mētrājs). No nosusinātiem mežiem lielākās platības aizņem kūdreņi (skat. 4.3.2.1. attēlu).

4.3.2.1. attēls. Meža augšanas apstākļu tipu rindu sadalījums DL “Platenes purvs” teritorijā.

Avots: VMD Meža valsts reģistrs, 2019.

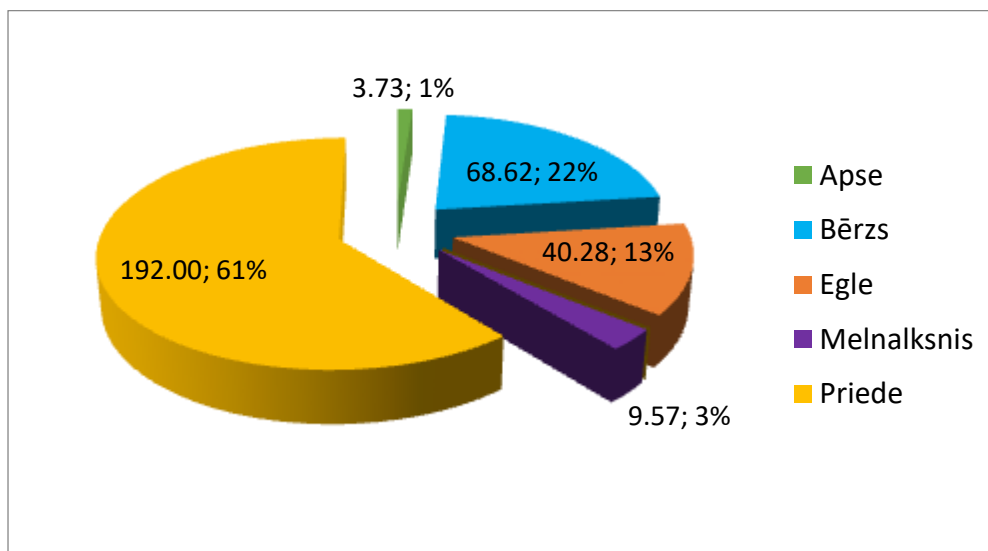
Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

4.3.2.2. attēls. Meža augšanas apstākļu tipu sadalījums DL “Platenes purvs” teritorijā. Avots: VMD Meža valsts reģistrs, 2019.

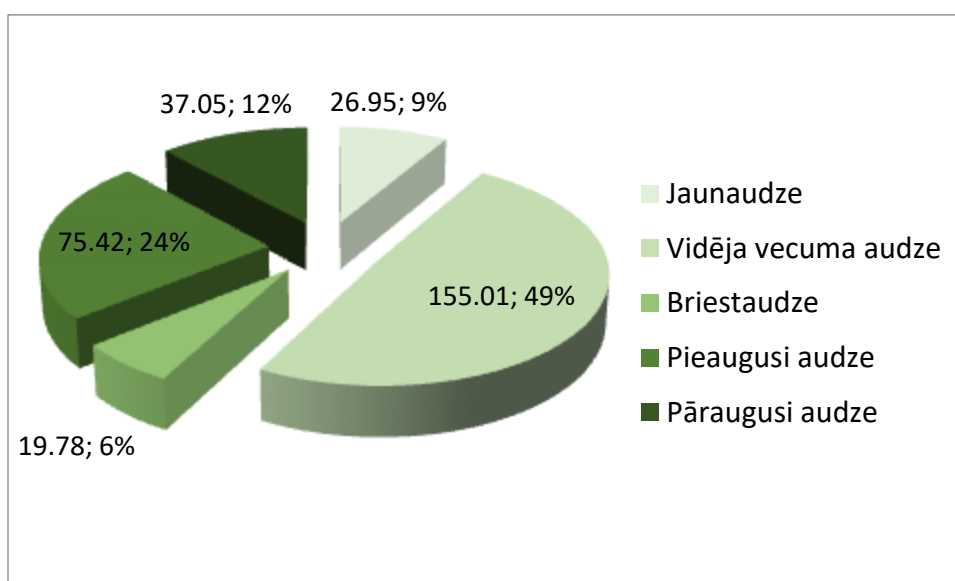
Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

DL "Platenes purvs" teritorijā dominē skujkoku mežaudzes, kas aizņem 73,93 % no mežu platībām. Lapukoku mežaudzes aizņem 26,07 %. Izplatītākā koku suga, kas veido vairāk nekā pusi no mežaudzēm, ir parastā priede *Pinus sylvestris*, nedaudz retāk sastopamas ir mežaudzes ar āra bērzu *Betula pendula* un purva bērzu *Betula pubescens*. Samērā bieži mežaudzē kā dominējošā suga pirmajā stāvā ir sastopama egļu *Picea abies* un melnalksnis *Alnus glutinosa*. Apse *Populus tremula* kā valdošā koku suga sastopama tikai 3,73 ha platībā (skat. 4.3.2.3. un 4.3.2.5. attēlu).

4.3.2.3. attēls. Kokaudzes pirmajā stāvā valdošo koku sugu sadalījums DL "Platenes purvs" teritorijā. Avots: VMD Meža valsts reģistrs, 2019.

Pēc mežaudžu vecumgrupu sadalījuma gandrīz pusi no DL "Platenes purvs" mežu teritorijas aizņem vidēja vecuma audzes. Pieaugušas un pāraugušas audzes aizņem 112,47 ha jeb 36 % no mežu kopplatībām. Briestaudzes un jaunaudzes sastopamas 15 % no mežu platībām (skat. 4.3.2.4. un 4.3.2.5. attēlu).

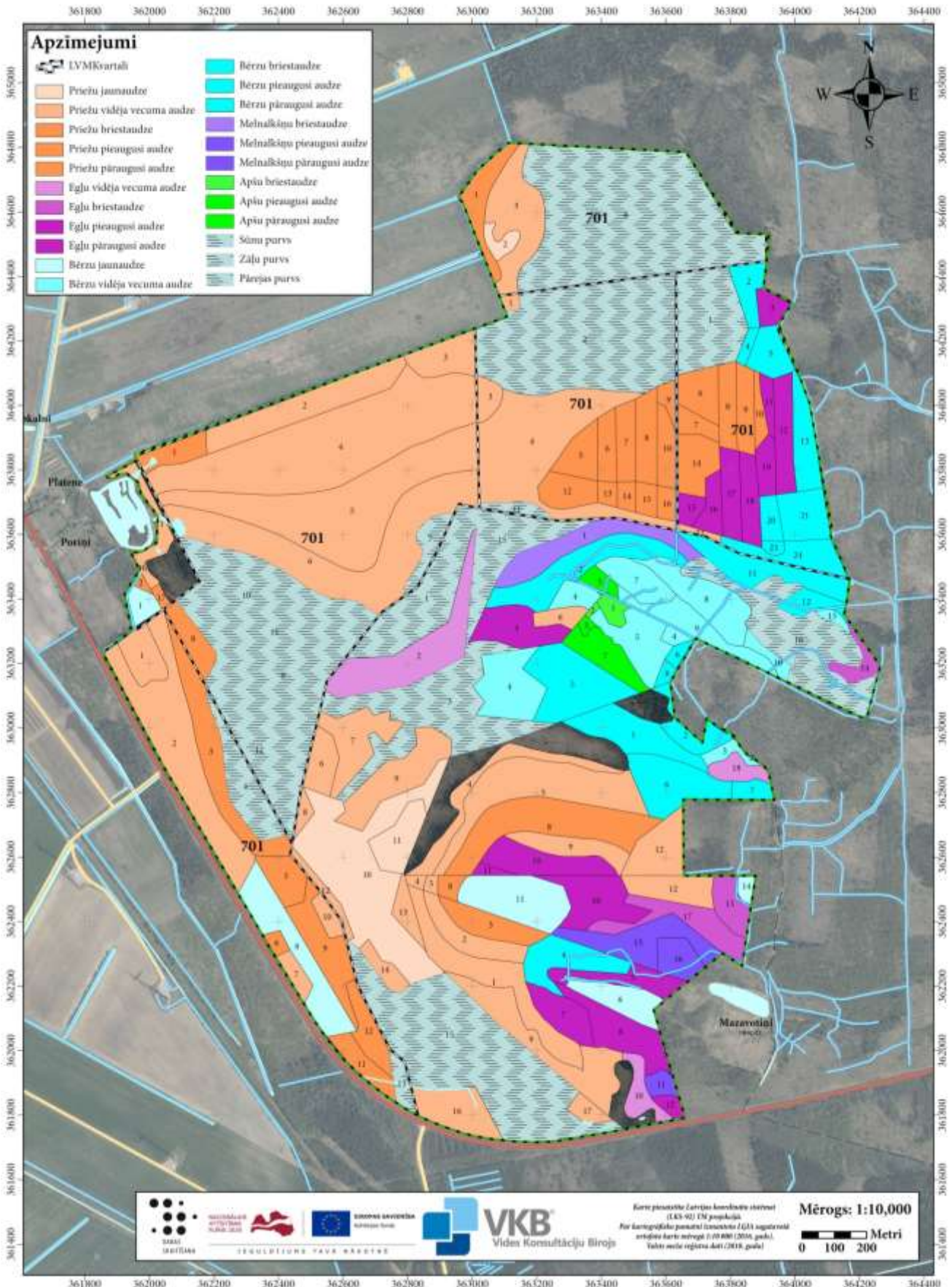
4.3.2.4. attēls. Mežaudžu vecumgrupu sadalījums DL "Platenes purvs" teritorijā. Avots: VMD Meža valsts reģistrs, 2019.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Veicot mežierīcību, jaunaudzēs ieskaita pirmo divu vecumklašu mežaudzes, tās ir priežu un egļu audzes līdz 40 gadu vecumam, melnalkšņu, bērzu un apšu audzes līdz 20 gadu vecumam, jo skujkokiem pieņemtais vecumklases intervāls ir 20 gadi, bet mīkstajiem lapukokiem – 10 gadi (Skudra, 2005). Briestaudzēs ieskaita kokaudzes vienu vecuma klasi pirms ciršanas vecuma - priežu audzes no 81 līdz 100 gadu vecumam, egļu audzes no 61 līdz 80 gadu vecumam, melnalkšņu un bērzu audzes no 61 līdz 70 gadu vecumam, apšu audzes no 31 līdz 40 gadu vecumam. Vidēja vecuma audzēs ieskaita tās kokaudzes, kas ir pārsniegušas jaunaudzes vecumu, bet vēl nav sasniegušas briestaudzes vecumu – priežu audzes no 41 līdz 80 gadu vecumam, egļu audzes no 41 līdz 60 gadu vecumam, melnalkšņu un bērzu audzes no 21 līdz 60 gadu vecumam, apšu audzes no 21 līdz 30 gadu vecumam. Pieaugušās audzēs ieskaita audzes, kas sasniegušas galvenās cirtes vecumu, saskaņā ar Meža likumu priežu audzēs tas ir no 101 gada vecuma, egļu audzēs – no 81 gada vecuma, bērzu un melnalkšņu audzēs – no 71 gada vecuma, apšu audzēs – no 41 gada vecuma. Mežaudzes, kas pārsniegušas pieaugušu audžu vecumu par divām vecumklasēm, mežsaimniecībā tiek sauktas par pāraugušām audzēm: priežu audzes no 141 gada vecuma, egļu audzes no 121 gada vecuma, bērzu un melnalkšņu audzes no 91 gada vecuma, bet apšu audzes – no 61 gada vecuma (Bisenieks, 2005).

Mežaudžu izcelsme DL “Platenes purvs” ir pārsvarā dabiska, jo sētas vai stādītas audzes VMD Meža valsts reģistrā 2019. gadā reģistrētas tikai 1,63 ha platībā.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

4.3.2.5. attēls. Kokaudzes pirmajā stāvā valdošo koku sugu un mežaudzes vecuma klašu sadalījums DL “Platenes purvs” mežos. Avots: VMD Meža valsts reģistrs, 2019.

Aizsargājami mežu biotopi

DL “Platenes purvs” teritorijā sastopami trīs veidu ES nozīmes aizsargājami mežu biotopi: 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9080* *Staignāju meži* un 91D0* *Purvaini meži*. Kopumā ES nozīmes aizsargājami mežu biotopi aizņem 161,63 ha jeb 36% no DL “Platenes purvs” kopplatības.

9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*

Biotops 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* aizņem 19,50 ha platību jeb 4% no DL “Platenes purvs” teritorijas. Dominējošais biotopa variants ir 9010*_1 – tipiski dabisko meža biotopu mežaudzes boreālās klases sausieņu vai mainīga mitruma meži (Lārmanis 2013). Biotops ir vidējas kvalitātes, lai uzlabotu tā kvalitāti, nepieciešams nodrošināt neiejaukšanos dabiskajos procesos (skat. 4.3.2.1. tabulu). Biotops visā platībā atbilst arī potenciāla DMB prasībām, kas nozīmē, ka 10 gadu laikā šīs meža platības varētu tikt klasificētas kā DMB. Koku stāva valdošās sugas ir melnalksnis *Alnus glutinosa* un purva bērzs *Betula pubescens*. No vaskulārajiem augiem šeit sastopama divlapu žagatiņa *Maianthemum bifolium*, meža zaķskābene *Oxalis acetosella*, mellene *Vaccinium myrtillus*, brūklene *V. vitis-idaea*, klinšu kaulene *Rubus saxatilis*. Sūnu stāvā dominē Šrēbera rūsa *Pleurozium schreberi*, spīdīgā stāvaine *Hylocomium splendens* un divzobes *Dicranum sp.* No DMB sugām biotopā sastopamas kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea*, dižegļu lekanaktis *Lecanactis abietina*, līklapu novēlija *Nowellia curvifolia*, kailā apaļlape *Odontoschisma denudatum*, kas arī īpaši aizsargājama suga, priežu cietpiepe *Phellinus pini*. Biotopā DL “Platenes purvs” teritorijā konstatētas arī vairākas retas un aizsargājamas sugas, piemēram, Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii*, apdzira *Huperzia selago* u.c.

4.3.2.1. tabula. Biotopa 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* kvalitāte, platība, negatīvās ietekmes un nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi.

Biotopa kvalitāte	Platība, ha	% no biotopa kopplatības DL	Negatīvās ietekmes	Nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi
Vidēja	19,50	100	-	Neiejaukšanās dabiskajos procesos

9080* *Staignāju meži*

DL “Platenes purvs” biotops 9080* *Staignāju meži* aizņem 53,56 ha jeb 12% no ĪADT kopplatības. Šeit sastopami visi biotopa varianti: 9080*_1 - tipiskais variants - meži pārmitrās minerālaugsnēs un kūdras augsnēs, periodiski applūstoši vai gruntsūdeņu atslodzes vietās, 9080*_2 - biotopa veidošanās fāze - jaunas mežaudzes, kas sastopamas tipiskos augsnēs un ūdens režīma apstākļos un 9080*_3 - biotopa degradācijas fāze - bioloģiski vecas mežaudzes uz nosusinātām pārmitrām minerālaugsnēm vai kūdras augsnēm (Ikauniece 2013). Biotopa kvalitāte variē no zemas līdz labai (skat. 4.3.2.2. tabulu). Kopumā tikai 5,35 ha no visas biotopa kopplatības atbilst potenciāla DMB kritērijiem.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

DL staignāju mežos kokaudzē dominē melnalksnis, vietām arī purva bērzs un baltalksnis *Alnus incana*. Lakstaugu stāvā sastopamas tādas staignājiem raksturīgas sugas kā pagarinātais grīslis *Carex elongata*, purva purene *Caltha palustris*, bebrukārklis *Solanum dulcamara*, sievparpade *Athyrium filix-femina*, Eiropas vilknandze *Lycopus europaeus*, parastā zeltene *Lysimachia vulgaris* u.c. Sūnu stāvā sastopamas tādas sugas kā parastā kociņsūna *Climacium dendroides*, lielā spuraine *Rhytidadelphus triquetrus*, skrajlapes *Plagiomnium sp.* No DMB sugām šeit sastopamas divas sugas - līklatu novēlija un dižegļu lekanaktis.

4.3.2.2. tabula. Biotopa 9080* *Staignāju meži* kvalitāte, platība, negatīvās ietekmes un nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi.

Biotopa kvalitāte	Platība, ha	% no biotopa kopplatības DL	Negatīvās ietekmes	Nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi
Laba	18,16	40	-	Neiejaukšanās dabiskajos procesos
Vidēja	22,85	50	Izmaiņas dabiskajā hidroloģiskajā režīmā	Neiejaukšanās dabiskajos procesos
Zema	4,57	10	Izmaiņas dabiskajā hidroloģiskajā režīmā	Neiejaukšanās dabiskajos procesos

91D0* *Purvaini meži*

DL "Platenes purvs" ES nozīmes aizsargājamais biotops 91D0* *Purvaini meži* aizņem 88,57 ha lielu platību jeb 19 % no ĪADT kopplatības. DL "Platenes purvs" sastopami divi šī biotopa varianti: 91D0*_1 - purvaini ar kūdras slāni, kas biezāks par 30 cm - purvājs, niedrājs, dumbbrājs un 91D0*_2 - slapjaini ar dažkārt tikko veidoties sākušu kūdras slāni, kas seklāks par 30 cm - grīnis, slapjais mētrājs, slapjais damaksnis, slapjais vēris (Bambe 2013). Biotopa kvalitāte variē no vidējas līdz zelai, galvenās negatīvās ietekmes ir izmaiņas dabiskajā hidroloģiskajā režīmā un bebru darbība (4.3.2.3. tabula). Lai uzlabotu biotopa kvalitāti, nepieciešams nodrošināt neiejaukšanos dabiskajos procesos.

Biotopa 91D0* *Purvaini meži* koku stāvā dominē parastā priede, purva bērzs, vietām arī parastā egļe *Picea abies*. No vaskulārajiem augiem šeit sastopami dažādi sīkkrūmi – lielā dzērvene *Oxycoccus palustris*, lācene *Rubus chamaemorus*, ārkauša kasandra *Chamaedaphne calyculata*, kā arī tādi lakstaugi kā makstainā spilve *Eriophorum vaginatum*, trejlapu puplaksis *Menyanthes trifoliata*, dzelzszāle *Carex nigra* un citas grīšļu *Carex sp.* sugas. Sūnu stāvā dominē dažādas sfagnu *Sphagnum sp.* sugas, kā arī purva krokvēcelīte *Aulacomnium palustre*, sausākās vietās arī spīdīgā stāvaine un Šrēbera rūšaine. Biotopā konstatētas arī divas DMB sugas - līklatu novēlija un dižegļu lekanaktis. No retām un aizsargājamām sugām purvainos mežos sastopama Fuksa dzegužpirkstīte.

4.3.2.3. tabula. Biotopa 91D0* *Purvaini meži* kvalitāte, platība, negatīvās ietekmes un nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi.

Biotopa kvalitāte	Platība, ha	% no biotopa kopplatības DL	Negatīvās ietekmes	Nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi
Vidēja	85,74	97	Bebru darbība, izmaiņas dabiskajā hidroloģiskajā režīmā	Neiejaukšanās dabiskajos procesos
Zema	2,83	3	Izmaiņas dabiskajā hidroloģiskajā režīmā	Neiejaukšanās dabiskajos procesos

Mežu biotopus ietekmējošie faktori un apdraudējumi:

Mežsaimnieciskā darbība ir galvenais dabisku mežu pastāvēšanu apdraudošais faktors, jo kokaudze tiek iznīcināta pilnībā vai daļēji. Mežu ciršana nav pielīdzināma dabiskajiem mežaudzes samazināšanās procesiem – vējlauzēm, kukaiņu postījumiem, mežu ugunsgrēkiem. Cirsmu vietās atjaunojas vienāda vecuma audzes bez dabisko mežu struktūras elementiem – mirušās koksnes. Būtisks faktors mežizstrādē ir arī pielietotās tehnikas izvēle. Izmantojot smago traktortehniku, nereti tiek degradēta zemsedze un bojāti dzīvo koku stumbri ne tikai cirsmā, bet arī teritorijās, caur kurām kokmateriāli tiek izvesti no meža.

DL “Platenes purvs” mežsaimnieciskās darbības ietekme nav būtiska, jo visā teritorijā ir aizliegta galvenā cirte, bet kopšanas cirte saskaņā ar Vispārējiem noteikumiem ir atļauta līdz noteikta vecuma sasniegšanai, tas ir: priežu audzēs – 60 gadi, egļu, bērzu un melnalkšņu audzēs – 50 gadi, apšu audzēs – 30 gadi. ĪADT teritorijā tādas audzes, kurās ir atļauta kopšanas cirte, sastopamas 52,5 ha platībā, no tām aptuveni 30 ha platība atrodas kaļķainā zāļu purva biotopā, kur prioritāte ir purva biotopa kvalitātes uzlabošanai, cērtot kokus un krūmus, atmežojot teritoriju.

Izmaiņas dabiskajā hidroloģiskajā režīmā - nosusināšana ir apdraudošs faktors diviem ES nozīmes aizsargājamiem meža biotopiem - 9080* *Staignāju meži* un 91D0* *Purvaini meži*. Šo biotopu pastāvēšanai nepieciešams pastāvīgi vai sezonāli paaugstināts ūdens līmenis. Nosusināšanas mērķis parasti ir palielināt koksnes ražas ieguvu, tā rezultātā mežos tiek izmainīts ne tikai hidroloģiskais režīms, bet arī augsnes ķīmiskās un mehāniskās īpašības, kā arī mikroklimats.

Lai gan jaunu grāvju rakšana saskaņā ar Vispārējiem noteikumiem nav atļauta, nosusināšanās novērojama DL “Platenes purvs” ZR malā. Kādreizējā Platenes purva daļa ir nosusināta XX gadsimta otrajā pusē, ierīkojot meliorācijas sistēmas. Mežā vietumis ir vērojama kūdras slāņa mineralizācija. Meliorācijas ietekme sniedzas 200 līdz 300 m attālumā no izraktā meliorācijas grāvja un, iespējams, var skart arī biotopu 91D0* *Purvaini meži*.

Bebru darbība. DL “Platenes purvs” bebru darbībai pie teritorijas ZR robežas esošajos grāvjos, kā arī vairākās vietās biotopā 91D0* *Purvaini meži* ir pozitīva ietekme, jo tā samazina bioloģiski vērtīgu mežu nosusināšanas ietekmi.

Sociālekonomiskā vērtība

Meža sociālekonomiskā vērtība bieži tiek saprasta ar koksnes vērtību, taču tas ir pretrunā ar labvēlīga aizsardzības statusa saglabāšanu mežu biotopos. Meži dabas lieguma teritorijā veido viendabīgu masīvu apkārt kaļķainajam zāļu purvam. Īpaša vērtība piemīt ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem, kuri ir bagāti ar struktūrelementiem – ar ķērpjiem, sūnām un sēnēm apaugušajiem kokiem, kritālām un sausokņiem, kā arī ar lielo vaskulāro sugu daudzveidību. Aizsargājami meža biotopi ir vērtīgs zinātniskās pētniecības objekts zinātniekiem.

DL “Platenes purvs” teritorijas mežiem būtiskais ekosistēmas pakalpojums ir sēņošanas un ogošanas iespēja, savvaļas dzīvnieku medības, kā arī kultūras pakalpojumi - mežiem ir augsta ainaviskā un estētiskā vērtība.

Apsaimniekošanas pasākumi

NatProgramme norādīts, ka DL “Platenes purvs” teritorijā staignāju mežu un vecu vai dabisku boreālu mežu saglabāšanai nepieciešams nodrošināt neiejaukšanās režīmu. Savukārt purvaino mežu teritorijās ir nepieciešama hidroloģiskā režīma atjaunošana, kas veicama kompleksi ar purviem (Ikauniece u.c. 2017).

Prioritāri kaļķainā zāļu purva kvalitātes uzlabošana, cērtot kokus un krūmus un atmežojot meža nogabalus, veicama tajās platībās, kas nokartētas kā biotops 7230 *Kaļķaini zāļu purvi*. Pēc šo platību atjaunošanas izskatāma zemākas kvalitātes biotopa 91D0* *Purvaini meži* atjaunošana par biotopu 7230 *Kaļķaini zāļu purvi*.

4.4. Vaskulāro augu, sūnu un ķērpju sugas

Floras pētījumu vēsture

Teritorijas sākotnējo izpēti veica Māra Pakalne, savā doktora disertācijā pētot zāļu purvu un ezeru krastmalu retas fitocenozes Baltijas jūras krastā (1994). Platenes purva veģetācijas aprakstā minēts, ka šeit sastopamas vairākas Latvijā retas un aizsargājamās augu sugas – Lēzela lipare *Liparis loeselii*, stāvlapu dzegužpirkstīte *Dactylorhiza incarnata*, asinssarkanajai dzegužpirkstīte *Dactylorhiza cruenta* un odu gimnadēnija *Gymnadenia conopsea* (skat. 4.4.1. attēlu). Platenes purva floras izpēte turpinājās 2002. gadā projekta “Latvijas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas saskaņošana ar EMERALD/Natura 2000 aizsargājamo teritoriju tīklu” ietvaros. DL “Platenes purvs” kaļķainā zāļu purva veģetācija pētīta arī Lienes Auniņas promocijas darbā “Limnogēno purvu veģetācija Latvijā” (Salmiņa 2006).

Nozīmīgu reto un aizsargājamo vaskulāro augu un sūnu sugu dabas aizsardzības vērtība

ES aizsargājamo biotopu rokasgrāmatā minēts, ka kaļķaini zāļu purvi ir nozīmīgs biotops dažādām retām un aizsargājamām augu sugām, piemēram, Lēzela liparei, bezdelīgactiņai *Primula farinosa*, iedzeltenajai dzegužpirkstītei *Dactylorhiza ochroleuca* u.c. (Auniņa 2013). Vairums no šīm sugām konstatētas arī Platenes purvā. Izstrādājot DA plānu, aizsargājamo augu atradnes apsekotas 2019. gada veģetācijas sezonā (eksperte M. Baumanē).

4.4.1. attēls. DL “Platenes purvs” sastopamas dažādas savvaļas orhideju sugas, piemēram, purva dzeguzene *Epipactis palustris*. Foto: M.Baumanē.

DL “Platenes purvs” floras vērtības ir saistītas ar kaļķainu zāļu purvu, mazāk ar meža biotopiem, kur reto un aizsargājamo sugu sastopamība ir salīdzinoši zema. Kopumā teritorijā konstatētas 22 retas un aizsargājamās augu, viena ķērpju un divas sūnu sugas – Īrijas merkija *Moerckia hibernica* un kailā apaļlape *Odontoschisma denudatum*. Īrijas merkijas atradni DL

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

“Platenes purvs” konstatēja Līga Strazdiņa un Māra Pakalne. Astoņām īpaši aizsargājamām sugām var tikt veidoti mikroliegumi, 20 sugas ir iekļautas kādā no Latvijas Sarkanās grāmatas kategorijām, 17 sugas ierakstītas Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā, kā arī divas sugas – Lēzela lipare un gada staipeknis *Lycopodium annotinum* – iekļautas Biotopu direktīvas pielikumos. DL “Platenes purvs” sastopamas arī divas ierobežoti izmantojamas sugas – apdzira *Huperzia selago* un gada staipeknis. Apkopojumu par DL “Platenes purvs” teritorijā sastopamajām retām un aizsargājamām augu sugām skatīt 4.4.1. tabulā un 3. pielikuma kartēs. Vairāku sugu atradnes, kas konstatētas EMERALD projekta ietvaros, ir izzudušas dabiskās sukcesijas rezultātā, purvam aizaugot ar kokiem un krūmiem.

4.4.1. tabula. DL “Platenes purvs” konstatētās īpaši aizsargājamās un retās vaskulāro augu un sūnu sugas un to aizsardzības statuss

Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Sugas aizsardzības statuss valstī		Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums valstī kopumā (atbilstoši ETC datiem, tikai direktīvu pielikumos iekļautajām sugām)	Suga konstatēta pirms DA plāna izstrādes	Suga konstatēta 2019.g. lauka darbu sezonā
		Īpaši aizsargājama suga atbilstoši 14.11.2000. MK noteikumiem Nr.396 (ar * atzīmētas mikroliegumu sugas 18.12.2012. MK noteikumiem Nr.940), Latvijas Sarkanās grāmatas kategorija, ar ** atzīmētas sugas, kas iekļautas Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā	Biotopu direktīvas pielikumos iekļauta suga (ar * atzīmētas prioritārās sugas)			
Vaskulārie augi						
Apdzira	<i>Huperzia selago</i>	4**			X	
Asinssarkanā dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza cruenta</i>	X*, 4**			X	X
Bālziedu brūnkāte	<i>Orobancha pallidiflora</i>	X*, 2**			X	X
Bezdelīgactiņa	<i>Primula farinosa</i>	X, 2**			X	X
Briežu pulkstenīte	<i>Campanula cervicaria</i>	**			X	
Bruņcepuru dzegužpuķe	<i>Orchis militaris</i>	X*, 3**			X	
Ciņu mazmeldrs	<i>Trichophorum cespitosum</i>	X, 3			X	
Devela grīslis	<i>Carex davalliana</i>	X, 3**			X	
Fuksa dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	X, 4**			X	X
Gada staipeknis	<i>Lycopodium annotinum</i>	4				X

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Sugas aizsardzības statuss valstī		Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums valstī kopumā (atbilstoši ETC datiem, tikai direktīvu pielikumos iekļautajām sugām)	Suga konstatēta pirms DA plāna izstrādes	Suga konstatēta 2019.g. lauka darbu sezonā
		Īpaši aizsargājama suga atbilstoši 14.11.2000. MK noteikumiem Nr.396 (ar * atzīmētas mikroliegumu sugas 18.12.2012. MK noteikumiem Nr.940), Latvijas Sarkanās grāmatas kategorija, ar ** atzīmētas sugas, kas iekļautas Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā	Biotopu direktīvas pielikumos iekļauta suga (ar * atzīmētas prioritārās sugas)			
Lēzela lipare	<i>Liparis loeselii</i>	X*, 3**	II	UI	X	X
Mikstā gandrene	<i>Geranium molle</i>	1			X	
Odu gimnadēnija	<i>Gymnadenia conopsea</i>	X, 4**			X	X
Parastā kreimule	<i>Pinguicula vulgaris</i>	X, 2**			X	X
Plankumainā dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza maculata</i>	X, 4**				X
Purva dzeguzene	<i>Epipactis palustris</i>	**			X	X
Purva sūnene	<i>Hammarbya paludosa</i>	X*, 3**			X	
Rusova degužpirkstīte	<i>Dactylorhiza russowii</i>	X*, 4**			X	
Rūsganā melncere	<i>Schoenus ferrugineus</i>	X, 3**			X	X
Slaidā spilve	<i>Eriophorum gracile</i>	**			X	
Smaržīgā naktsvijole	<i>Platanthera bifolia</i>	X, 4				X
Stāvlapu dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	X, 4			X	X
Sūnas						
Īrijas merkija	<i>Moerckia hibernica</i>	X*, 1			X	X
Kailā apaļlape	<i>Odontoschisma denudatum</i>	X*			X	
Ķērpji						
Kaštanbrūnā artonija	<i>Arthonia spadicea</i>	X			X	X

Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums valstī kopumā (atbilstoši ETC datiem, tikai direktīvu pielikumos iekļautajām sugām) pēc Ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu. Ziņojuma kopsavilkums par sugu

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

aizsardzības stāvokli (sugas sakārtotas alfabēta secībā pēc zinātniskā nosaukuma) (https://www.daba.gov.lv/upload/File/Publikācijas/REP_EK_2019_1_ES_sugu_stavoklis_LV.pdf)

Apzīmējumi:

U1 Aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs-nepietiekams (Unfavourable-Inadequate)

LSG – Latvijas Sarkanā grāmata (Spuris 1998). LSG tiek lietotas sekojošas apdraudēto sugu kategorijas, kas atbilst vecajām IUCN kategorijām: **0.** kategorija - izzudušās sugas; **1.** kategorija - izzūdošās sugas; **2.** kategorija - sarūkošās sugas; **3.** kategorija - retās sugas; **4.** kategorija - maz pazīstamās sugas. Dažas kļūdas LSG izdevumā izlabotas.

4.4.2. tabula. Direktīvu pielikumos iekļauto sugu populācijas lielums un sugu dzīvotņu platība

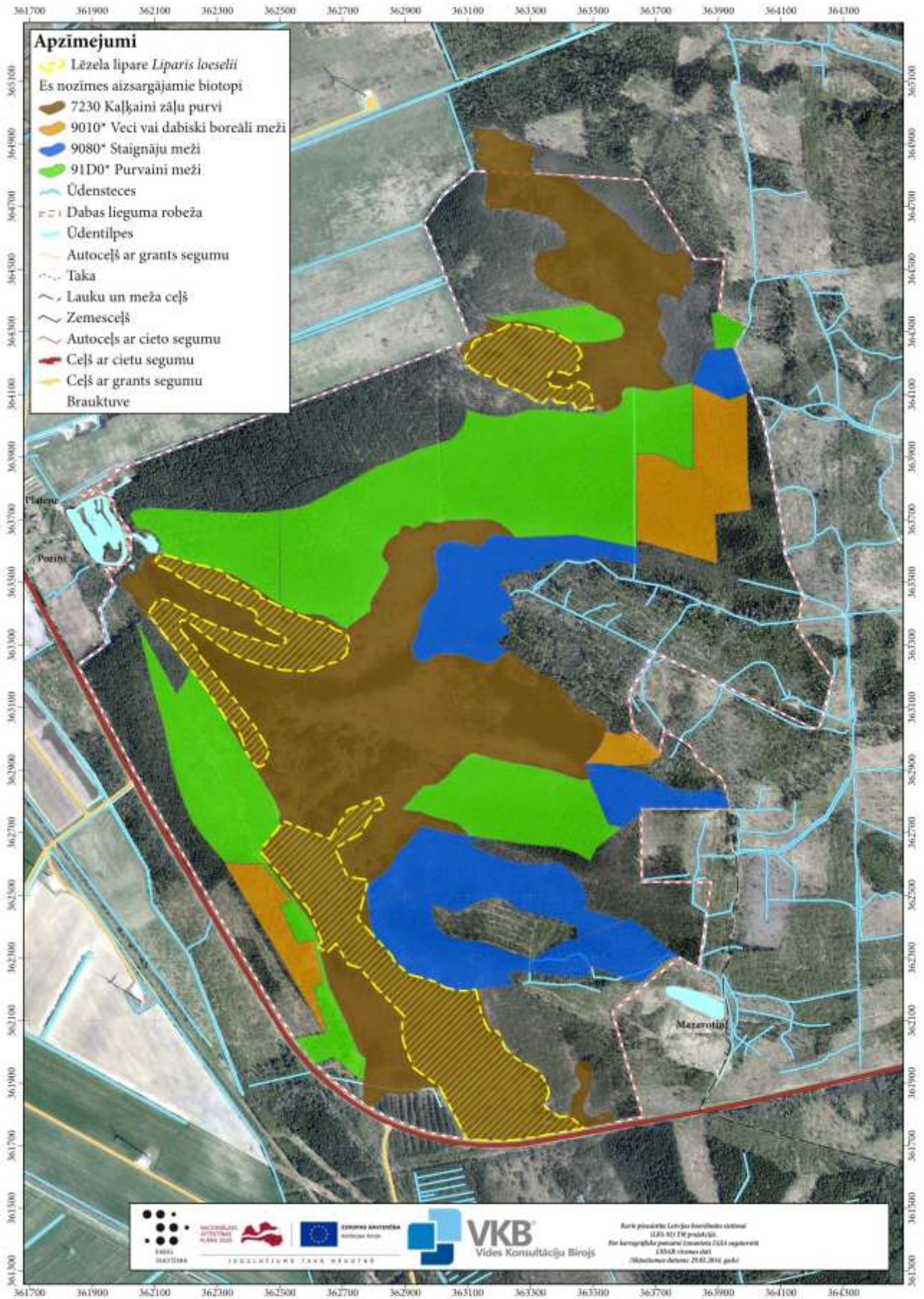
Nr. p.k.	Sugas nosaukums		Sugas populācijas lielums teritorijā		Teritorijā esošās sugas populācijas attiecība (%) pret sugas populāciju NATURA 2000 teritorijās Latvijā	Teritorijā esošās sugas populācijas attiecība (%) pret sugas populāciju valstī	Sugas dzīvotnes platība, ha	Sugas dzīvotnes platības attiecība (%) pret sugas dzīvotnes platību NATURA 2000 teritorijās Latvijā kopumā
	latviski	latīniski	Min.	Maks.				
1.	Lēzela lipare	<i>Liparis loeselii</i>	60 eks.	300 eks.	<6	<5	44,0	<0.01
2.	Gada staipeknis	<i>Lycopodium annotinum</i>	4 m ²	40 m ²	<0.001	<0.001	<0.004	<0.01

Lēzela lipare *Liparis loeselii* (L.) Rich. ir reti sastopama orhideju suga, Latvijā tā aug izplatības areāla ziemeļu robežas tuvumā. Tas ir kalcifils augs, Latvijā izplatīts reti - skraji aizaugušās ezeru nokraustu slīkšņās, zāļu purvos un mitrās pļavās (Priedītis 2014).

4.4.2. attēls. Lēzela lipare *Liparis loeselii*. Foto: M. Baumannē.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

4.4.2. attēls. Lēzela lipares sastopamība DL "Platenes purvs" teritorijā.

Lēzela lipare ir īpaši aizsargājama mikroliegumu suga, tā ierakstīta Latvijas Sarkanās grāmatas 3. kategorijā kā reta suga, kā arī Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā. Lēzela lipares populācijas novērtējums sniegts 4.4.2. tabulā.

DL “Platenes purvs” suga sastopama biotopā 7230 *Kaļķaini zāļu purvi*, teritorijas centrālajā un D daļā, kā arī nelielā platībā arī Z daļā (skat. 4.4.2. un 4.4.3. attēlus). Latvijā suga visbiežāk sastopama kopā ar staraino atskabardzi *Campylium stellatum* un uz rūsganās melnceres *Schoenus ferrugineus* ciņiem. Suga ir raksturīga zāļu purvu augu sabiedrību agrīnajām fāzēm, zinātniskajā literatūrā kā galvenie faktori, kas negatīvi ietekmē šo sugu, tiek minēti sugai piemērotu biotopu aizaugšana, tādējādi samazinot gaismas pieejamību, un izmaiņas gruntsūdens līmenī (Dokane et al. 2018; Roze et al. 2014). DL “Platenes purvs” izvēlēts arī kā viena no pētāmajām teritorijām zinātniskajā darbā par Lēzela lipares populācijas ekoloģiju un apsaimniekošanu (Roze u.c. 2015). Pētījumā tika konstatēts, ka Platenes purvā raksturīgas lielas mitrums svārstības, kā arī sukcesija notiek strauji, tādēļ populācija ir jutīgāka, salīdzinot ar citām Latvijas populācijām. Lai sugai nodrošinātu labvēlīgus augšanas apstākļus, DL “Platenes purvs” nepieciešams veikt biotopa 7230 *Kaļķaini zāļu purvi* apsaimniekošanu – pļaušanu 30,2 ha platībā, kā arī koku un krūmu ciršanu 13,7 ha platībā.

Bezdelīgactiņa *Primula farinosa* L. – neliels prīmulu dzimtas *Primulaceae* augs, kam raksturīga ir lapu rozete un sārti violets blīvs ziedu čemurs. Tas ir kalcifils augs. Latvijā bezdelīgactiņa sastopama nereti visā valstī, visbiežāk kaļķainos zāļu purvos, kūdrainās pļāvās, vietās ar skraju veģetāciju. Latvijā atrodas sugas izplatības areāla ziemeļos (Priedītis 2014). Līdzīgi kā citas kaļķainu zāļu purvu sugas, arī bezdelīgactiņu apdraud piemērotu biotopu nosusināšana un aizaugšana. Suga ir iekļauta Īpaši aizsargājamo sugu sarakstā, Latvijas Sarkanās grāmatas 2. kategorijā kā suga, kuras izplatība samazinās, kā arī Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā.

Rūsganā melncere *Schoenus ferrugineus* L. ir neliels grīšļu dzimtas *Cyperaceae* augs, kas veido ciņveidīgus cerus. Latvijā suga sastopama valsts R daļā avoksnainās, kaļķainās pļāvās, zāļu purvos ar skraju veģetāciju, purvainās laucēs (Priedītis 2014). Rūsganā melncere ir biotopa 7230 *Kaļķaini zāļu purvi* raksturojošā suga, kā arī viena no dominantajām asociācijas *Schoenetum ferruginei* Du Rietz 1925 sugām (Auniņa 2013; Salmiņa 2009). DL “Platenes purvs” rūsganā melncere ir izplatīta zāļu purva atklātajā daļā, bieži sastopama kopā ar citām retām un aizsargājamām lakstaugu sugām (skat. 4.4.3. attēlu). Suga iekļauta īpaši aizsargājamo sugu sarakstā, Latvijas Sarkanās grāmatas 3. kategorijā un Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā. Rūsgano melnceri apdraud piemērotu biotopu nosusināšana un aizaugšana ar kokiem un krūmiem.

4.4.3. attēls. Rūsganā melncere *Schoenus ferrugineus* bieži sastopama kopā ar dažādām orhideju sugām. Foto: M. Baumanē.

Īrijas merkija *Moerckia hibernica* (Hook.) Gottsche ir dzeltenīgi zaļa aknu sūna, kas sastopama kalņainās vietās, piemēram, zāļu purvos un avoksnajos (Atherton et al. 2010). Latvijā suga sastopama reti, tā ir ierakstīta Latvijas Sarkanās grāmatas 1. kategorijā kā izzūdoša suga. Īrijas merkija ir īpaši aizsargājama mikroliegumu suga. DL “Platenes purvs” suga sastopama DA daļā.

Pārskats par nepieciešamajiem apsaimniekošanas pasākumiem reto un aizsargājamo sugu saglabāšanai DL “Platenes purvs” teritorijā sniegts 4.4.3. tabulā. Minētie pasākumi tiek nodrošināti, veicot biotopu apsaimniekošanas pasākumus.

4.4.3. tabula. DL “Platenes purvs” konstatētās īpaši aizsargājamās un retās vaskulāro augu, sūnu un ķērpju sugas un to saglabāšanai nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi.

Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi
Vaskulārie augi		
Apdzira	<i>Huperzia selago</i>	-
Asinsarkanā dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza cruenta</i>	2.2.
Bālziedu brūnkāte	<i>Orobanchē pallidiflora</i>	-
Bezdelīgactiņa	<i>Primula farinosa</i>	2.2., 2.4.*
Briežu pulkstenīte	<i>Campanula cervicaria</i>	-
Bruņcepuru dzegužpuķe	<i>Orchis militaris</i>	-
Ciņu mazmeldrs	<i>Trichophorum cespitosum</i>	2.2.*
Devela grīslis	<i>Carex davalliana</i>	2.2.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi
Fuksa dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	-
Gada staipeknis	<i>Lycopodium annotinum</i>	-
Lēzela lipare	<i>Liparis loeselii</i>	2.2., 2.4.*
Mīkstā gandrene	<i>Geranium molle</i>	-
Odu gimnadēnija	<i>Gymnadenia conopsea</i>	2.2., 2.4.*
Parastā kreimule	<i>Pinguicula vulgaris</i>	2.2., 2.4.*
Plankumainā dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza maculata</i>	-
Purva dzeguzene	<i>Epipactis palustris</i>	-
Purva sūnene	<i>Hammarbya paludosa</i>	2.2., 2.4.*
Rusova degužpirkstīte	<i>Dactylorhiza russowii</i>	-
Rūsganā melncere	<i>Schoenus ferrugineus</i>	2.2., 2.3., 2.4.*
Slaidā spilve	<i>Eriophorum gracile</i>	2.2., 2.4.*
Smaržīgā naktsvijole	<i>Platanthera bifolia</i>	-
Stāvlapu dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	2.4.
Sūnas		
Īrijas merkija	<i>Moerckia hibernica</i>	- *
Kailā apaļlape	<i>Odontoschisma denudatum</i>	2.1.
Ķērpji		
Kastaņbrūnā artonija	<i>Arthonia spadicea</i>	2.1.

Apzīmējumi: “-” – apsaimniekošanas pasākumi nav nepieciešami, 2.1. ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšana, nodrošinot neiejaukšanās režīmu, 2.2. Koku un krūmu ciršana kaļķainā zāļu purva atjaunošanai, nodrošinot tā tālāku uzturēšanu, 2.3. Atsevišķu meža nogabalu ciršana kaļķainā zāļu purva atjaunošanai, nodrošinot tā tālāku uzturēšanu, 2.4. Purva atklātās daļas regulāra pļaušana. Ar * atzīmētas sugas, kurām nepieciešama dabiskā hidroloģiskā režīma saglabāšana.

4.5. Bezmugurkaulnieku sugas

Pēdējo 15 gadu laikā veiktie bezmugurkaulnieku sugu pētījumi DL „Platenes purvs”

DL “Platenes purvs” līdz šim nav izstrādāts DA plāns, tomēr tā teritorijā ir veikti atsevišķi bezmugurkaulnieku faunas pētījumi, par kuriem ir pieejama informācija.

EMERALD projekta laikā DL “Platenes purvs” atrasts četrzobu pumpurgliemezis *Vertigo geyeri*. 2002. gada 7. jūnija un 2003. gada 13. maija apsekojumos suga netika atrasta, savukārt 2003. gada 1. augusta apsekojumā konstatēts četrzobu pumpurgliemezis. Sugas īpatņu skaits nav norādīts, noteikta atrašanās vieta (aptuvenās koordinātas 363010, 362110) (V. Spuņģa dati, EMERALD anketa). Četrzobu pumpurgliemeža monitorings DL “Platenes purvs” ir iekļauts bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmā, *Natura 2000* monitoringā. Purva pumpurgliemežu pētījumos 2010.-2011. gadā konstatētas divas sugas *Vertigo geyeri* un *Vertigo angustior*, dati par blīvumu (īpatņi/m²) pieejami projektu atskaitēs.

EMERALD projekta laikā konstatēts arī meža sīksamtenis *Coenonympha hero*, arī šī suga iekļauta *Natura 2000* monitoringa programmā. 2015. gadā monitoringā konstatēts viens īpatnis.

Tāpat ir dati par vaboļu, zirnekļu (Štokmane, Spuņģis 2014; Štokmane, Cera 2018), tūkstoškāju, mitreņu, taisnspārņu, cikāžu u.c. bezmugurkaulnieku pētījumiem. Lielākā daļa no rezultātiem nav publicēta. No šīm grupām nav konstatētas īpaši aizsargājamas sugas.

4.5.1. tabula. Bezmugurkaulnieku sugas teritorijā un to aizsardzības statuss

Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Aizsardzības statuss					Piezīmes	Atrasts 2019. gadā
		LSG	MK 2004	MK 2005	DMB	BD		
Direktīvas sugas								
<i>Vertigo geyeri</i>	Četrzobu pumpurgliemezis	3	1	1		II	Emerald, Ozols 25.09.2017. E.Dreijers (9 īpatņi),	+
<i>Vertigo angustior</i>	Slaidais pumourgliemezis	2	1	1		II	10.10.2010. 1 subfosīlija	
<i>Coenonympha hero</i>	Meža sīksamtenis		1			IV	Emerald, 15.06.2014. atrasts, 15.07.2015. monitorēts	+
<i>Lopinga achine</i>	Lapkoku samtenis		1			IV		+
<i>Lycaena dispar</i>	Lielais skābeņu zeltainītis		1			II, IV		+
<i>Hypodryas maturna</i>	Ošu pļavraibenis		1	1		II, IV		+
Citas aizs. sugas								
<i>Anax imperator</i>	Karaliskā dižspāre	1	1					+
<i>Laphria gibbosa</i>	Kuprainā celmmuša	1	1					+
LSG sugas								
<i>Bombus schrencki</i>	Šrenka kamene	4						+
Citas sugas								
<i>Platycerus caraboides</i>	Zilais praulenis				1		DMB indikatorsuga	+
<i>Bathymphalus contortus</i>	Ciešā ūdensspolīte						Ozols	
<i>Valvata cristata</i>	Plakanā valvāta						Ozols	

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Aizsardzības statuss					Piezīmes	Atrasts 2019. gadā
		LSG	MK 2004	MK 2005	DMB	BD		
<i>Vertigo antivertigo</i>	Purva pumpurgliemezis						Ozols	
<i>Pisidium obtusale</i>	Strupā sīkgliemene						Ozols	
<i>Deroceras agrestis</i>	Tīruma mīkstgliemezis						Ozols	
<i>Euconulus praticola</i>	Tumšā konusspolīte						Ozols	
<i>Dīkgliemezis</i>	Stagnicola sp.						Ozols	

Saīsinājumi:

LSG – Latvijas Sarkanā grāmata (Spuris 1998),

BD – Biotopu direktīvas pielikumos iekļautās sugas,

ĪAS – MK 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr. 396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” 1. pielikumā iekļautās sugas,

MIK - MK 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” 1. pielikumā iekļautās sugas,

DMB - Dabisku meža biotopu sugas (Lārmanis u.c. 2000).

2019. gada izpētes metodika

Teritorijas apsekošanai izanalizēti biotopi, ūdenstilpes, zālāju purvi un noteikti pētījuma mērķi:

- 1) priežu, bērzu un egļu niedrāji ziemeļu daļā un gar ceļu, ar mērķi novērtēt saproksilofāģus;
- 2) ZR daļā dažas ūdenstilpes – novērtēt spāres;
- 3) zemā purva atklātajā daļā - novērtēt meža sīksamteņa un citu tauriņu populāciju;
- 4) pumpurgliemežu laukuma uzskaites ar mērķi noteikt populācijas lielumu.

Teritorija apsekota 2019. gada 26. jūnijā laikā plkst. 10.00-16.00 (gaisa temperatūra +25 °C, saulains līdz dūmakains).

Pumpurgliemežu izpēte veikta 2019. gada 20. augustā laikā no plkst. 10.00-18.00. Purvs mitrs, bet ne slapjš. Ideāli apstākļi gliemežu ievākšanai. Izvēlētas sešas paraugu ievākšanas vietas, lai raksturotu purvu kopumā. Divas vietas ir atklātā purva daļā bez kokkrūmu apauguma, divas – purva daļā ar priežu apaugumu, divas – vietās ar dominējošām niedrēm (viena ar priedes, otra ar bērza apaugumu). Katrā vietā nosprausta 60 m gara transekte, uz kuras ar 20x20 cm lielu biocenometru ievākts zemsedzes paraugs aptuveni 5 cm dziļumā. Paraugi ievākti sistemātiski randomizēti ik pēc 2 m, to kopējais skaits katrā parauglaukumā - 30, aptvertais laukums 20x20x30=1200 cm² jeb 1,2 m². Paraugi izsijāti ar malakoloģisko sietu ar acs izmēru 12 mm. Tālāk paraugi nogādāti laboratorijā to kaltēšanai un sijāšanai. Paraugi izsijāti ar augsnes sietiem. Frakcijā, kas mazāka par 3 mm (pumpurgliemeži ir mazāki par 3 mm), meklētas pumpurgliežu čaulas, izmantojot stereomikroskopu. Sugas noteiktas, izmantojot noteicēju (Rudzīte u.c. 2010). Nepieaugušie jeb juvenīlie īpatņi tikai saskaitīti. To sugu noteikšana varētu būt neprecīza.

4.5.2. tabula. Pumpurgliemežu izpētes transektes un to raksturojums

Transektes Nr. p.k.	X sākuma	Y sākuma	X beigu	Y beigu	Piezīmes
1	363243	364208	363300	364192	Dominē niedres un grīšļi, ir melnceres. Priedes reti.
2	362979	363619	362934	363576	Dominē grīšļi, rūgtdilles, nav melnceru. Atklāts. Bērzi reti. Homogēns.
3	362718	363084	362778	363084	Skrajmežs. Dominē melnceres, ir molīnijas, vilkmēles, atālenes, bezdelīgactiņas, grīšļu maz. Izklaidus priedes, bērzi.
4	363039	362980	363099	362979	Dominē grīšļi-melnceres. Atklāts. Homogēns. Bērzi reti.
5	362725	362709	362773	362743	Skrajmežs. Melnceres, molīnijas, reti niedres, vilkmēles. Daudz priežu. Ciņains.
6	363038	361997	363070	361947	Dominē niedres, ir grīšļi, rūgtdilles, krastkaņepes, nav melnceru. Daudz bērzu, kārķu.

2019. gada izpētes rezultāti (skat. karti 1.3. pielikumā)

Meža sīksamtenis novērots difūzi teritorijās ar skrajmežu, bet atklātās vietās un mežos tas nav konstatēts. Uzskaites maršruta garums ap 800 m, platums ap 10 m, tajā uzskaitīti divi tauriņi. Tauriņu blīvums 2,5 īpatņi/ha. Piemērotā biotopa platība 31,4 ha, kas noteikta pēc kartes un apsekojot uz vietas. Aprēķinātais populācijas lielums ir aptuveni 80 īpatņi, ko varētu uzskatīt par minimālo populācijas lielumu. Lidošanas periodā īpatņi nomainās un maksimālais populācijas lielums būtu divas reizes lielāks, t.i. 160 īpatņi.

Lapkoku samtenis *Lopinga achine* DL “Platenes purvs” A daļā mežmalās un mežos, skajmežā un skrajos mežos, apm. 100-150 m platumā no mežmalas. Noietais maršruts pa mežu bija apmēram 600 m un novēroti 6 tauriņi apmēram 10 m platā joslā, t.i. 6000 m². Populācijas blīvums ir aptuveni 10 īpatņi/ha. Piemērotā biotopa platība pēc kartes un pēc apsekojuma ir apmēram 6,9 ha. Minimālais populācijas lielums ir aptuveni 70 īpatņi. Jāņem vērā, ka lidošanas periodā īpatņi nomainās un tauriņš izvēlas arī noēnotas vietas (tāpēc grūtāk pamanāmi). Aprēķinātais maksimālais populācijas lielums būtu četras reizes lielāks, t.i. aptuveni 280 īpatņi.

Liels skābeņu zeltainītis *Lycaena dispar* novērots purva vidū, strauji aizlidoja, gadījuma viesis. Purvā nav kāpuru barības augs – zirgskābeņu, lai gan, iespējams, zirgskābenes aug purva perifērijā. Populācijas vērtējums tādā gadījumā ir 0-3 īpatņi. Tauriņam raksturīgi gari pārlidojumi ārpus piemērota biotopa.

Ošu pļavraibenis *Hypodryas maturna* (viens īpatnis) novērots uz DL “Platenes purvs” robežas ceļmalā. Kāpuru barības augs – oši – izklaidus sastopami teritorijas A puses mežos. Kāpuriem nepieciešami jauni oši saules apspīdētās mežmalās. Pēc viena īpatņa novērošanas secinājumus par populācijas lielumu nav iespējams izdarīt.

Četrzobu pumpurgliemeža populācijas blīvums purva parauglaukumos ievērojami svārstās (4.5.3. tabula). Populācijas lieluma aprēķinos izmantoti tikai dati par pieaugušajiem un dzīvajiem īpatņiem. Sugas pieaugušo subfosīlijas liecina par to, ka arī agrāk pirms 1-2 gadiem populācijas lielums ir bijis līdzīgs kā pašlaik. Juvenilos pumpurgliemežus ne vienmēr var noteikt precīzi līdz sugai, tāpēc tie netika ņemti vērā. Četrzobu pumpurgliemeža populācijas lieluma aprēķins atspoguļots 4.5.4. tabulā. Suga konstatēta piecos no sešiem parauglaukumiem. Katrs parauglaukums raksturo noteiktu purva biotopa daļu. Katrai daļai noteikta aptuvenā platība, apsekojot purva biotopus un platību aprēķinot aptuveni pēc kartes.

4.5.3. tabula. Pumpurgliemežu uzskaites rezultāti.

Suga	Parauglaukuma Nr.					
	1	2	3	4	5	6
<i>V. antivertigo</i> ad.	40	77	1	52	27	
<i>V. antivertigo</i> subf.	23	42	6	33	31	16
<i>V. liljeborgi</i> ad. ?		1		1		
<i>V. liljeborgi</i> subf. ?		5		1		
<i>V. pygmaea</i> ad.		17		1		
<i>V. pygmaea</i> subf.	1	4	1	4		
<i>V. geyeri</i> ad.	13	3	5	16	2	
<i>V. geyeri</i> subf.	20	3	12		5	
<i>V. subsriata</i> ad.			2	1		
<i>Vertigo</i> juv.	>85	>130	>60	>95	>45	>30

saīsinājumi: ad. – pieaugušie, subf. – subfosīlijas, juv. – nepieaugušie īpatņi.

4.5.4. tabula. Četrzobu pumpurgliemeža populācijas aprēķins

Parauglaukuma Nr.	Konstatētie īpatņi	Īpatņi/m ²	Platība m ²	Populācija
1	13	10,8	86000	928800
2	3	2,5	62000	155000
3	5	4,2	78000	327000
4	16	13,3	75000	997000
5	2	1,6	71000	113600
6	0	n.a.	n.a.	n.a.
			Kopā	2522500

Tāpat populācijas lielums purvā kopumā pārsniedz 2,5 miljonus īpatņu. Populācijas lielums, protams, ir aptuvens. Pumpurgliemeži konstatēti gan atklātajā purva daļā, gan skrajmežā – ar priedēm skraji apaugušā purvā. Mežos pumpurgliemeži nav ievākti, jo meži nav sugai piemēroti biotopi.

Slaidais pumpurgliemezis atkārtoti nav atrasts, lai arī augsnes paraugu skaits bija ievērojams. Ja 2010. gadā atrasta viena gliemeža subfosīlija, tad, iespējams, populācija vēl pastāv, taču varētu būt mazskaitlīga.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Karaliskā dižspāre *Anax imperator* un **joslu klajumspāre** *Sympetrum pedemontanum* (ļoti reta suga) un citas spāres difūzi konstatētas atklātajās vietās. DL “Platenes purvs” nav piemērotu ūdenstilpju, īpatņi ielidojuši no citām teritorijām.

DL “Platenes purvs” meži ir maz nozīmīgi īpaši aizsargājamām sugām – tajos mazas kritalu un sausokņu dimensijas. Konstatēts zilais praulenis un kuprainā celmmuša.

Purvā konstatēti sekojoši raksturīgi tauriņi – purva speciālisti, kas liecina par purva dabiskumu:

Purva dzeltenis *Colias palaeno*,
Dzērveņu raibenis *Boloria aquilonaris*,
Zileņu zilenītis *Vacciniina optilete*,
Purva sīksamtenis *Coenonympha tullia*,
Krūkļu baltenis *Gonepteryx rhamni*,
Parastais purvraibenis *Clossiana selene*.

DL “Platenes purvs” nav konstatēti īpaši aizsargājamās bezmugurkaulnieku sugas apdraudošie faktori. 4.5.5. un 4.5.6. tabulās apkopoti dati par DL “Platenes purvs” konstatētajām īpaši aizsargājamām bezmugurkaulnieku sugām.

4.5.5. tabula. Īpaši aizsargājamās sugas teritorijā un to aizsardzības statuss

Nr. p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Sugas aizsardzības statuss valstī		Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums valstī kopumā (atbilstoši ETC datiem, tikai direktīvu pielikumos iekļautajām sugām)
			Īpaši aizsargājama suga atbilstoši 14.11.2000. MK noteikumiem Nr.396 (ar ¹ atzīmēt mikroliegumu sugas 18.12.2012. MK noteikumiem Nr.940)	Putnu vai Biotopu direktīvu pielikumos iekļauta suga (ar * atzīmē prioritārās sugas)	
1.	Četrzobu pumpurgliemezis	<i>Vertigo geyeri</i>	x ¹	II	U2
2.	Slaidais pumpurgliemezis	<i>Vertigo angustior</i>	x ¹	II	U2
3.	Meža sīksamtenis	<i>Coenonympha hero</i>	x	IV	FV
4.	Lapkoku samtenis	<i>Lopinga achine</i>	x	IV	FV
5.	Lielais skābeņu zeltainītis	<i>Lycaena dispar</i>	x	II, IV	FV
6.	Ošu pļavraibenis	<i>Hypodryas maturna</i>	x ¹	II, IV	FV
7.	Karaliskā dižspāre	<i>Anax imperator</i>	x	-	-
8.	Kuprainā celmmuša	<i>Laphria gibbosa</i>	x	-	-

Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums valstī kopumā (atbilstoši ETC datiem, tikai direktīvu pielikumos iekļautajām sugām) pēc Ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu. Ziņojuma kopsavilkums par sugu aizsardzības stāvokli (sugas sakārtotas alfabēta secībā pēc zinātniskā nosaukuma) (https://www.daba.gov.lv/upload/File/Publikācijas/REP_EK_2019_1_ES_sugu_stavoklis_LV.pdf)

Apzīmējumi:

FV Aizsardzības stāvoklis labvēlīgs (Favourable)

U2 Aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs-slikts (Unfavourable-Bad)

4.5.6. tabula. Direktīvu pielikumos iekļauto sugu populāciju lielums un sugu dzīvotņu platība

Nr.p. k.	Sugas nosaukums (latviski un latīniski)	Sugas populācijas lielums teritorijā min.-maks.	Teritorijā esošās sugas populācijas attiecība (%) pret sugas populāciju Natura 2000 teritorijās Latvijā kopumā	Teritorijā esošās sugas populācijas attiecība (%) pret sugas populāciju valstī	Sugas dzīvotņu es platība (ha)	Sugas dzīvotņu es platības attiecība (%) pret sugas dzīvotņu es platību Natura 2000 teritorijās Latvijā kopumā
1.	Četrzobu pumpurgliemezis <i>Vertigo geyeri</i>	2500000-2500000	5%	5%	>37 ha	>5%
2.	Slaidais pumourgliemezis <i>Vertigo angustior</i>	n.a.	<1%	<1%	n.a.	<1%
3.	Meža sīksamtenis <i>Coenonympha hero</i>	80-160	<1%	<1%	31	<1%
4.	Lapkoku samtenis <i>Lopinga achine</i>	70-280	<1%	<1%	7	<1%
5.	Lielais skābeņu zeltainītis <i>Lycaena dispar</i>	0-3	<1%	<1%	n.a.	<1%
6.	Ošu pļavraibenis <i>Hypodryas maturna</i>	n.a.	<1%	<1%	n.a.	<1%

Veicot apsaimniekošanas pasākumus kaļķainā zāļu purva teritorijā, vislielākā uzmanība jāpievērš četrzobu pumpurgliemežu aizsardzībai, jo to mobilitāte ir ierobežota, bet, piemēram, tauriņu sugas vieglāk pielāgojas jauniem apstākļiem (vajadzīgas graudzāles un aizvējš). Vēlama zāļu purva atklātās daļas pļaušana ar izkapti, ar trimmeri, ar krūmgriezi, bet nav vēlama tādas tehnikas izmantošana, kas bojā ciņus. Pļaušanu vēlams veikt, sākot no jūlija, kad mazuļi jau izšķīlušies un izklīduši nelielā attālumā. Jebkura pļaušana gliemežiem ir traumatiska izmīdīšanas dēļ. Tomēr atsevišķu īpatņu bojāeju atsvērs palikušo īpatņu labākas iespējas vairoties un nodrošināt populācijas augšanu.

Būtiskākā aizaugšana ar niedrēm ir konstatēta DL “Platenes purvs” D daļā, kur maz bezmugurkaulnieku vērtību. Ja D daļu regulāri atkrūmotu un pļautu, tad tas būtu būtisks ieguldījums četrzobu pumpurgliemeža populācijas aizsardzībā. Lai gan 2019. gada izpētē četrzobu pumpurgliemezis šajā teritorijā netika atrasts, tomēr, iespējams, kāds ir saglabājies un varēs savairoties. Arī DL “Platenes purvs” Z daļā ir saaugušas niedres, bet četrzobu gliemezis arvien ir sastopams. Pļaušana noteikti uzlabos tā populāciju.

Meža apauguma izciršana un zāļu purva paplašināšana veicinās pumpurgliemežiem piemērota biotopa paplašināšanos. Ir atbalstāma ciršana ārpus veģetācijas sezonas, laikā no novembra līdz martam. Lai mazinātu darbības negatīvo ietekmi uz pumpurgliemežiem izmīdīšanas dēļ, ciršanas atliekas iespējams arī sadedzināt uz vietas, pēc iespējas mazāk izmantojot tehniku, lai pārvietotos kaļķainajā zāļu purvā.

Pļaušanu ar izkapti iespējams pasniegt arī kā kultūrvēsturisku vērtību, rīkojot talkas vai pļaušanas ar izkapti sacensības.

4.6. Abinieku un rāpuļu sugas

Iepriekšējos gados pētījumi par abinieku un rāpuļu sugām DL “Platenes purvs” nav publicēti, kā arī Ozolā nav atrodama informācija par DL “Platenes purvs” sastopamām aizsargājamām abinieku un rāpuļu sugām. Tā kā DA plāna izstrādes uzdevumos netika iekļauta abinieku un rāpuļu sugu izpēte, tad minētās sugas šajā DA plānā netiek aprakstītas.

4.7. Putnu sugas

NatProgramme minēts, ka nozīmīgākās DL “Platenes purvs” sastopamās retās un aizsargājamās putnu sugas ir mežzirbe *Bonasa bonasia* un rubenis *Lyrurus tetrix* (Ikauniece u.c. 2017).

Natura 2000 SDF norādītas sekojošas putnu sugas: mežzirbe (1-3 pāri), niedru lija *Circus aeruginosus* (1 pāris), dzērve *Grus grus* (1 pāris), brūnā čakste *Lanius collurio* (1-10 pāri), rubenis (1 indivīds). Ozolā aizsargājamo putnu sugu dzīvotnes DL “Platenes purvs” teritorijā nav atzīmētas.

2019. gadā un 2020. gadā veikti putnu sugu izplatības pētījumi, veicot teritorijas apsekošanu, pārstaigājot DL “Platenes purvs” pa iepļānotu maršrutu 14.04.2019. un 17.03.2020. Iegūtie dati apkopoti 4.7.1. tabulā.

Tipiskās purvos ligzdojošās sugas, kā dzeltenais tārtiņš, purva tilbīte, u.c. nav konstatētas – acīmredzot, šī purva teritorija ir pārāk maza, turklāt tai ir traucējuma fons no tuvumā esošā autoceļa un vēja turbīnām, kas sevišķi skaidri dzirdamas Z, R vēja laikā.

Liegumā pašā un tā tuvākajā perifērijā lielas īpaši aizsargājamo putnu ligzdas nav atrastas. Saskaņā ar AS “Latvijas Valsts meži” informāciju, tuvākā zināmā lielā ligzda atrodas aptuveni 2000 m attālumā no DL “Platenes purvs” malas uz Z, ticams, kā tā ir veca peļu klijāna *Buteo buteo* ligzda. 2020. gada pavasarī teritorijas R malā medijot novērots **jūras ērglis** *Haliaeetus albicilla*, acīmredzot, neligzdojošs putns.

Pēc vairāku novērotāju nublicētām ziņām, tuvējos laukos neregulāri novēroti **mazie ērgļi** *Clanga pomarina*. Tomēr šiem novērojumiem nav regulāra rakstura un nav ziņu par mazo ērgļu ligzdošanu liegumā vai tā tiešā tuvumā. Pēc Rolanda Lebusa informācijas, tuvējie lauki vairākkārt skatīti LDF “Mazā ērgļa aizsardzības nodrošināšana Latvijā” projekta ietvaros nosakot, vai tuvumā atrodas mazā ērgļa ligzdošanas teritorijas, bet secināts, ka putni sastopami neregulāri un tie nav ligzdotāji. Pētot apkārtējo teritorijas ornitofaunu un potenciālos apdraudējumus vēja elektrostaciju būvniecības gadījumā Platenes purvs tika izvērtēts kā dzērviņu *Grus grus* atpūtas vieta migrācijas laikā, tomēr netika gūts apstiprinājums šim pieņēmumam (R. Lebusa pers. informācija). Tāpat, pēc Kārļa Millera, Rolanda Lebusa un Arņa Zacmaņa nublicētiem datiem, vairākkārt apmeklējot teritoriju ligzdošanas un migrācijas laikos, nav konstatētas nozīmīgas dzērviņu vai citu migrējošo putnu, piemēram, zosveidīgo, koncentrācijas.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

4.7.1. tabula. DL “Platenes purvs” teritorijā sastopamās īpaši aizsargājamās putnu sugas un to aizsardzības statuss.

Nr. p. k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski (atbilstoši Putnu direktīvas ziņojumam 2013.-2018.)	Sugas aizsardzības statuss valstī		Putniem nozīmīgās vietas kvalificējoša suga teritorijā ¹	Putnu populācijas īsterniņa/ilgtermiņa tendence valstī (atbilstoši Putnu direktīvas ziņojumam 2013.2018.) ²	Putnu populācijas aizsardzības stāvoklis Eiropā (atbilstoši European Red List Category) ³	Sugas populācijas lielums teritorijā (min.-maks. intervāls)	Teritorijā esošās sugas populācijas attiecība (%) pret Natura 2000 teritorijās kopumā	Teritorijā esošās sugas populācijas attiecība (%) pret 2000. gada Latvijas valstī
			Īpaši aizsargājama suga atbilstoši 14.11.2000. MK noteikumiem Nr.396 (ar * atzīmēt mikroliegumu sugas atbilstoši 18.12.2012. MK noteikumiem Nr.940)	Putnu direktīvas I pielikuma suga						
1.	Rubenis	<i>Lyrurus tetrrix tetrrix</i>	X (ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama suga)	X	-	UNK/I (X/+)	LC	0-2	<0,14 %	<0,01 %
2.	Mežirbe	<i>Bonasa bonasia</i>	X (ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama suga)	X	-	D/S (-/0)	LC	0-3	<0,1%	<0,03 %
3.	Niedru lija	<i>Circus aeruginosus</i>	X	X	-	U/UNK (U/X)	LC	0-1	<0,2 %	<0,01 %
4.	Dzērve	<i>Grus grus</i>	X	X	-	I/I (+/+)	LC	1-2	0,2-0,3 %	0,03-0,04 %
5.	Brūnā čakste	<i>Lanius collurio</i>	X	X	-	D/D (-/-)	LC	1-5	0,04-0,1 %	<0,01 %

¹ Račinskis E. 2004.

²http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=lv/eu/art12/envxbhqx/LV_birds_reports_20191030-151740.xml&conv=612&source=remote

Apzīmējumi populācijas stāvoklim:

- D - Decreasing (-) – samazinās,
- I - Increasing (+) – palielinās,
- S - Stable (0) – stabila,
- U - Uncertain (U) – neskaidra,
- UNK - Unknown (X) – nezināma.

³ <http://datazone.birdlife.org/info/euroredlist>

Apzīmējumi sarkanā saraksta kategorijai: LC – Least Concern – vismazāk rūpju, VU – Vulnerable – jutīga.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Dzērves *Grus grus* teritorijā var ligzdot mežaudzēs, pusaizaugušos izcirtumos slapjajos meža augšanas apstākļu tipos un zāļu purvā. Pieaugot dzērviu populācijas lielumam Latvijā, dzērves arvien biežāk sāk aizņemt ligzdošanai suboptimālus biotopus. Apsekojumos 2019. un 2020. gadā purva perifērijā regulāri dzirdētas balsis, novēroti atsevišķi pārlidojoši putni. Vērtējams, ka DL “Platenes purvs” vai uz tā robežas ligzdo 1-2 pāri. 4-6 dzērves novērotas barojoties uz laukiem uz Z no lieguma.

Purva platība vērtēta kā potenciāli iespējama **rubeņu** *Lyrurus tetrix tetrix* dzīvotne, tomēr putni šeit netika konstatēti (vienā gadījumā atrastas dažas plēsma, ticams, rubeņa spalvas). Ticama vismaz 1-3 indivīdu sastopamība.

Mežirbe *Bonasa bonasia* apdzīvo ļoti dažādas mežaudzes, gan dabiskos jauktus skujkoku un lapu koku mežus, gan dažāda vecuma saimnieciskus jauktu koku mežus. Platenes purva gadījumā purva perifērija vērtējama kā potenciāli piemērota teritorija mežirbei, un tajā ir ticama 1-3 pāru ligzdošana. 14.03.2020. veikta provocēšana ar ierakstu mežaudzēs lieguma A un Z daļā, bet bez rezultāta. Kā nozīmīgs traucējuma faktors mežirbei ir troksnis (Strazds M., Ķerus V. 2017).

Niedru lija *Circus aeruginosus* 2019.-2020. gadā nav konstatēta.

Brūnajai čakstei *Lanius collurio* piemēroti biotopi DL “Platenes purvs” ir mežmalas un grāvju malas. Brūnā čakste ir ticams ligzdotājs gar lieguma Z un ZR malu, kas robežojas ar lauku, bet 2019. un 2020. gada apmeklējumu laiki nebija piemēroti šīs sugas konstatēšanai. Skaita vērtējums 1 – 5 pāri.

Apsekojot liegumu, tika konstatēti dažī veci **melnās dzilnas** *Dryocopus martius* kalumi. Lieguma teritorijā šīs sugas īpatņi, acīmredzot, reti sastopami barojoties.

Nozīmīgs traucējuma faktors DL “Platenes purvs” putniem ir troksnis. Abās apmeklējuma reizēs purva centrālajā daļā bija labi dzirdama vēja rotora skaņa no turbīnas, kas atrodas uz R no lieguma - nevienmērīga dūkoņa un šņākoņa ar kāpumiem un skaņas stipruma samazināšanos (abās reizēs bija apmēram 3-4 m/s stiprs R vējš). Pastāvīgu skaņas fonu visā liegumā rada transports no autoceļa.

DL “Platenes purvs” purvainā teritorija ir par mazu un par tuvu autoceļam, lai piesaistītu purviem raksturīgās putnu sugas. Sastopamajām putnu sugām nav būtiskas dabas aizsardzības nozīmes, jo nevienas sugas populācija nesasniedz 1 % no Latvijas *Natura 2000* teritorijās esošās sugas populācijas skaita.

Ņemot vērā blakus esošās izcilās putnu vērošanas iespējas, jo sevišķi Užavas apkārtnē, DL “Platenes purvs” no putnu sugu viedokļa ir maza sociālekonomiskā nozīme tādā ziņā, lai spētu piesaistīt putnu vērotājus. Arī izglītojošā nozīme, kas attiecas uz putnu sugām, nav vērtējama kā nozīmīga.

Apdraudoši faktori DL “Platenes purvs” sastopamajām sugām nav konstatēti, nav saskatāmi nepieciešami apsaimniekošanas pasākumi. Ticams, ka nākotnē, purvu ieskaujošajām mežaudzēm kļūstot vecākām, palielināsies vecu koku, sausokņu un kritalu daudzums, kas būs labvēlīgs faktors dzenveidīgo un lielos kokos ligzdojošo putnu sugām. Savukārt pasākumi kaļķainā zāļu purva atjaunošanai un kvalitātes uzlabošanai atstās visdrīzāk pozitīvu ietekmi uz sastopamajām putnu sugām. Putnu aizsardzībai ligzdošanas laikā jāievēro

dabas liegumos noteiktais mežsaimnieciskās darbības ierobežojums no 15. marta līdz 31. jūlijam.

4.8. Zīdītāju sugas

Ipriekšējos gados pētījumi par zīdītāju sugām DL "Platenes purvs" nav publicēti, kā arī Ozolā nav atrodama informācija par šajā ĪADT sastopamām aizsargājamām zīdītāju sugām. DL "Platenes purvs" R daļā konstatētas bebra darbības pēdas: alas, kanāli, apgrauzti koki. Visā ĪADT teritorijā konstatēts blīvs dzīvnieku taku tīkls. Spriežot pēc 2019. gada apsekojumos atrastajām dzīvnieku pēdām un ekskrementiem, teritorijā sastopamas stirnas, brieži, aļņi un mežacūkas. Pēc VMD datiem 2019./2020. gada medību sezonā vidējais uzskaites teritorijā uzskaitīto aļņu blīvums ir 2,7, briežu – 23,2, mežacūku – 2, stirnu – 9,5 dzīvnieki uz 1000 ha. DL "Platenes purvs" platībai atbilstošā teritorijā vidēji uzturas viens alnis, 11 brieži, viena mežacūka un četras stirnas. Ņemot vērā lielo purvu un mitro mežu īpatsvaru, teritorijā sastopamais aļņu skaits varētu būt lielāks kā vidēji uzskaites teritorijā.

Biedrības "Mednieku klubs "Platene"" medību iecirkņa teritorijā (2273,22 ha, tai skaitā 1959,03 ha mežs, skat. 3.3.2. attēlu) 2019./2020. gada sezonā uzskaitīti 8 aļņi, 65 staltbrieži, 36 stirnas un 8 mežacūkas. Atbilstoši šiem datiem DL "Platenes purvs" platībai atbilstošā teritorijā vidēji uzturas divi aļņi, 16 brieži, deviņas stirnas un divas mežacūkas. Purva salās dažkārt uzturas vilki (maksimāli viena vilku ģimene), dažkārt iekļūst lūsis, bet purva R puses grāvjos dzīvo viena līdz divas bebru ģimenes (Agra Āboliņa pers. ziņojums).

Tā kā DA plāna izstrādes uzdevumos no zīdītāju sugām tika iekļauta tikai sikspārņu sugu izpēte, tad turpmāk aprakstītas DL "Platenes purvs" un tā apkārtnē sastopamās sikspārņu sugas.

Pēdējo 15 gadu laikā veiktie sikspārņu sugu pētījumi DL "Platenes purvs"

Pēc eksperta Jurgā Šubas rīcībā esošās informācijas (t.sk. vietnē Dabasdati.lv un Ozolā), DL "Platenes purvs" teritorijā sikspārņu sugu izpēte iepriekš nav veikta. Tuvējā apkārtnē sikspārņu izpēte veikta Latvijas sikspārņu atlanta laikā 1996. gada 15. jūlijā, apmeklējot Būšnieku ezeru, kā arī 2011., 2012., 2013., 2014. un 2016. gadā, veicot sikspārņu izpēti plānotu vēja elektrostaciju vietās Ventspils novada Tārgales pagastā. Šajos pētījumos DL "Platenes purvs" pieguļošajās teritorijās konstatēti ziemeļu sikspārņi *Eptesicus nilssonii*, rūsganie vakarsikspārņi *Nyctalus noctula*, Natūza sikspārņi *Pipistrellus nathusii* un pigmejsikspārņi *Pipistrellus pygmaeus*. Kā minēts ekspertu atzinumos, teritorijas tuvumā sastopamie biotopi ir piemēroti arī citām sikspārņu sugām, piemēram, brūnajiem garausaiņiem *Plecotus auritus* un ūdeņu naktssikspārņiem *Myotis daubentonii*, turklāt teritorijas atrašanās netālu no Baltijas jūras piekrastes, kur vērojama sikspārņu koncentrācija sezonālo migrāciju pārlidojumos, nozīmē, ka DL "Platenes purvs" teorētiski var šķērsot visu Latvijā sastopamo sugu sikspārņi.

Sikspārņu sugu inventarizācijas metodikas apraksts un rezultāti

Lai noskaidrotu DL “Platenes purvs” sastopamās sikspārņu sugas, teritorija apmeklēta 2019. gada 29. jūnijā, 26. jūlijā, 12. un 18. augustā, kā arī 4. septembrī. Sikspārņu izpēte veikta to aktivitātes maksimuma laikā nakts pirmajā pusē (1. ekspedīcijā no plkst. 23:15 līdz 1:51, 2. ekspedīcijā no plkst. 22:45 līdz 0:43 un 3. ekspedīcijā no plkst. 22:09 līdz 23:13, 4. ekspedīcijā no 21:30 līdz 23:15, 5. ekspedīcijā no 21:00 līdz 23:00). Apmeklējumos laika apstākļi bija piemēroti sikspārņu konstatēšanai (skaidras naktis bez nokrišņiem un spēcīga vēja). Izpēte veikta, pārvietojoties pa meža stīgām un gar autoceļu A10 (skat. 4.8.1. attēlu). Sikspārņu konstatēšanai izmantots ultraskaņas detektors D240x (Pettersson Elektronik AB). Atsevišķās vietās vienlaikus izvietotas trīs automātiskas sikspārņu eholoģijas saucienu reģistrēšanas sistēmas, savienojot ultraskaņas detektoru ar diktofonu.

DL “Platenes purvs” teritorijā konstatētas divas sikspārņu sugas: ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii* (bieži visā pārmeklētajā teritorijā) un divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus* (gadījuma novērojumi). Ģeotelpiskā informācija par DL “Platenes purvs” teritorijā konstatētām sikspārņu sugām ir apkopota kartē (skat. 1.6. pielikumu).

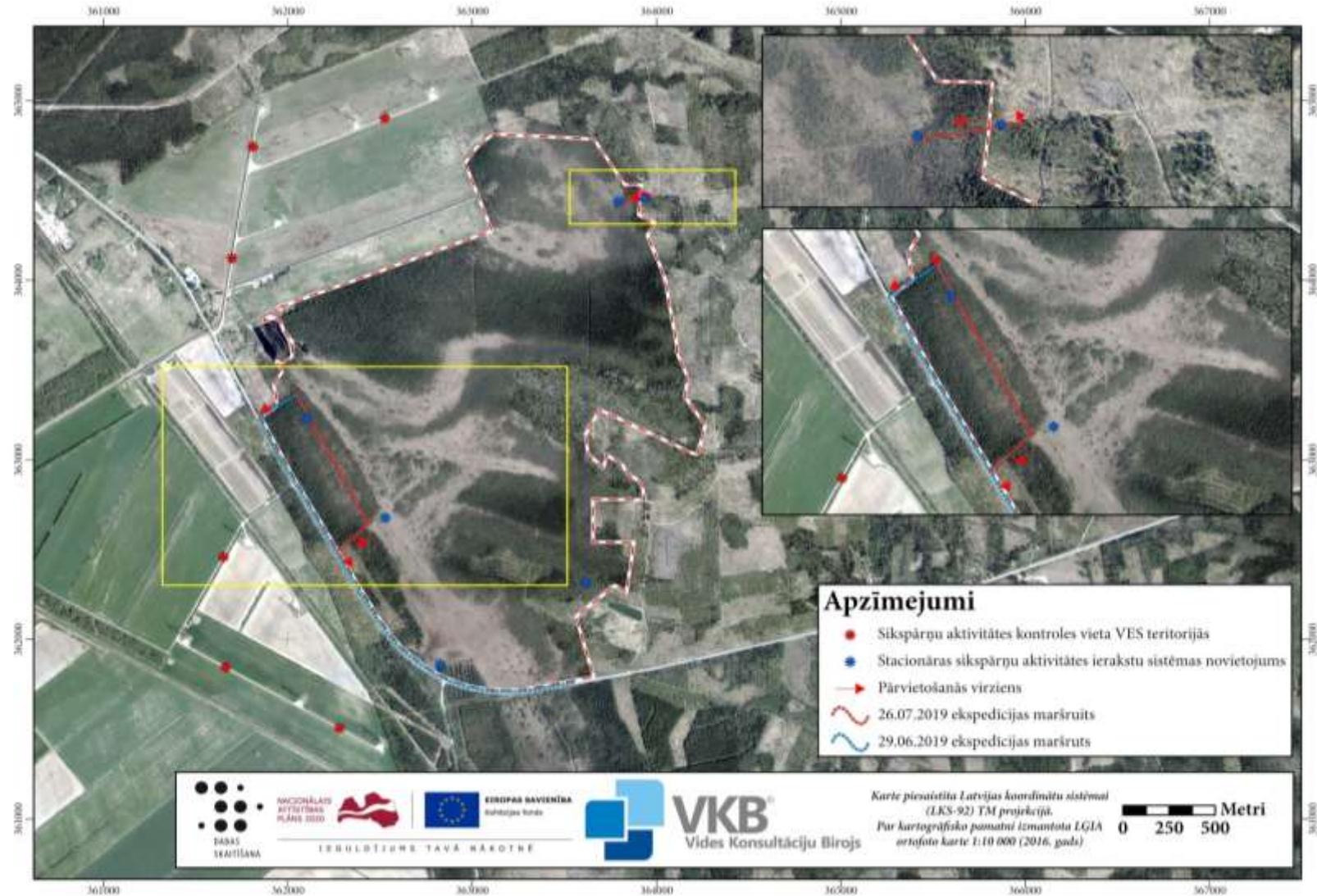
Lai iegūtu informāciju par tuvējo vēja elektrostaciju ietekmi uz sikspārņiem, katrā no tām izvēlēti trīs punkti, kuros nakts pirmajā pusē veikta sikspārņu aktivitātes kontrole septiņu minūšu intervālos (skat. 4.8.1. attēlu). Sikspārņi novēroti vēja elektrostaciju vietās uz ziemeļaustrumiem no dabas lieguma teritorijas (vienā no trim ekspedīcijām). Lai konstatētu bojāgājušus sikspārņus, 12., 18. augustā un 4. septembrī dienas gaišajā laikā turbīnu apkārtnē pārmeklēta 50 m rādiusā.

Sikspārņu sugu sociālekonomiskā vērtība

Sabiedrības interese par sikspārņiem pēdējos gados ir palielinājusies, par ko liecina liels apmeklētāju skaits sikspārņiem veltītos brīvdabas sarīkojumos un biedru skaits sikspārņiem, to izpētei un aizsardzībai veltītās organizācijās. Attīstoties elektronikas tehnoloģijām, ultraskaņas detektori kļuvuši plaši pieejami un viegli iegādājami katram interesentam. Tādēļ, iepazīstot šos harizmātiskos dzīvniekus un to ekoloģiju, dažādi nodarbinātai sabiedrībai ir iespēja uzzināt par ilgtspējīgas attīstības aspektiem, kas saistīti ar vides aizsardzību un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

Sikspārņu aizsardzība ir būtiski saistīta ar vairāku tautsaimniecības nozaru attīstību. ES sikspārņus visvairāk apdraud ar intensīvu mežsaimniecību saistīta mītņu un barošanās vietu izzušana, kā arī pesticīdu lietošanas pieaugums lauksaimniecībā un būvniecībā, kas iznīcina sikspārņu barības bāzi un tieši kaitē ēkās mītošiem sikspārņiem. Negatīva ietekme ir arī vēja elektrostaciju būvniecībai un ekspluatācijai. Nereti vēja elektrostaciju būvniecība iznīcina sikspārņu mītnes, savukārt to ekspluatācijas laikā sikspārņi iet bojā tiešās sadursmēs ar rotora lāpstiņām, kuru gala griešanās ātrums var sasniegt pat 250–300 km/h, vai letālu barotraumu dēļ, kas rodas, iekļūstot gaisa retinājumā aiz rotējošas lāpstiņas un izraisot iekšēju asiņošanu un orgānu bojājumus. Pēdējos gados vēja enerģijas attīstība norit sadarbībā ar sikspārņu un putnu aizsardzības speciālistiem, jau plānošanas stadijā veicot priekšizpēti un izvērtējot plānoto vēja elektrostaciju iespējamo ietekmi.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

4.8.1. attēls. Sikspārņu izpētes maršruti un stacionāro ierakstu sistēmu novietojums DL “Platenes purvs” teritorijā, kā arī sikspārņu aktivitātes kontroles vietas tuvākajās vēja elektrostaciju teritorijās.

Tā kā sikspārņi par vasaras mītnēm vai ziemošanas vietām var izmantot arī dažāda veida ēkas un būves, to labklājība ir atkarīga no šo ēku vai būvju īpašniekiem un apsaimniekotājiem. Tādējādi šo sikspārņu labklājība ir atkarīga no īpašnieku vai apsaimniekotāju interesēm, piem., tūrisma attīstības plāniem. Tas pats attiecas uz zemes īpašniekiem, kuru īpašumā ir sikspārņu izmantotas pazemes mītnes, kas var funkcionēt arī kā tūrisma objekti.

Savstarpējā sadarbībā un dialogā iespējams rast kompromisu starp sikspārņu aizsardzības un saimniecības attīstības interesēm, kam var būt pozitīva ietekme arī plašāka mēroga bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā.

DL “Platenes purvs” sikspārņu sugu dzīvotņu apsaimniekošanas pasākumu un aizsardzības stāvokļa izvērtējums

Līdz šim brīdim DL “Platenes purvs” nav veikti īpaši sikspārņu dzīvotņu apsaimniekošanas pasākumi (resp., veikto pasākumu tiešais mērķis nav bijis sikspārņu dzīvotņu apsaimniekošana). Trūkstot iepriekšējiem pētījumiem par DL “Platenes purvs” esošo sikspārņu dzīvotņu stāvokli, objektīvs izvērtējums nav iespējams. Iepriekš veiktie mežsaimniecības pasākumi varētu būt radījuši gan pozitīvu, gan negatīvu ietekmi uz sikspārņu dzīvotnēm. Pozitīva ietekme saistīta ar telpas atbrīvošanu, kas rada jaunas barošanās vietas tām sikspārņu sugām, kas kukaiņus medī lidojumā atklātās telpās. Turpretī negatīva ietekme saistīta ar sikspārņu mītnu (galvenokārt vecu un dobumainu koku) iznīcināšanu. Šā brīža sikspārņu dzīvotņu stāvoklis atzīstams par labu, kādēļ no sikspārņu saglabāšanas viedokļa īpaši dzīvotņu apsaimniekošanas pasākumi DL “Platenes purvs” turpmākajam DA plāna periodam nav nepieciešami. No sikspārņu saglabāšanas viedokļa īpašas dabas lieguma funkcionālā zonējuma, kā arī teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārmaiņas nav nepieciešamas.

Tuvējo vēja elektrostaciju ietekme uz sikspārņu daudzveidību un sastopamību Platenes purvā un tā apkārtnē

Pirms pašreizējās sikspārņu inventarizācijas DL „Platenes purvs” teritorijā, tuvējās vēja elektrostacijas purva dienvidos (5 turbīnas) un ziemeļrietumos (4 turbīnas) ir apmeklētas 2013. un 2016. gadā. Abās teritorijās epizodiski ir konstatēta sikspārņu klātbūtne. Piemēram, šajā inventarizācijā 2019. gada 12. un 18. augustā ziemeļrietumu VES vietā visos trīs punktos konstatēti sikspārņi (visos punktos ziemeļu sikspārņi *Eptesicus nilssonii*, vienā – divkrāsainie sikspārņi *Vespertilio murinus*). Turklāt 18. augustā sikspārņu aktivitāte novērota virs ceļa gar turbīnām mazāk nekā 50 m attālumā no masta (tātad – rotora lāpstiņu darbības zonā). Dienvidu VES teritorijā 18. augustā vienā punktā konstatēti ziemeļu sikspārņi. Iepriekš, 2016. gadā, šajā teritorijā no maija beigām līdz septembra beigām sikspārņu aktivitāte bija novērota maija beigās un jūlijā (divās naktīs no septiņām). Citos biotopos (piem., priežu mežā purva dienvidos) konstatētā sikspārņu aktivitāte bija ievērojami lielāka, kas liecina par sikspārņu tendenci izvairīties no atklātām ainavām. Arī citos pētījumos konstatēts, ka klajās

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

vietās novērotā sikspārņu aktivitāte ir mazāka nekā, piemēram, mežmalās, meža laucēs vai ūdensteču un ūdenstilpju tuvumā.

Pārmeklējot turbīnu apkārtni 12. un 18. augustā, kā arī 4. septembrī, pārskatāmā turbīnu apkaimē bojāgājuši sikspārņi netika atrasti. Tas gan neizslēdz sikspārņu bojāejas iespēju, jo pēc sadursmēm ar rotora lāpstiņām sikspārņu atliekas varētu būt aizsviestas tālāk no masta, taču teritorijas pārmeklēšana lielākā rādiusā nebija iespējama biežās veģetācijas dēļ. Arī 2013. gadā 4. septembrī, pārmeklējot vienas VES turbīnas apkārtnē Platenes purva ziemeļrietumos, bojāgājuši sikspārņi netika atrasti. Patlaban DL „Platenes purvs” tuvējo vēja elektrostaciju ietekme uz sikspārņu daudzveidību un sastopamību vērtējama kā maza, tomēr pastāvot bojāejas riskam sadursmju dēļ. Risku var būtiski paaugstināt citu vēja elektrostaciju ierīkošana DL “Platenes purvs” apkārtnē, tādēļ, plānojot turpmāku vēja elektrostaciju un vēja elektrostaciju ierīkošanu Ventspils apkārtnē, sikspārņiem nepieciešams saglabāt drošas pārvietošanās koridorus.

4.8.1. tabula. Īpaši aizsargājamās zīdītāju sugas teritorijā un to aizsardzības statuss

Nr. p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Sugas aizsardzības statuss valstī		Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums valstī kopumā (atbilstoši ETC datiem, tikai direktīvu pielikumos iekļautajām sugām)
			Īpaši aizsargājama suga atbilstoši 14.11.2000. MK noteikumiem Nr.396 (ar ¹ atzīmēt mikroliegumu sugas 18.12.2012. MK noteikumiem Nr.940)	Biotopu direktīvas pielikumos iekļauta suga (ar * atzīmē prioritārās sugas)	
1.	Ziemeļu sikspārnis	<i>Eptesicus nilssonii</i>	ĪAS	IV	FV
2.	Divkrāsainais sikspārnis	<i>Vespertilio murinus</i>	ĪAS	IV	FV
3.	Bebrs	<i>Castor fiber</i>	-	II*, IV*	FV
4.	Lūsis	<i>Lynx lynx</i>	ĪAS ¹	II*	FV
5.	Vilks	<i>Canis lupus</i>	ĪAS ¹	IV*	FV

¹ Īpaši aizsargājama ierobežoti izmantojama suga

Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums valstī kopumā (atbilstoši ETC datiem, tikai direktīvu pielikumos iekļautajām sugām) pēc Ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu. Ziņojuma kopsavilkums par sugu aizsardzības stāvokli (sugas sakārtotas alfabēta secībā pēc zinātniskā nosaukuma) (https://www.daba.gov.lv/upload/File/Publikācijas/REP_EK_2019_1_ES_sugu_stavoklis_LV.pdf)

Apzīmējumi:

FV Aizsardzības stāvoklis labvēlīgs (Favourable)

XX Aizsardzības stāvoklis nezināms (Unknown)

4.8.2. tabula. Direktīvu pielikumos iekļauto zīdītāju sugu populāciju lielums un sugu dzīvotņu platība

Nr. p.k.	Sugas nosaukums (latviski un latīniski)	Sugas populācijas lielums teritorijā Min.-maks.	Teritorijā esošās sugas populācijas attiecība (%) pret sugas populāciju Natura 2000 teritorijās Latvijā kopumā	Teritorijā esošās sugas populācijas attiecība (%) pret sugas populāciju valstī	Sugas dzīvotnes platība (ha)	Sugas dzīvotnes platības attiecība (%) pret sugas dzīvotnes platību Natura 2000 teritorijās Latvijā kopumā
1.	Ziemeļu sikspārnis (<i>Eptesicus nilssonii</i>)	4–6*	0,06	0,007	455**	0,1
2.	Divkrāsainais sikspārnis (<i>Vespertilio murinus</i>)	0–3*	Grūti nosakāma, jo trūkst datu par sugas stāvokli Latvijā	Grūti nosakāma, jo trūkst datu par sugas stāvokli Latvijā	150**	0,04
3.	Bebrs <i>Castor fiber</i>	2-10 indivīdi	-	0,003-0,01	455	0,06
4.	Vilks <i>Canis lupus</i>	Teritorija ir pārāk maza	-	-	455	0,06
5.	Lūsis <i>Lynx lynx</i>	populācijas lieluma aprēķinam	-	-	455	0,06

* – minimālais un maksimālais 1x1 km kvadrātu skaits pētāmā teritorijā, kuros attiecīgo sugu sikspārņi varētu būt sastopami vai to sastopamība ir prognozējama, ** – teritorijā atrodamo dzīvotņu kopējās platības vērtējums (ha).

Sikspārņu sugām populāciju lieluma noteikšana indivīdu skaita izteiksmē ir praktiski neiespējama. Teorētiski to var noteikt, pētāmā teritorijā apzinot visas to mītnes un veicot indivīdu uzskaiti, piemēram, saskaitot pieaugušās māfītes vakara izlidojumu laikā pie to vairošanās koloniju mītnēm vai uzskaitot ziemojošos sikspārņus to ziemas mītnēs. Objektīva sikspārņu skaita vērtēšana pēc to konstatējumiem un aktivitātes barošanās biotopos nav iespējama vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, sikspārņu vizuālu novērošanu apgrūtina to nakts dzīvesveids, bet ar ultraskaņas detektoriem, ko lieto sikspārņu konstatēšanā, nevar noteikt indivīdu skaitu. Otrs apgrūtinājums ir pārlidojumu attālums un tādējādi aptvertās teritorijas lielums, ko vienā naktī izmanto viens indivīds. Atkarībā no sugas un sezonas attālums no sikspārņu dienas mītnes līdz tālākajām barošanās vietām variē no 1–2 km līdz pat 15 un vairāk kilometriem. Treškārt, sikspārņi noteiktu teritoriju neizmanto visu gadu, bet gan tikai noteiktu bioloģiskā cikla daļu (vairošanās, ziemošana). Šo problēmu atzinuši arī Sugu un biotopu direktīvas 17. panta ziņojuma vadlīniju autori. Vadlīnijās “*Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013–2018*” (https://bd.eionet.europa.eu/activities/Reporting/Article_17/reference_portal) attiecībā uz

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

populāciju lieluma aprēķināšanu Latvijas faunas sīkspārņu sugām kā populācijas lieluma mērvienība jālieto 1x1 km kvadrātu skaits, kuros suga novērota vai tās sastopamība ir prognozējama (skat. *Checklist for species* iepriekš minētā dokumentā). Minētajās vadlīnijās ir teikts, ka kvadrātu skaita metode ir izmantojama sugām, kurām nav tehniski robustas metodes populācijas lieluma noteikšanai vai arī tās ir pārlietu dārgas un/vai destruktīvas.

4.9. Citas aizsargājamas dabas vērtības

Citas iepriekš neminētas aizsargājamas dabas vērtības DL “Platenes purvs” teritorijā nav konstatētas.

4.10. Aizsargājamās teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums

DL “Platenes purvs” teritorijā ir sastopami īpaši aizsargājami purvu un mežu biotopi, kuri ir retu un aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu dzīvotnes, vienlaikus tiem ir sociālekonomiskā vērtība kā tūrisma un rekreācijas, mežsaimniecības objektiem, purvi ir arī potenciāls kūdras ieguves resurss.

4.10.1. tabula. DL “Platenes purvs” vērtību kopsavilkums un pretnostatījums

Teritorijas vērtība	Dabas aizsardzības nozīme	Sociālekonomiskā nozīme
Meži	Īpaši aizsargājami biotopi un sugu atradnes	Koksnes un rekreācijas resursi
Purvi	Īpaši aizsargājami biotopi un sugu atradnes Zinātniska vērtība	Nozīmīgi hidroloģiskā režīma uzturēšanai. Kūdras ieguves vieta. Zaudējuši nozīmi tradicionālajā apsaimniekošanā, aizaugšana neapsaimniekošanas dēļ.
Aizsargājamās putnu sugas	Zinātniska vērtība	Izziņas un dabas tūrisma resurss, putnu vērotāji
Retās un aizsargājamās bezmugurkaulnieku sugas	Zinātniska vērtība	Izziņas un dabas tūrisma resurss
Retās un aizsargājamās zīdītāju sugas	Zinātniska vērtība	Izziņas un dabas tūrisma resurss

DL “Platenes purvs” teritorijā prioritāra ir kaļķaino zāļu purvu un tiem raksturīgo reto un aizsargājamo augu un bezmugurkaulnieku sugu aizsardzība. Ja kaļķainais zāļu purvs dabiskas sukcesijas rezultātā ir aizaudzis ar kokiem un krūmiem un saskaņā ar Meža likumu ir mežs, tad veicama atmežošana, atjaunojot kaļķaino zāļu purvu, nevis veicami pasākumi, visbiežāk neiejaukšanās biotopu dabiskajā attīstībā, lai nākotnē veidotos aizsargājams meža biotops.

5. INFORMĀCIJA PAR AIZSARGĀJAMĀS TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANU

5.1. Iepriekš veikto apsaimniekošanas pasākumu izvērtējums

DL "Platenes purvs" DA plāns iepriekš nav ticis izstrādāts, kā arī nav ziņu par iepriekš veiktiem sugu un biotopu apsaimniekošanas pasākumiem. DL "Platenes purvs" mežaudzēs ir veikta normatīvajos aktos atļautā mežsaimnieciskā darbība (skat. 4.3.2. sadaļā), kā arī ir ziņas par zāļu purvā agrāk veiktu apsaimniekošanu – zāles pļaušanu. Kopš DL "Platenes purvs" nodibināšanas nav ziņu par kaļķainajā zāļu purvā veiktu apsaimniekošanu.

5.2. Aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi plānā noteiktajam apsaimniekošanas periodam

5.2.1. Teritorijas apsaimniekošanas ideālais jeb ilgtermiņa mērķis

DA plānā DL "Platenes purvs" izvirzītais ilgtermiņa mērķis ir bioloģiski daudzveidīgas purvu un mežu teritorijas saglabāšana, kurā atrodami izcili vērtīgi kaļķaino zāļu purvu biotopi, kas tiek apsaimniekoti dabai draudzīgā veidā un ir dzīvotne retām un aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām.

DL "Platenes purvs" teritorija ir pieejama apmeklētājiem, kas to apmeklē atbildīgi, lai izzinātu kaļķainos zāļu purvus.

5.2.2. Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi plānā apskatītajam apsaimniekošanas periodam

- *Nodrošināt īpaši aizsargājamo kaļķaino zāļu purvu biotopu kvalitātes paaugstināšanos 60,73 ha platībā, aizaugušo purva daļu atjaunošanu kopumā 80,37 ha platībā, kā arī ar zāļu purviem saistīto reto un īpaši aizsargājamo sugu saglabāšanos, purvus atbilstoši apsaimniekojot.*
- *Saglabāt aizsargājamās meža biotopus 153,65 ha platībā labvēlīgā aizsardzības stāvoklī.*
- *Saglabāt reto un aizsargājamo bezmugurkaulnieku, putnu un sikspārņu sugu populācijas labvēlīgā aizsardzības stāvoklī.*
- *Saglabāt un paaugstināt teritorijas ainaviskās vērtības.*
- *Veicināt dabas un ainavas vērtības nenoplicinošu dabas tūrismu un izglītību.*

5.3. Plānotie apsaimniekošanas pasākumi

Apsaimniekošanas pasākumi plānoti laika periodam no 2020. gada līdz 2032. gadam, taču tie ir pārskatāmi, papildināmi un maināmi.

Apsaimniekošanas pasākumiem vērtēta to veikšanas nepieciešamība, vadoties pēc pasākuma ietekmes uz dabas vērtību saglabāšanu un citu sabiedrībai nozīmīgu interešu ievērošanu. Ieviešot DA plānu, kā pirmie jāveic pasākumi, kuri ir būtiski DL "Platenes purvs" sastopamo sugu un biotopu saglabāšanā.

I – prioritāri veicams pasākums, kas būtisks aizsargājamo DL "Platenes purvs" sugu un biotopu saglabāšanā un bez kura iespējama šo sugu un biotopu kvantitatīvo vai kvalitatīvo parametru samazināšanās;

II – vajadzīgs pasākums, kura īstenošana pozitīvi ietekmē dabas vērtību saglabāšanos;

Plānoto apsaimniekošanas pasākumu kopsavilkumu skatīt 5.3.1. tabulā, pārskats par sugu un biotopu apsaimniekošanas pasākumiem ietverts 5.3.2. un 5.3.3. tabulās, apsaimniekošanas pasākumu kartes iekļautas gan pasākumu detalizētajā aprakstā, gana arī DA plāna 1.5. pielikumā..

5.3.1. tabula. Plānotie apsaimniekošanas pasākumi.

Nr. p.k.	Apsaimniekošanas pasākums	Pasākuma izpildītājs	Prioritāte Izpildes termiņš	Iespējamais finanšu avots	Nepieciešamais finansējums	Izpildes indikatori
1.	Institucionālie un organizatoriskie aspekti					
1.1.	DL "Platenes purvs" robežas precizēšana	DAP	II	Esošā budžeta ietvaros	Precīzi nav nosakāmas	Precizētas DL "Platenes purvs" robežas
1.2.	Pamesto pazemes ūdens urbumu apzināšana un tamponēšana	VVD, LVĢMC, Ventspils novada pašvaldība	II	Pašvaldības budžets, projekta finansējums	Precīzi nav nosakāmas	DL "Platenes purvs" apkārtnē nenotiek pazemes ūdeņu atslodze caur pamestiem urbumiem
1.3.	Mežsaimnieciskās darbības aprobežojumu precizēšana valsts reģistros	VMD	II	Esošā budžeta ietvaros	Precīzi nav nosakāmas	Informācija Meža valsts reģistrā un LAD lauku bloku kartē atbilstoša Vispārējiem noteikumiem
2.	Dabas, ainavisko un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana					
2.1.	ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšana, nodrošinot neiejaukšanās režīmu	Mežu īpašnieki, LVM	I, visā plāna darbības periodā	ES atbalsts neiegūtās koksnes vērtības kompensēšanai	Precīzi nav nosakāmas	Saglabāti īpaši aizsargājami meža biotopi un sugu atradnes vismaz 153,65 ha platībā vismaz pašreizējā kvalitātē
2.2.	Koku un krūmu ciršana kaļķainā zāļu purva atjaunošanai, nodrošinot tā tālāku uzturēšanu	Zemes īpašnieki	I, 2020-2022, uzturēšana regulāri	Projektu finansējums, iegūtās koksnes vērtība	Precīzi nav nosakāmas	Atjaunoti un saglabāti kaļķaino zāļu purvu biotopi vismaz 54,88 ha platībā uzlabotā kvalitātē
2.3.	Atsevišķu meža nogabalu ciršana (atmežošana) kaļķainā zāļu purva atjaunošanai, nodrošinot tā tālāku uzturēšanu	Zemes īpašnieki	II, 2023-2025, uzturēšana regulāri	Projektu finansējums, iegūtās koksnes vērtība	Precīzi nav nosakāmas	Atjaunots un regulāri uzturēts kaļķainais zāļu purvs 25,49 ha platībā
2.4.	Purva atklātās daļas regulāra pļaušana	Zemes īpašnieki	I, regulāri	Atbalsts bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanai zālajos	Precīzi nav nosakāmas	Uzturēti kaļķaino zāļu purvu biotopi vismaz 60,73 ha platībā uzlabotā kvalitātē

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Nr. p.k.	Apsaimniekošanas pasākums	Pasākuma izpildītājs	Prioritāte Izpildes termiņš	Iespējamais finanšu avots	Nepieciešamais finansējums	Izpildes indikatori
2.5.	Apsaimniekošanas ceļu ierīkošana	Zemes īpašnieks	I	Zemes īpašnieki, projektu finansējums	Nosakāmas pēc būvprojekta izstrādes	DL teritorijā izveidoti ceļi 2,1 km kopgarumā, kas izmantojami kaļķainā zāļu purva apsaimniekošanai
2.6.	Pagaidu ceļa izvietošana kaļķainajā zāļu purvā	Zemes īpašnieks, DAP	I	Projektu finansējums	Nosakāmas iepirkuma procedūrā	Ir pieejamas pārvietojamas platformas (maksimāli 900 m kopgarumā), kuras var uzstādīt kaļķainajā zāļu purvā, lai nodrošinātu apsaimniekošanas tehnikas pārvietošanos
2.7.	Noteces no purva mazināšana	DAP, LVM	I	Projektu finansējums	Precīzi nav nosakāmas	DL "Platenes purvs" ZR daļā izraktie meliorācijas novadgrāvji nenosusina purvaino mežu biotopus
2.8.	Bebu darbības ierobežošana un darbības seku likvidēšana	Zemes īpašnieki, mednieki	I, visā plāna darbības periodā	Zemes īpašnieki, mednieki	Precīzi nav nosakāmas	Bebu darbība negatīvi neietekmē teritorijas hidroloģisko režīmu, bebri pastāvīgi sastopami tikai pie DL "Platenes purvs" ZR robežas
2.9.	Skata uz purvu no autoceļa A10 atjaunošana un uzturēšana	Zemes īpašnieks	II, uzturēšana visa plāna darbības periodā	Zemes īpašnieks, iegūtās koksnes vērtība	Precīzi nav nosakāmas	140 m josla 0,15 ha platībā gar ceļu A10 ir brīva no kokiem un krūmiem
3.	Dabas tūrisma attīstība sabiedrības informēšana un izglītošana					
3.1.	Purva laipas izveide	Ventspils novada pašvaldība sadarbībā ar tūrisma uzņēmējiem, LVM un DAP	II, vienreizējs pasākums 2022. gads, uzturēšana regulāri	Ventspils novada pašvaldība, LVAF	Precīzi nav nosakāmas	Izveidota purva laipa līdz 4,05 km garumā

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Nr. p.k.	Apsaimniekošanas pasākums	Pasākuma izpildītājs	Prioritāte Izpildes termiņš	Iespējamais finanšu avots	Nepieciešamais finansējums	Izpildes indikatori
3.2.	Informācijas stendu uzstādīšana	Ventspils novada pašvaldība, Ventspils TIC	I, vienreizējs pasākums 2020.-2026. gads, stendu uzturēšana regulāri	Pašvaldība, LVAf,+ uzņēmēji Kohēzijas fonds	Precīzi nav nosakāmas	Uzstādīti 2-4 lieli informācijas stendi un 11 mazie informācijas stendi pie purva laipas
3.3.	Informatīvo zīmju uzstādīšana un uzturēšana	DAP, Ventspils novada pašvaldība	I, vienreizējs pasākums 2020.gads, zīmju uzturēšana regulāri	DAP Pašvaldība, Eiropas fondu projekti, Pašvaldība, Eiropas fondu projekti	Precīzi nav nosakāmas	Uzstādītas 3 un uzturētas 6 informatīvās zīmes
3.4.	Stāvlaukumu izveide	Ventspils novada pašvaldība	II, vienreizējs pasākums 2022.-2026. gads, uzturēšana regulāri	Kohēzijas fonds, pašvaldība	Precīzi nav nosakāmas	Izveidoti 1-2 stāvlaukumi teritorijas apmeklētājiem
3.5.	Skatu torņa izbūve	Ventspils novada pašvaldība	II, 2026.gads, uzturēšana regulāri	Projektu, pašvaldības finansējums	Nosakāmas iepirkumā	Uzbūvēts skatu tornis vienā no alternatīvajām vietām, pie skatu torņa izveidots stāvlaukums un uzstādīts informācijas stends

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Nr. p.k.	Apsaimniekošanas pasākums	Pasākuma izpildītājs	Prioritāte Izpildes termiņš	Iespējamais finanšu avots	Nepieciešamais finansējums	Izpildes indikatori
3.6.	Digitāla bukleta izveide par DL "Platenes purvs"	Pašvaldība, DAP	II, vienreizējs pasākums 2020.gads	Projektu finansējums	Precīzi nav nosakāmas	Izveidots digitāls buklets par Platenes purvu.
4.	Zinātniskā izpēte, monitorings un plānošana					
4.1.	Reto un īpaši aizsargājamo sugu monitorings.	DAP, LVM, zinātniskās institūcijas	II, 2020.-2032.	DAP, Monitoringa programma pieejamā finansējuma ietvaros	Precīzi nav nosakāmas	Nodrošināts reto un aizsargājamo sugu monitorings.
4.2.	Aizsargājamo biotopu monitorings.	DAP, zinātniskās institūcijas	II, 2020.-2032.	DAP, Monitoringa programma pieejamā finansējuma ietvaros	Precīzi nav nosakāmas	Nodrošināts aizsargājamo biotopu monitorings.
4.3.	Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings	DAP	I, 2025, 2030	DAP, projektu finansējums	Precīzi nav nosakāmas	Izvērtēta apsaimniekošanas pasākumu efektivitāte, sagatavoti ieteikumi turpmākajai apsaimniekošanai
4.4.	Pētījums par Platenes purva veidošanās vēsturi, ūdens plūsmu virzieniem un ūdens sastāvu	DAP, zinātniskās institūcijas	I, 2020.-2032.	Projektu finansējums	Precīzi nav nosakāmas	Publicēts pētījums par Platenes purvu, ko iespējams izmantot tālākā purva atjaunošanas plānošanā
4.5.	Hidroloģiskā režīma monitorings	DAP, zinātniskās institūcijas	I, 2020.-2032.	Projektu finansējums	Precīzi nav nosakāmas	Iegūti dati par purva hidroloģisko režīmu, kas ļauj novērtēt apsaimniekošanas pasākumu ietekmi un plānot tālākos apsaimniekošanas pasākumus

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde,

LVM – AS "Latvijas valsts meži",

LVGMC – SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs,

TIC – tūrisma informācijas centrs

5.3.2. tabula. Pārskats par plānotajiem biotopu apsaimniekošanas pasākumiem

Nr. p.k.	Biotopa nosaukums	ES nozīmes aizsargājamā biotopa kods	Biotopa kopējā platība (ha)	Platība labā stāvoklī (ha)	Platības nelabvēlīgā stāvoklī (ha)	Plānotie apsaimniekošanas pasākumi (ha)				Piezīmes
						<i>Pļaušana ar siena novākšanu</i> 433	<i>Koku/krūmu novākšana</i> 442	<i>Ekspansīvo sugu pļaušana</i> 248	<i>Mežsaimnieciskā darbība aizliegta</i> 401	
1.	<i>Kaļķaini zāļu purvi</i>	7230	139,46			139,46	80,37 (saglabājot lēni augušās priedes)			2.2., 2.3. un 2.4. apsaimniekošanas pasākumi
2.	<i>Veci vai dabiski boreāli meži</i>	9010*	19,50						19,50	2.1. apsaimniekošanas pasākums
3.	<i>Staignāju meži</i>	9080*	45,58						45,58	2.1. apsaimniekošanas pasākums
4.	<i>Purvaini meži</i>	91D0*	88,57						88,57	2.1. apsaimniekošanas pasākums

* atbilstoši ģeodatubāzes klasifikatoram <https://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/geodatubaze/>

5.3.3. tabula. Pārskats par plānotajiem sugu un to dzīvotņu apsaimniekošanas pasākumiem

Nr.	Sugas(u)/takso nomiskās grupas nosaukums	Plānotie apsaimniekošanas pasākumi (ha, skaits)					Piezīmes
		Koku/krūmu novākšana 442*	Pļaušana ar sienu novākšanu 433*	Nosaukums un kods*	Nosaukums un kods*	...	
1.	Lēzela lipare <i>Liparis loeselii</i>	13,7	30,2				2.2.. un 2.4. apsaimniekošanas pasākumi

* atbilstoši ģeodatubāzes klasifikatoram <https://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/geodatubaze/>

5.3.4. tabula. Pārskats par plānotajiem tūrisma un izziņas infrastruktūras objektu ierīkošanas pasākumiem

Nr.	Objekta nosaukums*	Skaits	Piezīmes
1.	Informācijas stendi (2 x A1)	2-4	Pie purva laipas sākuma un purva laipā, kā arī pie skatu torņa
2.	Informācijas stendi (mazie katedras tipa)	11	Ja tiek ierīkota purva laipa, pie laipas paplašinājumiem
3.	Robežzīmes	9	
4.	Stāvlaukumi	2	Ārpus DL "Platenes purvs" teritorijas
5.	Purva laipas	4,05	Maksimālais garums, var ierīkot tikai vienu no diviem maršruta lokiem
6.	Skatu tornis	1	Vienā no alternatīvajām vietām

Plānoto apsaimniekošanas pasākumu detalizēts apraksts

1. Institucionālie un organizatoriskie aspekti

1.1. DL “Platenes purvs” robežas precizēšana

DL “Platenes purvs” robežas dažviet nesakrīt ar nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā noteiktajām zemes vienību robežām. DA plānā iekļauta precizētā DL “Platenes purvs” robežas datne, kas publicējama Ozolā.

Izskatāma iespējamā DL “Platenes purvs” robežas grozīšana atbilstoši 4.1.1. attēlā norādītajām robežām.

1.2. Pamesto pazemes ūdens urbumu apzināšana un tamponēšana

DL “Platenes purvs” apkārtnē atrodas vairāki neapsaimniekoti pazemes ūdens urbumi (E. Dupuža pers. informācija), no kuriem izplūst ar dzelzi bagāti pazemes ūdeņi, kas potenciāli var kaitēt kalķainajam zāļu purvam, paskābinot tā vidi. Atklātas pazemes ūdens izplūdes vietas ir bīstamas arī tādā ziņā, ka caur tām piesārņojums no zemes virspuses var viegli nonākt pazemes ūdens slāņos, tajā skaitā Ogsils dzeramā ūdens atradnē.

Tā kā LVĢMC datu bāzē nav informācijas par šiem urbumiem, kā arī DL “Platenes purvs” teritorijā 2019. gadā veiktās izpētes laikā tie nav konstatēti, Ventspils novada pašvaldībai sadarbībā ar E. Dupužu, VVD un LVĢMC nepieciešams identificēt šo urbumu atrašanās vietas un tos tamponēt vai kā citādi novērst turpmāku pazemes ūdens izplūdi, minētās darbības saskaņojot ar zemes īpašnieku un urbuma īpašnieku, ja tāds ir atrodams.

1.3. Mežsaimnieciskās darbības aprobežojumu precizēšana valsts reģistros

Saskaņā ar VMD Meža valsts reģistra datiem daļā no DL “Platenes purvs” teritorijas ir aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte, bet daļā ir aizliegta kailcirte, kā arī vienā nogabalā nav noteikti mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi (skat. 5.3.1. attēlu). Minētā informācija nav atbilstoša Vispārējiem noteikumiem, jo visā DL “Platenes purvs” teritorijā ir noteikts galvenās cirtes aizliegums.

Nepieciešams koriģēt informāciju VMD Meža valsts reģistrā, nosakot atbilstoši Vispārējiem noteikumiem, kuros nogabalos ir aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte, bet kuros nogabalos – tikai galvenā cirte. Saskaņā ar Vispārējiem noteikumiem kopšanas cirte dabas liegumos ir atļauta līdz noteikta vecuma sasniegšanai, tas ir: priežu audzēs – 60 gadi, egļu, bērzu un melnalkšņu audzēs – 50 gadi, apšu audzēs – 30 gadi. Saskaņā ar Vispārējiem noteikumiem 5.3.2. attēla kartē ar dzeltenu iekrāsotajos nogabalos ir atļauta kopšanas cirte, bet galvenā cirte ir aizliegta.

Savukārt LAD uzturētajā lauku bloku kartē (<https://karte.lad.gov.lv/>) visos meža nogabalos, kas ir fizisku vai juridisku personu īpašumā, noteikts mežsaimnieciskās darbības ierobežojums “aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte”. Informāciju nepieciešams precizēt, nosakot arī nogabalus, kuros ir atļauta kopšanas cirte.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

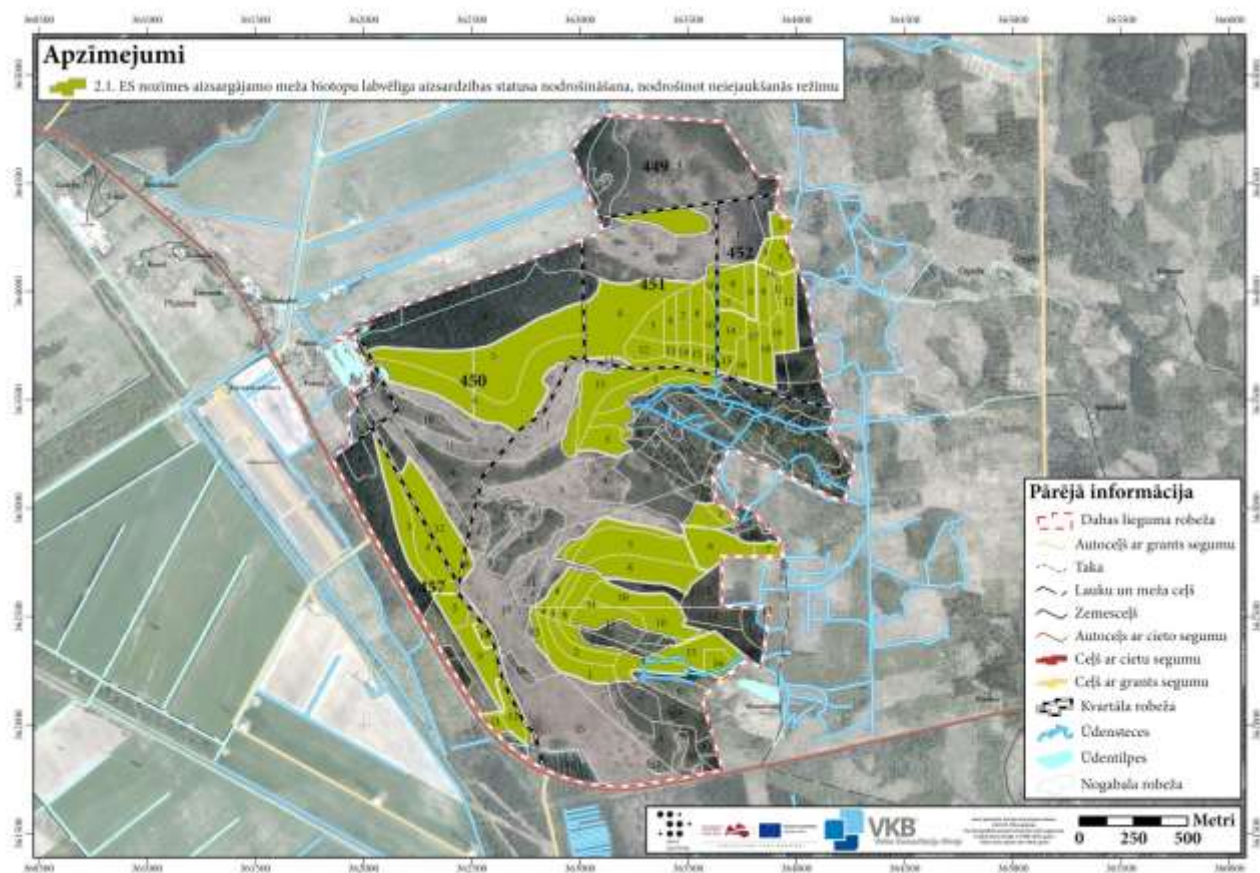

5.3.1. attēls. Mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi DL “Platenes purvs”. Avots: VMD.

2. Dabas un ainavisko vērtību saglabāšana

2.1. ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšana, nodrošinot neiejaukšanās režīmu

Neiejaukšanās režīms (153,65 ha platībā) visos aizsargājamos meža biotopos ir svarīgs tāpēc, lai nodrošinātu netraucētus dabiskos procesus mežaudzē. To rezultātā veidojas bioloģiskajai daudzveidībai nepieciešamās struktūras, īpaši mirusī koksne (sausokņi, kritalas, stubeņi) un bioloģiski veci koki. Daudzveidīgas struktūras un ilglaicīgi nemainīgi vides apstākļi ir svarīgs nosacījums biotopos sastopamajām aizsargājamām un retām sugām.

5.3.2. attēls. Neiejaukšanās režīms ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai.

2.2. Koku un krūmu ciršana kaļķainā zāļu purva atjaunošanai, nodrošinot tā tālāku uzturēšanu

Koki un krūmi cērtami 54,88 ha lielā kaļķainā zāļu purva platībā, saglabājot tikai atsevišķas salas ar purvam raksturīgām bioloģiski vecām lēni augušām priedēm. Prioritāri koku un krūmu ciršana veicama Lēzela lipares *Liparis loeselii* atradnē 13,7 ha platībā (skat. 4.4.3. attēlu). Kokus un krūmus nepieciešams izcirst arī purvam apkārt esošajās mežaudzēs, kur veikta atmežošana. Ciršana veicama

no novembra-decembra līdz martam sasaluma apstākļos, ja tas nav iespējams, tad apsaimniekošanas pasākums veicams vasaras beigās vai rudenī. Jaunākos kokus var arī ravēt vai nogriezt ar dārza šķērēm vai krūmgriezi. Nocirstos un nogrieztos kokus un krūmus jāizved no biotopa. Pirms izvešanas var ierīkot īslaicīgas nelielas nocirsto materiālu krautnes zāļu purva teritorijā (maksimāli 25 m² platībā), neierīkojot tās Lēzela lipares atradnēs. Lielākas un ilglaicīgākas nocirstā materiāla krautuves pieļaujams izvietot ārpus kaļķainā zāļu purva un ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu platībām. Lai lieki netraumētu pumpurgliemežus, izbraukājot zāļu purvu ar smago apsaimniekošanas tehniku, pieļaujama arī ciršanas atlieku sadedzināšana uz vietas, ja iespējams nodrošināt atbilstošu ugunsdrošību. Lai veidotu papildu dzīvotnes dažādiem bezmugurkaulniekiem, ķērpjiem, sūnām u.c., purvā nepieciešams atstāt liela izmēra sausokņus, kā arī atsevišķas koku un krūmu audzes (Priede 2017). Putnu un bezmugurkaulnieku aizsardzībai ievērojams mežsaimnieciskās darbības aizlieguma termiņš no 15. marta līdz 31. jūlijam.

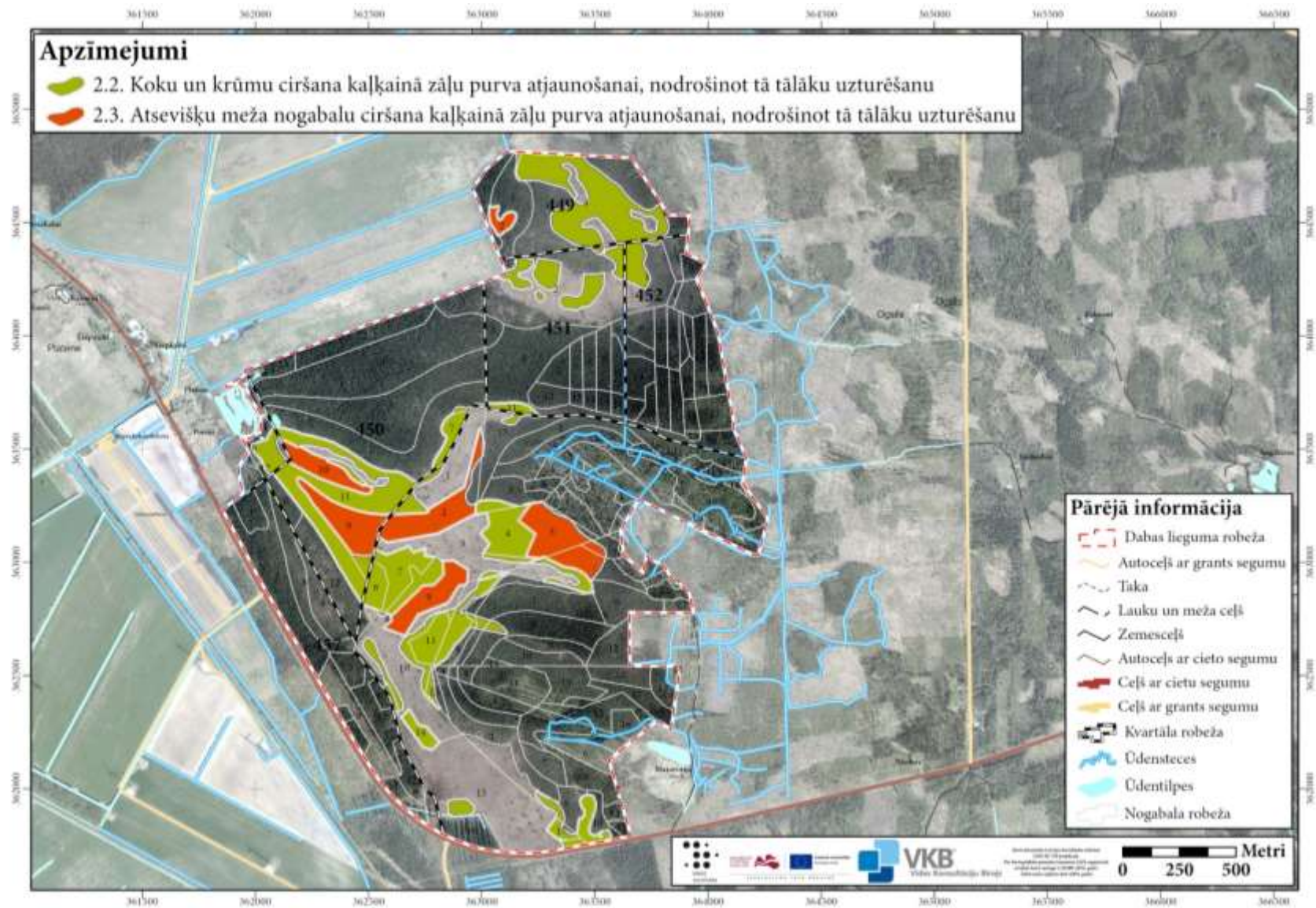
Pēc koku un krūmu ciršanas šajās platībās nepieciešams regulāri nopļaut zāli un koku un krūmu atvases, vēlams jūlijā, nopļauto biomasu izvācot no ĪADT. Pļaušana veicama vismaz trīs gadus pēc kārtas pēc koku un krūmu ciršanas, vēlākajos gados to atkārtojot vismaz reizi 3-5 gados. Bez mugurkaulnieku aizsardzībai pļaušanai izmantojama tāda tehnika vai tādi apsaimniekošanas paņēmieni, kas nesabojā izveidojušos ciņus, kas ir nozīmīga četrzobu pumpurgliemeža dzīvotne.

Daļa no kaļķainā zāļu purva platībām ir aizaugusi ar kokiem un VMD datu bāzē reģistrēta kā mežs. Kaļķaina zāļu purva, kas ir īpaši aizsargājams biotops saskaņā ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumu Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu" pielikuma 2.2. punktu, labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšana ir viena no DL "Platenes purvs" aizsardzības prioritātēm. Lai realizētu 2.2. un 2.3. apsaimniekošanas pasākumu, nepieciešams atmežot 39,74 ha platību kaļķainā zāļu purva teritorijā, mainot zemes lietošanas kategoriju no kategorijas "mežs" uz kategoriju "purvs" vai "lauksaimniecībā izmantojama zeme", saņemot DAP atļauju atbilstoši Vispārējo noteikumu 16.16.3.2. apakšpunktam. Saskaņā ar Meža likuma 41. panta otro daļu gadījumā, ja atmežošanas mērķis ir īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošana, kompensācija valstij par ar atmežošanas izraisīto negatīvo seku novēršanu saistītajiem izdevumiem nav jāmaksā. Pēc atmežošanas zemes īpašnieks vairs nevarēs saņemt atbalsta maksājumus par galvenās cirtes un kopšanas cirtes aizliegumu, bet varēs saņemt atbalsta maksājumus par kaļķainā zāļu purva atbilstošu apsaimniekošanu.

Kaļķainā zāļu purva atjaunošana paredzēta MK 2013. gada 18. jūnija noteikumu Nr. 325 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu mežā" 6.21. apakšpunktā. Saskaņā ar minēto noteikumu 11. punktu pirms biotopa atjaunošanas nepieciešams saņemt DAP atļauju. Saskaņā ar minēto noteikumu 8. punktu jaunais zemes lietošanas veids var būt pļava, ganība vai purvs.

Teritorijā, kas saskaņā ar meža inventarizācijas datiem ir purvs, pirms koku ciršanas uzsākšanas nepieciešams saņemt ārpus meža augošu koku ciršanas atļauju, ja koku stumbru caurmērs pie celma pārsniedz 20 centimetrus.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

5.3.3. attēls. Koku un krūmu un atsevišķu meža nogabalu ciršana kaļķainā zāļu purva atjaunošanai, nodrošinot tā tālāku uzturēšanu.

2.3. Atsevišķu meža nogabalu ciršana kalķainā zāļu purva atjaunošanai, nodrošinot tā tālāku uzturēšanu

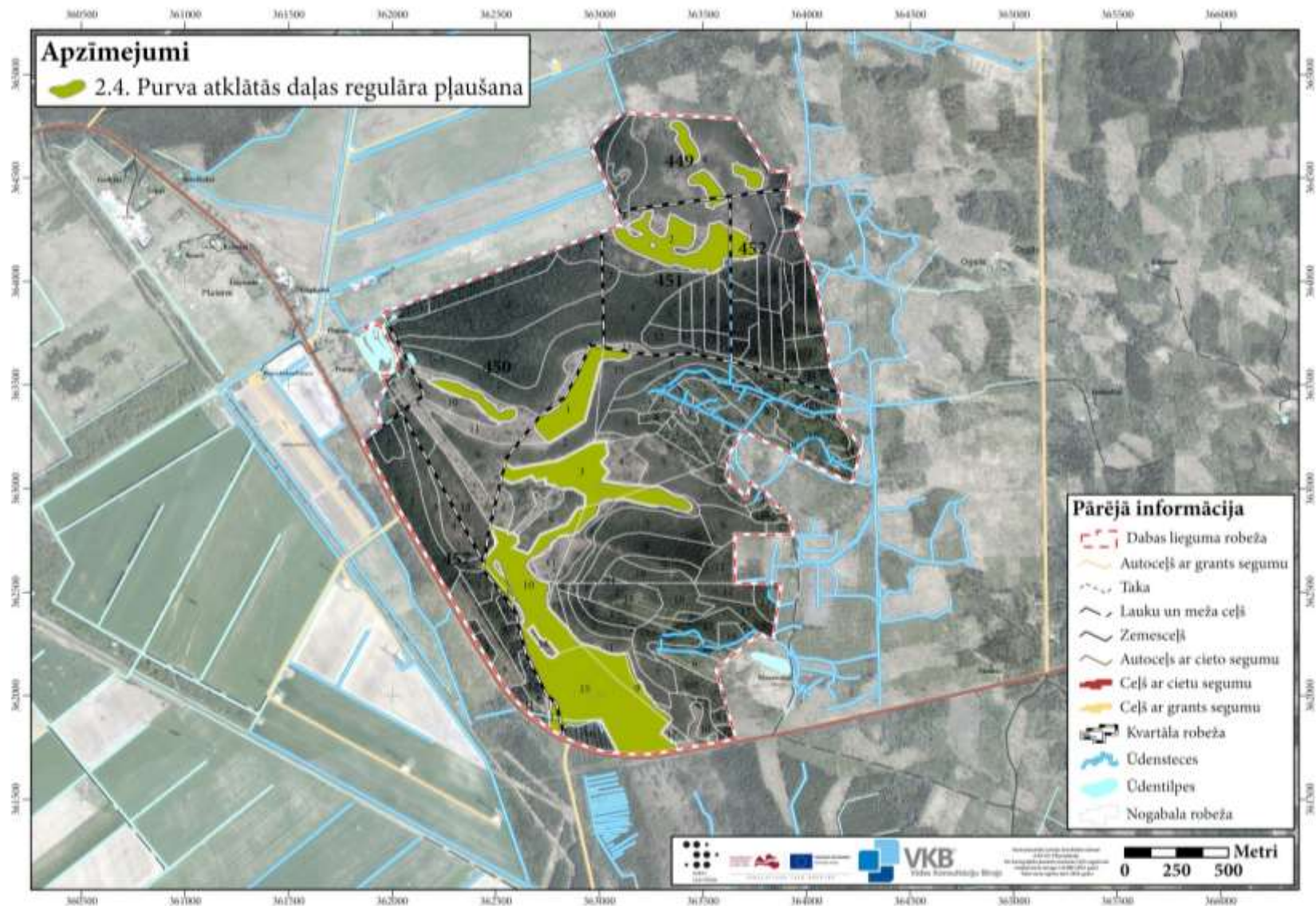
Biotopā 7230 *Kalķaini zāļu purvi* atrodas vairāki salīdzinoši jauni meža nogabali kopumā 25,49 ha platībā, kuru zemsedzē joprojām sastopamas zāļu purviem raksturīgās sugas: grīšļi *Carex sp.*, rūsganā melncere *Schoenus ferruginus* u.c. sugas, kas liecina par to, ka šajās platībās kādreiz ir bijis zāļu purvs. Salīdzinot ar 2.2. apsaimniekošanas pasākumu, kuram ir I prioritāte, šim pasākumam ir noteikta II prioritāte. Lai veiktu purva atjaunošanu, nepieciešams veikt tos pašus pasākumus koku un krūmu ciršanai, kā 2.2. apsaimniekošanas pasākumā. Pirms apsaimniekošanas uzsākšanas veicama atmežošana atbilstoši 2.2. pasākumā aprakstītajai procedūrai.

Pēc koku un krūmu ciršanas šajos nogabalos nepieciešams regulāri nopļaut zāli un koku un krūmu atvases, vēlams jūnijā vai jūlijā, nopļauto biomasu izvēcot no DL "Platenes purvs" teritorijas. Pļaušana veicama vismaz trīs gadus pēc kārtas pēc koku un krūmu ciršanas, vēlākajos gados to atkārtojot vismaz reizi 3-5 gados.

2.4. Purva atklātās daļas regulāra pļaušana

Zāļu purva atklātās daļas pļaušana nepieciešama visā tā teritorijā 60,73 ha platībā, it īpaši vietās, kur dominē tādas ekspanzīvas sugas kā zilganā molīnija *Molinia caerulea* un parastā niedre *Phragmites australis* (skat. 4.3.1.4. attēlu). Prioritāri pļaušana veicama Lēzela lipares *Liparis loeselii* atradnē 30,2 ha platībā (skat. 4.4.3. attēlu). Pļaušana veicama manuāli ar izkapti vai trimeri, vai arī izmantojot citu piemērotu apsaimniekošanas tehniku, vismaz trīs gadus pēc kārtas, vēlāk reizi 3-5 gados. Bezmugurkaulnieku aizsardzībai pļaušanai izmantojama tāda tehnika vai tādi apsaimniekošanas paņēmieni, kas nesabojā izveidojušos ciņus, kas ir nozīmīga četrzobu pūmpurgliemeža dzīvotne. Pļaušanu ieteicams veikt jūlijā. Vietās, kur izveidojies blīvs kūlas slānis, to nepieciešams novākt, piemēram, ar grābekli (Priede 2017). Īpaša uzmanība jāpievērš Lēzela lipares atradnēm DL "Platenes purvs" teritorijā, kur ieteicams veikt selektīvu pļaušanu. Ja iespējams, tad šīs sugas atradņu pļaušana jāveic februārī vai martā, jo Lēzela lipares sēklas nogatavojas septembrī-oktobrī, bet sēklas izbirst martā. Tādējādi tiktu nodrošināta sēklu izplatīšanās un piemērotu augšanas apstākļu veidošana (Roze 2015).

Savākto biomasu jāizved no biotopa, to iespējams nogādāt pārstrādei Ventpils pilsētas teritorijā esošajās ar biomasu kurināmajās katlumājās (skat. 3.3. nodaļu). Lai purva platībām varētu piekļūt, jāizveido piebraucamais ceļš caur purva perifērijā esošajiem meža nogabaliem (skat. 2.5. pasākumu). Ja nepieciešama smagās apsaimniekošanas tehnikas iebraukšana zāļu purva teritorijā bezsala apstākļos, izmantojamas pārvietojamas platformas, lai netraumētu kalķaino zāļu purvu, tajā esošās aizsargājamo bezmugurkaulnieku un augu sugu atradnes (skat. 2.6. pasākumu). Kalķainā zāļu purva biotopā pieļaujama koka vai cita specializēta materiāla laipu izbūve (skat. 3.1. pasākumu).

5.3.4. attēls. Purva atklātās daļas regulāra pļaušana.

2.5. Apsaimniekošanas ceļu izveide

Lai varētu piekļūt apsaimniekojamajām purva platībām, jāizveido piebraucamais ceļš vai ceļi pa purvam apkārt esošo mežu teritoriju. Ceļa izbūvei iespējams izmantot (skat. 5.3.5. attēlu):

- 1) vecā ceļa vietu, kas vedusi uz purva pussalā esošajām Ošu mājām,
- 2) ierīkot ceļu gar esošo grāvi no Mazavotiņiem,
- 3) ierīkot ceļu gar autoceļu A10 ārpus tā nodalījuma joslas,
- 4) ierīkot ceļu pa stigu no autoceļa A10.

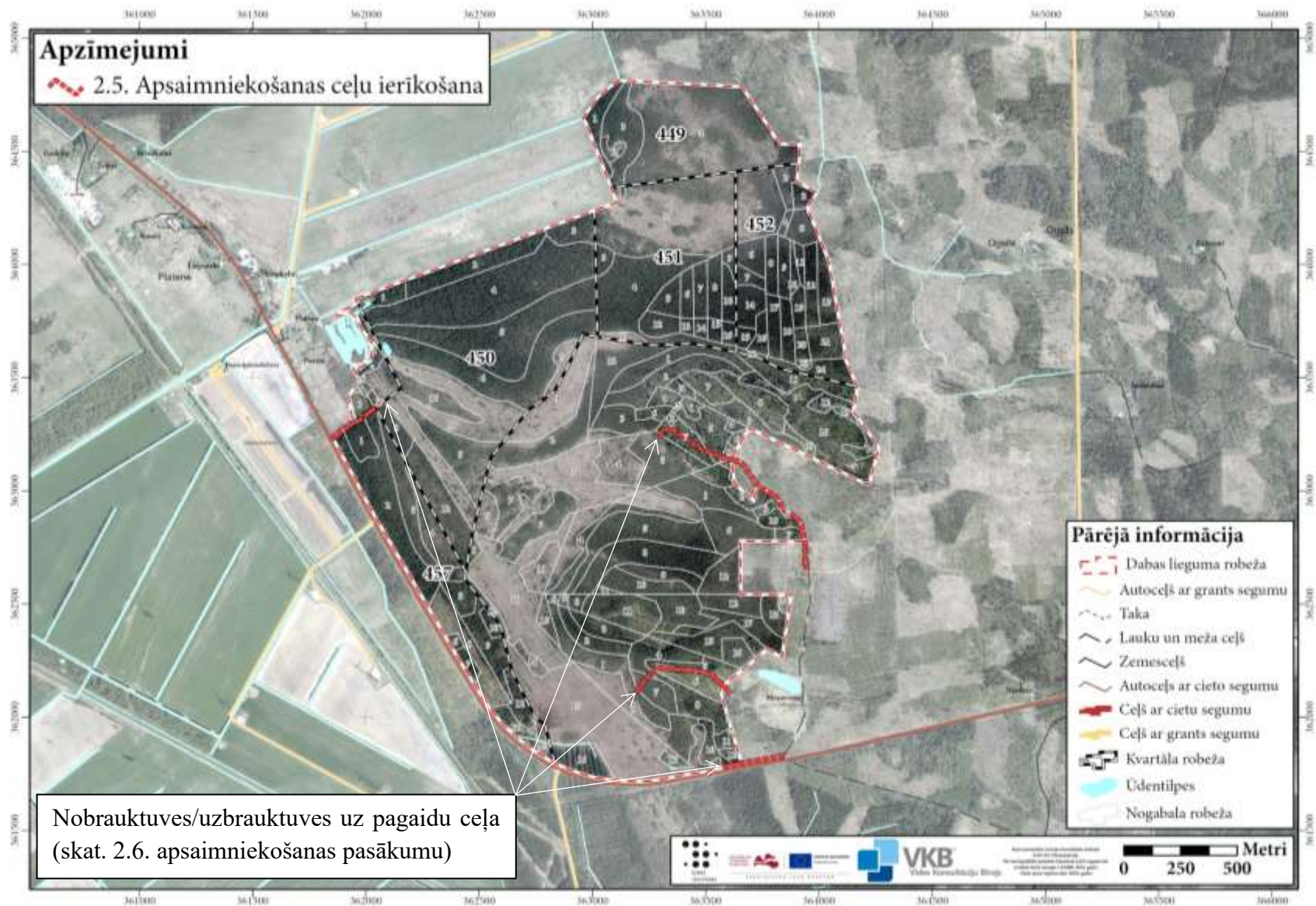
Maksimālais visu ceļu kopgarums DL "Platenes purvs" teritorijā ir 2,1 km. Ceļš veidojams nelielā uzbērumā ar seklu grāvīti vai grāvīšiem tā malās. Mitros apstākļos, ja ceļu izbūvē uz kūdras augsnēm, kur kūdras slāņa dziļums pārsniedz 50 cm, uz nolīdzināta kūdras slāņa noklāj un sablīvē 30 cm biezu zaru, žagaru vai fašinu klājumu, kuram virsū uzber 20 cm vidēji vai maz sadalījušās kūdras slāni no izraktā ceļmalas grāvja. Kūdru noblīvē un pa virsu uzklāj vismaz 30 cm biezu drenējoša materiāla slāni (grants, smilts). Zaru vietā var izveidot arī ģeotekstila spilvenu. Tādā gadījumā virs ģeotekstila ieklāj drenējošo slāni, vēl vienu ģeotekstila slāni un tad virsējo drenējošo materiāla slāni. Ceļa šķēršprofilu veido ar 3 % divpusēju šķērsslīpumu (Drēska 2014, 27.-28. lpp.). Vietās, kur apsaimniekošanas ceļš pieslēdzas kaļķainajam zāļu purvam, izveidojama nobrauktuve, kurai pieslēdzams pagaidu ceļš, kas izvietojams purvā (skat. 2.6. apsaimniekošanas pasākumu). Apsaimniekošanas ceļa izbūves vieta precizējama pirms tā izbūves, kā arī ceļa izbūvei atbilstoši Vispārējo noteikumu 16.16. apakšpunkta nosacījumiem ir saņemama DAP atļauja.

2.6. Pagaidu ceļa izvietošana kaļķainajā zāļu purvā

Ja nepieciešama apsaimniekošanas tehnikas pārvietošanās kaļķainā zāļu purva teritorijā, tas iespējams vai nu sausā vasarā, vai arī sasaluma apstākļos, izmantojot tehniku, kas neatstāj dziļas risas. *Pastāvīga ceļa izbūve ar grāvīšiem gar malām kaļķainā zāļu purva teritorijā nav pieļaujama*, jo ceļš fragmentētu pašu purva hidroloģiju, radītu kūdras slāņa sablīvēšanos, traucētu dabiskās ūdens plūsmas un varētu atstāt negatīvu ietekmi uz kaļķainā zāļu purva biotopu. Ja tomēr, attīstoties ceļu izbūves tehnoloģijām purvos, tiek plānota pastāvīga ceļa izbūve kaļķainā zāļu purva teritorijā, tad pirms tā izbūves nepieciešams veikt ietekmes sākotnējo izvērtējumu atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 2. punktam.

Ņemot vērā piejūras klimatam raksturīgās maigās ziemas un pēdējos gados vērojamās klimata pārmaiņas, kad sasalums nenodrošina pietiekamu nestspēju apsaimniekošanas tehnikai, iespējama **pagaidu ceļa** no pārvietojamām platformām vai vairogiem uzstādīšana Platenes purvā. Piemērotākās un pieejamākās būtu koka platformas, kuru izgatavošanai vienam kilometram ceļa nepieciešami 550 līdz 560 kubikmetri kokmateriālu. SIA "Ceļu eksperts" izstrādājis koka klājuma ceļa vairogu konstrukciju, kas sastāv no 75x100 mm šķērsriezuma brusām un 50x100 mm šķērsriezuma dēļiem. Katra koka vairoga izmērs ir 3,5x1,18 m. Šāds ceļš veiksmīgi izmēģināts LVM Ziemeļlatgales mežsaimniecības Lubānas iecirknī. Ceļu iespējams izmantot atkārtoti vismaz piecas reizes (Drēska 2014, 95.-96. lpp.).

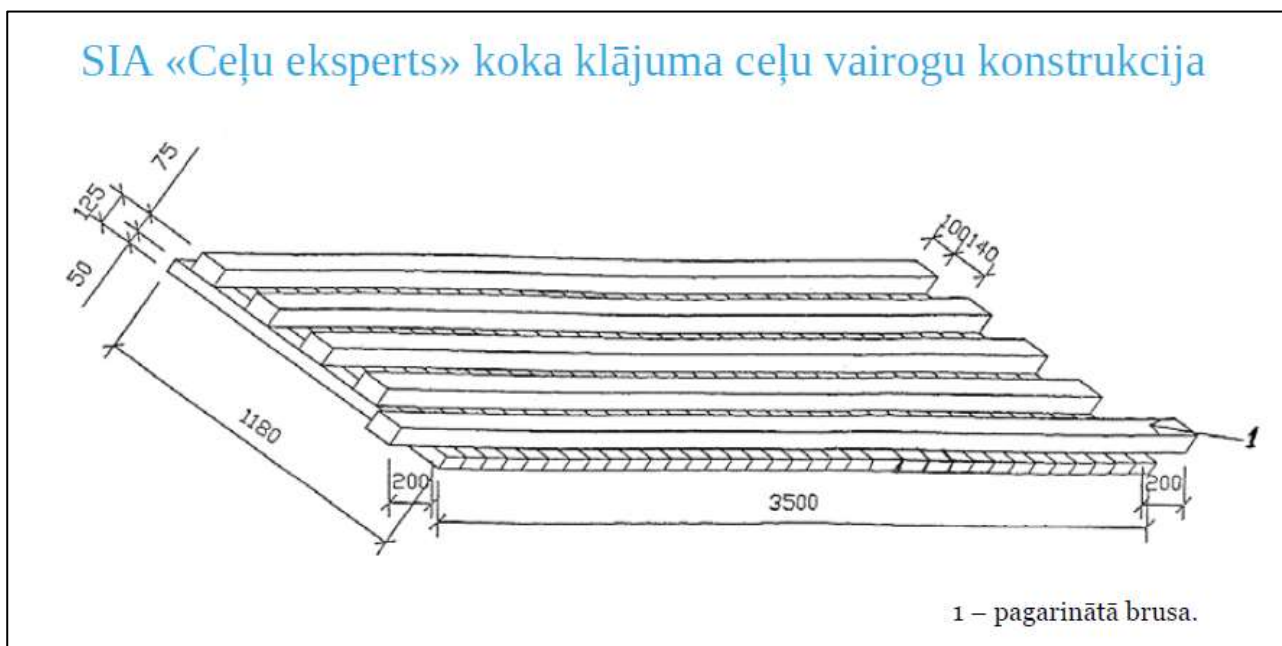
Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

5.3.5. attēls. Piekļuvei kaļķainajam zāļu purvam izbūvējamie apsaimniekošanas ceļi.

Pagaidu ceļa konstrukciju izvēlas atkarībā no apsaimniekošanas tehnikas, kādu paredzēts izmantot. Platenes purvā izbūvējamajam pagaidu autoceļam, iespējams, ir nepieciešama mazāka nestspēja, nekā baļķu izvešanai paredzētajam, līdz ar to iespējams izmantot atvieglotas koka vairogu konstrukcijas. Iespējams izmantot arī cita materiāla platformas, piemēram, izgatavotas no kompozītu materiāliem.

Pagaidu ceļš pieslēdzams izbūvējamiem apsaimniekošanas ceļiem (skat. 2.5. apsaimniekošanas pasākumu), izmantojot nobrauktuves/uzbrauktuves. Pagaidu ceļa platformu novietojums zāļu purvā netiek noteikts, jo tas atkarīgs no iecerētās apsaimniekošanas vietas. No hidroloģiskā viedokļa ieteicams pagaidu ceļa novietojumu katru gadu nedaudz mainīt, lai mazinātu potenciālo negatīvo ietekmi. Platformas neizvieto Lēzela lipares atradnē, kā arī izvairās no pazemes ūdeņu atslodzes vietām un citām vietām ar ārkārtīgi zemu grunti nestspēju. Platformu daudzums aprēķināms atkarībā no iecerētās apsaimniekošanas vietas, izmantojamās tehnikas un citiem apstākļiem, bet Platenes purvā maksimālais nepieciešamo platformu kopgarums ir 900 m. Platformas vai nu iegādājamas, piesaistot projektu finansējumu, vai arī iznomājamas no citiem apsaimniekotājiem.

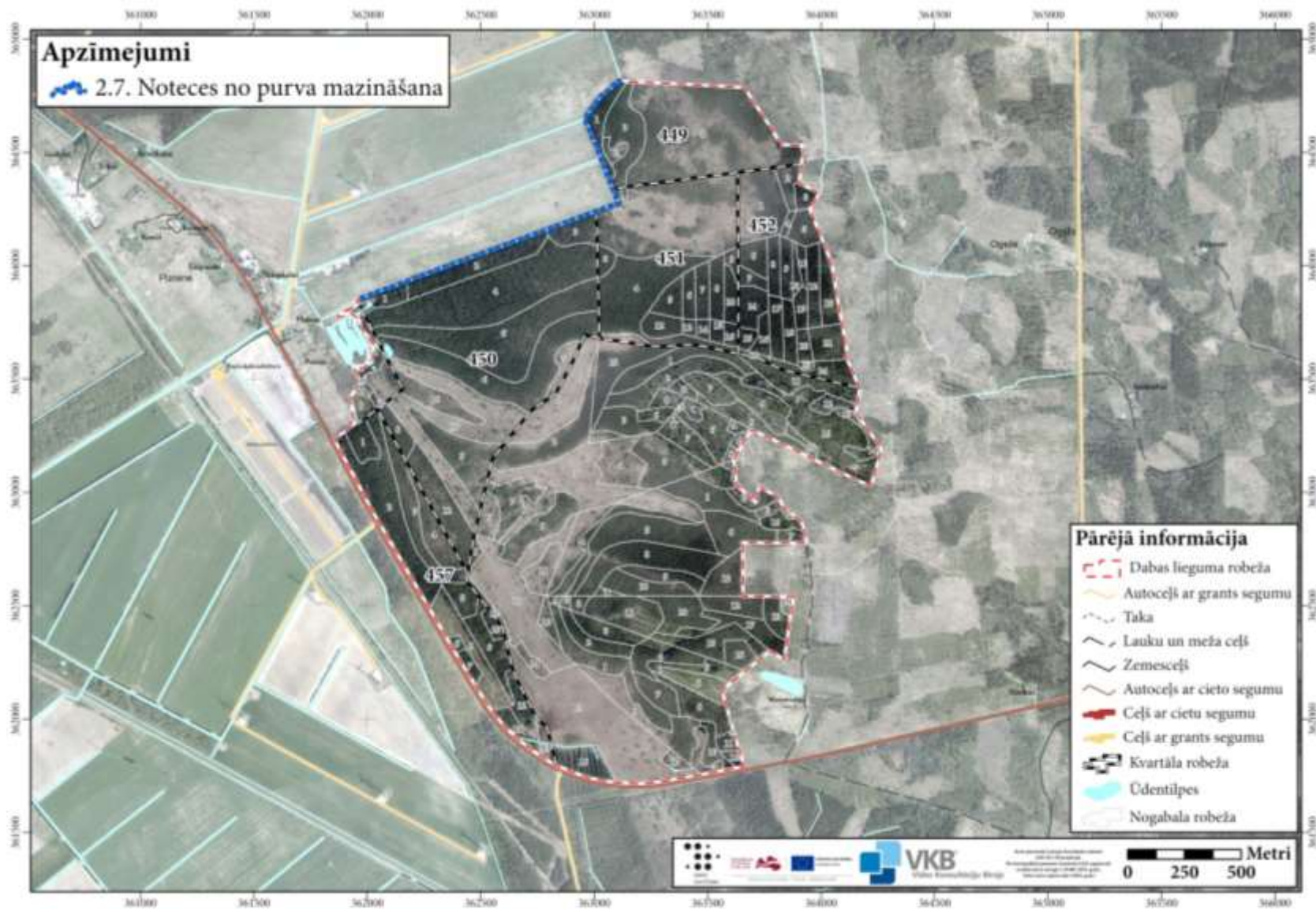

5.3.6. attēls. Piemērs koka klājuma ceļu vairogu konstrukcijai (Drēska 2014, 95. lpp.).

2.7. Noteces no purva mazināšana

Kaļķainā zāļu purva ZR daļā nepieciešams mazināt virsūdeņu noteci uz purva malā esošajiem meliorācijas novadgrāvjiem (skat. 5.3.7. attēlu, 2.2. nodaļu, NP-10). Minētajos grāvjos ir atbalstāma bebru darbība vai arī veidojami aizsprosti, kas uzturētu grāvjos nemainīgi augstu ūdens līmeni.

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

5.3.7. attēls. Grāvji, kuros uzturams nemainīgi ūdens līmenis.

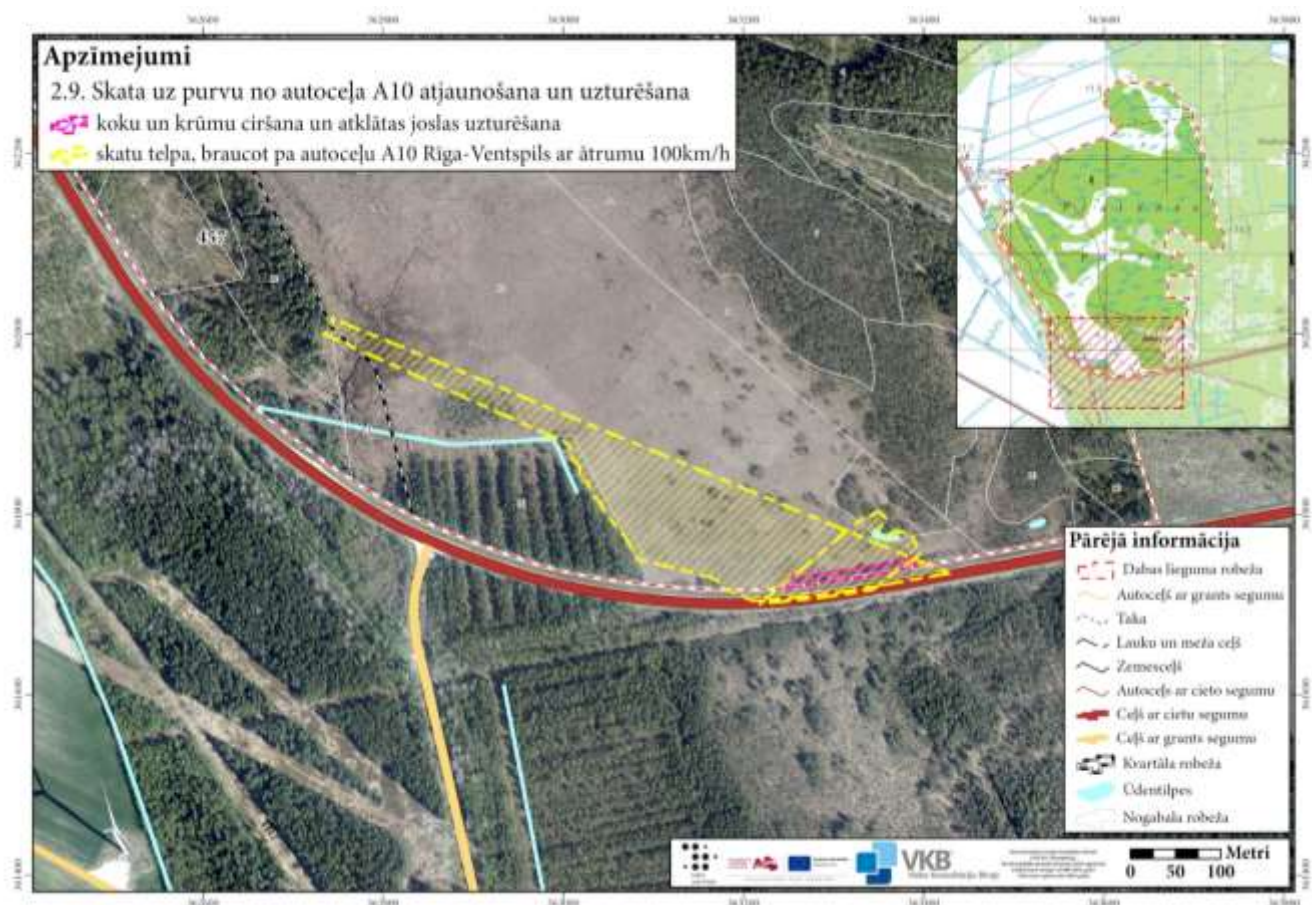
2.8. Bebru darbības ierobežošana un darbības seku likvidēšana

Lai negatīvi neietekmētu kaļķainā zāļu purva hidroloģisko režīmu un neveicinātu augsnes paskābināšanos, ierobežojama bebru darbība teritorijas D daļā esošajos grāvjos. Nepieciešama bebru dambju nojaukšana un bebru skaita regulēšana. Vēlams šo teritorijas daļu uzturēt brīvu no bebrim, grāvī un caurtekā zem autoceļa A10 (skat. NP-4 2.3.1. attēlā) jāuztur ūdens caurtece.

Savukārt grāvjos gar teritorijas ZR robežu, ja tas netraucē pieguļošo zemju apsaimniekošanu, uzturams pēc iespējas augstāks ūdens līmenis, lai apturētu DL "Platenes purvs" ZR daļas nosusināšanos. No dabas vērtību saglabāšanas viedokļa bebru darbību šajos grāvjos nav vēlams ierobežot.

2.9. Skata uz purvu no autoceļa A10 atjaunošana un uzturēšana

Ceļmalas joslu aptuveni 140 m garumā gar autoceļu A10 nepieciešams uzturēt brīvu no kokiem un krūmiem, lai atklātu skatu uz purvu (skat. 5.3.8. attēlu un 4.2. nodaļu). Sākotnēji jāizcērt visi koki un krūmi aptuveni 140 m garā un 10 m platā joslā, nocirstie koki un krūmi no teritorijas aizvācami, tos var izmantot šķeldošanai vai citiem mērķiem. No kokiem un krūmiem atbrīvotajā joslā pirmos trīs gadus katru gadu, vēlāk – vismaz vienu reizi piecos gados, jānopļauj zāle un koku un krūmu atvases.

5.3.8. attēls. Skata uz purvu no autoceļa A10 atjaunošana un uzturēšana.

3. Dabas tūrisma attīstība sabiedrības informēšana un izglītošana

3.1. Purva laipas izveide

Kaļķainā zāļu purva apskatei iespējams izbūvēt laipas no koka vai cita speciāli laipām paredzēta materiāla (skat. 5.3.9. attēlu). Laipu ierīkošanai ieteicams izmantot pārvietojamus laipas posmus, kas pēc iespējas mazāk ietekmē zāļu purva biotopu. Iespējams izbūvēt arī tikai atsevišķus laipas posmus. Lai arī zāļu purvs labāk apskatāms no laipas, kas plānota uz D no sākuma punkta, tomēr iespējams izbūvēt arī tikai laipas loku uz Z no sākuma punkta, kas neskar privātīpašumā esošo purva daļu. Plānojot laipas izbūvi, atsevišķās vietās jāparedz tās paplašinājumi un/vai nelielas platformas informācijas stendu novietojuma vietās. Laipas izbūvi kaļķainā zāļu purva teritorijā, lai atstātu mazāku negatīvo ietekmi uz pumpurgliemežiem, ieteicams veikt laikā no novembra līdz martam.

3.2. Informācijas stendu uzstādīšana

Informācijas stends (vertikāls 2 x A1 formāts), kurā sniegta informācija par DL "Platenes purvs" dabas vērtībām un par purva laipu, izvietojams pie stāvlaukuma netālu no purva laipas sākuma, kā arī pašā purva laipā (skat. 5.3.9. attēlu). Informācijas stendu ieteicams izvietot arī autobusa pieturvietā "Elkšķenes pagrieziens". Ja tiek plānota skatu torņa izbūve (skat. 3.5. pasākumu), informācijas stends novietojams arī pie skatu torņa.

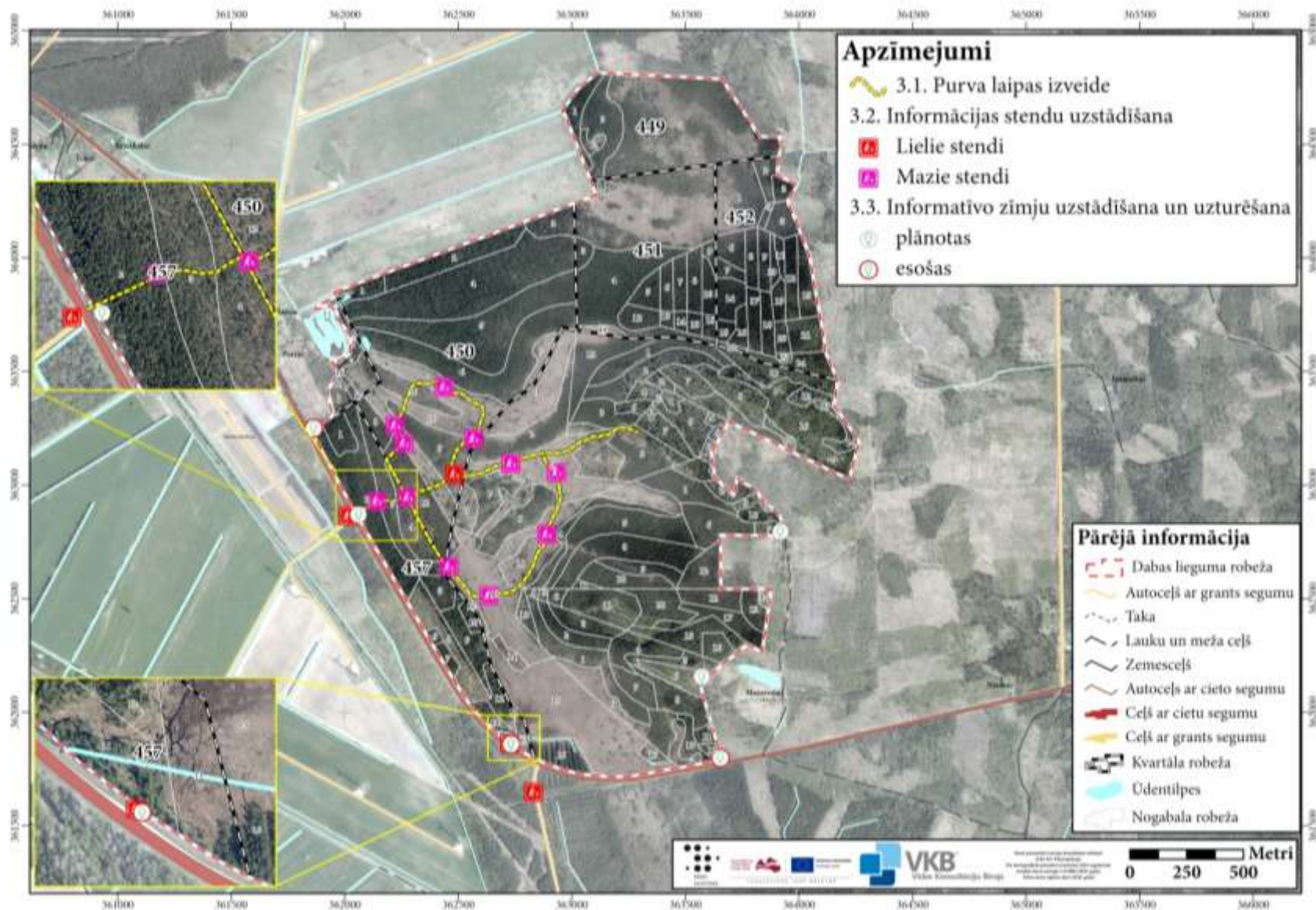
Purva laipā ieteicams izvietot arī vairākus nelielus katedras tipa stendus (līdz 11), kuros sniegta informācija par konkrētām augu vai dzīvnieku sugām vai kaļķainā zāļu purva apsaimniekošanu, piemēram:

- 1) purva veidošanās.
- 2) lakstaugu sugas.
- 3) orhidejas.
- 4) sūnu sugas.
- 5) apsaimniekošana, biotopu atjaunošana.
- 6) kaļķaini zāļu purvi.
- 7) purvaini meži (jo taka sākas mežā).

Kartē (skat. 5.3.9. attēlu) norādītas orientējošas informācijas stendu novietojuma vietas, kas precizējamas, izbūvējot laipu.

Stendus ieteicams izgatavot, izmantojot ĪADT vienotā stila rekomendācijas (skat. https://www.daba.gov.lv/upload/File/VienotaisStils/IADT_VienStils_2011_08-ST_konstruc.pdf).

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

5.3.9. attēls. Purva laipa, informācijas stendi un informatīvās zīmes.

3.3. Informatīvo zīmju uzstādīšana un uzturēšana

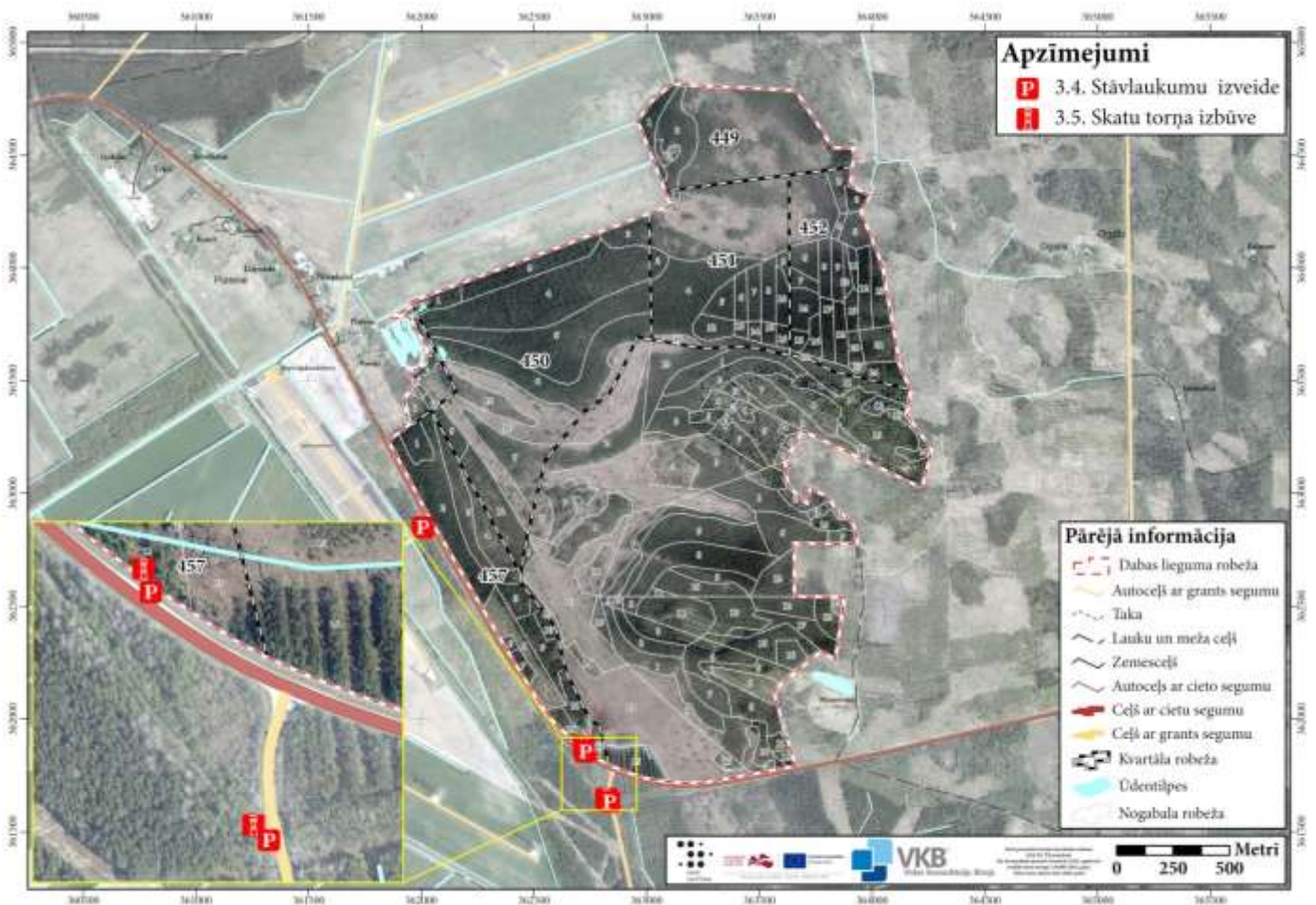
Lai informētu teritorijas apmeklētājus par atrašanos ĪADT, informatīvās zīmes “ozollapa” nepieciešams uzturēt autoceļa Rīga-Ventspils malā vietās, kur sākas un beidzas DL “Platenes purvs”, kā arī pie autobusu pieturas “Elkšķenes pagrieziens”. Ieteicams uzstādīt un uzturēt informatīvās zīmes arī pie purva laipas sākuma autoceļa A10 malā un ceļa, kas ved vai plānots no Mazavotiņiem uz kaļķaino zāļu purvu (pie DL “Platenes purvs” A robežas). informatīvo zīmju izvietojanas vietas skatāmas 5.3.9. attēlā.

3.4. Stāvlaukumu izveide

Vienlaikus ar purva laipas izbūvi (skat. 3.1. pasākumu) netālu no purva laipas sākuma, pašvaldības ceļa malā, nepieciešams izbūvēt auto stāvlaukumu (skat. 5.3.10. attēlu).

Ja tiek plānota skatu torņa izbūve (skat. 3.5. pasākumu), stāvlaukums izbūvējams arī pie skatu torņa.

Stāvlaukumu izbūves iecere un būvprojekts saskaņojams ar VAS “Latvijas Valsts ceļi”.

5.3.10. attēls. Iespējamās stāvlaukumu un skatu torņu izbūves vietas.

3.5. Skatu torņa izbūve

Iespējama skatu torņa izbūve, no kura pārlūkojama DL "Platenes purvs" teritorija. Torņa augstums precizējams, modelējot no torņa redzamo skatu, izmantojot, piemēram, dronu. Norādītas divas iespējamās skatu torņa atrašanās vietas, no kurām iespējams izvēlēties atbilstošāko (skat. 5.3.10. attēlu). Kā alternatīva iespējama arī skatu torņa izbūve Mazavotiņos, ja zemes īpašnieks atbalsta šādu risinājumu.

3.6. Digitāla bukleta izveide par DL "Platenes purvs"

Ja tiek ierīkota purva laipa, vēlams izveidot digitālu bukletu par DL "Platenes purvs", kurā stāstīts par teritorijas dabas vērtībām un par teritorijas apmeklēšanas iespējām. Buklets būtu pieejams pašvaldības mājaslapā un Ventspils TIC. Buklets būtu pieejams arī DAP mājaslapā, kā arī informācija par Platenes purvu tiktu pievienota Dabas tūrisma aplikācijai. Ja ir nepieciešams, bukletu var izdot arī drukātā veidā.

4. Zinātniskā izpēte un monitorings

4.1. Reto un īpaši aizsargājamo sugu monitorings

Natura 2000 monitoringa programmas ietvaros veicams reto un īpaši aizsargājamo sugu monitorings.

Atjaunojot DA plānu, DL "Platenes purvs" teritorijā ieteicams veikt pilnu sikspārņu sugu inventarizāciju vasaras periodā. Ņemot vērā teritorijas specifiku un sarežģīto pārvietošanos nakts laikā, grūtāk pieejamās vietās ieteicams izmantot stacionāras bioakustiskas sikspārņu sugu konstatēšanas un aktivitātes reģistrēšanas metodes. Pilnīga sugu sastāva noskaidrošanai meža biotopos ieteicama sikspārņu kontroles ķeršana ar tīkliem, noskaidrojot notverto sikspārņu sugu, dzimumu, relatīvo vecumu un tos nekavējoties atbrīvojot (šāda pētījuma veikšanai nepieciešama DAP atļauja). Paralēli jāveic sikspārņu aktivitātes pētījumi un bojāgājušu sikspārņu uzskaites pie tuvējām VES.

4.2. Aizsargājamo biotopu monitorings

Natura 2000 monitoringa programmas ietvaros veicams īpaši aizsargājamo biotopu monitorings, sevišķu vērību pievēršot kaļķainā zāļu purva biotopa monitoringa veikšanai.

4.3. Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings

Pēc kaļķainā zāļu purva apsaimniekošanas pasākumu veikšanas jānovērtē veikto apsaimniekošanas pasākumu efektivitāte. Ja iespējams, izmanto *Natura 2000* monitoringa datus par biotopa platībām

un kvalitāti, veģētācijas izmaiņām. Pēc apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes izvērtēšanas, ja nepieciešams, koriģējami turpmāk veicamie apsaimniekošanas pasākumi.

Ja apsaimniekošanas pasākums ir saistīts ar zemes lietošanas kategorijas maiņu, saskaņā ar Vispārējo noteikumu 16.16.3. apakšpunktu tam nepieciešams saņemt DAP atļauju. Dokumentējama informācija par minētajiem apsaimniekošanas pasākumiem:

- 1) DAP, izsniedzot atļauju apsaimniekošanas pasākuma veikšanai, fiksē plānotā pasākuma vietu, plānoto apjomu, situāciju dabā pirms pasākuma veikšanas,
- 2) pasākuma veicējs iesniedz DAP pārskatu par veiktā apsaimniekošanas pasākuma vietu, laiku, apjomu, pielietoto tehniku un darbarīkiem, pievieno vietas fotofiksācijas pēc pasākuma veikšanas u.c informāciju,
- 3) pasākuma veicējs iesniedz DAP informāciju par turpmākajiem apsaimniekotās teritorijas apsekojumiem un to rezultātiem, ja šādi apsekojumi tiek veikti,
- 4) DAP uzkrāj informāciju par veiktajiem apsaimniekošanas pasākumiem un izmanto to, izsniedzot turpmākās atļaujas apsaimniekošanas pasākumu veikšanai, DA plānā ietvertu apsaimniekošanas pasākumu aktualizācijai vai jauna DA plāna izstrādei.

Ja tiek izbūvēta purva laipa, ik pēc trim gadiem novērtējama apmeklētāju ietekme uz purva un meža biotopiem, ja nepieciešams, koriģējot laipas novietojumu vai apmeklētāju skaitu.

4.4. Pētījums par Platenes purva veidošanās vēsturi, ūdens plūsmu virzieniem un ūdens sastāvu

Ieteicams veikt urbumus un izanalizēt kūdras paraugus, kā arī veikt ūdens analīzes (karbonātu saturs), lai noskaidrotu Platenes purva veidošanās vēsturi un tā turpmākās pastāvēšanas iespējas - vai kaļķainais zāļu purvs beidz pastāvēt cilvēka ietekmē vai arī tīri dabīgu apstākļu rezultātā, kā tas notiek dabā: zemais purvs (sākuma fāze), pārejas purvs (vidus), augstais purvs (beigu fāze). Pirms veikt kādas darbības ar ūdens līmeņu izmaiņām, ir jāiegūst informācija par ūdens sastāvu un tā ģenēzi (izcelsmi), jo pretējā gadījumā var sasniegt pretēju efektu vai arī lieki iztērēt finanšu līdzekļus.

Jāiegūst precīza informācija par visiem ūdens plūsmu virzieniem un to debītiem. DA plāna izstrādes darba apjomā un laikā tik detālu informāciju nav iespējams iegūt, jo ir nepieciešams izveidot novērojumu tīklu kā virszemes, tā arī pazemes ūdens plūsmu novērtēšanai. Šāda tīkla izveidei nepieciešami ievērojami finansiālie līdzekļi (>50000 EUR), jo visa novērojumu sistēma ir jāizveido no jauna (plānošana, urbumu izveide, mērinstrumenti, filtri, elektropadeves nodrošināšana u.c.) un jāveic arī nepieciešamās ķīmiskās analīzes (izšķīdināts neorganiskais ogleklis (DIC), izšķīdināts organiskais ogleklis (DOC), pH, elektrovadītspēja, sāļi, sārmi u.c.), kā arī datu apstrāde (apkopošana, modelēšana un interpretācija).

4.5. Hidroloģiskā režīma monitorings

Ieteicams veikt regulāru purva hidroloģiskā režīma monitoringu, lai novērtētu apsaimniekošanas pasākumu: koku un krūmu ciršanas, bebru darbības ierobežošanas un darbības seku likvidēšanas ietekmi uz purva hidroloģisko režīmu. Iegūto datu izvērtēšana palīdzētu plānot tālākos purva atjaunošanas un kvalitātes uzlabošanas pasākumus.

6. PLĀNA IEVIEŠANA UN ATJAUNOŠANA

6.1. Priekšlikumi par nepieciešamajiem grozījumiem Ventspils novada teritorijas plānojumā

Šobrīd nav izvirzīti priekšlikumi grozījumiem esošajā teritorijas plānojumā DL “Platenes purvs” teritorijā. Izstrādājot Ventspils novada teritorijas plānojuma grozījumus vai jaunu teritorijas plānojumu, jāņem vērā DA plāns, tajā skaitā paredzētie apsaimniekošanas ceļi un plānotā dabas tūrisma infrastruktūra, un jāievēro ĪADT vispārējos aizsardzības un izmantošanas noteikumos dabas liegumos atļautās un aizliegtās darbības, lai neapdraudētu dabas vērtības un nenonāktu pretrunā ar dabas aizsardzības normatīvajiem aktiem.

6.2. Priekšlikumi par aizsargājamās teritorijas individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektu, ieteicamo teritorijas funkcionālo zonējumu

DL “Platenes purvs” nav nepieciešams izveidot funkcionālo zonējumu, jo teritorija ir pietiekami viengabalaina un homogēna, kā arī ES nozīmes aizsargājamie biotopi aizņem teritorijas lielāko daļu (64 %).

Šobrīd nav konstatēts, ka pašreizējais normatīvais regulējums neatbilstu teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas prasībām, tāpēc netiek izskatīta iespēja sagatavot DL “Platenes purvs” individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektu.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

- Almendinger J.E., Leete J.H. 1998. Regional and local hydrogeology of clacareous fens in the Minnesota river basin, USA. *Wetlands*, 18: 184–202.
- Atherton I., Bosanquet I., Lawley M.(ed.) 2010. Mosses and Liverworts of Britain and Ireland. A field guide. London: British Bryological Society, 848 p.
- Auniņa, L. 2013. 7230 Kaļķaini zāļu purvi. Grām.: Auniņš, A. (red.) Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildināts izdevums. Rīga: Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, 241.–244. lpp.
- Auniņš A. (red.), 2013. Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildināts izdevums. Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīga, 320 lpp.
- Auniņš A., Opermanis O. 2019. Vadlīnijas sistemātiskai sugu un biotopu aizsardzības mērķu noteikšanai. Latvijas Universitāte, Rīga, 77 lpp.
- Auziņš A. 1967. Zālāju sēklas nedrīkst trūkt. *Laikraksts "Padomju Venta"* Nr. 127 (02.08.1967.)
- Bajārs G. 1959. "Brūnais zelts" iet apgrozībā. *Laikraksts "Brīvā Venta"* Nr. 128 (13.08.1959.)
- Bajārs G. 1960. Neaizmirsīsim pakaišu kūdru. *Laikraksts "Brīvā Venta"* Nr.3 (07.01.1960)
- Bambe, B. 2013. 91D0* Purvaini meži. Grām.: Auniņš, A. (red.) Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildināts izdevums. Rīga: Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, 296.–300. lpp.
- Bells S., Nikodemus O. 2000. Rokasgrāmata meža ainavas plānošanai un dizainam. Valsts Meža dienests, LTS International Ltd., Rīga, 75 lpp.
- Bergmanis U. 2004. Pasākumu plāns dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanai Teiču purvā. https://ww.daba.gov.lv/upload/File/DAPi-apstiprin/DR_Teici-06_pie-6_5.pdf (skatīts 16.03.2017).
- Bergmanis U., Brehm K., Mathes J. 2002. Dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošana augstajos un pārejas purvos. Opermanis, O. (red.), Aktuāli savvaļas sugu un biotopu apsaimniekošanas piemēri Latvijā. SIA, Ulma, 49-61.
- Bērziņš V., Lübke H., Berga L., Ceriņa A., Kalniņa L., Meadows J., Muižniece S., Paegle S., Rudzīte M., Zagorska I. 2016. Recurrent Mesolithic-Neolithic occupation at Sise (western Latvia) and shoreline displacement in the Baltic Sea Basin. *The Holocene*, 26: 1319–1325.
- BirdLife International 2004. *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status*. Cambridge, UK.
- BirdLife International 2014. Annex 2: Bird species' status and trends reporting format for the period 2008-2012
- Bisenieks J. 2005. Kokaudzes vecumgrupa. Meža enciklopēdija. Apgāds "Zelta grauds", <https://www.letonika.lv/groups/default.aspx?r=7&q=kokaudzes%20vecumgrupa&id=971614&g=1>
- Buzajevs V. 1997. Pazemes ūdeņu ekspluatācijas krājumu novērtēšana Ventspils ūdensapgāde (ar matemātiskās modelēšanas metodi). Valsts ģeoloģijas dienests. Rīga, 56 lpp. (VGF inv. Nr. 11688).
- Čiekurs Ž. 1962. Gatavo kūdru kompostēšanai. *Laikraksts "Brīvā Venta"* Nr. 14 (26.01.1962.)
- Drēska A. 2014. Meža autoceļi. Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Meža fakultāte, studentu biedrība "Šalkone", Jelgava.
- Dūdiņa K. 2014. Pazemes ūdeņu plūsmu analīze ūdensgūtnes Ogsils apkārtnē. Bakalaura darbs, Latvijas Universitāte.

- Duval T.P. 2010. Hydrological and biogeochemical controls on calcareous fen ecosystems. PhD Thesis. McMaster University.
- Duval T.P., Waddington J.M. 2018. Effect of hydrogeomorphic setting on calcareous fen hydrology. *Hydrological processes*, 32: 1695–1708.
- Ek T., Suško U., Auziņš R. 2002. Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Metodika. Rīga: 76 lpp.
- Ezeru un Purvu Izpētes centrs un Greifsvaldes Purvu centrs. 2018. <http://www.epicentrs.lv/jaunumi/params/post/1450036/seinars-kas-ir-paludikulturas>. (skatīts 11.11.2019.)
- Ezeru un Purvu Izpētes centrs un Greifsvaldes Purvu centrs. 2019. https://succow-stiftung.de/tl_files/pdfs_downloads/Buecher%20und%20Broschueren/Pal.cult.%20in%20Baltics/Paludiculture_flyer_LAT_fens.pdf (skatīts 11.11.2019.)
- Fleishman E., Murphy D. D., Brussard P. F. 2000. A new method for selection of umbrella species for conservation planning. *Ecological Applications* 10: 569 – 579.
- Grava S. 1961. Kūdra ceļo uz tūrumiem. Laikraksts “Brīvā Venta” Nr. 2074 (29.12.1961.)
- Grudzinska I. 2015. Diatom stratigraphy and relative sea level changes of the Eastern Baltic Sea over the Holocene. Tallinn University of Technology, Institute of Geology, PhD Thesis. TUT Press. ISBN 978-9949-23-873-6.
- Hughes A.L.C., Gyllencreutz R., Lohne Ø.S., Mangerud J., Inge, J. 2016. The last Eurasian ice sheets – a chronological database and time-slice reconstruction, DATED-1. *Boreas*, 45: 1–45.
- Ikauniece S. (red.) 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 6. sējums. Meži. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda.
- Ikauniece, S. 2013. 9080* Staignāju meži. Grām.: Auniņš, A. (red.) Eiropas Savienības aizsargājamo biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildināts izdevums. Rīga: Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, 283.–287. lpp.
- Ikauniece S., Pikšena I., Priede A. (red.) 2017. Natura 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma (NatProgramme) 2018-2030, Dabas aizsardzības pārvalde, 398.-399. lpp.
- Indriksons 2017. Kā Iž'i brauca Ventu meklēt, <http://www.retromoto.lv/blog/pasakumi/i195-ka-iz-i-brauca-ventu-meklet/>
- Kalniņa A. 1995. Klimatiskā rajonēšana. - Gr.: Kavacs G. (red.). Enciklopēdija „Latvijas daba”. – Rīga: Latvijas enciklopēdija, – 3. sēj., 245. lpp.
- Kasparinskis, R., Nikodemus, O. 2012. Influence of environmental factors on the spatial distribution and diversity of forest soil in Latvia. *Estonian Journal of Earth Sciences*, 61: 48–64.
- Lamentowicz, M., Gałka, M., Marcisz, K., Słowiński, M., Kajukało-Drygalska, K., Dayras, M.D., Jasse, V.E.J. 2019. Unveiling tipping points in long-term ecological records from Sphagnum-dominated peatlands. *Biology Letters*, 15: 20190043.
- Latvijas atlants 1992. Kļaviņš J. (red.), 38 lpp.
- Latvijas putni. 2019. Interneta publikācija - <http://www.putni.lv>.
- Latvijas Sarkanā grāmata. Retās un apdraudētās augu un dzīvnieku sugas. Vaskulārie augi. – Rīga: LU Bioloģijas institūts, 2003.- 3. sēj.- 692 lpp.
- Lārmanis, V. 2013. 9010* Veci vai dabiski boreāli meži. Grām.: Auniņš, A. (red.) Eiropas Savienības aizsargājamo biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildināts izdevums. Rīga: Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, 268.–271. lpp.

- Lebuss 2014. Natura 2000 vietu monitoringa, putnu monitoringa rezultāti. Latvijas Ornitoloģijas biedrība.
- Lipsbergs 1990. Populārzinātniskā Latvijas Sarkanā grāmata. Zinātne. 190. lpp.
- LOB 1998. Latvijas lauku putni. Rīga.
- LOB 2002. Latvijas meža putni. Otrais izdevums. Rīga.
- LVĢMC [Bez dat.] DB “Urbumi” (Latvijas urbumu datu bāze). Sk. 24.01.2020. Pieejams <http://mapx.map.vgd.gov.lv/geo3/vgf/vgf.html>.
- Matvejeva V. 1969. Tārgales panorāma. Laikraksts “Padomju Venta” Nr. 196 (16.12.1969.)
- McBride A., Diack I., Droy N., Hamill B., Jones P., Schutten J., Skinne, A., Street M. 2011. The fen management handbook. Scottish Natural Heritage, Perth.
- Miklāvs E. Liela rezerve lauku auglībai. Laikraksts “Padomju Venta” Nr. 48 (27.03.1974.)
- Neumann C. 1833. Karte von Kurland. Aplūkots: Latvijas Nacionālās bibliotēkas Vēsturisko karšu portālā, <http://kartes.lndb.lv/>
- Nikodemus O.¹ 2019. Latvijas augsnes. Nacionālā enciklopēdija, <https://enciklopedija.lv/skirklis/26023>
- Nikodemus O.² 2019. Latvijas vispārīgs fizikāli ģeogrāfisks apraksts. Nacionālā enciklopēdija, <https://enciklopedija.lv/skirklis/26135-Latvijas-visp%C4%81r%C4%ABgs-fizik%C4%81li-%C4%A3eogr%C4%81fisks-apraksts>
- Padomju Venta, redakcija, 1970. Žurnālistu tikšanās ar rajona vadošajiem darbiniekiem. Laikraksts “Padomju Venta” Nr. 31 (25.02.1970.)
- Pakalne M. 1994. Rare rich fen and lake side communities of the Baltic Coast (Latvia, Coastal Lowland). Doctoral thesis. Riga: University of Latvia, 146 p.
- Pakalne M. 2013. Pārskats par augsto un pārejas purvu atjaunošanas un apsaimniekošanas pieredzi pasaulē, Eiropā un Latvijā. Natura 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma. LIFE11 NAT/LV/000371 NAT-PROGRAMME. https://nat-programme.daba.gov.lv/upload/File/Augsto_purvu_atjaunosana_MPakalne.pdf (skatīts 11.11.2019)
- Pakalne M. 2019. Purvu ekosistēmas Latvijā. Nacionālā enciklopēdija, <https://enciklopedija.lv/skirklis/5355-purvu-ekosist%C4%93mas-Latvij%C4%81>
- Priede A. (red.) 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 4. sējums. Purvi, avoti un avoksnāji. Sigulda: Dabas aizsardzības pārvalde, 208 lpp.
- Priedītis N., 2014. Latvijas augi. Enciklopēdija. Rīga: Gandrs, 888 lpp.
- Priednieks J., Strazds M., Strazds A., Petriņš A. 1989. Latvijas ligzdojošo putnu atlants (1980-1984). Rīga.
- Puer. 1939. Kamarces pļavu sadalīšanas darbi tuvojas noslēgumam. Laikraksts “Ventas Balss” Nr. 137 (05.12.1939.)
- Ramans K. 1994. Ainavrajonēšana. - Gr.: Kavacs G. (red.). Enciklopēdija „Latvijas daba”. – Rīga: Latvijas enciklopēdija, – 2. sēj., 22. – 24. lpp.
- Ramans K., Zelčs V. 1995. Fiziogēogrāfiskā rajonēšana. – Gr.: Kavacs G. (red.). Enciklopēdija “Latvijas daba”. – Rīga: Latvijas enciklopēdija, – 2. sēj., 74. – 76. lpp.
- Roze D. 2015. Ekoloģisko faktoru ietekme uz Lēzela lipares *Liparis loeselii* (L.) Rich. populāciju dzīvotspēju Latvijā. Promocijas darba kopsavilkums. Daugavpils: Daugavpils Universitāte, 104 lpp.
- Rudzīte M., Dreijers E., Ozoliņa-Moll L., Parele E., Pilāte D., Rudzītis M., Stalažs A. 2010. Latvijas gliemji. Sugu noteicējs. LU Akadēmiskais apgāds, Rīga, 252 lpp.

- Safonovs P. 1967. Komunisti cīņā par saimniecības augšupeju. Laikraksts "Padomju Venta" Nr. 124 (27.06.1967.)
- Salmaņa, L. 2009. Limnogēno purvu veģetācija. Latvijas veģetācija 19, 1.–193. lpp.
- Salmaņa, L. 2006. Limnogēno purvu veģetācija Latvijā. Promocijas darbs. Rīga: Latvijas Universitāte, 140 lpp.
- Skudra P. 2005. Kokaudzes vecumklase. Meža enciklopēdija. Apgāds "Zelta grauds", <https://www.letonika.lv/groups/default.aspx?r=7&q=kokaudzes%20vecumklase&id=971615&g=1> Sludinājums "Saldus Avīze", Nr. 330 (25.10.1938.)
- Spunģis V. 2011. Are alkaline fens suitable habitat for calciphilous invertebrates? Latvijas Universitātes 69. zinātniskā konference Bioloģijas sekcija, Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas apakšsekcijātēzes, 1 lpp. <https://www.researchgate.net/publication/287197986> Are alkaline fens suitable habitat for calciphilous invertebrates
- Spunģis V. 2010. An investigation of invertebrates – specialists of fen habitats. Latvijas Universitātes 69. zinātniskā konference Bioloģijas sekcija, Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas apakšsekcija, tēzes, 1 lpp. <https://www.researchgate.net/publication/287198044> An investigation of invertebrates - specialists of fen habitats
- Spunģis V. 2013. Grasshoppers and locusts in the calcareous fens in Latvia. Latvijas Universitātes 71. zinātniskā konference Bioloģijas sekcija, Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas apakšsekcija, tēzes, 1 lpp.
- Spuris Z. 1998. Latvijas Sarkanā grāmata. 4. sējums. Bezmugurkaulnieki. LU Bioloģijas institūts, Rīga: 388
- Stinkulis G. 2019. Latvijas ģeoloģiskā uzbūve, <https://enciklopedija.lv/skirklis/26128>
- Stivrins, N., Liiv, M., Heinsalu, A., Gaļka, M., Veski, S. 2017. The final meltdown of dead-ice at the Holocene Thermal Maximum (8500 – 7400 cal. yr BP) in western Latvia, eastern Baltic. *The Holocene*, 27: 1146–1157.
- Stivrins N., Liiv M., Ozola I., Reitalu T. 2018. Carbon accumulation rate in a raised bog in Latvia, NE Europe, in relation to climate warming. *Estonian Journal of Earth Sciences*, 67: 247–258.
- Stivrins N., Ozola I., Gaļka M., Kuske E., Alliksaar T., Andersen T.J., Lamentowicz M., Wulf S., Reitalu T. 2017. Drivers of peat accumulation rate in a raised bog: impact of drainage, climate, and local vegetation composition. *Mires and Peat*, 19: 1–19.
- Štokmane M., Cera I. 2018. Revision of the calcareous fen arachnofauna: habitat affinities of the feninhabiting spiders. *ZooKeys* 802: 67–108. <https://doi.org/10.3897/zookeys.802.26449>
- Štokmane M., Spunģis V., Cera I. 2013a. Spider (Arachnida: Araneae) species richness, community structure and ecological factors influencing spider diversity in the calcareous fens of Latvia. – Proceedings of the 54th International Scientific Conference of Daugavpils University: 45–55. <https://www.researchgate.net/publication/271586991> Spider Arachnida Araneae species richness community structure and ecological factors influencing spider diversity in the calcareous fens of Latvia
- Štokmane M., Spunģis V., Cera I. 2013b. Ecology of grass-dwelling spiders (Araneae) in the calcareous fens of the Coastal Lowlands, Latvia. Latvijas Universitātes 71. zinātniskā konference Bioloģijas sekcija, Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas apakšsekcija, tēzes, 1 lpp. [http://priede.bf.lu.lv/konf/apsek/zoo/2013/Bezmugurkaulnieki/Stokmane et.al spiders.pdf](http://priede.bf.lu.lv/konf/apsek/zoo/2013/Bezmugurkaulnieki/Stokmane_et.al_spiders.pdf)

- Štokmane M., Spuņģis V. 2014. Diversity of grass-dwelling spiders (Arachnida: Araneae) in calcareous fens of the Coastal Lowland, Latvia. – J Insect Conserv, 18: 757-769. DOI 10.1007/s10841-014-9677-x
- Strautnieks I. 1997. Piejūras zemieni.- Gr.: Kavacs G. (red.). Enciklopēdija “Latvijas daba”. – Rīga: Preses nams, – 4. sēj., 119. – 121. lpp.
- Strautnieks I. 1998. Ventavas līdzenums.- Gr.: Kavacs G. (red.). Enciklopēdija “Latvijas daba”. – Rīga: Preses nams, – 6. sēj., 58.-59. lpp.
- Strazds M., Ķerus V. 2017. Mežirbes (Bonasa bonasia) aizsardzības plāns 2017.–2026. gadam. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.
- Turlajs J. (red.), 2012. Lielais Latvijas atlants. – Rīga: Karšu izdevniecība Jāņa sēta.
- ŪDEKA. 2005. Dzeramā ūdens attīrīšanas/atdzelžošanas stacijas funkciju un uzbūves apraksts. SIA “ŪDEKA”, Ventspils, 24 lpp.
- ŪDEKA. 2012. Artēzisko urbumu paceltā ūdens daudzuma kopsavilkums laika posmā no 2007. līdz 2011. gadam. SIA “ŪDEKA”, Ventspils, 54 lpp. Ventas Balss, redakcija, 1938. Ko spēj dot kūdra. Laikraksts “Ventas Balss” Nr. 86 (06.08.1938)
- Zelčs V. 2019. Latvijas reljefs. Nacionālā enciklopēdija. <https://enciklopedija.lv/skirklis/26548-Latvijas-reljefs> (skatīts 11.11.2019).

Interneta vietnes:

- Centrālās statistikas pārvaldes mājaslapa, https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/iedz/iedz_riga/RIG010.px/table/tableViewLayout1/
- Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”, <https://ozols.gov.lv/ozols/>
- Dabas aizsardzības pārvaldes mājaslapa, www.daba.gov.lv
- Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā projekta (LIFE REstore, LIFE14 CCM/LV/001103) mājaslapa, https://restore.daba.gov.lv/public/lat/par_projektu/kopsavilkums/
- <https://www.gprm.lu.lv/> (skatīts 11.11.2019.)
- Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras karšu pārliks www.lgia.gov.lv/karte/
- Latvijas Nacionālās bibliotēkas mājaslapa, Vēsturisko karšu portāls, <http://kartes.lndb.lv/>
- Lauku atbalsta dienesta Lauku bloku karte, <https://karte.lad.gov.lv/>
- Meliorācijas kadastra informācijas sistēma, <https://www.melioracija.lv/>
- Natura 2000 teritorijas “Platenes purvs” standarta datu forma, <http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0531700>
- Natura 2000 tīkla pārliks, <https://natura2000.eea.europa.eu/>
- Valsts meža dienesta mājaslapa. Medības. Skaitļi un fakti, <https://www.vmd.gov.lv/valsts-meza-dienests/statiskas-lapas/medibas/valsts-meza-dienests/statiskas-lapas/skaitli-un-fakti?id=766#jump>
- Valsts monitoringa dati, https://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/valsts_monitoringa_dati/
- Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030. gadam, <http://ventspilsnovads.lv/publikacijas/attistibas-programma/>
- Ventspils novada teritorijas plānojums 2014.-2026. gadam, <http://ventspilsnovads.lv/publikacijas/teritorijas-planojums/>

Dabas aizsardzības plāna redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Ziņojums EK saskaņā ar Putnu direktīvas 17. pantu, http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=lv/eu/art12/envuuf5cg/LV_birds_report_s-14331-211040.xml&conv=343&source=remote#A038-A_B

Ziņojums EK, 2019. Ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu. Ziņojuma kopsavilkums par sugu aizsardzības stāvokli. Dabas aizsardzības pārvalde, pieejams: https://www.daba.gov.lv/upload/File/Publikācijas/REP_EK_2019_1_ES_sugu_stavoklis_LV.pdf, Eiropas Vides aģentūras mājaslapā: http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=lv/eu/art17/envxwalvg/LV_habitats_reports-20190829-115432.xml&conv=589&source=remote, http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=lv/eu/art17/envxwalvg/LV_species_reports-20190829-115440.xml&conv=593&source=remote.